

تفسير الكريم الرحمن
في تفسير كلام المنان

تفسير السعدي

TAFSĪR AS-SA'DĪ

EDIȚIE ROMÂNĂ

Juz' 4-6

Āl 'Imrān 3:92 – Al-Mā'idah 5:81

Vol. 2

Comentariu al Coranului de

‘ABD AR-RAHMĀN IBN NĀṢIR
AS-SA'DĪ

INSTITUTUL TAWHID

ABD AR RAHMAN IBN NASIR AS SADI

Tafseer As Sa'di

Explicarea sensurilor Coranului

Volumul 2

JUZURILE 4 LA 6

Al Imran 3:92 pana la Al Maidah 5:81

Traducere din limba araba in limba romana

Institutul Tawhid din Romania

Text coranic arab: Tanzil Quran Text, versiunea 1.1, Uthmani. Copyright © 2007–2026 Tanzil Project. Licenta Creative Commons Attribution 3.0. Reproducerea si distribuirea identica sunt permise; modificarea textului nu este permisa. Acest aviz si atribuirea Tanzil Project se pastreaza in copii si in lucrarile care contin parti substantiale ale textului.

<https://tanzil.net> · Actualizari: <https://tanzil.net/updates/>

Caractere arabe Amiri si Amiri Quran, Khaled Hosny si colaboratorii. Licenta SIL Open Font License.

Ghid de lectura

Cum este organizat volumul

Volumul cuprinde comentariul juzurilor 4–6: Sura Al Imran de la versetul 92 la 200, Sura an Nisa in intregime si Sura al Maidah de la versetul 1 la 81. Juzul 4 se incheie la an Nisa 4:23, iar juzul 5 cuprinde an Nisa 4:24–147.

Textul arab si traducerea sensurilor

Pasajele Coranului sunt asezate pe mijlocul paginii, in limba araba. Traducerea sensurilor in limba romana este tiparita cu litere aldine, iar comentariul lui as Sadi cu litere obisnuite. Traducerea reda sensurile textului coranic si nu inlocuieste originalul arab.

Referintele si notele

O trimitere precum 4:24 indica Sura an Nisa, versetul 24. Notele de subsol ofera referinte pentru relatari, lamuriri de sens sau variante de traducere utile intelegerii pasajului. Mențiunile „manuscrisul A”, „manuscrisul B” sau „cele două manuscrise” din unele note se referă la exemplarele manuscrise ale comentariului lui as-Sa’dī, comparate la pregătirea ediției arabe. Ele nu desemnează versiuni diferite ale Coranului. Un juz este una dintre cele treizeci de parti ale Coranului.

Orientarea in volum

Cuprinsul indica surele si impartirea pe juzuri. Repertoarul de la sfarsit permite gasirea fiecarui pasaj coranic comentat. Limitele juzurilor sunt marcate chiar si atunci cand comentariul explica impreuna versete din doua parti succesive. Trimiterile sunt active in documentul electronic si indica paginile pentru exemplarul tiparit.

Cuprins

Ghid de lectura.....	ii
Juzul 4.....	1
Sura Al Imran 92–200.....	1
Sura an Nisa 1–23.....	70
Juzul 5.....	102
Sura an Nisa 24–147.....	102
Juzul 6.....	217
Sura an Nisa 148–176.....	217
Sura al Maidah 1–81.....	235
Repertoarul pasajelor comentate.....	302

Juzul 4

Sura Al Imran

VERSETELE 92 LA 200

Versetul 92

لَنْ تَأْلَوْا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ
عَلِيمٌ ﴿٩٢﴾

92. Nu veti atinge adevarata evlavie pana cand nu veti cheltui din ceea ce iubiti. Si orice ati cheltui, Allah il cunoaste pe deplin.

Nu veti atinge si nu veti dobandi al-birr - nume care cuprinde toate formele binelui si calea ce duce la Paradis - pana cand nu veti cheltui din ceea ce iubiti, din bunurile voastre cele mai bune si mai curate.

Cheltuirea din lucrurile bune, iubite de suflete, este una dintre cele mai puternice dovezi ale darnicieii sufletului, ale inzeistrarii lui cu purtari alese, ale milei si sensibilitatii sale. Ea este si una dintre cele mai limpezi dovezi ale iubirii pentru Allah si ale asezarii iubirii pentru El mai presus de iubirea averilor, de care sufletele sunt din fire puternic legate.

Cel care pune iubirea lui Allah mai presus de iubirea de sine a atins culmea desavarsirii. Tot astfel, celui care cheltuiește din lucrurile bune si le face bine robilor lui Allah, Allah ii va face bine si ii va darui reusita in fapte si purtari pe care nu le-ar dobandi fara aceasta stare.

Mai mult, cel care implineste aceasta cheltuire in felul aratat va implini cu atat mai mult celelalte fapte drepte si purtari alese. Cu toate ca a cheltui din lucrurile bune este starea cea mai desavarsita, orice ar cheltui robul - putin ori mult, din lucruri bune ori din altele - Allah cunoaste pe deplin ceea ce cheltuiește. El il va rasplati pe fiecare potrivit faptei sale: in aceasta lume, inlocuindu-i degraba ceea ce a cheltuit, iar in Viata de Apoi, prin fericirea viitoare.

Versetele 93 si 94

* كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ لِبَنِي إِسْرَءِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَءِيلُ عَلَى نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنَزَّلَ التَّوْرَةُ قُلْ فَأَتُوا بِالتَّوْرَةِ فَاتْلُوهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٣﴾

93. Toate mancarurile le-au fost ingaduite fiilor lui Isra'il, in afara de ceea ce Isra'il si-a oprit singur, inainte ca Tora sa fie pogorata. Spune: „Aduceti Tora si cititi-o, daca spuneti adevarul.”

فَمَنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩٤﴾

94. Iar cei care, dupa aceasta, nascocesc minciuni despre Allah sunt cu adevarat cei nedrepti.

Printre lucrurile prin care iudeii incercau sa puna la indoiala Profetia lui 'Isa si a lui Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - era pretentia lor ca abrogarea unei randuieli este nevalida si ca nu este cu putinta sa vina un Profet care sa se deosebeasca in anumite randuieli de Profetul dinaintea sa.

Allah i-a dezmintit printr-un lucru pe care il cunosteau. Ei recunosteau ca, inainte de pogorarea Torei, toate mancarurile le fusesera ingaduite fiilor lui Isra'il, cu exceptia catorva lucruri pe care Isra'il - adica Ya'qub, pacea fie asupra sa - si le opriase singur si de la care se abtinuse din cauza unei boli ce il lovise.

Tora a cuprins apoi multe interdictii prin care au fost abrogate lucruri ingaduite mai inainte. Daca tagaduiesc aceasta, spune-le: „Aduceti Tora si cititi-o, daca spuneti adevarul” cand pretindeti ca nu exista abrogare, nici trecere de la interzis la ingaduit si nici de la ingaduit la interzis.

Aceasta este una dintre cele mai puternice dovezi: omul este confruntat cu un lucru pe care chiar el il afirma, il recunoaste si nu-l tagaduieste. Daca se supune adevarului, face ceea ce se cuvine. Daca refuza sa se supuna dupa o asemenea lamurire, minciuna, nascocirea, nedreptatea si falsitatea caii sale devin vadite. Tocmai aceasta a fost purtarea iudeilor.

Versetul 95

قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٩٥﴾

95. Spune: „Allah a spus adevarul. Urmati, asadar, religia lui Ibrahim, care a fost hanif si nu a fost dintre politeisti.”

Spune: „Allah a spus adevarul” in tot ceea ce a spus. Cine este mai adevarat decat Allah in cuvant si in vestire? In aceste versete, El a infatisat dovezi ale adevarului mesajului lui Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, argumentele chemarii sale si falsitatea caii urmate de cei abatuti dintre oamenii Cartii, care l-au tagaduit pe Mesagerul Sau si i-au respins chemarea.

Allah a spus adevarul in aceasta privinta si i-a convins pe robii Sai prin dovezi si argumente inaintea carora muntii s-ar despică, iar oamenii s-ar pleca. De aceea, tuturor oamenilor le revine sa urmeze religia lui Ibrahim: sa-L considere pe Allah Unic, fara niciun asociat, sa creada in fiecare Mesager trimis de Allah si in fiecare Carte pogorata de El si sa se indeparteze de religiile false si deviate.

Ibrahim se indeparta de tot ceea ce se impotriveste Tawhidului si se dezicea de politeism si de adeptii lui.

Versetele 96 si 97

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩٦﴾

96. Cu adevarat, prima Casa asezata pentru oameni este cea de la Bakkah, binecuvantata si calauzire pentru toate lumile.

فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حُجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٩٧﴾

97. In ea se afla semne limpezi, intre care locul unde a stat Ibrahim. Cel care intra in ea se afla in siguranta. Oamenii care au putinta sa ajunga la ea au fata de Allah datoria de a face Pelerinajul la Casa. Iar cel care nu crede sa stie ca Allah nu are nevoie de nicio faptura.

Allah Preainaltul vesteste maretia Casei Sale Sacre. Ea este prima casa pe care Allah a asezat-o pe pamant pentru adorarea Sa si pentru pomenirea Lui. In ea se afla numeroase binecuvantari, felurite forme de calauzire si multe folosuri pentru toate lumile, precum si un har imbelsugat.

In ea se afla semne limpezi care amintesc de locurile unde a stat Ibrahim, apropiatul ales al lui Allah, si de trecerile sale de la un ritual la altul in timpul Pelerinajului. Dupa el, ele amintesc de locurile unde a stat conducatorul si stapanul Mesagerilor.

In ea se afla siguranta: cel care intra acolo se afla in siguranta potrivit hotararii lui Allah si trebuie sa fie ocrotit potrivit Legii si religiei.

Deoarece Casa cuprinde toate aceste lucruri - prezentate aici pe scurt, desi amanuntele lor sunt numeroase -, Allah le-a impus Pelerinajul celor responsabili care au putinta sa ajunga la ea. Este vorba despre cel care poate ajunge folosind orice mijloc de transport potrivit si dispunand de proviziile de care are nevoie.

De aceea, formularea versetului se poate aplica tuturor mijloacelor de transport aparute ori care vor aparea. Aceasta este una dintre minunile Coranului: randuielile sale sunt potrivite pentru orice vreme si orice imprejurare, iar binele desavarsit nu poate fi atins fara ele.

Cel care se supune acestei porunci si o implineste este dintre credinciosii calauziti. Cel care o tagaduieste si nu primeste obligatia Pelerinajului la Casa Lui iese din religie. Iar cel care nu crede sa stie ca Allah nu are nevoie de nicio faptura.

Versetele 98 si 99

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَمْ تَكْفُرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾

98. Spune: „O, oameni ai Cartii, de ce nu credeti in semnele lui Allah, cand Allah este Martor la tot ceea ce faceti?”

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ مِنْ ءَامَنَ تَبْغُونَهَا عِوَجًا وَأَنْتُمْ شُهَدَاءُ ۚ وَمَا اللَّهُ بِغَفْلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٩﴾

99. Spune: „O, oameni ai Cartii, de ce il abateti de la calea lui Allah pe cel care crede, cautand sa o faceti stramba, desi voi sunteti martori ai adevarului ei? Allah nu este nepasator fata de ceea ce faceti.”

Dupa ce a asezat mai inainte dovezile impotriva oamenilor Cartii - cu toate ca ei il cunosteau deja pe Profet, pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa, asa cum isi cunosteau propriii fii -, Allah i-a muștrăat pe cei incapatanati dintre ei pentru necredinta lor in semnele Sale si pentru faptul ca ii abat pe oameni de la calea lui Allah.

Oamenii de rand dintre ei ii urmeaza pe invatatii lor. Allah Preainaltul le cunoaste starile si ii va rasplati pentru ele in chip deplin.

Versetele 100 si 101

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَطِيعُوا فَرِيقًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُم بَعْدَ
إِيمَانِكُمْ كَافِرِينَ ﴿١٠٠﴾

100. O, voi cei care credeti, daca ascultati de un grup dintre cei carora li s-a dat Cartea, ei va vor intoarce la necredinta dupa ce ati crezut.

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ ءَايَاتُ اللَّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ وَمَن يَعْتَصِم
بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٠١﴾

101. Cum ati putea sa nu credeti, cand vi se recita semnele lui Allah si Mesagerul Sau se afla printre voi? Cel care se tine cu tarie de Allah a fost calauzit pe o cale dreapta.

Dupa ce a asezat dovezile impotriva oamenilor Cartii si i-a muștrăat pentru necredinta si incapatanarea lor, Allah i-a avertizat pe robii Sai credinciosi sa nu se lase amagiti de ei. El le-a aratat ca un grup dintre ei cauta cu staruinta sa le faca rau si sa-i intoarca la necredinta dupa ce au crezut.

Insa, lauda lui Allah, voi, credinciosilor, dupa ce El v-a daruit religia, i-ati vazut semnele, frumusetile, meritele si virtutile. Mesagerul lui Allah se afla printre voi si va indruma catre tot ceea ce va este de folos. Voi va tineti cu tarie de Allah si de funia Sa, care este religia Lui. De aceea, este cu neputinta ca ei sa va intoarca de la religia voastra.

Religia intemeiata pe asemenea principii si temelii statornice, stralucitoare prin lumina lor, atrage inimile, le cuprinde pe deplin si ii conduce pe robi la cel mai inalt tel si la lucrul cel mai vrednic de cautat.

„Cel care se tine cu tarie de Allah”, adica se increde in El si cauta adapost in ocrotirea Sa, „a fost calauzit pe o cale dreapta”. Versetul indeamna astfel la tinerea cu tarie de Allah si arata ca ea este calea spre siguranta si calauzire.

Versetele 102 la 105

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ ۖ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ
مُسْلِمُونَ ﴿١٠٢﴾

102. O, voi cei care credeti, temeti-va de Allah asa cum se cuvine sa va temeti de El si sa nu muriti decat fiind musulmani.

وَاَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ۚ وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ
أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ
النَّارِ فَأَنْقَذَكُم مِّنْهَا ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ ءَايَاتِهِ ۚ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠٣﴾

103. Tineti-va cu totii cu tarie de funia lui Allah si nu va dezbinati. Amintiti-va binefacerea lui Allah asupra voastra: erati dusmani, iar El v-a unit inimile si, prin binefacerea Sa, ati devenit frati. Va aflati pe marginea unei gropi de Foc, iar El v-a izbavit din ea. Astfel va lamureste Allah semnele Sale, ca sa fiti calauziti.

وَلَتَكُن مِّنكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٤﴾

104. Sa se afle printre voi o comunitate care cheama la bine, porunceste ceea ce este drept si opreste ceea ce este rau. Acestia sunt cei care izbutesc.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنۢ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ ۚ وَأُولَٰئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٥﴾

105. Nu fiti asemenea celor care s-au dezbinat si s-au invrajbit dupa ce le-au venit dovezile limpezi. Acestia vor avea parte de o pedeapsa cumplita.

In aceste versete, Allah ii indeamna pe robii Sai credinciosi sa-I multumeasca pentru binefacerile Sale marete: sa se teama de El asa cum se cuvine, sa-L asculte, sa paraseasca neascultarea si sa faca toate acestea cu sinceritate numai pentru El. Ei trebuie sa-si statorniceasca religia, sa se tina cu tarie de funia pe care El le-a intins-o si pe care a facut-o legatura dintre ei si El

- religia si Cartea Sa -, sa se uneasca in jurul ei, sa nu se dezbine si sa ramana astfel pana la moarte.

Allah le aminteste starea in care se aflau inaintea acestei binefaceri. Erau dusmani dezbinati, iar El i-a unit prin aceasta religie, le-a apropiat inimile si i-a facut frati. Se aflau pe marginea unei gropi de Foc, iar El i-a izbavit din nenorocire si i-a asezat pe calea fericirii.

„Astfel va lamureste Allah semnele Sale”, pentru ca voi sa fiti calauziti spre recunostinta fata de Allah si spre tinerea cu tarie de funia Sa.

El le-a poruncit apoi sa desavarseasca aceasta stare prin mijlocul cel mai puternic cu ajutorul caruia isi pot statornici religia: un grup suficient de numeros dintre ei sa-si asume chemarea „la bine” - adica la religie, la principiile, ramurile si randuielile ei -, sa porunceasca ceea ce este drept, recunoscut ca bun de Lege si de ratiune, si sa opreasca ceea ce este rau, recunoscut ca urat de Lege si de ratiune.

Acestia sunt cei care izbutesc: ei dobandesc tot ceea ce cauta si sunt salvati de tot ceea ce se tem. Din acest grup fac parte cei care detin cunoasterea si cei care o predau, cei care isi asuma predicarea si povatuirea oamenilor, atat in general, cat si in situatii particulare, precum si cei care vegheaza ca oamenii sa implineasca rugaciunile, sa dea zakah si sa respecte randuielile religiei, oprindu-i de la faptele rele.

Oricine ii cheama pe oameni la un bine, fie in general, fie intr-o chestiune anume, ori le ofera o povata generala sau personala, este cuprins in acest verset nobil.

Allah le-a interzis apoi sa urmeze calea celor care s-au dezbinat. Religia si dovezile limpezi venisera la acestia si cereau ca ei sa le implineasca si sa ramana uniti, dar ei s-au dezbinat, s-au invrajbit si au ajuns grupuri potrivnice. Aceasta nu s-a petrecut din nestiinta si ratacire, ci in cunostinta de cauza, din intentie rea si din nedreptatea unora fata de ceilalti. De aceea, pentru ei va fi o pedeapsa cumplita.

Versetele 106 si 107

يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكَفَرْتُمْ بَعْدَ
إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿١٠٦﴾

106. In Ziua in care unele chipuri se vor albi, iar altele se vor innegri, celor ale caror chipuri se vor innegri li se va spune: „Oare ati cazut in necredinta dupa ce ati crezut? Gustati, asadar, pedeapsa pentru ca nu ati crezut.”

وَأَمَّا الَّذِينَ أَبْضَتْ وُجُوهُهُمْ فَفِي رَحْمَةِ اللَّهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٠٧﴾

107. Cat despre cei ale caror chipuri se vor albi, ei se vor afla in mila lui Allah si vor ramane vesnic in ea.

Allah arata cand va veni aceasta pedeapsa cumplita si cand ii va atinge chinul dureros. El vesteste ca, in Ziua Invierii, unele fapturi vor fi fericite, iar altele vor fi nenorocite.

Chipurile oamenilor fericiti - cei care au crezut in Allah, i-au socotit adevarati pe Mesagerii Sai, au implinit porunca Sa si s-au ferit de ceea ce El a interzis - se vor albi. Allah ii va face sa intre in Gradini, va revarsa asupra lor felurite daruri de cinstire, iar ei vor ramane vesnic acolo.

Chipurile oamenilor nenorociti - cei care i-au tagaduit pe Mesagerii Sai, nu au ascultat porunca Lui si s-au dezbinat in privinta religiei si au ajuns sa formeze grupuri - se vor innegri. Ei vor fi mustrati si li se va spune: „Oare ati cazut in necredinta dupa ce ati crezut?” Cum ati ales necredinta in locul credintei? „Gustati, asadar, pedeapsa pentru ca nu ati crezut.”

Versetele 108 si 109

تِلْكَ ءَايَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعَالَمِينَ ﴿١٠٨﴾

108. Acestea sunt semnele lui Allah, pe care ti le recitam intru adevar. Allah nu vointe sa nedreptateasca nicio faptura.

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿١٠٩﴾

109. Ale lui Allah sunt toate cele din ceruri si de pe pamant, iar la Allah se intorc toate lucrurile.

Allah lauda ceea ce i-a relatat Profetului Sau dintre semnele Sale, prin care adevarul este deosebit de fals, apropiatii lui Allah de dusmanii Sai si rasplata pregatita pentru unii de pedeapsa pregatita pentru ceilalti. Toate acestea decurg din harul, dreptatea si intelegiunea Sa.

Allah nu-i nedreptateste pe robii Sai. El nu le micsoreaza rasplata faptelor, nu pedepseste pe nimeni fara pacat si nu pune asupra cuiva povara altuia.

Dupa ce a aratat ca porunca si Legea Ii apartin, Allah a aratat ca tot Lui Ii apartin stapanirea deplina, puterea de a randui si autoritatea: „Ale lui Allah sunt toate cele din ceruri si de pe pamant, iar la Allah se intorc toate lucrurile.” El ii

rasplateste pe cei care fac bine pentru binele lor, iar pe cei care fac rau pentru neascultarea lor.

Allah aminteste adesea impreuna cele trei feluri de judecata ale Sale, ca sa le arate robilor ca El este Judecatorul absolut: Lui li apartin hotararile creatiei si destinului, randuielile Legii si judecatile rasplatirii. El judeca intre robii Sai in aceasta lume si in Viata de Apoi. Toate celelalte fapturi sunt supuse judecatii si nu au nicio putere asupra randuielii lucrurilor.

Versetele 110 si 111

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ ءَامَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ
وَأَكْثُرُهُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿١١٠﴾

110. Voi sunteți cea mai buna comunitate ridicata pentru oameni: porunciti ceea ce este drept, opriti ceea ce este rau si credeti in Allah. Daca oamenii Cartii ar fi crezut, ar fi fost mai bine pentru ei. Printre ei sunt credinciosi, insa cei mai multi dintre ei sunt nelegiuiti.

لَنْ يَضُرُّكُمْ إِلَّا أَذًى سَلِيلٌ وَإِنْ يَقْتُلُوكُمْ يُولُوكُمْ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا
يَنْصُرُونَ ﴿١١١﴾

111. Ei nu va vor face rau decat prin vorbe suparatoare. Daca vor lupta impotriva voastra, va vor intoarce spatele, apoi nu vor fi ajutati.

Prin aceste insusiri, Allah a dat acestei comunitati intaietate asupra celorlalte comunitati si a facut-o mai presus de ele. Membrii ei sunt cei mai buni dintre oameni pentru oameni: cei mai sinceri in povatuire, cei mai iubitori ai binelui si cei mai staruitori in chemare, in invatarea altora, in indrumare, poruncirea binelui si oprirea raului.

Ei imbina stradania de a-i desavarsi pe ceilalti si de a le aduce folos, pe cat le sta in putere, cu desavarsirea de sine prin credinta in Allah si implinirea drepturilor credintei.

Daca oamenii Cartii ar fi crezut in acelasi lucru in care ati crezut voi, ar fi fost calauziti si ar fi fost mai bine pentru ei. Dintre ei insa au crezut numai putini. Cei mai multi sunt nelegiuiti, iesiti din ascultarea lui Allah si a

Mesagerului Sau, luptatori impotriva credinciosilor si dornici sa le faca rau prin toate mijloacele aflate in puterea lor.

Cu toate acestea, nu le vor putea face credinciosilor decat o suparare prin vorbe. Daca vor lupta impotriva lor, le vor intoarce spatele si nu vor fi ajutati. Ceea ce Allah a vestit s-a implinit: cand au luptat impotriva musulmanilor, au intors spatele, iar Allah le-a daruit musulmanilor biruinta asupra lor.

Versetul 112

ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذَّلَّةُ أَيْنَ مَا تُثْقَوْنَ إِلَّا بِجَبَلٍ مِّنَ اللَّهِ وَحَبْلِ مِّنَ النَّاسِ وَبَاءُوا
بِغَضَبٍ مِّنَ اللَّهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ
اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقِّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿١١٢﴾

112. Umilinta a fost asezata asupra lor oriunde ar fi gasiti, in afara unui legamant de la Allah ori a unui legamant de la oameni. Ei au atras asupra lor mania lui Allah si saracia a fost asezata asupra lor. Aceasta pentru ca nu credeau in semnele lui Allah si ii ucideau pe Profeti pe nedrept. Aceasta pentru ca nu ascultau si incalcau hotarele.

Allah Preainaltul vesteste ca umilinta a fost asezata asupra iudeilor. Oriunde ar fi gasiti, ei sunt cuprinsi de teama si nimic nu le da siguranta in afara unei intelegeri si a unui mijloc prin care se afla in siguranta: se supun randuielilor Islamului si accepta plata jizyei.

Sau se afla sub „un legamant de la oameni”, adica sub stapanirea si supravegherea altora. Dupa cum s-a vazut atat mai inainte, cat si mai tarziu, ei nu au dobandit in perioada recenta stapanirea temporara in Palestina decat prin sprijinul marilor puteri, care le-au inlesnit toate mijloacele.

„Ei au atras asupra lor mania lui Allah”: Allah S-a maniat pe ei si i-a pedepsit cu umilinta si saracia. Cauza este necredinta lor in semnele lui Allah si uciderea Profetilor pe nedrept. Aceasta nu s-a datorat nestiintei, ci nedreptatii si incapatanarii.

Aceste pedepse felurite au venit asupra lor „pentru ca nu ascultau si incalcau hotarele”. Allah Preainaltul nu i-a nedreptatit si nu i-a pedepsit fara vreun pacat, ci ceea ce a adus asupra lor se datoreaza nedreptatii, incalcarii hotarelor, necredintei, tagaduirii Mesagerilor si faptelor lor ingrozitoare.

Versetele 113 la 115

﴿لَيْسُوا سَوَاءً ۚ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ قَائِمَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ اللَّهِ آنَاءَ اللَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُونَ﴾ ١١٣

113. Ei nu sunt toti la fel. Printre oamenii Cartii se afla o comunitate statornica: ei recita semnele lui Allah in ceasurile noptii si se prosterneaza.

﴿يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَٰئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ﴾ ١١٤

114. Ei cred in Allah si in Ziua de Apoi, poruncesc ceea ce este drept, opresc ceea ce este rau si se grabesc spre fapte bune. Acestia sunt dintre cei drepti.

﴿وَمَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوهُ ۚ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ﴾ ١١٥

115. Orice bine ar savarsi, el nu le va fi tagaduit. Allah ii cunoaste bine pe cei evlaviosi.

Dupa ce Allah i-a amintit pe cei abatuti dintre oamenii Cartii, a lamurit starea celor drepti dintre ei. Printre ei se afla o comunitate care implineste principiile si ramurile religiei.

Ei „cred in Allah si in Ziua de Apoi, poruncesc ceea ce este drept” - adica tot binele - si opresc ceea ce este rau - adica tot raul. Allah Preainaltul a spus: „Printre oamenii lui Musa se afla o comunitate care calauzeste prin adevar si judeca drept prin el” (al-A'raf, 7:159).

Ei „se grabesc spre faptele bune”. Graba spre bine inseamna mai mult decat simpla lui savarsire: ea ii descrie drept oameni care fac binele, se grabesc spre el si il desavarsesc prin toate lucrurile obligatorii si recomandate care il implinesc.

Apoi Allah Preainaltul a aratat ca va primi orice bine savarsesc, mic sau mare, cata vreme izvoraste din credinta si sinceritate. „El nu le va fi tagaduit”, adica Allah nu va nega si nu va lasa sa se piarda ceea ce au savarsit.

„Allah ii cunoaste bine pe cei evlaviosi”: cei care implinesc faptele bune si parasesc lucrurile oprite, cautand multumirea lui Allah si rasplata Sa.

Versetele 116 si 117

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١٦﴾

116. Cu adevarat, celor care nu cred nu le vor folosi la nimic inaintea lui Allah nici averile, nici copiii lor. Acestia sunt locuitorii Focului si vor ramane vesnic in el.

مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٧﴾

117. Pilda a ceea ce cheltuiesc in viata acestei lumi este asemenea unui vant cu ger naprasnic, care loveste ogorul unor oameni ce s-au nedreptatit pe ei insisi si il nimiceste. Nu Allah i-a nedreptatit, ci ei insisi se nedreptatesc.

Allah Preainaltul a aratat ca pe cei care nu cred in semnele Lui si ii socotesc mincinosi pe Mesagerii Sai nu-i va izbavi nimeni de pedeapsa lui Allah, nu le va folosi nimeni si nimeni nu va mijloci pentru ei inaintea Lui.

Averile si copiii lor, pe care se bazuiau in fata nenorocirilor si a greutatilor, nu le vor folosi la nimic. Cheltuielile pe care le-au facut in aceasta lume pentru sprijinirea falsitatii lor se vor risipi.

Pilda lor este asemenea unui ogor lovit de un vant puternic, in care se afla un ger naprasnic sau un foc arzator si care il nimiceste. Aceasta li se intampla din pricina nedreptatii lor. Allah nu i-a nedreptatit si nu i-a pedepsit fara vreun pacat, ci ei insisi s-au nedreptatit.

Acest lucru este asemenea cuvintelor lui Allah Preainaltul: „Cei care nu cred isi cheltuiesc averile pentru a-i abate pe oameni de la calea lui Allah. Le vor cheltui, apoi ele vor fi pentru ei pricina de regret, iar la urma vor fi infranti” (al-Anfal, 8:36).

Versetele 118 la 120

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةً مِّن دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خِيَالًا وَدُّوا مَا
عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْهُمُ أَفْوَهِهٖمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ
الْآيَاتِ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾

118. O, voi cei care credeti, nu-i luati drept apropiati de incredere pe cei din afara voastra. Ei nu cruta niciun efort ca sa va vatame si isi doresc sa suferiti. Ura s-a aratat deja din gurile lor, iar ceea ce ascund piepturile lor este si mai mare. Noi v-am lamurit semnele, daca intelegeti.

هَآأَنٓتُمْ ءَوَلَاءِ تُحِبُّنَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ ؕ وَإِذَا لَقِيتُمْ قَالُوا
ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الۡأَنَامِلَ مِنَ الۡغِيظِ قُلِ مُوتُوا بِغِيظِكُمْ ؕ إِنَّ اللَّهَ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١١٩﴾

119. Iata ca voi ii iubiti, insa ei nu va iubesc, iar voi credeti in intreaga Carte. Cand va intalnesc, spun: „Noi credem”, insa cand raman singuri isi musca varfurile degetelor de furie impotriva voastra. Spune: „Muriti in furia voastra!” Allah cunoaste bine ceea ce se afla in piepturi.

إِن تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُوهُمْ وَإِن تَضِيقْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿١٢٠﴾

120. Daca va atinge un bine, acesta ii intristeaza, iar daca va loveste un rau, se bucura de el. Daca sunteti rabdatori si va temeti de Allah, uneltirea lor nu va va vatama cu nimic. Allah cuprinde tot ceea ce fac.

Acesta este un avertisment de la Allah pentru robii Sai sa nu-i ia pe cei care nu cred drept aliati, apropiati de incredere ori prieteni deosebiti carora sa le destainuie tainele credinciosilor. Allah le-a lamurit robilor Sai credinciosi motivele pentru care trebuie sa se fereasca de a-i lua drept apropiati de incredere: „Ei nu cruta niciun efort ca sa va vatame.”

Ei se straduiesc fara incetare si fara neglijenta sa va faca rau. Ura s-a aratat din vorbele lor si din scapari ale limbii, iar ura si dusmania pe care le ascund piepturile lor sunt mai mari decat ceea ce vi s-a aratat prin vorbele si faptele lor.

Daca aveti intelegere si judecata, Allah v-a lamurit starea lor. Mai mult, ce motiv ar exista sa-i iubiti si sa-i luati drept aliati si apropiati de incredere, cand cunoasteti marea lor abatere in religie si felul in care raspund la binele pe care li-l faceti?

Voi urmati cu statornicie religiile Mesagerilor, credeti in fiecare Mesager trimis de Allah si in fiecare Carte pogorata de El. Ei insa nu cred in cea mai mare dintre Carti si in cel mai nobil dintre Mesageri. Voi le aratati mila si iubire, iar ei nu va rasplatesc nici macar pentru cea mai mica parte a acestora. Cum sa-i iubiti, cand ei nu va iubesc?

Ei va linguesc si se poarta fatarnic fata de voi. Cand va intalnesc, spun: „Noi credem”, iar cand raman singuri cu cei de acelasi fel cu ei isi musca varfurile degetelor de furie si de ura impotriva voastra si a religiei voastre.

Allah Preainaltul a spus: „Muriti in furia voastra!” Vetii vedea din puterea Islamului si umilirea necredintei ceea ce va va mahnii si vetii muri in furia voastra, fara sa gasiti leac pentru ea prin ceea ce urmariti. „Allah cunoaste bine ceea ce se afla in piepturi” si, de aceea, le-a aratat robilor Sai credinciosi ce ascund in piepturi dusmanii religiei dintre necredinciosi si ipocriti.

„Daca va atinge un bine” - putere, biruinta, sanatate sau orice alt bine - acesta ii intristeaza. „Iar daca va loveste un rau” - daca dusmanului i se da putere asupra voastra sau daca vi se intampla vreo nenorocire lumeasca -, ei se bucura de el. Aceasta este insusirea dusmanului a carui dusmanie este puternica.

Dupa ce Allah Preainaltul a aratat cat de puternica este dusmania lor si le-a descris insusirile rele, le-a poruncit robilor Sai credinciosi sa fie rabdatori si sa ramana statornici in evlavie. Daca implinesc aceasta, uneltirea dusmanilor nu le va face niciun rau. Allah ii cuprinde pe dusmani, precum si faptele si uneltirile prin care acestia cauta sa-i vatame pe credinciosi. El le-a fagaduit credinciosilor ca, daca raman evlaviosi, dusmanii nu le vor face niciun rau; asadar, nu trebuie sa se indoiasca de implinirea acestei fagaduinte.

Versetele 121 la 127

وَإِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقْعَدَ لِلْقِتَالِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾

121. Si aminteste-ti cand ai plecat dimineata de la familia ta ca sa-i asezi pe credinciosi in pozitiile lor pentru lupta. Allah este Auzitor, Atotstiutor.

إِذْ هَمَّتْ طَّائِفَتَانِ مِنْكُمْ أَنْ تَفْشَلَا وَاللَّهُ وَلِيَهُمَا ^{فَ} وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢٢﴾

122. Cand doua grupari dintre voi erau pe punctul de a-si pierde curajul, Allah era Ocrotitorul lor. In Allah sa se increada credinciosii.

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢٣﴾

123. Allah v-a daruit biruinta la Badr, desi erati slabi. Temeti-va, asadar, de Allah, ca sa fiti recunoscatori.

إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُدْعَىٰ رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ آفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ
مُنْزِلِينَ ﴿١٢٤﴾

124. Cand le spuneai credinciosilor: „Nu va este de ajuns ca Domnul vostru sa va intareasca prin trei mii de ingeri coborati?”

بَلَىٰ إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُم مِّنْ فَوْرِهِمْ هَذَا يُدْعَىٰ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ آفٍ
مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ ﴿١٢٥﴾

125. Ba da! Daca sunteti rabdatori si va temeti de Allah, iar ei vin asupra voastra chiar in acest avant al lor, Domnul vostru va va intari prin cinci mii de ingeri care poarta semne distinctive.

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُم بِهِ ^{فَ} وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ
اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١٢٦﴾

126. Allah nu a facut aceasta decat ca veste buna pentru voi si pentru ca inimile voastre sa se linisteasca prin ea. Biruinta nu vine decat de la Allah, Atotputernicul, Preainteleptul.

لَيَقْطَعَ طَرَفًا مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ يَكْبِتُهُمْ فَيَنْقَلِبُوا خَائِبِينَ ﴿١٢٧﴾

127. Pentru ca El sa nimiceasca o parte dintre cei care nu cred ori sa-i zdrobeasca, iar ei sa se intoarca dezamagiti.

Cuvintele Sale: „Si aminteste-ti cand ai plecat dimineata de la familia ta ca sa-i asezi pe credinciosi in pozitiile lor pentru lupta” - si pana la sfarsitul istorisirii - se refera la ziua de Uhud.

Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a iesit impreuna cu musulmanii cand politeistii au ajuns cu oastea lor in apropiere de Uhud. El i-a asezat pe musulmani in locurile lor, le-a randuit pozitiile si i-a organizat intr-un chip uimitor, care arata desavarsirea judecatii si priceperea lui deplina in arta conducerii si a razboiului, asa cum era desavarsit in toate imprejurarile.

„Allah este Auzitor, Atotstiutor”: nimic din treburile voastre nu-I este ascuns.

Cuvintele „Cand doua grupari dintre voi erau pe punctul de a-si pierde curajul” se refera la Banu Salamah si Banu Harithah. Creatorul i-a luat inasura in ocrotirea Sa, prin blandetea, grija si ajutorul Sau.

„In Allah sa se increada credinciosii.” Daca se incred in El, El le este de ajuns, ii ajuta si ii fereste sa cada in ceea ce le-ar vatama religia si viata lumeasca.

Acest verset si cele asemenea lui arata ca increderea in Allah este obligatorie si ca masura in care robul se crede in El corespunde masurii credintei sale. Increderea in Allah inseamna ca robul se bazeaza pe Domnul sau pentru dobandirea lucrurilor care ii sunt de folos si pentru indepartarea celor care ii sunt vatamatoare.

Dupa ce Allah a amintit starea lor la Uhud si nenorocirea care i-a lovit acolo, a inclus in aceasta relatare amintirea biruintei si a binefacerii pe care le-o daruita in ziua de Badr, pentru ca ei sa-I fie recunoscatori Domnului lor si pentru ca aceasta amintire sa usureze ceea ce li se intamplase la Uhud.

Astfel, El a spus: „Allah v-a daruit biruinta la Badr, cand erati slabi” in privinta numarului si a ineztrarii voastre. Ei erau putin peste trei sute zece, aveau putine animale de calarie si arme saracacioase, pe cand dusmanii lor se apropiau de o mie si erau pe deplin pregatiti si inarmati.

„Asadar, temeti-va de Allah, pentru ca voi sa fiti recunoscatori” Celui care v-a binecuvantat cu biruinta Sa.

„Cand le spuneai”, vestindu-le binele credinciosilor si intarindu-le inimile: „Nu va este de ajuns ca Domnul vostru sa va intareasca prin trei mii de ingeri coborati?”

„Ba da! Daca sunteti rabdatori si va temeti de Allah, iar ei vin asupra voastra chiar in acest avant al lor” - adica in aceasta pornire a lor -, „Domnul vostru va va intari prin cinci mii de ingeri care poarta semne distinctiv”, adica insemnati cu semnele vitejilor.

Oamenii au pareri diferite cu privire la aceasta intarire: daca ingerii au luat parte nemijlocit la lupta, dupa cum au spus unii, sau daca ea a constatat in intarirea credinciosilor de catre Allah si in aruncarea spaimei in inimile politeistilor, dupa cum au spus multi dintre exegeti.

Ceea ce sustine a doua parere sunt cuvintele Sale: „Allah nu a facut aceasta decat ca veste buna pentru voi si pentru ca inimile voastre sa se linisteasca prin ea. Biruinta nu vine decat de la Allah, Atotputernicul, Preainteleptul.”

Aceasta arata ca robul nu trebuie sa se bizuie pe mijloace, ci pe Allah. Mijloacele si prezenta lor le aduc inimilor liniste si statornicie in bine.

„Pentru ca El sa nimiceasca o parte dintre cei care nu cred ori sa-i zdrobeasca, iar ei sa se intoarca dezamagiti.” Biruinta pe care Allah le-o daruieste robilor Sai credinciosi nu poate avea decat unul dintre aceste doua rezultate: fie nimicirea unei parti dintre cei care nu cred, fie intoarcerea lor cuprinsi de furie, fara sa fi dobandit vreun bine. Asa i-a facut El sa se intoarca in Batalia Santului, dupa ce venisera hotarati si increzatori in puterea lor; Allah i-a trimis inapoi furiosi si dezamagiti.

Versetul 128

لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبُهُمْ فَإِنَّهُمْ
ظَالِمُونَ ﴿١٢٨﴾

128. Tu nu ai nicio parte in hotarare: fie El ii primeste cu iertare, fie ii pedepseste, caci ei sunt nedrepti.

In ziua de Uhud, Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a fost ranit la cap si i-a fost rupt unul dintre dintii din fata. Atunci el a spus: „Cum ar putea izbandi un popor care a ranit fata Profetului sau si i-a rupt dintele?”

Atunci Allah Preainaltul a pogorat acest verset si a lamurit ca intreaga hotarare ii apartine Lui si ca Mesagerul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - nu are nicio parte in ea, fiindca este unul dintre robii lui Allah. Toti se afla sub stapanirea Domnului lor: sunt carmuiti, nu carmuitori.

Cat despre cei impotriva carora te-ai rugat, o, Mesagerule, sau a caror izbanda si calauzire le-ai socotit indepartate, daca Allah vointe, ii primeste cu iertare si le daruieste reusita de a imbratisa Islamul. El chiar a facut aceasta,

¹ Relatat de al-Bukhari in forma mu'allaq, in capitolul „Tu nu ai nicio parte in hotarare...”, Fath al-Bari (7/365), si transmis cu lant neintrerupt de Muslim (1791).

caci Allah i-a calauzit pe cei mai multi dintre ei, iar ei au imbratisat Islamul. Iar daca voieste, ii pedepseste, fiindca sunt nedrepti si merita pedepsele si chinul lui Allah.

Versetul 129

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٩﴾

129. Ale lui Allah sunt toate cele din ceruri si de pe pamant. El iarta pe cine voieste si pedepseste pe cine voieste. Allah este Atoateiertator, Indurator.

Allah Preainaltul vesteste ca El este Cel care carmuieste lumea de sus si lumea de jos. El il primeste cu iertare pe cine voieste si il iarta, iar pe cine voieste il lipseste de ajutor si il pedepseste.

„Allah este Atoateiertator, Indurator.” Printre insusirile Sale nedespartite se afla iertarea si mila desavarsite, precum si existenta, in creatie si in porunca Sa, a tuturor lucrurilor care izvorasc din ele. El ii iarta pe cei care se caiesc si are mila de cei care urmeaza mijloacele prin care se dobandeste mila. Allah Preainaltul a spus: „Supuneti-va lui Allah si Mesagerului, pentru ca voi sa primiti mila.”

In numele lui Allah, Cel Milostiv, Indurator.

De la El cerem ajutor, in El ne incredem. Domnul meu, usureaza si ajuta, o, Generosule!

Toata lauda Ii apartine lui Allah. Il laudam, Ii cerem ajutorul si iertarea si cautam adapost la Allah de raul sufletelor noastre si de faptele noastre rele. Pe cel pe care Allah il calauzeste nimeni nu-l poate rataci, iar pe cel pe care El il lasa sa rataceasca nimeni nu-l poate calauzi.

Marturisesc ca nu exista alta divinitate demna de adorare in afara de Allah, Unicul, fara niciun asociat, si marturisesc ca Muhammad este robul si Mesagerul Sau. Allah sa trimita asupra sa multa binecuvantare si pace.

Allah Preainaltul a spus:

Versetele 130 la 136

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ مِزَاجًا ضَعْفًا مُضَاعَفَةً ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٣٠﴾

130. O, voi cei care credeti, nu luati riba (camata), inmultita de mai multe ori, si temeti-va de Allah, pentru ca voi sa izbanditi.

وَإِذْ أَوْفَوْا بِالْعَهْدِ إِذْ عٰثَرَ النَّارَ ۚ أَتَىٰ أَعْدَتُ لِّلْكَافِرِينَ ﴿١٣١﴾

131. Feriti-va de Focul pregatit pentru cei care nu cred.

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٣٢﴾

132. Supuneti-va lui Allah si Mesagerului, pentru ca voi sa primiti mila.

* وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمٰوٰتُ وَالْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٣﴾

133. Grabiti-va spre iertarea Domnului vostru si spre o Gradina a carei largime este cat cerurile si pamantul, pregatita pentru cei evlaviosi,

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَبِيمِ الْغَيْظِ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ ۗ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣٤﴾

134. cei care daruiesc atat in belsug, cat si in greutate, care isi stapanesc mania si ii iarta pe oameni. Allah ii iubeste pe cei care fac binele,

وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَن يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٣٥﴾

135. si cei care, atunci cand savarsesc o fapta rusinoasa ori se nedreptatesc pe ei insisi, isi amintesc de Allah si Ii cer iertare pentru pacatele lor - si cine iarta pacatele in afara de Allah? - si nu staruie cu buna stiinta in ceea ce au facut.

أُولَئِكَ جَزَاءُهُمْ مَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَجَنَّاتُ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿١٣٦﴾

136. Rasplata acestora este iertarea de la Domnul lor si Gradini pe sub care curg rauri, in care vor ramane vesnic. Ce minunata este rasplata celor care lucreaza!

In introducerea acestui tafsir s-a aratat ca robul trebuie sa tina seama de porunci si interdictii atat in ceea ce-l priveste, cat si in ceea ce-i priveste pe ceilalti. Cand Allah Preainaltul ii porunceste un lucru, el trebuie mai intai sa-i cunoasca limitele si sa inteleaga ce anume i s-a poruncit, pentru a-l putea implini. Dupa ce il cunoaste, trebuie sa se straduiasca si sa-I ceara ajutor lui Allah ca sa-l implineasca, pentru sine si pentru ceilalti, potrivit puterii si posibilitatilor sale.

Tot astfel, atunci cand ii este oprit un lucru, trebuie sa-i cunoasca limitele, ce anume intra in el si ce nu intra, apoi sa se straduiasca si sa-I ceara ajutor Domnului sau ca sa-l paraseasca. Acest principiu trebuie respectat in toate poruncile si interdictiile divine.

Aceste versete nobile cuprind porunci si insusiri ale binelui, pe care Allah le-a poruncit si a indemnnt la implinirea lor, vestind rasplata celor care le au. Ele cuprind si lucruri interzise, de care El ne-a indemnnt sa ne ferim.

Poate ca intelegiunea - iar Allah stie cel mai bine - pentru care aceste versete au fost asezate in mijlocul relatarii despre Uhud este aceea ca Allah Preainaltul le fagaduise deja robilor Sai credinciosi ca, daca sunt rabdatori si se tem de El, le va darui biruinta asupra dusmanilor si ii va lipsi pe acestia de izbanda impotriva lor. El a spus: „Daca sunteti rabdatori si va temeti de Allah, uneltirea lor nu va va vatama cu nimic”, apoi: „Daca sunteti rabdatori si va temeti de Allah, iar ei vin asupra voastra chiar in acest avant al lor, Domnul vostru va va intari...”

Era ca si cum sufletele doreau sa cunoasca insusirile taqwa-ei prin care sunt dobandite biruinta, izbanda si fericirea. De aceea, in aceste versete Allah a amintit cele mai importante insusiri ale taqwa-ei. Daca robul le implineste, cu atat mai mult le va implini si pe celelalte.

Ceea ce sustine aceasta intelegere este faptul ca Allah a amintit cuvantul taqwa de trei ori in aceste versete: o data in forma absoluta, in cuvintele „pregatita pentru cei evlaviosi”, si de doua ori precizand obiectul ei: „temeti-va de Allah” si „feriti-va de Foc”.

Ori de cate ori in Coran apar cuvintele: „O, voi cei care credeti”, urmate de porunca de a face ori de a parasi ceva, aceasta arata ca imanul este motivul care cheama si obliga la implinirea poruncii si la ferirea de ceea ce este interzis. Imanul este adeverirea deplina a lucrurilor in care trebuie sa se creada, adeverire care cere faptele madularelor.

Allah le-a interzis sa ia camata inmultita de mai multe ori. Acesta era obiceiul oamenilor din jahiliyyah si al celor carora nu le pasa de poruncile Legii revelate. Cand datoria celui aflat in greutate ajungea la scadenta, iar el nu putea plati nimic, ei ii spuneau: „Ori iti achiti datoria, ori iti prelungim termenul si marim suma pe care ne-o datorezi.” Saracul era silit sa accepte si sa-l indeparteze astfel pentru un timp pe creditorul sau, alegand usurarea de moment. In felul acesta, suma datorata se inmultea de mai multe ori, fara ca el sa primeasca vreun folos.

Cuvintele „inmultita de mai multe ori” atrag atentia asupra urateniei ei deosebite atunci cand ajunge atat de mare si arata intelegiunea interzicerii sale. Allah a interzis camata din cauza nedreptatii pe care o cuprinde. El a poruncit ca celui aflat in greutate sa i se acorde ragaz, iar suma datorata sa ramana fara adaos. A-l obliga sa plateasca mai mult este o nedreptate inmultita.

De aceea, credinciosul evlavios trebuie sa o paraseasca si sa nu se apropie de ea, fiindca parasirea ei este una dintre cerintele taqwa-ei, iar izbanda depinde de taqwa. De aceea El a spus: „Temeti-va de Allah, pentru ca voi sa izbanditi.”

„Feriti-va de Focul pregatit pentru cei care nu cred”, parasind lucrurile care duc la intrarea in el: necredinta si pacatele, oricat de diferite ar fi treptele lor. Toate pacatele, indeosebi pacatele mari, duc spre necredinta; mai mult, ele fac parte dintre insusirile necredintei, iar Allah a pregatit Focul pentru cei necredinciosi. Parasirea pacatelor il izbaveste pe om de Foc si il fereste de mania Celui Atotstapanitor, iar faptele bune si ascultarea aduc multumirea Celui Milostiv, intrarea in Gradini si dobandirea milei.

De aceea El a spus: „Supuneti-va lui Allah si Mesagerului”, implinind poruncile si ferindu-va de interdictii, „pentru ca voi sa primiti mila”. Supunerea fata de Allah si fata de Mesagerul Sau este unul dintre mijloacele prin care se dobandeste mila. Allah Preainaltul a spus: „Mila Mea cuprinde toate lucrurile. O voi randui pentru cei care se tem de Mine si dau zakah...” (al-A'raf, 7:156).

Apoi Allah le-a poruncit sa se grabeasca spre iertarea Sa si spre dobandirea Gradinii Sale, a carei largime este cat cerurile si pamantul. Cum va fi atunci lungimea ei? Allah a pregatit-o pentru cei evlaviosi; ei sunt oamenii ei, iar faptele taqwa-ei sunt cele care duc la ea.

Apoi i-a descris pe cei evlaviosi si faptele lor: „cei care daruiesc atat in belsug, cat si in greutate”, adica atunci cand le este usor si atunci cand le este

greu. Cand au din belsug, daruiesc mult, iar cand se afla in greutate nu socotesc neînsemnata nicio fapta buna, oricat de mica ar fi.

Ei „își stăpănesc mania”. Cand cineva le face un rau care le trezește mania - adică le umple inimile de furia ce îndeamnă la răzbunare prin cuvânt și fapta -, ei nu lucrează potrivit pornirilor firii omenești, ci tin în frau mania din inimi și răbdă, fără să-i răspundă celui care i-a nedreptățit în același fel.

„Și îi iartă pe oameni.” Iertarea oamenilor îl cuprinde pe oricine ti-a făcut rau prin cuvânt sau prin fapta. Iertarea este mai înaltă decât simpla stăpânire a maniei, fiindcă înseamnă să nu-l tragi la răspundere pe cel care ti-a făcut rau și să fii îngăduitor cu el.

Aceasta nu se găsește decât la cel care s-a împodobit cu purtări frumoase, s-a dezbrăcat de cele josnice și face negot cu Allah: îi iartă pe robii lui Allah din mila și bunătate față de ei, nu dorește ca raul să-i lovească, caută ca Allah să-l ierte și așteaptă rasplata de la Domnul sau Cel Generos, nu de la robul sarac și neputincios. Allah Preainaltul a spus: „Cel care iartă și îndreaptă lucrurile își are rasplata la Allah” (ash-Shura, 42:40).

Apoi El a amintit o însușire mai cuprinzătoare, mai bună, mai înaltă și mai mare decât celelalte: ihsanul. Allah Preainaltul a spus: „Allah îi iubeste pe cei care fac binele.” Ihsanul este de două feluri: ihsan în adorarea Creatorului și ihsan față de fapături.

Profetul - pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa - a explicat ihsanul în adorarea Creatorului prin cuvintele: „Sa-L adori pe Allah ca și cum L-ai vedea; iar dacă tu nu-L vezi, El te vede.”²

Ihsanul față de fapături înseamnă să le aduci folos în religie și în viața lumească și să îndepărtezi de la ele raul religios și lumesc. Aici intra poruncirea binelui și oprirea raului, învățarea celor neștiutori, povățuirea celor nepăsători, sfatul sincer dat oamenilor de rând și celor de seamă, strdania de a-i uni și dăruirea de milostenii și cheltuirea în folosul lor, în formele obligatorii și recomandate, potrivit starilor și însușirilor lor diferite.

Aici intra și darnicia, ferirea de a le face rau și răbdarea față de raul venit de la ei, așa cum Allah i-a descris pe cei evlavioși în aceste versete. Cel care împlineste aceste lucruri împlineste dreptul lui Allah și dreptul robilor Sai.

Apoi Allah a amintit felul în care ei își recunosc înaintea Domnului greselile și păcatele: „cei care, atunci când savarsesc o fapta rusinoasă ori se nedreptătesc pe ei înșiși”, adică atunci când savarsesc fapte rele, fie păcate mari, fie mai mici. Ei se grabesc să se caiască și să ceară iertare, își amintesc de Domnul lor, de amenințarea adresată celor neascultători și de făgăduința făcută

² Relatat de Muslim, nr. 8.

celor evlaviosi. Ii cer sa le ierte pacatele si sa le acopere lipsurile, in vreme ce parasesc pacatele si le regreta. De aceea El a spus: „si nu staruie cu buna stiinta in ceea ce au facut.”

„Acestora” - celor descrisi prin aceste insusiri - le revine drept rasplata „iertarea de la Domnul lor”, care indeparteaza de la ei orice lucru de care se tem, si „Gradini pe sub care curg rauri”. In ele se afla desfatarea statornica, incantarea, bucuria, frumusetea, binele, fericirea, palatele, locuintele inalte si placute, pomii roditori si frumosi si raurile care curg prin acele locuinte bune.

Ei vor ramane vesnic in ele: nu vor fi mutati de acolo, nu vor dori sa le schimbe cu altceva si desfatarea in care se afla nu se va schimba. „Ce minunata este rasplata celor care lucreaza!” Ei au lucrat putin pentru Allah, iar El i-a rasplatit din belsug. Dimineata, cei care au calatorit noaptea se bucura de drumul strabatut, iar la vremea rasplatirii cel care a lucrat isi gaseste rasplata deplina si imbelsugata.

Aceste versete nobile se numara printre dovezile Ahl as-Sunnah wal-Jama'ah ca faptele fac parte din iman, spre deosebire de sustinerea Murji'ah. Aceasta dovada se lamureste pe deplin prin alaturarea versetului asemanator din Sura al-Hadid: „Intreceti-va spre iertarea Domnului vostru si spre o Gradina a carei largime este precum largimea cerului si a pamantului, pregatita pentru cei care cred in Allah si in Mesagerii Sai” (al-Hadid, 57:21).

Acolo au fost amintite numai credinta in Allah si in Mesagerii Sai, pe cand aici El a spus: „pregatita pentru cei evlaviosi”, apoi i-a descris pe cei evlaviosi prin aceste fapte savarsite cu averea si cu trupul. Aceasta arata ca cei evlaviosi descrisi prin aceste insusiri sunt aceiasi credinciosi amintiti in Sura al-Hadid.

Versetele 137 si 138

قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُكْذِبِينَ ﴿١٣٧﴾

137. Inaintea voastra au trecut randuieli statornice. Strabateti pamantul si priviti care a fost sfarsitul celor care au socotit adevarul minciuna.

هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٨﴾

138. Aceasta este o lamurire pentru oameni, o calauzire si o povatuire pentru cei evlaviosi.

Prin aceste versete nobile si prin cele care urmeaza in relatarea despre Uhud, Allah Preainaltul ii mangaie si ii intareste pe robii Sai credinciosi. El le vesteste ca inaintea lor au trecut multe generatii si comunitati care au fost puse la incercare. Credinciosii dintre ele au fost incercati prin lupta impotriva celor care nu credeau, lupta dintre ei a continuat, iar izbanda a trecut de la unii la altii pana cand Allah a randuit sfarsitul bun pentru cei evlaviosi si biruinta pentru robii Sai credinciosi. In cele din urma, cei care au socotit adevarul minciuna au fost infranti, iar Allah i-a lipsit de ajutor, daruindu-le biruinta Mesagerilor Sai si urmasilor lor.

„Strabateti pamantul” cu trupurile si cu inimile voastre „si priviti care a fost sfarsitul celor care au socotit adevarul minciuna”. Nu-i veti gasi decat loviti de felurite pedepse lumesti: locuintele lor au ramas pustii, pierderea lor a devenit vadita pentru toti, puterea si stapanirea lor au disparut, iar stralucirea si trufia lor s-au stins.

Oare nu se afla in aceasta cea mai mare dovada si cea mai puternica marturie despre adevarul adus de Mesageri? Aceasta este intelegiunea lui Allah prin care El ii pune la incercare pe robii Sai, pentru a-i deosebi pe cei sinceri de cei mincinosi. De aceea Allah Preainaltul a spus:

„Aceasta este o lamurire pentru oameni”, adica o dovada limpede care le arata adevarul si falsitatea si ii deosebeste pe oamenii fericirii de oamenii nefericirii. Ea se refera la ceea ce Allah le-a facut celor care au socotit adevarul minciuna.

Ea este „o calauzire si o povatuire pentru cei evlaviosi”, fiindca ei sunt cei care trag folos din semne. Acestea ii calauzesc spre calea cea dreapta, ii povatuiesc si ii opresc de la calea ratacirii. Pentru ceilalti oameni, ele raman o lamurire prin care dovada lui Allah este statornicita impotriva lor, pentru ca acela care pierde sa piara dupa o dovada limpede.

Este posibil si ca pronumele demonstrativ din cuvintele „Aceasta este o lamurire pentru oameni” sa se refere la Coranul mare si la Pomenirea plina de intelegiune: el este o lamurire pentru toti oamenii si, in chip deosebit, o calauzire si o povatuire pentru cei evlaviosi. Ambele intelesuri sunt adevarate.

Versetele 139 la 143

وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾

139. Nu slabiti si nu va intristati, caci voi veti fi mai presus, daca sunteti credinciosi.

ج
 إِنْ يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهُ ۚ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نَدَاوُلَهَا بَيْنَ النَّاسِ
 وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ ۚ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ
 الظَّالِمِينَ ﴿١٤٠﴾

140. Dacă ati fost raniti, si ceilalti oameni au fost raniti asemenea. Noi facem ca astfel de zile sa alterneze intre oameni, pentru ca Allah sa-i deosebeasca pe cei care cred si sa aleaga dintre voi martiri. Allah nu-i iubeste pe cei nedrepti,

وَلِيُمَحِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَيَمْحَقَ الْكَافِرِينَ ﴿١٤١﴾

141. si pentru ca Allah sa-i curete pe cei care cred si sa-i nimiceasca pe cei care nu cred.

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ
 الصَّابِرِينَ ﴿١٤٢﴾

142. Oare ati crezut ca veti intra in Gradina inainte ca Allah sa-i deosebeasca pe cei dintre voi care lupta pe calea Sa si sa-i deosebeasca pe cei rabdatori?

وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ
 تَنْظُرُونَ ﴿١٤٣﴾

143. Voi va doreati moartea inainte de a o intalni. Acum ati vazut-o cu ochii vostri.

Allah Preainaltul ii incurajeaza pe robii Sai credinciosi, le intareste hotararea si le inalta nazuinta: „Nu slabiti si nu va intristati.” Nu slabiti in trupurile voastre si nu lasati intristarea sa va cuprinda inimile atunci cand nenorocirea v-a lovit si ati fost incercati prin aceasta suferinta.

Intristarea inimilor si slabirea trupurilor adauga o alta nenorocire peste cea care v-a lovit si il ajuta pe dusman impotriva voastra. Dimpotriva, intariti-va inimile, deprindeti-le cu rabdarea, indepartati tristetea din ele si fiti tari in lupta impotriva dusmanului vostru.

Allah Preainaltul a aratat ca slabiciunea si intristarea nu li se cuvin, deoarece ei sunt mai presus prin credinta lor si prin nadejdea in biruinta si rasplata lui Allah. Credinciosului care cauta rasplata lumeasca si rasplata din Viata de Apoi

fagaduite de Allah nu i se cuvin acestea. De aceea El a spus: „caci voi veti fi mai presus, daca sunteti credinciosi.”

Apoi i-a mangaia pentru infrangerea pe care o suferisera si a aratat marile intelepciuni care decurg din ea:

„Daca ati fost raniti, si ceilalti oameni au fost raniti asemenea.” Voi si ei ati fost deopotri raniti, insa voi nadajduiti de la Allah ceea ce ei nu nadajduiesc. Allah Preainaltul a spus: „Daca voi suferiti, si ei sufera asa cum suferiti voi, insa voi nadajduiti de la Allah ceea ce ei nu nadajduiesc” (an-Nisa', 4:104).

Una dintre intelepciuni este aceea ca Allah daruieste bunuri din aceasta lume si credinciosului, si celui care nu crede, si celui drept, si celui pacatos. El face ca zilele sa treaca de la oameni la oameni: o zi pentru un grup si o zi pentru celalalt. Aceasta pentru ca lumea de aici trece si pierde, spre deosebire de Viata de Apoi, care este numai pentru cei care cred.

„Pentru ca Allah sa-i deosebeasca pe cei care cred.” Tot printre intelepciuni se afla faptul ca Allah ii incearca pe robii Sai prin infrangere si suferinta pentru ca credinciosul sa se deosebeasca de ipocrit. Daca biruinta credinciosilor ar continua in fiecare confruntare, in Islam ar intra si cel care nu-l doreste cu adevarat. Cand in unele confruntari apar felurite incercari, se deosebeste credinciosul adevarat, care doreste Islamul in greutate si in usurare, in belsug si in lipsuri, de cel care nu este astfel.

„Si sa aleaga dintre voi martiri.” Aceasta este o alta intelepciune. Martiriul se afla printre cele mai inalte trepte la Allah, iar el nu poate fi dobandit decat prin existenta imprejurarilor care duc la el. Din mila Sa fata de robii credinciosi, Allah le randuieste cauze pe care sufletele le urasc, pentru a-i face sa atinga treptele inalte si desfatarea statornica pe care le iubesc.

„Allah nu-i iubeste pe cei nedrepti”, cei care s-au nedreptatit pe ei insisi si au ramas deoparte de la lupta pe calea Sa. In aceasta se afla o aluzie la mustrea ipocritilor si la faptul ca Allah ii uraste. De aceea El i-a impiedicat sa lupte pe calea Sa. Daca ar fi dorit sa iasa, ar fi facut pregatirile necesare, insa lui Allah nu I-a placut pornirea lor, asa ca i-a tinut pe loc si li s-a spus: „Ramaneti cu cei care raman” (at-Tawbah, 9:46).

„Si pentru ca Allah sa-i curete pe cei care cred.” Aceasta este tot o intelepciune: prin aceste lucruri, Allah ii curata pe credinciosi de pacatele si lipsurile lor. Aceasta arata ca martiriul si lupta pe calea lui Allah sterg pacatele si indeparteaza lipsurile.

De asemenea, Allah ii separa astfel pe credinciosi de ipocriti, pentru ca cei dintai sa se elibereze de acestia si sa-l deosebeasca pe credincios de ipocrit. Tot printre intelepciuni se afla faptul ca Allah randuieste aceasta „pentru a-i nimici

pe cei care nu cred”, adica pentru ca infrangerea vremelnica a credinciosilor sa devina o cauza a nimicirii si a dezradacinarii dusmanilor prin pedeapsa.

Cand dobandesc biruinta, cei care nu cred savarsesc nedreptati si adauga o alta razvratire la razvratirea lor. Prin aceasta ajung sa merite o pedeapsa grabnica, din mila lui Allah fata de robii Sai credinciosi.

Apoi Allah Preainaltul a spus: „Oare ati crezut ca veti intra in Gradina inainte ca Allah sa-i deosebeasca pe cei dintre voi care lupta pe calea Sa si sa-i deosebeasca pe cei rabdatori?” Aceasta este o intrebare de mustrare: sa nu credeti si sa nu va treaca prin minte ca veti intra in Gradina fara osteneala, fara sa indurati greutatea pe calea lui Allah si fara sa cautati multumirea Sa.

Gradina este cea mai inalta tinta si cel mai bun lucru pentru care se intrec cei care se intrec. Cu cat tinta este mai mare, cu atat sunt mai insemnate mijloacele si faptele care duc la ea. La odihna nu se ajunge decat prin parasirea odihnei, iar desfatarea nu se dobandeste decat prin renuntarea la desfatare.

Insa greutatea acestei lumi care il atinge pe rob pe calea lui Allah, atunci cand sufletul se hotaraste sa le primeasca, se deprinde cu ele si cunoaste sfarsitul la care duc, se preschimba pentru oamenii cu vedere patrunzatoare in daruri care le aduc bucurie, iar greutatea nu-i mai tulbura. Acesta este harul lui Allah, pe care El il daruieste cui vointe.

Apoi Allah i-a muștrat pentru lipsa de rabdare fata de un lucru pe care il doriseră si a carui venire o asteptaseră: „Voi va doreati moartea inainte de a o intalni.” Multi dintre Companioni - Allah sa fie multumit de ei - care nu luaseră parte la Badr isi doreau ca Allah sa le aduca o confruntare in care sa-si poata darui intreaga stradanie.

Allah Preainaltul le-a spus: „Acum ati vazut-o”, adica ati vazut cu ochii vostri ceea ce va doriserati, „cu ochii vostri”. De ce atunci lipsa de rabdare? Aceasta stare nu se cuvine si nu este frumoasa, mai ales pentru cel care si-a dorit acel lucru si a primit ceea ce si-a dorit. Datoria lui este sa-si daruiasca toata stradania si sa faca tot ceea ce ii sta in putere.

Versetul arata ca nu este rau ca omul sa-si doreasca martiriul. Dovada este ca Allah Preainaltul le-a aprobat dorinta si nu i-a muștrat pentru ea, ci i-a muștrat numai pentru ca nu au lucrat potrivit cerintelor ei. Allah stie cel mai bine.

Versetele 144 si 145

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ
 أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ
 الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٤﴾

144. Muhammad nu este decat un Mesager, iar inaintea lui au trecut si alti Mesageri. Daca el moare ori este ucis, va veti intoarce pe urmele voastre? Cel care se intoarce pe urmele sale nu-I va aduce lui Allah nicio vatamare, iar Allah ii va rasplati pe cei recunoscatori.

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ كَتَبْنَا مُوَجَّلًا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا
 نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْهَا وَسَنَجْزِي الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٥﴾

145. Niciun suflet nu poate muri decat cu ingaduinta lui Allah, potrivit unei hotarari cu termen randuit. Celui care doreste rasplata acestei lumi ii vom da din ea, iar celui care doreste rasplata Vietii de Apoi ii vom da din ea. Noi ii vom rasplati pe cei recunoscatori.

Allah Preainaltul spune: „Muhammad nu este decat un Mesager, iar inaintea lui au trecut si alti Mesageri.” El nu este un Mesager fara precedent, ci este de acelasi fel cu Mesagerii dinaintea lui. Indatorirea lor este sa transmita mesajul Domnului lor si sa-I implineasca poruncile. Ei nu traiesc vesnic, iar ramanerea lor in viata nu este o conditie pentru implinirea poruncilor lui Allah. Datoria comunitatilor este sa-L adore pe Domnul lor in orice vreme si in orice imprejurare.

De aceea El a spus: „Daca el moare ori este ucis, va veti intoarce pe urmele voastre?”, parasind credinta, jihadul ori celelalte lucruri pe care vi le-a adus? „Cel care se intoarce pe urmele sale nu-I va aduce lui Allah nicio vatamare”, ci se va vatama numai pe sine. Allah Preainaltul nu are nevoie de el, va statornici religia Sa si ii va inalta pe robii Sai credinciosi.

Dupa ce i-a mustrat pe cei care se intorc pe urmele lor, Allah i-a laudat pe cei care raman statornici alaturi de Mesager si implinesc porunca Domnului lor: „iar Allah ii va rasplati pe cei recunoscatori.” Recunostinta nu exista decat prin implinirea adorarii lui Allah Preainaltul in orice imprejurare.

In acest verset nobil se afla o indrumare din partea lui Allah pentru robii Sai: ei trebuie sa se afle intr-o stare in care pierderea unui conducator, oricat de

insemnat ar fi, sa nu le zdruncine credinta ori vreuna dintre cerintele ei. Aceasta se poate implini numai daca, pentru fiecare chestiune a religiei, sunt pregatiti mai multi oameni priceputi, astfel incat, atunci cand unul lipseste, altul sa-i ia locul.

Tinta tuturor credinciosilor trebuie sa fie statornicirea religiei lui Allah si apararea ei dupa putinta, fara ca ei sa-si lege scopul de un anumit conducator, excluzandu-i pe ceilalti. Intr-o asemenea stare, treburile lor se statornicesc si se indreapta.

Versetul este si una dintre cele mai mari dovezi ale virtutii lui as-Siddiq al-Akbar (cel mai mare dintre cei deplin sinceri), Abu Bakr, si a Companionilor sai, care au luptat impotriva apostatilor dupa moartea Mesagerului lui Allah - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, caci ei sunt fruntasii celor recunoscatori.

Apoi Allah Preainaltul a vestit ca toate sufletele sunt legate de termenele lor prin ingaduinta, hotararea si randuiala Sa. Cel caruia i-a fost hotarat sa moara va muri chiar si fara o cauza vazuta, iar celui caruia El ii voieste ramanerea in viata nu-i vor face rau toate cauzele vatamatoare, chiar daca s-ar aduna, inainte sa-i soseasca termenul.

Aceasta pentru ca Allah a hotarat, a randuit si a scris termenul fiecaruia. Cand termenul lor soseste, nu-l pot intarzia si nici grabi cu niciun ceas.

Apoi Allah Preainaltul a vestit ca le da oamenilor din rasplata acestei lumi si din rasplata Vietii de Apoi potrivit cu ceea ce doresc: „Celui care doreste rasplata acestei lumi ii vom da din ea, iar celui care doreste rasplata Vietii de Apoi ii vom da din ea.”

Allah Preainaltul a spus: „Tuturor le daruim - si acestora, si acelora - din darul Domnului tau, iar darul Domnului tau nu este oprit. Priveste cum i-am ridicat pe unii deasupra altora; insa Viata de Apoi are trepte mai inalte si o intaietate mai mare” (al-Isra', 17:20-21).

„Noi ii vom rasplati pe cei recunoscatori.” El nu le-a precizat rasplata, pentru a arata multimea si maretia ei si pentru ca oamenii sa stie ca rasplata este pe masura recunostintei, fie ea putina sau multa, si pe masura frumusetii ei.

Versetele 146 la 148

وَكَايْنٍ مِّنْ نَّبِيِّ قَتَلَ مَعَهُ رِيبُونَ كَثِيرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ﴿١٤٦﴾

146. Cati Profeti nu au luptat, avand alaturi multi oameni devotati! Ei nu si-au pierdut curajul din pricina suferintelor care i-au lovit pe calea lui Allah, nu au slabit si nu s-au supus dusmanului. Allah ii iubeste pe cei rabdatori.

وَمَا كَانَ قَوْلُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ
أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٤٧﴾

147. Singurele lor cuvinte au fost: „Domnul nostru, iarta-ne pacatele si depasirile noastre de masura, intareste-ne pasii si daruieste-ne biruinta asupra oamenilor care nu cred.”

فَاتَّهَمُ اللَّهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحَسَنَ ثَوَابِ الْآخِرَةِ وَاللَّهُ يُحِبُّ
الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤٨﴾

148. Allah le-a daruit rasplata acestei lumi si frumusetea rasplatii din Viata de Apoi. Allah ii iubeste pe cei care fac binele.

Aceasta este o mangaiere pentru credinciosi si un indemn de a-i urma pe cei de dinainte si de a lucra asa cum au lucrat ei. Lucrul acesta s-a petrecut si in trecut, iar randuiala lui Allah nu a incetat sa se implineasca astfel.

El a spus: „Cati Profeti”, adica multi Profeti, „nu au luptat, avand alaturi multi oameni devotati”, adica grupuri numeroase dintre urmasii lor, pe care Profetii ii crescusera prin credinta si fapte drepte. Unii au fost ucisi, altii raniti si au suferit si alte incercari, inasa „nu si-au pierdut curajul din pricina suferintelor care i-au lovit pe calea lui Allah, nu au slabit si nu s-au supus dusmanului”.

Inimile lor nu au slabit, trupurile lor nu si-au pierdut puterea, iar ei nu s-au umilit inaintea dusmanului. Dimpotriva, au rabdat, au ramas statornici si si-au intarit sufletele. De aceea El a spus: „Allah ii iubeste pe cei rabdatori.”

Apoi Allah le-a amintit cuvintele si cererea de biruinta adresata Domnului lor: „Singurele lor cuvinte” in acele imprejurari grele „au fost: Domnul nostru,

iarta-ne pacatele si depasirile noastre de masura.” Depasirea masurii inseamna trecerea dincolo de limita, spre ceea ce este oprit.

Ei stiau ca pacatele si depasirea masurii sunt printre cele mai mari cauze pentru care Allah ii lipseste de ajutor si ca eliberarea de ele este una dintre cauzele biruintei. De aceea I-au cerut Domnului sa li le ierte.

Ei nu s-au bizuit pe stradania si rabdarea pe care le aratasera, ci s-au bizuit pe Allah. I-au cerut sa le intareasca pasii la intalnirea cu dusmanii care nu cred si sa le daruiasca biruinta asupra lor. Astfel, au imbinat rabdarea si parasirea opusului ei cu cainta, cererea de iertare si cererea de biruinta de la Domnul lor.

De aceea, Allah le-a daruit biruinta si le-a randuit sfarsitul bun in aceasta lume si in Viata de Apoi: „Allah le-a daruit rasplata acestei lumi”, adica biruinta, izbanda si prada, „si frumusetea rasplatii din Viata de Apoi”, adica dobandirea multumirii Domnului lor si a desfatarii statornice, ferita de orice lucru care o tulbura.

Aceasta s-a datorat faptului ca ei au savarsit pentru El fapte bune, iar El le-a dat cea mai frumoasa rasplata. De aceea a spus: „Allah ii iubeste pe cei care fac binele” in adorarea Creatorului si in purtarea fata de fapturi. Din ihsan face parte si ca, in lupta impotriva dusmanilor, omul sa lucreze asa cum au lucrat acesti credinciosi.

Versetele 149 la 151

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَطِيعُوا اللَّهَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يردُّكُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا
خَسِرِينَ ﴿١٤٩﴾

149. O, voi cei care credeti, daca va supuneti celor care nu cred, ei va vor intoarce pe urmele voastre si veti ajunge dintre cei pierduti.

بَلِ اللَّهُ مَوْلَاكُمْ ۖ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ ﴿١٥٠﴾

150. Insa Allah este Ocrotitorul vostru si El este Cel mai bun ajutorator.

سَنُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَا أَشْرَكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ
 سُلْطَانًا وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ وَبِئْسَ مَثْوَى الظَّالِمِينَ ﴿١٥١﴾

151. Vom arunca spaima in inimile celor care nu cred, fiindca I-au asociat lui Allah lucruri pentru care El nu a pogorat nicio dovada. Adapostul lor va fi Focul. Ce rea este locuinta celor nedrepti!

Prin aceste cuvinte, Allah le interzice credinciosilor sa li se supuna celor care nu cred, fie ei ipocriti ori politeisti. Daca li se supun, acestia nu le doresc decat raul si urmaresc sa-i intoarca la necredinta, al carei sfarsit este dezamagirea si pierderea.

Apoi Allah a vestit ca El este Ocrotitorul si Ajutatorul lor. In aceasta se afla o instiintare si o veste buna pentru ei: El le poarta de grija prin blandetea Sa si ii fereste de feluritele rele. Totodata, aceasta ii indeamna sa-L ia numai pe El drept Ocrotitor si Ajutor, fara nicio alta faptura.

Din ocrotirea si ajutorul Sau face parte faptul ca El le-a fagaduit ca va arunca spaima in inimile dusmanilor lor dintre cei care nu cred. Aceasta este o teama puternica, ce ii impiedica sa-si atinga multe dintre scopuri. Allah Preainaltul Si-a implinit fagaduinta.

Dupa ce politeistii s-au indepartat de la batalia de la Uhud, s-au sfatuit intre ei si au spus: „Cum sa plecam dupa ce i-am ucis pe cei pe care i-am ucis si i-am infrant, fara sa-i nimicim cu totul?” Ei s-au gandit sa se intoarca, insa Allah a aruncat spaima in inimile lor, iar ei s-au indepartat dezamagiti.

Fara indoiala, aceasta este una dintre cele mai mari forme de ajutor. S-a aratat mai sus ca biruinta daruita de Allah robilor Sai credinciosi se incadreaza intotdeauna intr-una dintre doua situatii: fie El nimiceste o parte dintre cei care nu cred, fie ii zdrobeste, iar ei se intorc dezamagiti. Aici s-a implinit a doua situatie.

Apoi Allah a amintit cauza care a dus la aruncarea spaimei in inimile celor care nu cred: „fiindca I-au asociat lui Allah lucruri pentru care El nu a pogorat nicio dovada”. Aceasta li se intampla din cauza rivalilor si idolilor pe care i-au luat in afara Lui, potrivit poftelor si vointelor lor stricate, fara nicio dovada si niciun argument. Ei s-au rupt de ocrotirea Unicului, a Celui Milostiv.

De aceea, politeistul este cuprins de spaima inaintea credinciosului: nu se sprijina pe un reazem trainic si nu are niciun adapost in vreme de greutate si stramtorare. Aceasta este starea lui in aceasta lume, iar in Viata de Apoi lucrurile vor fi si mai grele si mai cumplite.

De aceea El a spus: „Adapostul lor va fi Focul”, adica locuinta statornica spre care se vor retrage si din care nu vor mai iesi. „Ce rea este locuinta celor nedrepti!” Din pricina nedreptatii si a vrajmasiei lor, Focul a devenit locuinta lor.

Versetul 152

وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ إِذْ تَحُسُونَهُمْ بِأَذْنِهِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَزَّعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِمَّا بَعَدَ مَا أَرْسَلَكُمْ مَّا يُحِبُّونَ مِنْكُمْ مِّن يُّرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَّن يُّرِيدُ الْآخِرَةَ ۖ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ ۚ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥٢﴾

152. Allah Si-a implinit fagaduinta fata de voi atunci cand, cu ingaduinta Sa, ii doborati, pana cand v-ati pierdut curajul, v-ati certat cu privire la porunca si nu v-ati supus, dupa ce El va aratase ceea ce iubeati. Unii dintre voi doresc aceasta lume, iar altii doresc Viata de Apoi. Apoi El v-a indepartat de ei pentru a va pune la incercare, insa v-a iertat. Allah este Stapanul unui mare har fata de credinciosi.

„Allah Si-a implinit fagaduinta fata de voi” cu privire la biruinta. El v-a ajutat impotriva lor pana cand ei v-au intors spatele, iar voi ati inceput sa-i doborati. Apoi ati devenit voi insiva cauza nenorocirii voastre si i-ati ajutat pe dusmani impotriva voastra.

Aceasta s-a intamplat cand v-ati pierdut curajul, adica ati slabit si v-ati descurajat, „v-ati certat cu privire la porunca”, parasind porunca lui Allah de a ramane uniti si de a nu va dezbinati. V-ati deosebit in pareri: unii au spus ca trebuie sa ramana in locul in care ii asezase Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, iar altii au spus: „De ce sa mai ramanem aici, cand dusmanul a fost infrant si nu mai exista niciun pericol?”

Astfel, nu v-ati supus Mesagerului si ati parasit porunca lui, dupa ce Allah va aratase ceea ce iubeati: infrangerea dusmanilor vostri. Datoria celui pe care Allah l-a binecuvantat cu ceea ce iubeste este mai mare decat datoria altuia. In aceasta situatie, in chip deosebit, iar in toate celelalte situatii, in general, datoria este implinirea poruncii lui Allah si a Mesagerului Sau.

„Unii dintre voi doresc aceasta lume” - acestia sunt cei a caror dorinta a dus la cele intamplate -, „iar altii doresc Viata de Apoi” - acestia sunt cei care au

ramas credinciosi poruncii Mesagerului lui Allah si au stat acolo unde li se poruncise.

„Apoi El v-a indepartat de ei”, adica dupa ce aceste lucruri s-au ivit din partea voastra, Allah v-a facut sa va intoarceti fetele de la ei, iar situatia s-a schimbat in favoarea dusmanului. Aceasta a fost o incercare si un examen de la Allah pentru voi, prin care credinciosul sa se deosebeasca de cel care nu crede, iar cel ascultator de cel neascultator, si prin care Allah sa stearga, datorita acestei nenorociri, ceea ce savarsiserati.

De aceea El a spus: „insa v-a iertat. Allah este Stapanul unui mare har fata de credinciosi”, adica are fata de ei un har mare. El i-a binecuvantat cu Islamul, i-a calauzit spre legiurile sale, le-a iertat faptele rele si i-a rasplatit pentru nenorocirile lor.

Din harul Sau fata de credinciosi face parte faptul ca El nu le randuieste niciun bine si nicio nenorocire fara ca acestea sa ajunga, in cele din urma, un bine pentru ei. Daca ii atinge prosperitatea si ei sunt recunoscatori, le da rasplata celor recunoscatori; iar daca ii atinge greutatea si ei rabda, le da rasplata celor rabdatori.

Versetele 153 si 154

﴿إِذْ تُصْعِدُونَ وَلَا تَلْوُونَ عَلَى أَحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أُخْرَاكُمْ فَأَثَابَكُمْ غَمًّا بِغَمٍّ لِّكَلَالٍ تَحْزَنُونَ عَلَى مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَا أَصَبَكُمْ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ﴾ ١٥٣

153. Amintiti-va cand fugati urcand, fara sa va intoarceti spre nimeni, iar Mesagerul va chema din urma. Atunci El v-a rasplatit cu mahnire peste mahnire, pentru ca voi sa nu va intristati nici pentru ceea ce va scapase, nici pentru ceea ce va lovise. Allah cunoaste bine ceea ce faceti.

ثُمَّ أُنْزِلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ أَمْنٌ نَاعِسًا يَغْشَى طَآئِفَةً مِنْكُمْ وَطَآئِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنْفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَلْ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ مِنْ شَيْءٍ قُلْ إِنْ الْأَمْرُ كُلُّهُ لِلَّهِ يُخْفُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ مَا لَا يَبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَا قُتِلْنَا هَهُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٥٤﴾

154. Apoi, dupa mahnire, El a pogorat asupra voastra liniste: un somn usor care a cuprins o parte dintre voi. O alta parte era preocupata numai de ea insasi si nutrea despre Allah ganduri neadevarate, ganduri proprii jahiliyyah-ei. Ei spuneau: „Avem noi vreun cuvânt de spus in aceasta privinta?” Spune: „Intreaga hotarare li apartine lui Allah.” Ei ascund in sufletele lor ceea ce nu ti arata. Spun: „Daca am fi avut vreun cuvânt de spus in aceasta privinta, nu am fi fost ucisi aici.” Spune: „Chiar daca ati fi ramas in casele voastre, cei carora le-a fost scrisa moartea ar fi iesit la locurile unde aveau sa cada.” Si pentru ca Allah sa puna la incercare ceea ce se afla in piepturile voastre si sa curete ceea ce este in inimile voastre. Allah cunoaste bine tainele piepturilor.

Allah Preainaltul le aminteste starea in care se aflau atunci cand au fugit din lupta si ii mostra pentru aceasta: „Amintiti-va cand fugeti urcand”, adica va grabeati sa fugiti, „fara sa va intoarceti spre nimeni”. Niciunul dintre voi nu se oprea pentru altul si nici nu privea spre el; singura voastra preocupare era fuga si salvarea din lupta.

Cu toate acestea, nu va ameninta un pericol atat de mare, fiindca nu voi erati cei mai apropiati de dusman si cei care infruntau direct valtoarea luptei. Dimpotriva, „Mesagerul va chema din urma”, adica din locul aflat spre oamenii aceia, spunand: „Veniti la mine, robi ai lui Allah!”³ Voi insa nu v-ati intors spre el si nu ati raspuns chemarii sale.

Fuga insasi atragea mustrarea, iar faptul ca nu ati raspuns chemarii Mesagerului - caruia trebuia sa-i dati intaietate chiar si fata de propriul vostru suflet - facea ca mustrarea pentru ramanerea in urma sa fie si mai mare.

„Atunci El v-a rasplatit”, adica v-a rasplatit pentru ceea ce ati facut, „cu mahnire peste mahnire”: o mahnire urmata de alta. A fost mahnirea pierderii

³ A se vedea Tafsir at-Tabari (7/301) si ad-Durr al-Manthur (2/153).

biruintei si a prazii, mahnirea fugii voastre si apoi mahnirea care v-a facut sa le uitati pe toate celelalte: vestea ca Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - ar fi fost ucis.

Insa, prin blandetea si grija Sa frumoasa fata de robi, Allah a facut ca reunirea tuturor acestor lucruri sa fie un bine pentru robii Sai credinciosi. De aceea El a spus: „pentru ca voi sa nu va intristati nici pentru ceea ce va scapase”, adica biruinta si izbanda, „nici pentru ceea ce va lovise”, adica infrangerea, uciderea si ranile.

Cand v-ati incredintat ca Mesagerul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - nu fusese ucis, acele nenorociri au devenit usoare pentru voi, iar voi v-ati bucurat ca el era in viata, lucru care v-a mangaiat pentru orice nenorocire si incercare. Cate taine si intelepciuni a randuit Allah in cuprinsul nenorocirilor si al incercarilor!

Toate acestea izvorasc din stiinta Sa si din cunoasterea Sa desavarsita a faptelor voastre, atat a celor vazute, cat si a celor ascunse. De aceea El a spus: „Allah cunoaste bine ceea ce faceti.”

Cuvintele „pentru ca voi sa nu va intristati nici pentru ceea ce va scapase, nici pentru ceea ce va lovise” pot avea si urmatorul inteles: Allah a randuit ca mahnirea si nenorocirea aceea sa va atinga pentru ca sufletele voastre sa se deprinda cu asemenea incercari, sa va obisnuiti sa rabdati in vremea nenorocirilor, iar purtarea greutatilor sa va devina mai usoara.

„Apoi, dupa mahnirea” care va lovise, „El a pogorat asupra voastra liniste: un somn usor care a cuprins o parte dintre voi.” Fara indoiala, aceasta a fost mila si bunatate fata de ei, o intarire a inimilor si un spor de liniste. Celui cuprins de teama nu-i vine somnul, din pricina fricii aflate in inima sa; cand insa frica paraseste inima, somnul il poate cuprinde.

Grupul pe care Allah l-a binecuvantat cu somn era al credinciosilor, care nu aveau alta preocupare decat statornicirea religiei lui Allah, cautarea multumirii lui Allah si a Mesagerului Sau si binele fratilor lor musulmani.

Cat despre celalalt grup, cei care „erau preocupati numai de ei insisi”, ei nu purtau grija nimanui in afara de ei, din pricina ipocriziei ori a slabiciunii credintei lor. De aceea somnul nu i-a cuprins asa cum i-a cuprins pe ceilalti.

„Ei spuneau: Avem noi vreun cuvânt de spus în această privință?” Aceasta este o întrebare prin care negau orice asemenea posibilitate; cu alte cuvinte, spuneau ca nu vor avea nicio parte de biruinta si izbanda. Ei au gandit rau despre Domnul lor, despre religia Sa si despre Profetul Sau, socotind ca Allah nu va duce la bun sfarsit lucrarea Mesagerului Sau si ca aceasta infrangere va pune capat religiei lui Allah.

Allah le-a raspuns: „Spune: Intreaga hotarare Ii apartine lui Allah.” Hotararea cuprinde atat porunca Sa legata de predestinare, cat si porunca Sa religioasa. Toate lucrurile se petrec prin hotararea si randuiala lui Allah, iar sfarsitul va fi biruinta si izbanda pentru cei apropiati Lui si pentru oamenii care I se supun, indiferent de incercarile prin care trec.

„Ei ascund in sufletele lor ceea ce nu-ti arata” se refera la ipocriti. Apoi Allah a lamurit lucrul pe care il ascundeau: „Spun: Daca am fi avut vreun cuvânt de spus in aceasta privinta”, adica daca parerea si sfatul nostru cu privire la aceasta confruntare ar fi fost luate in seama, „nu am fi fost ucisi aici.”

Prin aceasta, ei obiectau, tagaduiau hotararea lui Allah, socoteau nechibzuita parerea Mesagerului lui Allah si a Companionilor sai si se laudau pe ei insisi. Allah le-a raspuns: „Spune: Chiar daca ati fi ramas in casele voastre”, care sunt locurile cele mai indepartate de imprejurarile in care omul poate fi ucis, „cei carora le-a fost scrisa moartea ar fi iesit la locurile unde aveau sa cada.”

Mijloacele de aparare, oricat de puternice ar fi, folosesc numai daca nu contravin hotararii si randuiei divine. Cand li se impotriveste hotararea, ele nu folosesc la nimic. Ceea ce Allah a scris in Tabla Pastrata cu privire la viata si la moarte trebuie negresit sa se implineasca.

„Si pentru ca Allah sa puna la incercare ceea ce se afla in piepturile voastre”, adica sa arate ce se afla acolo: ipocrizie, credinta ori slabiciune a credintei, „si sa curete ceea ce este in inimile voastre” de soaptele lui Shaytan si de insusirile nevrednice care izvorasc din ele.

„Allah cunoaste bine tainele piepturilor”, adica stie ceea ce se afla in ele si ceea ce ele ascund. Stiinta si intelegiunea Sa au cerut ca El sa randuiasca imprejurari prin care lucrurile ascunse in piepturi si tainele sufletelor sa iasa la iveala.

Versetul 155

إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٥٥﴾

155. Pe cei dintre voi care au intors spatele in ziua in care s-au intalnit cele doua osti, Shaytan i-a facut sa alunece din pricina unora dintre faptele lor. Insa Allah i-a iertat. Cu adevarat, Allah este Atoateiertator, Indelung-Rabdator.

Allah Preainaltul vesteste starea celor care au fugit in ziua bataliei de la Uhud si cauza fugii lor. Aceasta a venit din ademenirea lui Shaytan, care a

dobandit putere asupra lor din pricina unora dintre pacatele lor. Ei insisi i-au deschis calea spre sufletele lor si i-au ingaduit sa-i stapaneasca prin neascultarile pe care le-au savarsit, fiindca pacatele sunt mijlocul sau de calarie si poarta sa de intrare.

Daca s-ar fi adaptat in supunerea fata de Domnul lor, el nu ar fi avut nicio putere asupra lor. Allah Preainaltul a spus: „Asupra robilor Mei nu vei avea nicio putere” (al-Isra', 17:65).

Apoi Allah a vestit ca i-a iertat, dupa ce ei savarsisera fapte pentru care puteau fi trasi la raspundere. Daca i-ar fi tras la raspundere, i-ar fi putut nimici cu totul.

„Allah este Atoateiertator” fata de pacatosii care gresesc, calauzindu-i spre cainta si cererea de iertare si trimitandu-le incercari care sterg pacatele. El este „Indelung-Rabdator”: nu grabeste pedeapsa celui care nu I se supune, ci ii da ragaz si il cheama sa se intoarca spre El si sa se apropie de El. Daca omul se caieste si se intoarce, Allah ii primeste cainta si il face ca si cum nu ar fi savarsit niciun pacat si nu ar fi avut nicio lipsa.

Toata lauda Ii apartine lui Allah pentru bunatatea Sa.

Versetele 156 la 158

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا فِي
الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا يُغَزَّى لَوْ كَانُوا عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ
حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٥٦﴾

156. O, voi cei care credeti, nu fiti asemenea celor care nu cred si care spun despre fratii lor, atunci cand acestia calatoresc prin tara ori pleaca la lupta: „Daca ar fi ramas cu noi, nu ar fi murit si nu ar fi fost ucisi.” Allah face din acest gand o mahnire in inimile lor. Allah da viata si da moarte, iar Allah vede bine ceea ce faceti.

وَلَيْنِ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مِتُّمْ لِمَغْفِرَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٍ خَيْرٌ مِّمَّا
يَجْمَعُونَ ﴿١٥٧﴾

157. Daca sunteti ucisi pe calea lui Allah ori muriti, iertarea si mila de la Allah sunt mai bune decat tot ceea ce aduna ei.

وَلَيْنَ مُمَّاءٌ أَوْ قُتِلْتُمْ لَإِلَى اللَّهِ تُحْشَرُونَ ﴿١٥٨﴾

158. Si fie ca muriti, fie ca sunteti ucisi, la Allah veti fi adunati.

Allah Preainaltul le interzice robilor Sai credinciosi sa se asemeze cu cei care nu cred in Domnul lor si nici in hotararea si randuiala Sa, fie ei ipocriti ori altii. El le interzice sa li se asemeze in orice privinta si, indeosebi, in lucrul amintit aici.

Acestia spun despre fratii lor de religie ori de rudenie, atunci cand ei „calatoresc prin tara”, adica pornesc in calatorie pentru negot, „ori pleaca la lupta”, iar unii dintre ei sunt ucisi sau mor: „Daca ar fi ramas cu noi, nu ar fi murit si nu ar fi fost ucisi.” Prin aceste cuvinte, ei se impotrivesc hotararii divine.

Spusele lor sunt mincinoase, caci Allah Preainaltul a zis: „Spune: Chiar daca ati fi ramas in casele voastre, cei carora le-a fost scrisa moartea ar fi iesit la locurile unde aveau sa cada” (Al 'Imran, 3:154).

Aceasta minciuna nu le aduce niciun folos. Dimpotriva, Allah face ca vorbele si credinta lor sa devina o mahnire in inimile lor, iar nenorocirea lor se ingreuneaza. Credinciosii, in schimb, stiu ca lucrul acela s-a petrecut prin hotararea lui Allah; ei cred si se supun, iar Allah le calauzeste si le intareste inimile, usurandu-le astfel nenorocirea.

Allah le raspunde: „Allah da viata si da moarte”, adica numai El face aceasta, iar nicio masura de precautie nu poate inlatura hotararea. „Allah vede bine ceea ce faceti” si va va rasplati dupa faptele si tagaduirea voastra.

Apoi Allah Preainaltul vesteste ca a fi ucis pe calea Sa ori a muri pe aceasta cale nu este o lipsa si nici un lucru de care omul sa se fereasca. Dimpotriva, este un lucru pentru care se cuvine ca oamenii sa se intreaca, fiindca este o cale ce duce la iertarea si mila lui Allah. Acestea sunt mai bune decat bunurile acestei lumi pe care le aduna oamenii.

De asemenea, fie ca fapturile mor, fie ca sunt ucise, oricare ar fi imprejurarea, intoarcerea si sfarsitul lor sunt la Allah, iar El il va rasplati pe fiecare dupa fapta sa. Unde ar putea fugi oamenii daca nu spre Allah si ce adapost ar avea, in afara de a se tine strans de funia Lui?

Versetul 159

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لنتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ
 حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ
 عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾

159. Prin mila lui Allah ai fost bland cu ei. Daca ai fi fost aspru si cu inima impietrita, ei s-ar fi risipit din jurul tau. Asadar, iarta-i, cere-I iertare pentru ei si sfatuieste-te cu ei in treburile importante. Iar cand ai luat o hotarare, increde-te in Allah. Cu adevarat, Allah ii iubeste pe cei care se incred in El.

Prin mila lui Allah fata de tine si fata de Companionii tai, El te-a binecuvantat facandu-te bland cu ei, smerit si apropiat de ei, milos fata de ei si frumos la purtare. De aceea s-au strans in jurul tau, te-au iubit si s-au supus poruncii tale.

„Daca ai fi fost aspru”, adica urat la purtare, „si cu inima impietrita”, adica nemilos, „ei s-ar fi risipit din jurul tau”, fiindca aceste insusiri ii indeparteaza pe oameni si ii fac sa-l urasca pe cel care le poarta.

Purtarea frumoasa a conducatorului religios ii atrage pe oameni spre religia lui Allah si ii face sa o iubeasca, pe langa lauda si rasplata deosebita care ii revin celui ce se poarta astfel. Purtarea urata a conducatorului religios ii indeparteaza pe oameni de religie si ii face sa o urasca, pe langa mustrea si pedeapsa deosebita care ii revin celui ce se poarta astfel.

Daca Allah ii adreseaza aceste cuvinte Mesagerului ferit de pacat, ce se poate spune despre altii? Oare nu se numara printre cele mai mari indatoriri si cele mai insemnate lucruri urmare a purtarii sale nobile si purtarea fata de oameni asa cum se purta el - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, cu blandete si caracter frumos, apropiindu-le inimile? Prin aceasta este implinita porunca lui Allah, iar robii lui Allah sunt atrasi spre religia Sa.

Apoi Allah Preainaltul i-a poruncit sa-i ierte pentru lipsurile aratate fata de dreptul sau - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si sa ceara iertare pentru lipsurile lor fata de dreptul lui Allah, unind astfel iertarea cu binefacerea.

„Si sfatuieste-te cu ei in treburile importante”, adica in chestiunile care au nevoie de consultare, cercetare si cugetare. Consultarea cuprinde foloase si avantaje religioase si lumesti care nu pot fi numarate.

Printre ele se afla faptul ca sfatuirea este un act de adorare prin care omul se apropie de Allah. Ea le impaca inimile si indeparteaza apasarea care poate

aparea in ele atunci cand se petrec lucruri insemnate. Cand cel care raspunde de oameni ii aduna pe cei cu judecata si virtute si se sfatuieste cu ei asupra unei situatii, sufletele lor se linistesc, il iubesc si inteleg ca el nu actioneaza singur, dupa bunul plac, ci urmareste binele general al tuturor.

Atunci ei isi dau intreaga stradanie si tot ceea ce pot pentru a i se supune, fiindca stiu ca el cauta folosul tuturor. Cu cel care nu se poarta astfel lucrurile stau altfel: oamenii aproape ca nu-l iubesc cu adevarat si nu i se supun, iar daca i se supun, supunerea lor nu este deplina.

Un alt folos este acela ca, prin punerea mintilor la lucru in scopul pentru care au fost create, cugetarea devine mai limpede, iar intelegerea sporeste.

De asemenea, consultarea da nastere unei pareri corecte. Cel care se sfatuieste cu altii rareori greseste in ceea ce face; iar daca greseste ori nu-si atinge scopul, el nu este vrednic de mustrare.

Daca Allah ii spune Mesagerului Sau - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, care avea cea mai desavarsita judecata dintre oameni, cea mai bogata stiinta si cel mai bun discernamant: „sfatuieste-te cu ei in treburile importante”, ce se poate spune despre ceilalti?

Apoi Allah Preainaltul a spus: „Iar cand ai luat o hotarare”, adica atunci cand te-ai hotarat asupra unui lucru dupa consultare, daca el necesita consultare, „incede-te in Allah”: bizuie-te pe puterea si taria lui Allah si leapada orice incredere in propria ta putere si tarie. „Allah ii iubeste pe cei care se incred in El” si cauta adapost la El.

Versetul 160

إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ ۖ وَإِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ
بَعْدِهِ ۚ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦٠﴾

160. Daca Allah va ajuta, nimeni nu va poate birui; iar daca El va lipseste de ajutor, cine va mai poate ajuta dupa El? In Allah sa se increada credinciosii.

Daca Allah va intaresta prin biruinta si ajutorul Sau, „nimeni nu va poate birui”, chiar daca toti oamenii din toate tinuturile, cu intreaga lor inzestrare, s-ar aduna impotriva voastra. Nimeni nu-L poate birui pe Allah. El le-a supus pe toate fapturile si le tine in puterea Sa; nicio vietate nu se misca si nu ramane nemiscata decat cu inaguinta Lui.

„Iar daca El va lipseste de ajutor” si va lasa in seama voastra, „cine va mai poate ajuta dupa El?” Vetii fi lipsiti de ajutor chiar daca toate faptele v-ar veni in sprijin.

Aceste cuvinte cuprind porunca de a cere biruinta de la Allah, de a te bizui pe El si de a te dezice de orice putere si tarie proprie. De aceea El a spus: „In Allah sa se increada credinciosii.” Asezarea numelui lui Allah la inceput arata limitarea: in Allah, nu in altcineva, sa va incredeti.

Se stie ca numai El daruieste biruinta. A te bizui pe El este tawhid si duce la atingerea scopului, pe cand a te bizui pe altcineva este shirk, care nu-i aduce omului niciun folos, ci ii face rau. Versetul porunceste increderea numai in Allah si arata ca increderea robului in El este pe masura credintei sale.

Versetul 161

وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَغُلَّ وَمَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ثُمَّ تَوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦١﴾

161. Nu este cu putinta ca un Profet sa-si insuseasca pe ascuns ceva din prada. Cel care isi insuseste ceva pe ascuns il va aduce in Ziua Invierii. Apoi fiecare suflet va primi pe deplin rasplata pentru ceea ce a dobandit si nimeni nu va fi nedreptatit.

Ghulul inseamna insusirea pe ascuns a unui lucru din prada si tradarea in privinta oricarui bun incredintat spre administrare. El este interzis prin consens si se numara printre pacatele mari, asa cum arata acest verset nobil si alte texte.

Allah Preainaltul vesteste ca nu se cuvine si nu este cu putinta ca un Profet sa savarseasca ghulul, fiindca acesta, dupa cum s-a aratat, se numara printre cele mai mari pacate si cele mai rele defecte.

Allah Preainaltul i-a ocrotit pe Profetii Sai de orice lucru care i-ar intina ori le-ar stirbi cinstea. I-a facut pe ei oamenii cu cea mai frumoasa purtare, cu sufletele cele mai curate, mai neprihanite si mai bune, i-a ferit de orice lipsa si i-a facut purtatorii mesajului Sau si locul intelepciunii Sale. „Allah stie cel mai bine cui sa-i acrediteze mesajul Sau” (al-An'am, 6:124).

De indata ce robul stie ca unul dintre ei este Profet, el este sigur ca acesta este ferit de orice lucru care i-ar stirbi cinstea si nu mai are nevoie de o dovada impotriva celor spuse despre el de dusmanii sai, fiindca insasi cunoasterea profetiei sale cere respingerea acelor vorbe.

De aceea, versetul foloseste o formulare care exclude cu totul existenta unei asemenea fapte din partea lor: „Nu este cu putinta ca un Profet sa-si insuseasca pe ascuns ceva din prada.” Aceasta fapta este cu neputinta pentru cei pe care Allah i-a ales ca Profeti.

Apoi Allah a amintit amenintarea adresata celui care savarseste ghulul: „Cel care isi insuseste ceva pe ascuns il va aduce in Ziua Invierii”, adica va veni purtand pe spate lucrul pe care si l-a insusit pe ascuns, fie ca este un animal, un bun ori altceva, si prin el va fi pedepsit in Ziua Invierii.

„Apoi fiecare suflet va primi pe deplin rasplata pentru ceea ce a dobandit.” Atat cel care savarseste ghulul, cat si ceilalti isi vor primi pe deplin rasplata ori povara, potrivit cu ceea ce au dobandit. „Nimeni nu va fi nedreptatit”: faptelor lor rele nu li se va adauga nimic, iar din faptele lor bune nu li se va scadea nimic.

Cugeta la frumusetea acestei precizari din versetul nobil. Dupa ce a amintit pedeapsa celui care savarseste ghulul si faptul ca va veni in Ziua Invierii purtand ceea ce si-a insusit pe ascuns, Allah a voit sa aminteasca rasplatirea lui deplina. Daca s-ar fi limitat la el, formularea ar fi putut lasa impresia ca oamenii care savarsesc alte fapte nu vor fi rasplatiti pe deplin. De aceea El a folosit o expresie generala, care il cuprinde atat pe acesta, cat si pe toti ceilalti.

Versetele 162 si 163

ج
أَفَنِ اتَّبَعَ رِضْوَنَ اللَّهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِّنَ اللَّهِ وَمَأْوَهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ
الْمَصِيرُ ﴿١٦٢﴾

162. Oare cel care urmeaza multumirea lui Allah este asemenea celui care se intoarce cu mania lui Allah si al carui adapost este Gheena? Ce rau sfarsit!

ق
هُمْ دَرَجَاتٌ عِندَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٣﴾

163. Ei au trepte diferite inaintea lui Allah, iar Allah vede bine ceea ce fac.

Allah Preainaltul vesteste ca acela al carui scop este multumirea Domnului sau si care lucreaza ceea ce Ii este placut nu este asemenea celui care nu face aceasta, ci staruie in pacate si atrage asupra sa mania Domnului sau.

Aceste doua categorii nu sunt egale nici in hotararea lui Allah, nici potrivit intelepciunii Sale si nici potrivit firii pe care El a sadit-o in robii Sai: „Oare cel credincios este asemenea celui nelegiuit? Ei nu sunt egali” (as-Sajdah, 32:18).

De aceea El a spus aici: „Ei au trepte diferite inaintea lui Allah”, adica toti se deosebesc in treptele si locurile lor, potrivit deosebirilor dintre faptele lor.

Cei care urmeaza multumirea lui Allah se straduiesc sa dobandeasca treptele inalte, locurile alese si incaperile din Gradina, iar Allah le daruieste din harul si darnicia Sa potrivit faptelor lor. Cei care urmeaza lucrurile ce atrag mania lui Allah coboara spre treptele adanci, pana la cea mai de jos, fiecare dupa fapta sa.

Allah vede bine faptele lor. Nimic din ele nu-I este ascuns; El le-a cunoscut, le-a consemnat in Tabla Pastrata si i-a insarcinat pe ingerii Sai nobili si vrednici de incredere sa le scrie, sa le pastreze si sa le inregistreze cu exactitate.

Versetul 164

لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ
 ءَايَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ
 مُّبِينٍ ﴿١٦٤﴾

164. Allah le-a daruit credinciosilor un mare har atunci cand a trimis printre ei un Mesager dintre ei, care le recita versetele Sale, ii curata si ii invata Cartea si intepleciunea, desi mai inainte se aflau intr-o ratacire vadita.

Acest har pe care Allah l-a daruit robilor Sai este cea mai mare binecuvantare si temelia tuturor binecuvantarilor. Este harul trimeriei acestui Mesager nobil, prin care Allah i-a scos din ratacire si i-a ocrotit de piete.

El a spus: „Allah le-a daruit credinciosilor un mare har atunci cand a trimis printre ei un Mesager dintre ei.” Ei ii cunosteau obarsia, starea si limba; el era din poporul si tribul lor, le dorea binele si era milos fata de ei.

El „le recita versetele Sale”, invatandu-i cuvintele si intelesurile lor, „ii curata” de shirk, pacate, insusiri josnice si toate purtarile rele si „ii invata Cartea”.

Termenul „Cartea” poate avea aici un sens generic, desemnand nobilul Coran; in acest caz, prin cuvintele „le recita versetele Sale” se inteleg semnele din univers. O alta posibilitate este ca „Cartea” sa insemne scrierea; astfel, Allah le-ar fi amintit drept binefacere faptul ca i-a invatat cartea si scrierea, prin care stiintele sunt dobandite si pastrate.

„Intepleciunea” poate insemna Sunnah, care este perechea Coranului, ori asezarea lucrurilor la locul lor si cunoasterea tainelor Legii revelate.

Astfel, Mesagerul a unit pentru ei invatarea hotararilor, invatarea mijloacelor prin care hotararile sunt puse in practica si invatarea mijloacelor prin care le sunt intelese foloasele si roadele. Prin aceste lucruri marete, ei au ajuns mai presus de toate celelalte fapturi si au devenit invatati devotati Domnului.

„Desi mai inainte”, inainte de trimiterea acestui Mesager, „se aflau intr-o ratacire vadita.” Ei nu cunosteau calea care duce la Domnul lor si nici lucrurile care curata si purifica sufletele. Dimpotriva, savarseau orice lucru pe care nestiinta lor li-l infatisa drept frumos, chiar daca acesta se impotriva mintii tuturor oamenilor intelepti.

Versetele 165 la 168

أَوَلَمَّا أَصَبْتُمْ مَصِيبَةً قَدْ أَصَبْتُمْ مِثْلَهَا قُلْتُمْ أُنْزِلَ هَذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٦٥﴾

165. Oare, cand v-a lovit o nenorocire, dupa ce voi pricinuiserati una de doua ori mai mare, ati spus: „De unde a venit aceasta?” Spune: „A venit de la voi insiva.” Cu adevarat, Allah are putere asupra tuturor lucrurilor.

وَمَا أَصَابَكُمْ يَوْمَ التَّتَى الْجَمْعَانِ فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٦٦﴾

166. Ceea ce v-a lovit in ziua in care s-au intalnit cele doua osti s-a petrecut cu ingaduinta lui Allah, pentru ca El sa-i deosebeasca pe credinciosi

وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ نَافَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ ادْفَعُوا قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَا تَبْعُنَكُمُ هُمْ لِلْكَافِرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ﴿١٦٧﴾

167. si sa-i deosebeasca pe cei ipocriti. Lor li s-a spus: „Veniti sa luptati pe calea lui Allah ori macar sa va aparati!” Ei au raspuns: „Daca am fi stiut ca va avea loc o lupta, v-am fi urmat.” In ziua aceea erau mai aproape de necredinta decat de credinta. Ei spun cu gurile lor ceea ce nu se afla in inimile lor, iar Allah stie cel mai bine ceea ce ascund.

الَّذِينَ قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُوا قُلْ فَادْرَءُوا عَنْ أَنْفُسِكُمُ
الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٦٨﴾

168. Acestia sunt cei care au ramas acasa si au spus despre fratii lor: „Daca ne-ar fi ascultat, nu ar fi fost ucisi.” Spune: „Atunci indepartati moartea de la voi insiva, daca spuneti adevarul.”

Aceasta este o mangaiere de la Allah Preainaltul pentru robii Sai credinciosi, dupa nenorocirea care ii lovise in ziua bataliei de la Uhud, cand aproape saptezeci dintre ei au fost ucisi.

Allah le-a spus ca ei le pricinuiseră politeistilor o nenorocire de doua ori mai mare in ziua de Badr: ucisesera saptezeci dintre fruntasii lor si luasera alti saptezeci prizonieri. Prin urmare, aceasta incercare trebuia sa li se para mai usoara, iar nenorocirea sa apese mai putin asupra lor. In plus, cele doua grupuri nu erau egale: cei ucisi dintre musulmani se aflau in Gradina, iar cei ucisi dintre politeisti se aflau in Foc.

„Ati spus: De unde a venit aceasta?”, adica de unde ne-a venit ceea ce ne-a lovit si cum am fost infranti? „Spune: A venit de la voi insiva”, atunci cand v-ati certat si nu v-ati supus, dupa ce Allah va aratase ceea ce iubeati.

Intoarceti mustrarea asupra voastra si feriti-va de cauzele care duc la pieire. „Allah are putere asupra tuturor lucrurilor.” Asadar, feriti-va sa ganditi rau despre Allah. El are puterea de a va darui biruinta, inasa intelegiunea Sa desavarsita a cerut sa va puna la incercare si sa va loveasca prin aceasta nenorocire. Daca ar fi voit, Allah i-ar fi biruit, inasa El a randuit ca unii dintre voi sa fie incercati prin altii.

Apoi Allah a vestit ca ceea ce i-a lovit in ziua in care s-au intalnit cele doua osti - oastea musulmanilor si oastea politeistilor la Uhud -, prin ucidere si infrangere, s-a petrecut cu ingaduinta, hotararea si randuiala Sa. Nimeni nu poate respinge hotararea, iar aceasta trebuie sa se implineasca.

Cand hotararea divina s-a implinit, nu mai ramane decat supunerea fata de ea. Allah a randuit-o pentru intelegiuni marete si foloase insemnate: prin ea trebuia sa se deosebeasca credinciosul de ipocrit.

Cand acestora din urma li s-a poruncit sa lupte - „Lor li s-a spus: Veniti sa luptati pe calea lui Allah”, aparand religia lui Allah, ocrotind-o si cautand multumirea Sa, „ori macar sa va aparati” familiile si orasul, daca nu aveau o intentie dreapta -, ei au refuzat si s-au scuzat spunand: „Daca am fi stiut ca va avea loc o lupta, v-am fi urmat.”

Cu alte cuvinte, ei pretindeau ca i-ar fi urmat pe musulmani daca ar fi stiut ca urma sa aiba loc o lupta intre cele doua tabere. In aceasta privinta minteau. Ei stiau cu siguranta - si orice om stia - ca politeistii erau plini de ura si furie impotriva credinciosilor din pricina pierderilor suferite, ca isi cheltuisera averile, adunasera toti oamenii si toata inzestrarea de care fusesera in stare si venisera cu o oaste numeroasa spre orasul credinciosilor, arzand de dorinta de a lupta impotriva lor.

Cum ar fi fost de conceput ca intre niste oameni aflati intr-o asemenea stare si credinciosi sa nu aiba loc nicio lupta, mai ales dupa ce musulmanii iesisera din Medina si le venisera in intampinare? Acest lucru era cu neputinta. Ipocritii au socotit insa ca scuza lor va fi primita de credinciosi.

Allah Preainaltul a spus: „In ziua aceea erau mai aproape de necredinta decat de credinta”, adica in acea stare, cand au refuzat sa iasa impreuna cu credinciosii. „Ei spun cu gurile lor ceea ce nu se afla in inimile lor.” Aceasta este insusirea proprie ipocritilor: prin cuvintele si faptele lor ei arata contrariul lucrului pe care il ascund in inimile si tainele lor.

Din aceasta facea parte si afirmatia lor: „Daca am fi stiut ca va avea loc o lupta, v-am fi urmat”, desi stiau ca lupta urma sa aiba loc.

Versetul este folosit ca dovada pentru principiul potrivit caruia raul mai mic este ales pentru a-l indeparta pe cel mai mare, iar binele mai mic este infaptuit atunci cand cel mai mare nu poate fi atins. Ipocritilor li s-a poruncit sa lupte pentru religie; daca nu ar fi facut aceasta, trebuiau macar sa-si apere familiile si patria.

„Allah stie cel mai bine ceea ce ascund.” El le va dezvalui aceasta robilor Sai credinciosi si ii va pedepsi pentru ea.

Apoi Allah Preainaltul a spus: „Acestia sunt cei care au ramas acasa si au spus despre fratii lor: Daca ne-ar fi ascultat, nu ar fi fost ucisi.” Ei au unit ramanerea in urma de la jihad cu impotrivirea fata de hotararea si randuiala lui Allah si cu tagaduirea lor.

Allah le-a raspuns: „Spune: Atunci indepartati moartea de la voi insiva, daca spuneti adevarul”, cand pretindeti ca, daca fratii vostri v-ar fi ascultat, nu ar fi fost ucisi. Voi nu puteti si nu sunteti in stare sa faceti aceasta.

Aceste versete arata ca in acelasi rob se pot afla o insusire a necredintei si una a credintei si ca el poate fi mai aproape de una dintre ele decat de cealalta.

Versetele 169 la 171

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ
يَرْزُقُونَ ﴿١٦٩﴾

169. Sa nu-i socotesti morti pe cei care au fost ucisi pe calea lui Allah. Dimpotriva, ei sunt vii la Domnul lor si primesc inzestrare,

فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ
خَلْفِهِمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٧٠﴾

170. bucurandu-se de ceea ce Allah le-a daruit din harul Sau si de vestea despre cei ramasi in urma, care nu li s-au alaturat inca: asupra lor nu va fi nicio teama si nu se vor intrista.

* يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧١﴾

171. Ei se bucura de o binecuvantare si de un har de la Allah si de faptul ca Allah nu lasa sa se piarda rasplata credinciosilor.

Aceste versete nobile arata virtutea si cinstea martirilor si harul si bunatatea pe care Allah li le-a daruit. Ele cuprind totodata mangaiere si alinare pentru cei vii in privinta celor ucisi dintre ei, precum si un indemn de a lupta pe calea lui Allah si de a cauta martiriul.

El a spus: „Sa nu-i socotesti morti pe cei care au fost ucisi pe calea lui Allah”, adica in lupta impotriva dusmanilor religiei, urmarind prin aceasta inaltarea Cuvantului lui Allah. Sa nu-ti vina in minte si sa nu socotesti ca ei au murit, au pierit si au pierdut placerea vietii lumesti si desfatarea cu podoabele ei, a caror pierdere il inspaimanta pe cel care, din lasitate, se fereste de lupta si nu doreste martiriul.

„Dimpotriva”, ei au dobandit ceva mai mare decat lucrurile pentru care se intrec cei care se intrec. Sunt „viu la Domnul lor”, in locul cinstei Sale. Cuvintele „la Domnul lor” arata inaltimea treptei lor si apropierea lor de Domnul lor. Ei „primesc inzestrare” din felurile de desfatare a caror adevarata descriere nu o cunoaste decat Cel care le-a daruit-o.

Pe langa aceasta, ei se bucura „de ceea ce Allah le-a daruit din harul Sau”. Sunt fericiți, ochii lor gasesc desfatere, iar sufletele lor se bucura, datorita frumusetii, multimii si maretiei acelor daruri, placerii desavarsite de a le primi si lipsei oricarui lucru care sa le tulbure.

Allah a unit pentru ei desfatarea trupului prin inzestrare cu desfatarea inimii si a sufletului prin bucuria pentru ceea ce le-a daruit din harul Sau. Astfel, desfatarea si bucuria lor au devenit depline.

Ei „isi dau unii altora vesti bune despre cei ramasi in urma, care nu li s-au alaturat inca”, adica isi dau unul altuia vestea buna ca fratii lor care nu li s-au alaturat vor veni si vor dobandi ceea ce au dobandit ei.

„Asupra lor nu va fi nicio teama si nu se vor intrista.” Ei se bucura de indepartarea oricarui lucru de care ei ori fratii lor s-ar fi putut teme, ceea ce presupune bucuria desavarsita.

„Ei se bucura de o binecuvantare si de un har de la Allah”, adica se felicita unul pe altul pentru cel mai mare lucru pentru care omul poate fi felicitat: binecuvantarea, harul si bunatatea Domnului lor.

„Allah nu lasa sa se piarda rasplata credinciosilor”, ci o face sa creasca, le pretuieste faptele si le adauga din harul Sau lucruri la care nu ar putea ajunge prin propria lor stradanie.

Aceste versete confirma desfatarea din barzakh, faptul ca martirii se afla in cel mai inalt loc la Domnul lor, precum si faptul ca sufletele oamenilor buni se intalnesc, se viziteaza si isi dau unul altuia vesti bune.

Versetele 172 la 175

الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا اَصَابَهُمُ الْقَرْحُ لِلَّذِينَ احْسَنُوا مِنْهُمْ
وَاتَّقُوا اَجْرَ عَظِيمٍ ﴿١٧٢﴾

172. Cei care au raspuns chemarii lui Allah si a Mesagerului dupa ce fusesera raniti - pentru cei dintre ei care au facut binele si s-au temut de Allah este o rasplata mare.

الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ﴿١٧٣﴾

173. Lor le-au spus oamenii: „Oamenii s-au adunat impotriva voastra, asadar temeti-va de ei!” Insa aceasta nu a facut decat sa le sporeasca credinta, iar ei au spus: „Allah ne este de ajuns si ce minunat Ocrotitor este El!”

فَأَنقَلَبُوا بِنِعْمَةِ مِّنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَّمْ يَمَسَّهِمْ سُوءٌ وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٧٤﴾

174. Ei s-au intors cu o binecuvantare si cu un har de la Allah, fara sa-i fi atins vreun rau, si au cautat multumirea lui Allah. Allah este Stapanul unui har nemarginit.

إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَآءَهُ، فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٥﴾

175. Acela este doar Shaytan, care va inspaimanta cu aliatii sai. Nu va temeti de ei, ci temeti-va de Mine, daca sunteti credinciosi.

Cand Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - s-a intors de la Uhud la Medina si a auzit ca Abu Sufyan si politeistii aflati cu el se gandeau sa se intoarca la Medina, i-a chemat pe Companionii sai sa iasa din nou.

Ei au iesit, in pofida ranilor pe care le purtau, raspunzand chemarii lui Allah si a Mesagerului si supunandu-se lui Allah si Mesagerului. Au ajuns la Hamra' al-Asad.⁴ Acolo a venit cineva si le-a spus, pentru a-i inspaimanta: „Oamenii s-au adunat impotriva voastra” si sunt hotarati sa va nimiceasca.

Acest lucru nu a facut decat sa le sporeasca credinta in Allah si increderea in El. Ei au spus: „Allah ne este de ajuns”, adica ne este de ajuns in toate lucrurile care ne preocupa, „si ce minunat Ocrotitor este El!”, Cel care carmuieste treburile robilor Sai si Se ingrijeste de binele lor.

„Ei s-au intors”, adica au revenit, „cu o binecuvantare si cu un har de la Allah, fara sa-i fi atins vreun rau.” Politeistilor le-a ajuns vestea ca Mesagerul si Companionii sai pornisera spre ei si ca aceia dintre ei care ramasesera in urma regretau acum aceasta.

⁴ Relatat de al-Bukhari (4077 si 4563).

Allah a aruncat spaima in inimile politeistilor, iar ei si-au continuat drumul inapoi spre Mecca. Credinciosii s-au intors cu o binecuvantare si cu un har de la Allah: El le daruise izbanda de a iesi in acea stare si de a se increde in Domnul lor, apoi le scrisese rasplata unei campanii militare depline.

Fiindca au facut bine supunandu-se Domnului lor si s-au ferit de neascultarea fata de El, ei au o rasplata mare. Acesta este harul lui Allah asupra lor.

Apoi Allah Preainaltul a spus: „Acela este doar Shaytan, care va inspaimanta cu aliatii sai.” Cel care i-a inspaimantat prin vorbele sale despre politeisti, spunand ca acestia „s-au adunat impotriva voastra”, a fost unul dintre chematorii lui Shaytan. Prin asemenea amenintari, Shaytan ii inspaimanta pe aliatii sai, cei lipsiti de credinta ori cu o credinta slaba.

„Nu va temeti de ei, ci temeti-va de Mine, daca sunteti credinciosi.” Nu va temeti de politeisti, aliatii lui Shaytan. Ei se afla in puterea lui Allah si nu pot face nimic decat potrivit hotararii Sale. Temeti-va, in schimb, de Allah, Cel care le daruieste biruinta aliatilor Sai care se tem de El si raspund chemarii Sale.

Versetul arata ca teama trebuie indreptata numai spre Allah si ca ea este una dintre cerintele credintei. Teama robului fata de Allah este pe masura credintei sale, iar teama vrednica de lauda este aceea care il impiedica pe rob sa savarseasca lucurile oprite de Allah.

Versetele 176 si 177

وَلَا يَحْزُنكَ الَّذِينَ يَسْعُرُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَن يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حِطًّا فِي الْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٦﴾

176. Sa nu te intristeze cei care se grabesc spre necredinta. Ei nu-I vor putea aduce lui Allah nicio vatamare. Allah voieste sa nu le daruiasca nicio parte in Viata de Apoi, iar ei vor avea parte de o pedeapsa cumplita.

إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ لَن يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٧﴾

177. Cei care au cumparat necredinta cu pretul credintei nu-I vor putea aduce lui Allah nicio vatamare, iar ei vor avea parte de o pedeapsa dureroasa.

Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - era foarte grijuliu fata de oameni si se straduia sa-i calauzeasca. El se intrista atunci cand ei nu urmau calauzirea.

Allah Preainaltul i-a spus: „Sa nu te intristeze cei care se grabesc spre necredinta”, din pricina dorintei lor puternice si a staruintei cu care se indreapta spre ea. „Ei nu-I vor putea aduce lui Allah nicio vatamare.” Allah va darui biruinta religiei Sale, il va intari pe Mesagerul Sau si Isi va implini porunca fara ajutorul lor.

Nu le da importanta si nu te preocupa de ei. Ei nu fac decat sa-si vatame propriile suflete si sa caute raul lor: pierd credinta in aceasta lume si dobandesc pedeapsa dureroasa in Viata de Apoi.

Din pricina umilirii lor inaintea lui Allah, a lipsei lor de valoare inaintea Lui si a vointei Sale de a nu le darui nicio parte din rasplata Vietii de Apoi, El i-a lipsit de ajutor si nu le-a daruit izbanda pe care a daruit-o aliatilor Sai si celor carora le-a voit binele, potrivit dreptatii si intelepciunii Sale. El stia ca ei nu erau potriviti pentru calauzire si nici pregatiti sa urmeze drumul drept, din pricina purtarii lor stricate si a intentiilor lor rele.

Apoi Allah a vestit ca aceia care au ales necredinta in locul credintei si au dorit-o asa cum omul isi da averea iubita pentru a cumpara marfa pe care o iubeste „nu-I vor putea aduce lui Allah nicio vatamare”. Raul faptei lor se intoarce asupra propriilor lor suflete. De aceea El a spus: „iar ei vor avea parte de o pedeapsa dureroasa.”

Cum I-ar putea aduce lui Allah vreo vatamare? Ei au lepadat credinta cu cea mai mare nepasare si au dorit din toata inima necredinta in Cel Milostiv. Allah nu are nevoie de ei. In locul lor, El a randuit pentru religia Sa alti robi drepti si curati si a pregatit, dintre cei pe care i-a ales sa-I sprijine religia, oameni cu vedere patrunzatoare, minti intelepte si judecata aleasa.

Allah Preainaltul a spus: „Spune: Credeti in el ori nu credeti! Cei carora li s-a dat stiinta inaintea lui, atunci cand li se recita, cad cu barbiile la pamant, prosternandu-se...” (al-Isra', 17:107 si urm.).

Versetul 178

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا نُثَلِّي لَهُمْ خَيْرٌ لَّأَنفُسِهِمْ إِنَّمَا نُثَلِّي لَهُمْ لِيَزْدَادُوا إِثْمًا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٧٨﴾

178. Cei care nu cred sa nu creada ca ragazul pe care li-l dam este un bine pentru ei. Noi le dam ragaz numai pentru ca ei sa sporeasca in pacat, iar ei vor avea parte de o pedeapsa umilitoare.

Cei care nu cred in Domnul lor, se impotrivesc religiei Sale si lupta impotriva Mesagerului Sau sa nu creada ca faptul ca ii lasam in aceasta viata lumeasca, nu-i nimicim si le dam ragaz este un bine pentru ei ori un semn al iubirii Noastre fata de ei. Nicidecum! Lucrurile nu stau asa cum isi inchipuie.

Aceasta este un rau pe care Allah il voieste pentru ei si o sporire a pedepsei peste pedeapsa lor. De aceea El a spus: „Noi le dam ragaz numai pentru ca ei sa sporeasca in pacat, iar ei vor avea parte de o pedeapsa umilitoare.”

Allah ii da ragaz celui nedrept pana cand acesta sporeste in razvratire si staruie tot mai mult in necredinta; apoi, cand il apuca, il apuca asa cum apuca Cel Atotputernic si Atotstapanitor. Cei nedrepti sa se fereasca, asadar, sa se lase amagiti de ragaz si sa nu creada ca pot scapa de Cel Mare si Preainalt.

Versetul 179

مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِيٰ مِنْ رِّسَالِهِ مَن يَشَاءُ ۚ فَآمِنُوا بِاللَّهِ وَرِسَالِهِ ۚ وَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَأَنْتُمْ فَلََكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٩﴾

179. Allah nu-i va lasa pe credinciosi in starea in care va aflati acum, pana cand ii va deosebi pe cei rai de cei buni. Allah nu va va dezvalui voua nevazutul, insa Allah ii alege dintre Mesagerii Sai pe cei pe care ii voieste. Credeti, asadar, in Allah si in Mesagerii Sai. Daca veti crede si va veti teme de Allah, veti avea o rasplata mare.

Intelepciunea lui Allah nu cerea ca El sa-i lase pe credinciosi in starea in care se aflau atunci, amestecati, fara ca unii sa se deosebeasca de ceilalti. Trebuia ca cel rau sa fie deosebit de cel bun, credinciosul de ipocrit si cel sincer de mincinos.

De asemenea, intelegiunea Sa nu cerea sa le dezvaluie robilor nevazutul pe care il cunoaste despre ei. Intelegiunea Sa desavarsita a cerut, in schimb, sa-i puna pe robi la incercare prin felurite incercari si examene care il deosebesc pe cel rau de cel bun.

Allah i-a trimis pe Mesagerii Sai, a poruncit ca oamenii sa li se supuna, sa-i urmeze si sa creada in ei si le-a fagaduit o rasplata mare pentru credinta si taqwa.

Potrivit felului in care i-au urmat pe Mesageri, oamenii s-au impartit in doua categorii: ascultatori si neascultatori, credinciosi si ipocriti, musulmani si necredinciosi. Astfel, rasplata si pedeapsa sunt randuite pe temeiul acestei deosebiri, iar dreptatea, harul si intelegiunea lui Allah devin vadite fapturilor Sale.

Versetul 180

وَلَا يَحْسِبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا ءَاتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخُلُوا بِهِ يَوْمَ الثَّغِيمَةِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٨٠﴾

180. Cei care se zgaresc cu ceea ce Allah le-a daruit din harul Sau sa nu creada ca aceasta este un bine pentru ei. Dimpotriva, este un rau pentru ei. In Ziua Invierii, ceea ce au retinut cu zgarcenie le va fi pus in jurul gatului. A lui Allah este mostenirea cerurilor si a pamantului, iar Allah cunoaste bine ceea ce faceti.

Cei care se zgaresc sunt aceia care retin lucrurile pe care le au si pe care Allah li le-a daruit din harul Sau: avere, rang, stiinta si alte daruri prin care Allah i-a binecuvantat si le-a facut bine.

Allah le-a poruncit sa le ofere robilor Sai din acele lucruri, intr-o masura care nu le-ar fi facut rau. Ei insa s-au zgarcit, le-au tinut pentru ei si nu au vrut sa le daruiasca robilor lui Allah, crezand ca aceasta este un bine pentru ei. Dimpotriva, ea este un rau pentru religia si viata lor lumeasca, atat acum, cat si in viitor.

„In Ziua Invierii, ceea ce au retinut cu zgarcenie le va fi pus in jurul gatului”, adica lucrul pe care l-au retinut va fi facut un cerc in jurul gatului lor, prin care vor fi pedepsiti.

Asa cum se spune intr-un hadith autentic: „In Ziua Invierii, averea zgarcitului va fi infatisata sub chipul unui sarpe mascul plesuv, cu doua pete

negre deasupra ochilor. Sarpele îl va apuca de falci și va spune: Eu sunt averea ta, eu sunt comoara ta.⁵” Apoi Mesagerul lui Allah - pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa - a recitat acest verset drept adevărire a cuvintelor sale.

Ei au socotit că zgarcenia le va fi de folos și le va aduce un câștig, însă lucrurile se vor întoarce împotriva lor: ea va deveni una dintre cele mai mari pricini de vătămare pentru ei și o cauză a pedepsei.

„A lui Allah este moștenirea cerurilor și a pământului.” Allah Preainaltul este Stăpanul întregii stăpâniri. Toate averile se întorc la adevăratul lor Stăpan, iar robii parasesc această lume fără să ia cu ei vreun dirham, vreun dinar ori vreun alt bun.

Allah Preainaltul a spus: „Noi moștenim pământul și pe toți cei aflați pe el, iar la Noi se vor întoarce” (Maryam, 19:40).

Cugeta la felul în care Allah a amintit atât cauza inițială, cât și cauza finală, fiecare dintre ele cerând ca robul să nu se zgărcească cu ceea ce Allah i-a daruit.

Mai întâi, El a vestit că lucrul aflat în mână omului este harul și binecuvântarea lui Allah. El nu este cu adevărat proprietatea robului, fiindcă, dacă nu ar fi existat harul și bunătatea lui Allah față de el, nimic din toate acestea nu ar fi ajuns la el.

Retinerea acestor bunuri înseamnă reținerea unei părți din harul și bunătatea lui Allah. Bunătatea Sa cere ca omul să facă bine robilor Sai, așa cum Allah Preainaltul a spus: „Fă bine așa cum Allah ti-a făcut bine” (al-Qasas, 28:77).

Cel care înțelege cu adevărat că lucrul aflat în mână lui este un har de la Allah nu va refuza să ofere darul care nu-i face rău, ci îi aduce folos inimii și averii sale, îi sporește credința și îl ocrotește de nenorociri.

Apoi Allah a amintit a doua cauză: toate lucrurile aflate în mâinile robilor se vor întoarce la Allah, iar El le va moșteni, fiind Cel mai bun dintre moștenitori. Nu are niciun rost ca omul să se zgărcească cu un lucru care va dispărea din mână lui și va trece la altcineva.

În al treilea rând, El a amintit cauza legată de răsplata: „Allah cunoaște bine ceea ce faceți.” Dacă El cunoaște toate faptele voastre - iar aceasta presupune răsplata frumoasă pentru faptele bune și pedeapsa pentru faptele rele -, atunci cel în a cărui inimă se afla chiar și greutatea unui fir de praf de credință nu va refuza să daruiască atunci când pentru aceasta primește răsplata și nu va fi multumit să rețină atunci când reținerea aduce pedeapsa.

⁵ Relatat de al-Bukhari (1403 și 4565), cu o altă formulare, și de Muslim (p. 684-685 în ediția citată). A se vedea și Fath al-Bari (3/268) și Takhrij Mushkilat al-Faqr (60). Editorul arab precizează că nu a gasit relatarea cu formularea citată de autor și că este posibil ca acesta să o fi redat după sens. Allah știe cel mai bine.

Versetele 181 si 182

لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا
وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿١٨١﴾

181. Allah a auzit cuvintele celor care au spus: „Allah este sarac, iar noi suntem bogati.” Vom scrie ceea ce au spus si faptul ca i-au ucis pe Profeti fara drept si le vom spune: „Gustati pedeapsa Focului mistuitor!”

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَامٍ لِلْعَبِيدِ ﴿١٨٢﴾

182. Aceasta este pentru ceea ce au trimis inainte mainile voastre, iar Allah nu este nicidecum nedrept fata de robi.

Allah Preainaltul vorbeste despre acesti razvratiti, care au rostit cea mai urata, mai respingatoare si mai josnica vorba. El vesteste ca a auzit ceea ce au spus si ca va scrie si va pastra cuvintele lor impreuna cu fapta lor cumplita: uciderea Profetilor care le doreau binele.

El ii va pedepsi pentru toate acestea cu cea mai aspra pedeapsa. Drept raspuns la vorbele lor: „Allah este sarac, iar noi suntem bogati”, li se va spune: „Gustati pedeapsa Focului mistuitor”, care arde si patrunde din trup pana in inimi.

Pedeapsa lor nu este o nedreptate din partea lui Allah, fiindca El „nu este nicidecum nedrept fata de robi” si este cu totul mai presus de asa ceva.

„Aceasta este pentru ceea ce au trimis inainte mainile voastre”: faptele rusinoase si ticalosiile lor au facut ca ei sa merite pedeapsa si sa fie lipsiti de rasplata.

Exegetii au mentionat ca acest verset a fost pogorat cu privire la un grup dintre evrei care rostisera aceste cuvinte. Printre ei se afla Finhas ibn 'Azura', unul dintre conducatorii invatatilor evrei din Medina⁶.

Cand el a auzit cuvintele lui Allah Preainaltul: „Cine li va da lui Allah un imprumut frumos?” (al-Baqarah, 2:245) si „dati-I lui Allah un imprumut frumos” (al-Muzzammil, 73:20), a rostit acea vorba cu trufie si nerusinare - Allah sa-l urateasca.

⁶ A se vedea Tafsir Ibn Jarir (3/535), ad-Durr al-Manthur (2/185) si al-'Ujab fi Bayan al-Asbab de Ibn Hajar (2/804).

Allah a relatat-o despre ei si a vestit ca ea nu era ceva neobisnuit printre faptele lor respingatoare. Inainte de aceasta, ei savarsisera o alta fapta la fel de urata: ii ucisesera pe Profeti fara drept.

Precizarea „fara drept” inseamna ca au indraznit sa-i ucida desi cunosteau uratenia faptei lor. Nu au facut-o din nestiinta si ratacire, ci din razvratire si incapatanare.

Versetele 183 si 184

قَالُوا إِنَّ اللَّهَ عَهِدَ إِلَيْنَا أَلا نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّى يَأْتِنَا بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ النَّارُ
قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ قَبْلِي بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِن كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿١٨٣﴾

183. Ei sunt cei care au spus: „Allah ne-a poruncit sa nu credem in niciun Mesager pana cand nu ne va aduce o jertfa pe care sa o mistuie focul.” Spune: „Inaintea mea au venit la voi Mesageri cu dovezi limpezi si chiar cu lucrul despre care vorbiti. Atunci de ce i-ati ucis, daca spuneti adevarul?”

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ رَسُولٌ مِّنْ قَبْلِكَ جَاءُوا بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتَابِ
الْمُنِيرِ ﴿١٨٤﴾

184. Daca ei te socotesc mincinos, si alti Mesageri dinaintea ta au fost socotiti mincinosi, desi venisera cu dovezi limpezi, cu Scripturile si cu Cartea luminatoare.

Allah Preainaltul vesteste starea acestor nascocitori, care spuneau: „Allah ne-a poruncit”, adica ne-a poruncit si ne-a cerut, „sa nu credem in niciun Mesager pana cand nu ne va aduce o jertfa pe care sa o mistuie focul.”

Ei au unit minciuna despre Allah cu pretentia ca semnul doveditor al Mesagerilor ar fi limitat la lucrul nascocit de ei. Pretindeau ca, atunci cand refuzau sa creada intr-un Mesager care nu le aducea o jertfa mistuita de foc, se supuneau Domnului lor si respectau legamantul Sau.

Se stie insa ca Allah il intareste pe fiecare Mesager pe care il trimite prin semne si dovezi de felul celor pe temeiul carora oamenii cred. El nu a limitat semnele la ceea ce sustineau ei.

Pe langa aceasta, afirmatia lor era o nascocire pe care ei insisi nu o respectasera si o pretentie falsa potrivit careia nu lucrasera. De aceea Allah i-a

poruncit Mesagerului Sau sa le spuna: „Inaintea mea au venit la voi Mesageri cu dovezi limpezi”, care aratau adevarul lor, „si chiar cu lucrul despre care vorbiti”, aducandu-va o jertfa mistuita de foc.

„Atunci de ce i-ati ucis, daca spuneti adevarul?”, adica daca sunteti sinceri cand pretineti ca veti crede intr-un Mesager care va aduce o jertfa mistuita de foc. Astfel au iesit la iveala minciuna, incapatanarea si contradictia lor.

Apoi Allah l-a mangaiat pe Mesagerul Sau - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - spunandu-i: „Daca ei te socotesc mincinos, si alti Mesageri dinaintea ta au fost socotiti mincinosi.”

Acesta este obiceiul si felul de purtare al celor nedrepti: ei nu cred in Allah si ii socotesc mincinosi pe Mesagerii Lui. Nu fac aceasta fiindca dovezile aduse de Mesageri ar fi neindestulatoare ori pentru ca argumentul nu le-ar fi fost lamurit.

Dimpotriva, Mesagerii „venisera cu dovezi limpezi”, adica argumente rationale si dovezi transmise prin revelatie, „cu Scripturile”, adica scrierile consemnate si pogorate din cer, pe care nimeni in afara Mesagerilor nu le-ar putea aduce, „si cu Cartea luminatoare”.

Cartea luminatoare lamureste hotararile Legii revelate si frumusetile rationale pe care acestea le cuprind si, de asemenea, lumineaza prin relatarile sale adevarate.

Daca obiceiul lor este sa nu creada in Mesageri care au asemenea insusiri, atunci faptul ca te resping sa nu te intristeze si starea lor sa nu te apese.

Versetul 185

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّقُونَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَمَنْ زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُورِ ﴿١٨٥﴾

185. Fiecare suflet va gusta moartea, iar rasplatile voastre va vor fi date pe deplin numai in Ziua Invierii. Cel care va fi indepartat de Foc si primit in Gradina va fi izbandit. Viata acestei lumi nu este decat o placere amagitoare.

Acest verset nobil indeamna la lipsa de atasament fata de aceasta lume, deoarece ea piere si nu dainuie si fiindca este o placere amagitoare. Ea ii ispiteste pe oameni cu podoabele ei, ii insala prin amagirea ei si ii face sa se lase amagiti de frumusetile ei.

Apoi ea trece, iar omul o paraseste pentru Locasul statornic, in care sufletele isi vor primi pe deplin rasplata pentru binele si raul savarsite in aceasta lume.

„Cel care va fi indepartat de Foc”, adica indepartat de el, „si primit in Gradina va fi izbandit.” El va dobandi marea izbanda: va fi salvat de pedeapsa dureroasa si va ajunge in Gradinile desfatarii, unde se afla lucruri pe care niciun ochi nu le-a vazut, nicio ureche nu le-a auzit si care nu i-au venit niciodata in inima vreunui om.

Sensul implicit al versetului este ca acela care nu este indepartat de Foc si primit in Gradina nu a izbandit; dimpotriva, a ajuns la nefericirea vesnica si a fost incercat cu pedeapsa fara sfarsit.

In acest verset se afla o aluzie subtila la desfatarea si pedeapsa din barzakh. Oamenii primesc acolo o parte din rasplata faptelor lor si gusta din rasplata ori pedeapsa pentru ceea ce au savarsit in aceasta lume. Aceasta se intelege din cuvintele Sale: „iar rasplatile voastre va vor fi date pe deplin numai in Ziua Invierii”.

Adica rasplatirea deplina a faptelor va avea loc numai in Ziua Invierii; o rasplatire mai mica are loc in barzakh si poate avea loc chiar mai inainte, in aceasta lume, asa cum Allah Preainaltul a spus: „Li vom face sa guste din pedeapsa cea mai apropiata, inaintea pedepsei celei mari” (as-Sajdah, 32:21).

Versetul 186

* لَيَبْلُوَنَّ فِيْ أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَلَيَسْمَعَنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذًى كَثِيْرًا وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٨٦﴾

186. Vetii fi negresiti incercati in averile voastre si in voi insiva si veti auzi negresit multe vorbe vatamatoare de la cei carora li s-a dat Cartea inaintea voastra si de la cei care li fac asociati lui Allah. Insa, daca veti rabda si va veti teme de Allah, aceasta se numara printre lucrurile care cer hotarare statornica.

Allah li se adreseaza aici credinciosilor si ii instiinteaza ca vor fi incercati in averile lor prin cheltuielile obligatorii si recomandate si prin faptul ca averile lor vor fi expuse nimicirii pe calea lui Allah.

Ei vor fi incercati si in propriile lor persoane, fiind chemati sa indeplineasca indatoriri pe care multor oameni le este greu sa le poarte, precum jihadul pe calea lui Allah, in care pot indura oboseala, pot fi ucisi, luati captivi ori raniti. De asemenea, pot fi loviti de boli care ii ating pe ei insisi ori pe cei pe care ii iubesc.

„Si veti auzi negresit multe vorbe vatamatoare de la cei carora li s-a dat Cartea inaintea voastra si de la cei care li fac asociati lui Allah”, precum defaimarea voastra, a religiei voastre, a Cartii voastre si a Mesagerului vostru.

Faptul ca Allah ii instiinteaza pe robii Sai credinciosi despre toate acestea cuprinde mai multe foloase.

Unul dintre ele este acela ca intelepciunea Sa cere ca asemenea lucruri sa aiba loc, pentru ca astfel credinciosul sincer sa fie deosebit de ceilalti.

Un alt folos este ca Allah Preainaltul le randuieste asemenea incercari pentru binele pe care il voieste pentru ei: sa le inalte treptele, sa le stearga faptele rele si sa le sporeasca credinta si certitudinea. Cand lucrurile despre care El ii vestise s-au petrecut intocmai, ei au spus: „Aceasta este ceea ce Allah si Mesagerul Sau ne-au fagaduit. Allah si Mesagerul Sau au spus adevarul.” Iar aceasta nu a facut decat sa le sporeasca credinta si supunerea (al-Ahzab, 33:22).

Allah i-a instiintat si pentru ca sufletele lor sa se deprinda cu asemenea intamplari si sa le rabde atunci cand se petrec. Fiind pregatiti pentru ele, povara lor devine mai usoara, iar credinciosii sunt mai in stare sa le infrunte si sa caute ajutor in rabdare si taqwa.

De aceea El a spus: „Insa, daca veti rabda si va veti teme de Allah”. Adica, daca rabdati incercarile care va ating averile si persoanele, precum si vorbele vatamatoare pe care vi le adreseaza cei nedrepti, si daca, odata cu aceasta rabdare, va temeti de Allah, cautand prin ea Fata Sa si apropierea de El.

Aceasta rabdare nu trebuie insa sa depaseasca limitele Legii revelate, asa cum se intampla cand omul rabda intr-o situatie in care nu i se cuvine sa rabde, ci are datoria de a se razbuna pe dusmanii lui Allah.

„Aceasta se numara printre lucrurile care cer hotarare statornica”, adica printre lucrurile pe care omul trebuie sa le urmareasca staruitor si in care trebuie sa se intreaca. Nimeni nu este ajutat sa le implineasca in afara celor inzestrati cu hotarare puternica si nazuinta inalta, asa cum Allah Preainaltul a spus: „Nimeni nu o va dobandi in afara celor care rabda si nimeni nu o va dobandi in afara celui caruia i s-a daruit o parte insemnata de bine” (Fussilat, 41:35).

Versetele 187 si 188

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنَهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ فَنَبَذُوهُ
وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَبُئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ﴿١٨٧﴾

187. Si aminteste-ti cand Allah a luat legamantul celor carora li s-a dat Cartea: „Sa o lamuriti oamenilor si sa nu o ascundeti!” Ei au aruncat-o in spatele lor si au vandut-o pentru un pret neinsemnat. Ce rea este marfa pe care au cumparat-o!

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا أَتَوْا وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ
بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨٨﴾

188. Sa nu-i socotesti pe cei care se bucura de ceea ce au savarsit si iubesc sa fie laudati pentru ceea ce nu au facut - sa nu-i socotesti nicidecum la adapost de pedeapsa. Ei vor avea parte de o pedeapsa dureroasa.

Legamantul este o fagaduinta intarita si obligatorie. Allah Preainaltul a luat acest legamant de la fiecare om caruia i-a daruit Cartile si stiinta: sa-i invete pe oameni lucrurile de care au nevoie din ceea ce Allah l-a invatat, sa nu le ascunda si sa nu-i lipseasca de ele.

Aceasta datorie este cu atat mai insemnata atunci cand oamenii cer stiinta ori se petrece ceva care impune lamurirea ei. In asemenea imprejurari, fiecarui om care are stiinta ii revine datoria de a o face cunoscuta si de a explica lucrurile prin care adevarul se deosebeste de falsitate.

Cei calauziti au implinit aceasta indatorire asa cum se cuvine. Le-au impartasit oamenilor din ceea ce Allah ii invatase, cautand multumirea Domnului lor, din mila fata de fapturi si de teama pacatului pe care il aduce ascunderea stiintei.

Cat despre cei carora li s-a dat Cartea - iudeii, crestinii si cei asemenea lor -, ei au aruncat aceste legaminte in spatele lor si nu le-au dat nicio importanta. Au ascuns adevarul si au facut vadita falsitatea, cutezand sa incalce hotarele lui Allah si nesocotind dreptul lui Allah si drepturile oamenilor.

In schimbul acestei ascunderi nu au dobandit decat un pret neinsemnat: rangurile de conducere si putina avere pe care le-au primit de la cei nechibzuiti, care isi urmeaza poftetele si dau intaietate dorintelor lor in fata adevarului.

„Ce rea este marfa pe care au cumparat-o!” Este cea mai rea si mai pagubitoare dintre tranzactii. Lucrul pe care l-au dat in schimb - lamurirea

adevarului, care duce la fericirea vesnica si slujeste interesele religioase si lumesti ale oamenilor - este cel mai insemnat si mai mare dintre scopuri.

Ei au ales insa ceea ce este josnic si vrednic de dispret si au renuntat la ceea ce este inalt si pretios, din pricina nefericirii si josniciei lor si fiindca nu erau potriviti decat pentru lucrul pentru care fusesera creati.

Apoi Allah a spus: „Sa nu-i socotesti pe cei care se bucura de ceea ce au savarsit”, adica de faptele lor rele si de falsitatea din vorbele si faptele lor, „si iubesc sa fie laudati pentru ceea ce nu au facut”, adica pentru binele pe care nu l-au savarsit si adevarul pe care nu l-au rostit.

Ei au imbinat astfel savarsirea si rostirea raului si bucuria de a-l fi facut cu dorinta de a fi laudati pentru un bine pe care nu l-au savarsit.

„Sa nu-i socotesti nicidecum la adapost de pedeapsa.” Ei nu se afla intr-un loc din care ar putea scapa de ea. Dimpotriva, o merita, iar ea ii va ajunge negresit. De aceea El a spus: „Ei vor avea parte de o pedeapsa dureroasa.”

Versetul ii cuprinde pe oamenii Cartii care se bucurau de stiinta pe care o aveau, desi nu-l urmau pe Mesager - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si pretindeau ca aveau dreptate in toate vorbele si faptele lor.

El il cuprinde, de asemenea, pe orice om care urmeaza o inovatie in vorba ori fapta, se bucura de ea, ii cheama pe ceilalti la ea si pretinde ca el are dreptate, iar ceilalti se afla in greseala, asa cum fac adeptii inovatiilor.

Versetul arata si ca acela caruia ii place sa fie laudat pentru binele pe care il savarseste si pentru urmareea adevarului nu este vrednic de mustrare, daca nu urmareste prin aceasta ostentatia si dobandirea faimei. Dimpotriva, aceasta poate fi cautata, iar Allah poate rasplati astfel pe cei care rostesc si savarsesc binele de dragul Sau.

Allah le daruieste aceasta rasplata robilor Sai alesi care I-o cer, asa cum Ibrahim - pacea fie asupra sa - a spus: „Daruieste-mi o pomenire frumoasa printre cei de mai tarziu” (ash-Shu'ara', 26:84).

Allah Preainaltul a spus si: „Pace asupra lui Nuh printre toate lumile! Astfel ii rasplatim Noi pe cei care fac bine” (as-Saffat, 37:79-80).

Iar robii Celui Milostiv spun: „Fa din noi pilde pentru cei cu taqwa” (al-Furqan, 25:74).

Aceasta se numara printre binecuvantarile pe care Allah le daruieste robilor Sai si printre harurile pentru care trebuie sa-I fie recunoscatori.

Versetul 189

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَقَالَهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨٩﴾

189. A lui Allah este stapanirea cerurilor si a pamantului, iar Allah are putere asupra tuturor lucrurilor.

Adica El este Stapanitorul cerurilor si al pamantului si al tuturor felurilor de fapturi care se afla in ele. El le carmuieste cu putere desavarsita si maiestrie minunata, iar nimeni nu I se poate impotrivi si nimeni nu-L poate face neputincios.

Versetele 190 la 194

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿١٩٠﴾

190. Cu adevarat, in crearea cerurilor si a pamantului si in alternarea noptii si a zilei se afla semne pentru oamenii inzestrati cu intelegere,

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا سُبْحَنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٩١﴾

191. care Il pomenesc pe Allah stand in picioare, sezand si culcati pe o parte si cugeta la crearea cerurilor si a pamantului: „Domnul nostru, nu ai creat toate acestea in zadar! Slava Tie! Apară-ne de pedeapsa Focului!

رَبَّنَا إِنَّكَ مَن تَدْخِلُ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ ۖ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِّنْ أَنْصَارٍ ﴿١٩٢﴾

192. Domnul nostru, pe acela pe care il faci sa intre in Foc l-ai acoperit de rusine, iar cei nedrepti nu vor avea ajutori.

رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ ءَامِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا ۚ رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ ﴿١٩٣﴾

193. Domnul nostru, noi am auzit un chemator care chema la credinta, spunand: «Credeti in Domnul vostru!», iar noi am crezut. Domnul nostru,

iarta-ne pacatele, sterge-ne faptele rele si fa-ne sa murim alaturi de cei evlaviosi!

رَبَّنَا وَءَاتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ
الْمِيعَادَ ﴿١٩٤﴾

194. Domnul nostru, daruieste-ne ceea ce ne-ai fagaduit prin Mesagerii Tai si nu ne acoperi de rusine in Ziua Invierii! Cu adevarat, Tu nu-Ti incalci fagaduinta.”

Allah Preainaltul vesteste ca „in crearea cerurilor si a pamantului si in alternarea noptii si a zilei se afla semne pentru oamenii inzestrati cu intelegere”. Aceste cuvinte indeamna la cugetarea adanca, la cercetarea semnelor si la contemplarea creatiei.

Allah a lasat cuvantul „semne” neprecizat si nu a aratat anume spre ce indruma ele, pentru a arata multimea si caracterul lor cuprinzator. In creatie se afla semne uimitoare, care ii uluiesc pe cei care le privesc, ii conving pe cei care cugeta asupra lor, atrag inimile celor sinceri si indruma mintile luminate spre toate adevarurile privitoare la Allah.

Niciun om nu poate insa sa enumere amanuntit tot ceea ce cuprind aceste semne si nici macar sa cunoasca pe deplin o parte din ele.

Pe scurt, maretia, intinderea si ordinea pe care le vedem in ele, precum si miscarea randuita a corpurilor ceresti, arata maretia Creatorului lor, stapanirea si puterea Sa, care cuprind toate lucrurile.

Desavarsirea, precizia si frumusetea alcatuirii lor arata intelepciunea lui Allah, faptul ca El aseaza fiecare lucru la locul potrivit si vastitatea stiintei Sale. Foloasele pe care ele le aduc oamenilor arata vastitatea milei lui Allah, harul Sau cuprinzator si bunatatea Sa si cer ca Lui sa-I fie adusa multumire.

Toate acestea arata ca inima trebuie sa se lege numai de Creatorul si Facatorul cerurilor si al pamantului, sa-si dea toata stradanian pentru a cauta multumirea Sa si sa nu-I faca asociat niciun lucru care nu stapaneste nici macar greutatea unui fir de praf, nici pentru sine, nici pentru altcineva, in ceruri ori pe pamant.

Allah a randuit aceste semne indeosebi pentru oamenii inzestrati cu intelegere, adica pentru oamenii cu ratiune, fiindca ei sunt cei care trag folos din ele si le cerceteaza cu mintea, fara sa se multumeasca doar cu privirea ochilor.

Apoi Allah i-a descris pe oamenii inzestrati cu intelegere drept aceia „care Il pomenesc pe Allah” in toate starile, „stand in picioare, sezand si culcati pe o parte”. Aceasta cuprinde toate felurile de pomenire a lui Allah, atat cu limba, cat si cu inima.

Tot aici intra rugaciunea implinita stand in picioare; daca omul nu poate, o implineste sezand, iar daca nici asa nu poate, o implineste culcat pe o parte.

Ei „cugeta la crearea cerurilor si a pamantului” pentru a desprinde din ea adevarurile spre care aceasta indruma.

Aceasta arata ca cugetarea este un act de adorare si una dintre insusirile aliatilor apropiati ai lui Allah. Cand cugeta la creatie, ei inteleg ca Allah nu a creat-o in zadar si spun: „Domnul nostru, nu ai creat toate acestea in zadar! Slava Tie!”, adica Tu esti mai presus de orice lucru care nu se potriveste Maretiei Tale.

Dimpotriva, le-ai creat intru adevar si pentru adevar, iar ele cuprind adevarul.

„Apara-ne de pedeapsa Focului”, ferindu-ne de savarsirea faptelor rele si ajutandu-ne sa savarsim fapte drepte, ca prin ele sa dobandim salvarea de Foc.

Aceste cuvinte cuprind implicit si cererea Gradinii, fiindca, daca Allah ii apara de pedeapsa Focului, ei vor intra in Gradina. Insa, deoarece teama era adanc inradacinata in inimile lor, ei L-au chemat pe Allah amintind lucrul care ii preocupa cel mai mult.

„Domnul nostru, pe acela pe care il faci sa intre in Foc l-ai acoperit de rusine”, fiindca acela a atras asupra sa mania lui Allah, a ingerilor Sai si a aliatilor Sai si a ajuns intr-o stare de rusine din care nu poate iesi.

De aceea El a spus: „iar cei nedrepti nu vor avea ajutatori” care sa-i salveze de pedeapsa Sa. Aceasta arata ca ei intra in Foc din pricina nedreptatii lor.

„Domnul nostru, noi am auzit un chemator care chema la credinta”, adica pe Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, chemandu-i pe oameni la credinta si indemnandu-i sa creada atat in temeliile credintei, cat si in ramurile ei.

„Iar noi am crezut”, adica ne-am grabit sa-i raspundem.

Prin aceste cuvinte ei recunosc binecuvantarea pe care Allah le-a daruit-o si se bucura de ea. Totodata, se folosesc de ea ca mijloc atunci cand Li cer sa le ierte pacatele si sa le stearga faptele rele, fiindca faptele bune sterg faptele rele. Cel care i-a binecuvantat cu credinta ii va binecuvanta si cu siguranta deplina.

„Si fa-ne sa murim alaturi de cei evlaviosi.” Aceasta rugaminte cuprinde cererea calauzirii spre savarsirea binelui si parasirea raului, prin care omul

ajunge printre cei evlaviosi, precum si cererea de a continua pe aceasta cale si de a ramane statornic pana la moarte.

Dupa ce au amintit calauzirea lui Allah spre credinta si I-au cerut sa-Si desavarseasca binecuvantarea, ei I-au cerut sa-i rasplateasca pentru aceasta si sa implineasca fagaduintele facute prin Mesagerii Sai: biruinta in aceasta lume si dobandirea multumirii lui Allah si a Gradinii in Viata de Apoi.

Allah Preainaltul nu-Si incalca fagaduinta. El le-a raspuns rugamintii si le-a primit cererea, dupa cum spune in continuare.

Versetul 195

فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ عَمَلٍ مِّنْكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنِّي بَعْضُكُمْ
مِّنْ بَعْضٍ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُودُوا فِي سَبِيلِي وَقُتِلُوا
وَقُتِلُوا لَا كُفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَا أُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّتِ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حَسَنُ الثَّوَابِ ﴿١٩٥﴾

195. Domnul lor le-a raspuns: „Nu voi lasa sa se piarda fapta niciunuia dintre voi, barbat ori femeie; voi sunteti unii din altii. Celor care au emigrat, au fost alungati din casele lor, au fost vatamati pe calea Mea, au luptat si au fost ucisi le voi sterge negresit faptele rele si ii voi face sa intre in Gradini pe sub care curg rauri, ca rasplata de la Allah. La Allah se afla cea mai frumoasa rasplata.”

Allah a raspuns invocarii lor, atat celei prin adorare, cat si celei prin cerere, spunand: „Nu voi lasa sa se piarda fapta niciunuia dintre voi, barbat ori femeie.” Fiecare dintre ei isi va primi pe deplin rasplata faptelor sale.

„Voi sunteti unii din altii”, adica toti sunteti egali in privinta rasplatii si a pedepsei.

„Celor care au emigrat, au fost alungati din casele lor, au fost vatamati pe calea Mea, au luptat si au fost ucisi”. Ei au unit credinta cu emigrarea, parasind locurile natale si averile pe care omul le iubeste, cautand multumirea Domnului lor si luptand pe calea lui Allah.

„Le voi sterge negresit faptele rele si ii voi face sa intre in Gradini pe sub care curg rauri, ca rasplata de la Allah.” El ii daruieste robului o rasplata imbelsugata pentru o fapta neinsemnata.

„La Allah se afla cea mai frumoasa rasplata”, o rasplata pe care niciun ochi nu a vazut-o, nicio ureche nu a auzit-o si pe care niciun om nu si-a inchipuit-o

vreodata. Cel care o doreste sa I-o ceara lui Allah prin supunerea fata de El si sa caute apropierea de El prin toate mijloacele de care este in stare.

Versetele 196 la 198

لَا يَغْنَنُكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبَلَدِ ﴿١٩٦﴾

196. Sa nu te insele umblarea nestingherita a celor care nu cred prin tinuturi.

مَتَعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٩٧﴾

197. Este numai o placere vremelnica, apoi adapostul lor va fi Gheena. Ce rau asternut!

لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نَزِلًا
مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ ۖ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلْأَبْرَارِ ﴿١٩٨﴾

198. Insa cei care se tem de Domnul lor vor avea Gradini pe sub care curg rauri si vor ramane vesnic in ele, ca dar de ospitalitate de la Allah. Ceea ce se afla la Allah este mai bun pentru cei evlaviosi.

Aceste versete ii mangaie pe credinciosi in privinta placerilor si desfatarilor de care cei care nu cred au parte in aceasta lume, a umblarii lor nestingherite prin tinuturi pentru negot, castig si desfatere, precum si a feluritelor forme de putere si dominatie pe care le dobandesc uneori.

Toate acestea sunt „numai o placere vremelnica”, care nu dainuie. Ei se vor bucura de ea pentru o vreme scurta, apoi vor fi pedepsiti vreme indelungata. Aceasta este cea mai buna stare in care se poate afla cel care nu crede, iar tu vezi care ii este sfarsitul.

Cat despre cei care se tem de Domnul lor si cred in El, ei vor dobandi, pe langa cinstea si desfatarea din aceasta lume, „Gradini pe sub care curg rauri si vor ramane vesnic in ele”.

Chiar daca in aceasta lume ii lovesc nefericirea, greutatile, suferinta si incercarile, ele sunt neinsemnate fata de desfatarea vesnica, viata placuta, fericirea si bucuria din Viata de Apoi. Sunt binecuvantari infatisate sub chipul unor incercari.

De aceea Allah Preainaltul a spus: „Ceea ce se afla la Allah este mai bun pentru cei evlaviosi.” Cei evlaviosi sunt aceia ale caror inimi, vorbe si fapte au

devenit bune. Cel Binefacator si Milostiv le va darui, din bunatatea Sa, o rasplata mare, daruri imbelsugate si izbanda vesnica.

Versetele 199 si 200

وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمِمَّا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَمِمَّا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ ۖ خَاشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ أُولَٰئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۖ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٩٩﴾

199. Printre oamenii Cartii se afla unii care cred in Allah, in ceea ce v-a fost pogorat voua si in ceea ce le-a fost pogorat lor, smerindu-se inaintea lui Allah. Ei nu vand semnele lui Allah pentru un pret neinsemnat. Acestia isi vor avea rasplata la Domnul lor. Cu adevarat, Allah este grabnic la socoteala.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٠٠﴾

200. O, voi cei care credeti, rabdati, intreceti-va in statornicie, vegheati la hotare si temeti-va de Allah, pentru ca voi sa izbanditi.

Printre oamenii Cartii se afla unii pe care Allah i-a calauzit spre bine. Ei cred in Allah, in ceea ce le-a fost pogorat credinciosilor si in ceea ce le-a fost pogorat lor. Aceasta este credinta folositoare, nu credinta celui care crede in unii dintre Mesageri si in unele Carti, dar nu crede in ceilalti Mesageri si in celelalte Carti.

Fiindca credinta lor era adevarata si cuprinzatoare, ea le-a adus folos. I-a facut sa se teama de Allah si sa se supuna Maretiei Sale, sa-I urmeze poruncile, sa se fereasca de interdictiile Sale si sa-I respecte hotarele.

Acestia sunt oamenii Cartii si oamenii stiintei in intelesul adevarat al cuvantului, asa cum Allah Preainaltul a spus: „Dintre robii Sai, numai cei care au stiinta se tem cu adevarat de Allah” (Fatir, 35:28).

Un semn al temerii lor desavarsite de Allah este faptul ca „nu vand semnele lui Allah pentru un pret neinsemnat”. Ei nu dau intaietate intereselor lumesti in fata celor religioase, asa cum fac oamenii abatuti, care ascund ceea ce Allah a pogorat si il vand pentru un pret neinsemnat.

Acestia au cunoscut adevarata stare a lucrurilor si au inteles ca cea mai mare pierdere este ca omul sa se multumeasca cu ceea ce este ieftin si josnic, sa-i dea

intaietate in fata religiei ori sa se lase stapanit de poftele josnice ale sufletului si sa treaca cu vederea adevarul, care este cel mai mare castig si cea mai mare izbanda in aceasta lume si in Viata de Apoi.

De aceea ei dau intaietate adevarului, il lamuresc, ii cheama pe oameni la el si ii avertizeaza impotriva falsitatii. Allah ii rasplateste pentru aceasta, le fagaduieste o rasplata mare si ii vesteste ca ea este aproape si ca El este grabnic la socoteala.

Astfel, ei nu vor socoti ca ceea ce Allah le-a fagaduit intarzie sa vina, fiindca orice lucru care va veni cu siguranta este aproape.

Apoi Allah ii indeamna pe credinciosi sa savarseasca lucrurile prin care vor izbandi, dobandind biruinta, fericirea si reusita.

Calea spre acestea este rabdarea, adica tinerea sufletului in frau atunci cand ii este greu: oprirea de la pacat, statornicia in vremea nenorocirii si staruinta in poruncile pe care sufletul le simte grele. Allah le porunceste sa rabde in toate aceste imprejurari.

Intrecerea in statornicie inseamna rabdare necurmata si infruntarea dusmanului in toate imprejurarile.

Vegherea la hotare inseamna ramanerea in locurile prin care se teme ca dusmanul ar putea patrunde, urmarirea lui si impiedicarea lui sa-si atinga scopurile.

Prin acestea, credinciosii pot izbandi: dobandesc lucrurile pe care le cauta in religie, in viata lumeasca si in Viata de Apoi si sunt feriti de lucrurile de care se tem.

Asadar, nu exista nicio cale spre izbanda in afara rabdarii, a intrecerii in statornicie si a vegherii la hotare, asa cum au fost ele amintite. Cei care izbutesc ajung la izbanda numai prin aceste lucruri, iar cei care o pierd o pierd numai fiindca le-au neglijat pe toate ori pe unele dintre ele.

Allah este Cel care daruieste izbanda; nu exista putere si nici tarie decat prin El. Aici se incheie tafsirul Surei Al 'Imran. Toata lauda Ii apartine lui Allah pentru binecuvantarea Sa si Ii cerem sa desavarseasca binecuvantarea.

Sura an Nisa

Revelata la Medina

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

In numele lui Allah, Cel Milostiv, Indurator.

Versetul 1

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا
وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ
اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿١﴾

1. O, oameni, temeti-va de Domnul vostru, care v-a creat dintr-un singur suflet si a creat din el perechea sa, iar din cei doi a raspandit multi barbati si femei. Temeti-va de Allah, in numele caruia va cereti drepturile unii altora, si paziti legaturile de rudenie. Cu adevarat, Allah vegheaza necontenit asupra voastra.

Aceasta Sura incepe prin porunca de a avea taqwa fata de Allah, de a-L adora si de a pastra legaturile de rudenie. Allah ii indeamna pe oameni la aceste lucruri, aratand in aceasta Sura temeiul lor si pricinile pentru care trebuie sa se teama de El.

El este „Domnul vostru”, Cel care v-a creat, v-a daruit mijloace de trai, v-a crescut si v-a coplesit cu binecuvantari marete.

Printre aceste binecuvantari se afla faptul ca „v-a creat dintr-un singur suflet si a creat din el perechea sa”, pentru ca intre cei doi sa existe potrivire, iar barbatul sa-si gaseasca linistea alaturi de ea. Astfel, binecuvantarea se desavarseste, iar bucuria se implineste.

Un alt motiv pentru care trebuie sa va temeti de Allah este faptul ca va cereti unii altora drepturile in numele Lui si Il preamariti atunci cand faceti aceasta. Cand doriti sa vi se implineasca o nevoie ori sa va atineti un scop, incercati sa obtineti lucrul cerut prin numele lui Allah. Astfel, omul ii spune celuiilalt: „Te rog, pe Allah, sa faci cutare lucru.”

El vorbeste astfel deoarece stie cat de mult Il preamareste celalalt pe Allah in inima sa si ca aceasta preamarire nu-l va lasa sa-l respinga pe cel care ii cere

ceva in numele lui Allah. Asa cum Il preamariti prin aceasta, trebuie sa-L preamariti si adorandu-L si avand taqwa fata de El.

Allah vesteste, de asemenea, ca El vegheaza necontenit asupra robilor Sai. Le vede toate miscarile si opririle, toate starile, atat cele ascunse, cat si cele vazute. Constiinta faptului ca El vegheaza asupra lor trebuie sa-i faca sa se rusineze inaintea Lui si sa pastreze necontenit taqwa.

Faptul ca Allah i-a creat dintr-un singur suflet si i-a raspandit pe pamant, desi au aceeasi origine, cere ca ei sa aiba mila si blandete unii fata de altii.

Alaturi de porunca de a avea taqwa fata de El, Allah a poruncit pazirea legaturilor de rudenie si a interzis ruperea lor. Prin aceasta este intarita insemnatarea drepturilor rudelor.

Asa cum este obligatorie implinirea dreptului lui Allah, este obligatorie si implinirea drepturilor oamenilor, indeosebi ale rudelor. De fapt, implinirea drepturilor lor face parte din implinirea dreptului lui Allah, fiind o porunca pe care El a dat-o.

Cugeta la felul in care aceasta Sura incepe prin porunca de a avea taqwa fata de Allah si de a respecta legaturile de rudenie si drepturile dintre soti in general. Apoi, toate acestea sunt explicate pe larg si amanuntit de la inceputul Surei pana la sfarsitul ei.

Este ca si cum intreaga Sura s-ar ocupa de aceste lucruri, lamurind in detaliu ceea ce la inceput a fost amintit pe scurt.

Cuvintele „si a creat din el perechea sa” subliniaza grija care trebuie acordata drepturilor sotului si ale sotiei si implinirii acestor drepturi. Femeia a fost creata din barbat, astfel incat intre ei exista cea mai apropiata legatura, unire si inrudire.

Versetul 2

وَأَتُوا الَّتِي مَلَكَتُمْ وَأَلْجَ تَبَدَّلُوا الْخَبِيثَ بِالطَّيِّبِ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ إِلَى
أَمْوَالِكُمْ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ﴿٢﴾

2. Dati-le orfanilor averile lor, nu inlocuiti ceea ce este bun cu ceea ce este rau si nu le consumati averile adaugandu-le la averile voastre. Cu adevarat, acesta este un pacat mare.

Aceasta este prima chestiune din Sura privitoare la drepturile oamenilor. Este vorba despre orfanii care si-au pierdut tatii care ii intretineau, pe cand erau mici si slabi si nu erau in stare sa se ingrijeasca singuri de propriile interese.

Cel Milostiv, Indurător, le-a poruncit robilor Sai să se poarte frumos cu orfanii, să nu se apropie de averile lor decât în felul cel mai bun și să li le înapoieze pe deplin atunci când ajung la maturitate și dobândesc judecata sanatoasă.

El le-a poruncit să nu „înlocuiască ceea ce este bun”, adică bunul îngăduit, în care nu se afla niciun rău, „cu ceea ce este rău”, adică luarea pe nedrept a averii orfanului.

De asemenea, le-a poruncit: „nu le consumați averile adăugându-le la averile voastre”.

Versetul arată cât de respingător este ca omul să consume averea orfanilor în vreme ce mijloacele de trai pe care Allah i le-a daruit îl scutesc de orice nevoie de bunurile lor. Cel care încalcă hotărârile în această privință savarsește „un păcat mare”, adică un păcat grav.

O altă formă a înlocuirii binelui cu răul este ca tutorele să ia lucrul de pret din averea orfanului și să-l înlocuiască cu un lucru de calitate inferioară din propria sa avere.

Versetul dovedește legitimitatea tutelei asupra orfanilor, fiindcă porunca de a le da averile presupune existența tutorelui care li le va preda.

El le poruncește tutorilor să aibă grija așa cum se cuvine de averile orfanilor. Pentru ca averea să le poată fi predată în bună stare, ea trebuie pastrată și administrată în chipul prin care este ocrotită și sporită, fără a fi expusă primejdiei.

Versetele 3 și 4

وَأَنْ خِفْتُمْ إِلَّا تَقْسُطُوا فِي الْيَتَامَىٰ فَانْكِحُوا مَا طَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مَثْنَىٰ
وَتِلْثَ وَرَبْعَ فَإِنْ خِفْتُمْ إِلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ذَلِكَ
أَدْنَىٰ أَلَّا تَعُولُوا ﴿٣﴾

3. Dacă va temeti ca nu veti fi drepti fata de fetele orfane, casatoriti-va cu femeile care va plac: cate doua, trei ori patru. Dar, daca va temeti ca nu veti fi drepti, atunci luati una singura ori dintre cele pe care le stapanesc mainile voastre drepte. Aceasta este mai aproape de a nu savarsi nedreptate.

وَأَتُوا النِّسَاءَ صَدُقَتِهِنَّ نِحْلَةً^ج فَإِنْ طِبْنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيئًا
مَرِيئًا ﴿٤﴾

4. Dati-le femeilor, de bunavoie, mahrul (darul nuptial obligatoriu) care li se cuvine. Daca ele va daruiesc de bunavoie o parte din el, atunci folositi-o cu placere si fara nicio urmare rea.

Adica, daca va temeti ca nu veti fi drepti cu fetele orfane aflate sub tutela si ingrijirea voastra si ca nu le veti implini drepturile fiindca nu va simtiti atrasi de ele, alegeti alte femei.

„Casatoriti-va cu femeile care va plac”, adica cu acelea pe care le alegeti dintre femeile religioase, instarite, frumoase, de neam bun, cu un rang bun ori cu alte insusiri care le fac dorite pentru casatorie. Alegeti-le pe cele care vi se potrivesc.

Dintre toate aceste insusiri, cea mai buna pe care o puteti alege este religiozitatea, asa cum Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a spus: „Femeia este luata in casatorie pentru patru lucruri: pentru averea ei, pentru neamul ei, pentru frumusetea ei si pentru religia ei. Alege-o pe cea religioasa; fie ca mainile tale sa fie acoperite de tarana”, adica fie ca tu sa izbandesti⁷.

Versetul arata ca barbatul trebuie sa cerceteze starea femeii cu care doreste sa se casatoreasca. Ii este chiar ingaduit sa o priveasca, pentru a alege in cunostinta de cauza o femeie pe care o socoteste potrivita si pentru a fi sigur ca o doreste.

Apoi Allah a aratat numarul femeilor cu care este ingaduita casatoria: „cate doua, trei ori patru”. Cel care doreste sa aiba doua sotii poate face aceasta; daca doreste trei ori patru, poate face aceasta, dar nu mai mult de patru, potrivit consensului invatatorilor. Versetul a fost revelat pentru a arata binefacerea lui Allah; de aceea nu este ingaduita depasirea numarului pe care El l-a precizat.

Aceasta deoarece dorinta barbatului poate sa nu fie satisfacuta de o singura sotie; de aceea ii este ingaduit sa mai ia cate una, pana la patru. Patru sunt de ajuns pentru oricine, in afara unor cazuri rare.

Insa aceasta este ingaduita numai daca este sigur ca va putea evita nedreptatea si purtarea rea si are incredere ca le va putea da tuturor drepturile lor.

⁷ Relatat de al-Bukhari (5090) si Muslim (1466), din hadithul lui Abu Hurayrah.

Daca se teme ca nu va putea fi drept in toate privintele, trebuie sa se limiteze la o singura sotie ori la femeile pe care le stapaneste mana sa dreapta, fiindca impartirea egala intre acestea din urma nu este obligatorie.

„Aceasta”, adica limitarea la o singura sotie ori la femeile stapanite de mana dreapta, „este mai aproape de a nu savarsi nedreptate” fata de vreuna dintre ele.

Versetul arata ca nu se cuvine ca omul sa intre intr-o situatie in care se teme ca va savarsi nedreptate ori nu-si va implini indatoririle, chiar daca lucrul este ingaduit in principiu. El trebuie sa aleaga calea cea mai sigura si sa-si ocroteasca religia, fiindca pastrarea religiei nevatamata este cel mai bun dar.

Multi barbati le nedreptatesc pe femei si le lipsesc de drepturile lor, indeosebi de mahr, darul nuptial obligatoriu. De obicei, este vorba despre o suma mare, platita dintr-o data, pe care sotului ii poate fi greu sa i-o dea sotiei.

De aceea Allah le-a poruncit si i-a indemnat pe barbati: „Dati-le femeilor, de bunavoie, mahrul care li se cuvine”, adica din suflet, cu inima impacata, fara amanare si fara sa scada ceva din el.

Aceasta arata ca mahrul trebuie dat femeii, daca ea a ajuns la varsta la care raspunde pentru faptele sale, si ca el devine proprietatea ei de indata ce contractul de casatorie a fost incheiat. Allah i l-a atribuit ei, spunand „mahrul care li se cuvine”, iar aceasta atribuire arata ca mahrul este proprietatea ei.

„Daca ele va daruiesc de bunavoie o parte din el”, adica din mahr, daca renunta de bunavoie si prin alegere proprie la o parte din el, accepta amanarea ori o alta compensatie, „atunci folositi-o cu placere si fara nicio urmare rea”. Nu se afla niciun pacat asupra voastra pentru aceasta si nu va veni nicio urmare rea.

Versetul arata ca femeia matura are dreptul sa dispuna de averea sa, chiar si daruind din ea. Daca nu are judecata matura, darul ei nu este valabil. Tot astfel, tutorele ei nu are dreptul la nicio parte din mahrul ei, in afara de ceea ce ea ii daruieste de bunavoie.

Cuvintele „casatoriti-va cu femeile care va plac” arata ca nu este recomandata casatoria cu femeile nelegiuite. Dimpotriva, ea este interzisa atunci cand este vorba despre femeia politeista ori despre cea care savarseste desfranare.

Allah Preainaltul a spus: „Nu va casatoriti cu femeile politeiste pana cand ele nu vor crede” (al-Baqarah, 2:221) si a spus: „Femeia care savarseste desfranare nu poate fi luata in casatorie decat de un barbat care savarseste desfranare ori de un politeist” (an-Nur, 24:3).

Versetul 5

وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَمًا وَارْزُقُوهُمْ فِيهَا
وَأَكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٥﴾

5. Nu le incredintati celor lipsiti de discernamant averile voastre, pe care Allah le-a facut mijloc de sustinere pentru voi. Hraniti-i si imbracati-i din ele si adresati-le vorbe cuviincioase.

Expresia „cei lipsiti de discernamant” ii cuprinde pe toti cei care nu stiu sa administreze bine averea: fie din lipsa ratiunii, precum nebunul, cel cu dizabilitate intelectuala si cei asemenea lor, fie din lipsa maturitatii, precum copilul si cel nechibzuit.

Allah le-a interzis tutorilor sa le dea acestora averile, pentru ca ei sa nu le strice si sa nu le risipeasca. Allah a facut averile mijloc de sustinere pentru robii Sai si de implinire a intereselor lor religioase si lumesti, iar acestia nu stiu sa le administreze si sa le pastreze bine.

De aceea, Allah i-a poruncit tutorelui sa nu le predea averea. In schimb, el trebuie sa-i hraneasca si sa-i imbrace din ea si sa cheltuiasca pentru cele trebuincioase si pentru nevoile lor religioase si lumesti.

El trebuie sa le adreseze „vorbe cuviincioase”: daca ei isi cer averile, sa le fagaduiasca faptul ca li le va da dupa ce vor ajunge la maturitate si sa le vorbeasca frumos, pentru a le linisti inimile.

Faptul ca Allah Preainaltul a atribuit averile tutorilor, spunand „averile voastre”, arata ca ei trebuie sa administreze averile celor lipsiti de discernamant asa cum si-ar administra propriile averi: sa le pastreze, sa le foloseasca bine si sa nu le expuna primejdiei.

Versetul arata ca intretinerea nebunului, a copilului si a celui lipsit de discernamant se plateste din averea lor, daca au avere, dupa cum Allah a spus: „Hraniti-i si imbracati-i din ele.”

El arata, de asemenea, ca afirmatia tutorelui este acceptata atunci cand acesta afirma ca a cheltuit pentru hrana si imbracamintea lor, daca pretentia lui este plauzibila. Allah l-a facut persoana de incredere asupra averii lor, iar cuvantul celui caruia i s-a incredintat ceva trebuie primit.

Versetul 6

وَابْتَلُوا الْيَتَامَىٰ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُمْ مِنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ
 أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارٍ أَنْ يَكْبَرُوا وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ
 وَمَنْ كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهَدُوا عَلَيْهِمْ
 وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٦﴾

6. Puneti-i la incercare pe orfani pana cand ajung la varsta casatoriei. Daca observati ca au discernamant, incredintati-le averile lor. Nu le consumati peste masura si in graba, inainte ca ei sa creasca. Tutorele instarit sa se abtina, iar cel sarac sa consume din ele dupa cuviinta. Cand le incredintati averile lor, luati martori asupra lor. Allah este de ajuns pentru a tine socoteala.

Punerea la incercare inseamna ca orfanului apropiat de maturitate, de la care se poate astepta discernamant, i se da o parte din averea sa, pentru ca tutorele sa vada daca o administreaza asa cum se cuvine starii sale. Astfel se vadeste daca are sau nu discernamant.

Daca el continua sa administreze rau bunurile, averea nu i se preda, chiar daca ajunge la o varsta inaintata, fiindca lipsa lui de discernamant staruie.

Daca devine vadit ca are discernamant, stie sa-si administreze averea si a ajuns la varsta casatoriei, atunci „incredintati-le averile lor” pe deplin.

„Nu le consumati peste masura”, adica depasind limita lucrului ingaduit, trecand de la bunurile proprii pe care Allah vi le-a ingaduit la averile lor pe care vi le-a interzis.

„Si in graba, inainte ca ei sa creasca”, adica sa nu le consumati averile cat timp ei sunt mici si nu pot sa le ia de la voi ori sa va impiedice sa le consumati. Nu va grabiti sa profitati de ele inainte ca orfanii sa creasca si sa fie in stare sa si le ia ori sa va opreasca.

Asa procedeaza adesea multi tutori care nu se tem de Allah si nu au mila si dragoste fata de cei aflati sub ocrotirea lor. Ei socotesc aceasta situatie un prilej de castig, profita de ea si se grabesc sa savarseasca lucrul pe care Allah li l-a interzis.

De aceea Allah Preainaltul a interzis in mod deosebit aceasta purtare.

Versetul 7

لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ
وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ ۚ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿٧﴾

7. Barbatilor le revine o parte din ceea ce lasa in urma parintii si rudele, iar femeilor le revine o parte din ceea ce lasa in urma parintii si rudele, fie ca este putin, fie ca este mult: o parte hotarata.

In perioada jahiliyyah, din pricina cruzimii si a impietririi inimilor lor, arabii nu le dadeau mostenire celor slabi, precum femeile si copiii. Ei rezervau mostenirea barbatilor puternici, fiindca, dupa parerea lor, acestia erau oamenii razboiului si ai luptei, care puteau sa prade si sa ia prada de razboi.

Domnul Intept si Milostiv a voit insa sa le randuiasca robilor Sai o Lege in care barbatii si femeile, cei puternici si cei slabi sa fie deopotriva cuprinsi in dreptul general de a mosteni.

Mai intai, El a asezat acest principiu general, pentru ca sufletele sa se obisnuiasca cu el. Apoi au venit detaliile, dupa ce principiul general fusese statornicit, oamenii erau pregatiti sa le primeasca, iar impotrivirea nascuta din obiceiurile lor urate fusese indepartata.

De aceea Allah a spus: „Barbatilor le revine o parte”, adica o cota, „din ceea ce lasa in urma parintii”, mama si tatal, „si rudele”, in general; „iar femeilor le revine o parte din ceea ce lasa in urma parintii si rudele”.

Este ca si cum s-ar fi pus intrebarea: aceasta parte este lasata obiceiului si datinii, astfel incat ei sa le dea cat vor, ori este o cota determinata?

Allah Preainaltul a raspuns: „o parte hotarata”, adica o parte pe care Cel Atotstiutor si Preaintept a stabilit-o. Marimea acestor cote va fi lamurita mai departe, daca Allah vointe.

Mai putea aparea o alta parere gresita: aceea ca femeile si copiii ar primi mostenire numai atunci cand averea este mare. Allah a indepartat si aceasta presupunere prin cuvintele: „fie ca este putin, fie ca este mult”.

Binecuvantat este Allah, Cel mai bun dintre cei care hotarasc.

Versetul 8

وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينُ فَأَرْزُقُوهُمْ مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٨﴾

8. Daca la impartire sunt de fata rude care nu mostenesc, orfani ori nevoiasi, dati-le si lor ceva din mostenire si adresati-le vorbe cuviincioase.

Aceasta este una dintre hotararile frumoase si marete ale lui Allah, care aduce mangaiere inimilor.

El a spus: „Daca la impartire”, adica la impartirea mostenirii, „sunt de fata rude” care nu se numara printre mostenitori, dupa cum arata cuvantul „impartire”, fiindca mostenitorii sunt cei intre care se imparte averea, „orfani ori nevoiasi”, adica oameni saraci care merita sa primeasca, „dati-le si lor ceva din mostenire”.

Dati-le ceea ce va este usor din averea care a ajuns la voi fara truda, osteneala ori oboseala. Sufletele lor tanjesc dupa o parte din ea, iar inimile lor o doresc. Mangaiati-le, asadar, inimile cu un lucru care nu va vatama si care lor le aduce folos.

Din sensul versetului se intelege ca, atunci cand cineva isi arata dorinta si speranta de a primi dintr-un lucru aflat la indemana omului, acesta trebuie sa-i dea o parte din el, in masura in care poate.

Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a spus: „Daca slujitorul unuia dintre voi ii aduce mancarea, sa-l aseze alaturi de el; iar daca nu-l asaza alaturi, sa-i dea o imbucatura ori doua⁸.”

Cand apareau primele roade ale pomilor, Companionii - Allah sa fie multumit de ei - i le aduceau Mesagerului lui Allah - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - ca el sa se roage pentru binecuvantarea lor. Atunci el cauta cel mai mic copil aflat de fata si ii dadea lui rodul⁹, stiind cat de mult il dorea.

Toate acestea se aplica atunci cand este cu putinta sa se daruiasca ceva. Daca nu este cu putinta, deoarece dreptul apartine unor copii minori ori exista cineva mai indreptatit, „adresati-le vorbe cuviincioase”. Raspundeti-le frumos si despartiti-va de ei cu blandete, prin cuvinte bune, nu prin vorbe urate ori jignitoare.

⁸ Relatat de al-Bukhari (5460) si Muslim (1663). Hadithul are numeroase cai de transmitere, cu formulari apropiate. A se vedea as-Sahihah de al-Albani (1042, 1043, 1285 si 1297).

⁹ Relatat de Muslim (1373), din hadithul lui Abu Hurayrah - Allah sa fie multumit de el.

Versetele 9 si 10

وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكَوْا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَفًا خَافُوا عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ
وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٩﴾

9. Sa se teama aceia care, daca ar lasa in urma lor copii slabi, s-ar teme pentru ei. Sa se teama de Allah si sa rosteasca vorbe drepte.

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ
سَعِيرًا ﴿١٠﴾

10. Cu adevarat, cei care consuma pe nedrept averile orfanilor nu fac decat sa inghita foc in pantecele lor, iar ei vor arde intr-un Foc aprins.

S-a spus ca aceste cuvinte li se adreseaza oamenilor aflati de fata atunci cand cineva este pe moarte. Daca el se abate de la dreptate in testamentul sau, ei trebuie sa-l indemne la dreptate si echitate.

Aceasta se intemeiaza pe cuvintele: „sa rosteasca vorbe drepte”, adica vorbe potrivite cu dreptatea si cu lucrul cuvenit. Ei trebuie sa-l sfatuiasca pe cel care doreste sa faca un testament sa nu lase prin testament o parte prea mare, din mila fata de propriii lui copii, pentru ca lor sa le ramana mai mult. Ei trebuie sa-l sfatuiasca asa cum ar dori sa fie tratati propriii lor copii dupa moartea lor.

Alti exegeti au spus ca versetul li se adreseaza tutorilor celor lipsiti de judecata, precum nebunul, copilul minor si cel nechibzuit. Ei trebuie sa se poarte cu acestia, in treburile religioase si lumesti, asa cum ar dori ca aceia care vor veni dupa ei sa se poarte cu propriii lor copii slabi.

„Sa se teama de Allah” atunci cand ii au sub tutela, adica sa se poarte cu ei potrivit taqwei fata de Allah, fara sa-i umileasca. Sa aiba grija de ei, sa-i educe si sa-i invete taqwa.

Dupa ce le-a poruncit aceasta, Allah i-a avertizat sa nu consume averile orfanilor si a fagaduit o pedeapsa aspra pentru aceasta.

„Cu adevarat, cei care consuma pe nedrept averile orfanilor”, adica fara drept. Din aceasta sunt exceptate situatiile amintite mai inainte: tutorelui sarac ii este ingaduit sa consume din avere dupa cuviinta, iar hrana lui poate fi amestecata cu hrana orfanilor.

Cei care o consuma pe nedrept „nu fac decat sa inghita foc in pantecele lor”. Lucrul pe care il consuma este un foc ce se aprinde inlauntrul lor, iar ei sunt cei care si-l aseaza in pantece.

„Iar ei vor arde intr-un Foc aprins”, adica intr-un Foc starnit si arzand cu putere.

Aceasta este una dintre cele mai aspre amenintari amintite pentru pacate. Ea arata cat de respingatoare si de cumplita este consumarea pe nedrept a averii orfanilor si faptul ca aceasta il face pe om vrednic sa intre in Foc. Prin urmare, se numara printre cele mai grave dintre pacatele mari. Ii cerem lui Allah ocrotire si sanatate.

Versetele 11 si 12

يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلَّذِ كَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيْنِ فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ
 اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلَاثَا مَا تَرَكَ وَإِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ
 مِّنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ أَبَوَاهُ
 فَلِلْمُتِّ الثُّلُثُ فَإِنْ كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِلْمُتِّ السُّدُسُ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا
 أَوْ دَيْنٍ ؕ أَبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا فَرِيضَةٌ مِّنَ اللَّهِ
 إِنْ اللَّهُ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾

11. Allah va porunceste cu privire la copiii vostri: unui baiat ii revine o parte egala cu partea a doua fete. Daca sunt numai fete, mai mult de doua, lor le revin doua treimi din ceea ce a lasat; iar daca este una singura, ei ii revine jumatate. Fiecaruia dintre parintii sai ii revine a sasea parte din ceea ce a lasat, daca el are copii. Daca nu are copii si parintii sai sunt mostenitorii lui, mamei ii revine a treia parte. Daca are frati ori surori, mamei ii revine a sasea parte, dupa implinirea testamentului pe care l-a facut ori plata unei datorii. Parintii vostri si copiii vostri - voi nu stiti care dintre ei va este mai apropiat prin folos. Aceasta este o indatorire hotarata de Allah. Cu adevarat, Allah este Atotstiutor, Preaintelept.

ج

* وَلَكُمْ نَصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمْ الرِّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوَصِّينَ بِهِآ أَوْ دَيْنٍ وَلَهُنَّ الرِّبْعُ مِمَّا تَرَكَتُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثَّمَنُ مِمَّا تَرَكَتُمْ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوَصُّونَ بِهِآ أَوْ دَيْنٍ وَإِنْ كَانَ بِرَجُلٍ يُوْرَثُ كَلَلَةٌ أَوْ أَمْرَأَةٌ وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ فَإِنْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصَىٰ بِهَآ أَوْ دَيْنٍ غَيْرِ مُضَارٍّ وَصِيَّةٌ مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿١٢﴾

12. Voua va revine jumătate din ceea ce lasa sotiile voastre, daca ele nu au copii. Daca ele au copii, voua va revine a patra parte din ceea ce lasa, dupa implinirea testamentului pe care l-au facut ori plata unei datorii. Lor le revine a patra parte din ceea ce lasati voi, daca nu aveti copii. Daca aveti copii, lor le revine a opta parte din ceea ce lasati, dupa implinirea testamentului pe care l-ati facut ori plata unei datorii. Daca un barbat ori o femeie lasa mostenire fara descendenti mostenitori si fara tata ori bunic, dar are un frate ori o sora, fiecaruia dintre ei ii revine a sasea parte. Daca sunt mai multi, ei impart a treia parte, dupa implinirea unui testament ori plata unei datorii, fara sa aduca vatamare. Aceasta este o porunca de la Allah. Allah este Atotstiutor, Indelung-Rabdator.

Aceste versete, impreuna cu versetul de la sfarsitul Surei, sunt versetele care trateaza impartirea mostenirii.

Ele, impreuna cu hadithul lui 'Abdullah ibn 'Abbas, consemnat in Sahih al-Bukhari - „Dati-le cotele determinate celor carora li se cuvin, iar ceea ce ramane ii revine celei mai apropiate rude de parte barbateasca¹⁰” -, cuprind cele mai multe, daca nu toate, hotararile privitoare la cotele determinate ale mostenirii, dupa cum se va vedea mai jos.

Este exceptata cota de mostenire a bunicii, care nu este amintita in aceste texte. Insa in cartile as-Sunan s-a relatat de la al-Mughirah ibn Shu'bah si Muhammad ibn Maslamah ca Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie

¹⁰ Relatat de al-Bukhari (6737) si Muslim (1615), de la Ibn 'Abbas - Allah sa fie multumit de amandoi.

asupra sa - i-a acordat bunicii a sasea parte. Invatatii au ajuns¹¹, de asemenea, la consens asupra acestei hotarari.

„Allah va porunceste cu privire la copiii vostri.” Copiii vostri, o, parinti, va sunt incredintati, iar Allah v-a poruncit sa-i paziti si sa va ingrijiti atat de interesele lor religioase, cat si de cele lumesti.

Trebuie sa-i invatati, sa-i disciplinati, sa-i opriti de la stricaciune si sa le porunciti supunerea fata de Allah si taqwa in toate vremurile, dupa cum Allah Preainaltul a spus: „O, voi cei care credeti, paziti-va pe voi insiva si familiile voastre de un Foc al carui combustibil sunt oamenii si pietrele” (at-Tahrim, 66:6).

Copiii le sunt incredintati parintilor. Daca acestia isi indeplinesc datoria fata de ceea ce le-a fost incredintat, vor avea o rasplata mare; daca il neglijeaza, devin vrednici de avertisment si pedeapsa.

Aceasta arata ca Allah Preainaltul este mai milostiv cu robii Sai decat sunt parintii cu propriii lor copii. Desi parintii au mila fata de copiii lor, Allah le-a poruncit sa-i ingrijeasca.

Apoi Allah a lamurit felul in care copiii mostenesc: „unui baiat ii revine o parte egala cu partea a doua fete”. Aceste cuvinte ii cuprind pe copiii nemijlociti ai celui mort si pe copiii fiilor sai.

Daca nu exista un alt mostenitor caruia ii revine o cota determinata, fiului ii revine o parte egala cu partile a doua fete. Ceea ce ramane dupa ce mostenitorii cu cote determinate si-au primit partile le revine copiilor si se imparte intre ei in acelasi fel.

Invatatii au ajuns la consens asupra acestei hotarari. Ei sunt, de asemenea, de acord ca, atunci cand exista copii nemijlociti, mostenirea le revine acestora, iar copiii fiului nu primesc nimic in cazul in care printre copiii nemijlociti se afla si baieti, si fete.

Aceasta este situatia in care urmasii de parte barbateasca si cei de parte femeiasca se afla impreuna. Mai exista doua situatii: aceea in care exista numai urmasi de parte barbateasca, care va fi explicata mai tarziu, si aceea in care exista numai urmasi de parte femeiasca, amintita aici.

„Daca sunt numai fete, mai mult de doua”, adica ficele celui mort ori ficele fiului sau, trei ori mai multe, „lor le revin doua treimi din ceea ce a lasat; iar

¹¹ Relatat de Abu Dawud (2894), at-Tirmidhi (2101), an-Nasa'i in al-Kubra, asa cum apare in Tuhfat al-Ashraf (8/361), si Ibn Majah (2724). Al-Hafiz a spus in at-Talkhis (3/82): „Lantul sau de transmitere este autentic, datorita credibilitatii transmitatorilor sai, insa forma lui este mursal, fiindca nu este stabilit ca Qabisah a auzit de la as-Siddiq.” A se vedea al-Irwa' (1680).

daca este una singura”, fie o fiica nemijlocita, fie o fiica a fiului, „ei ii revine jumătate”. Asupra acestei hotarari exista consens.

Ramane insa intrebarea: de unde se intelege ca doua fiice primesc doua treimi, hotarare asupra careia exista consens?

Raspunsul se intelege din cuvintele: „iar daca este una singura, ei ii revine jumătate”. Ele arata ca, atunci cand exista mai mult de o fiica, cota determinata nu mai este jumătatea, iar singura cota mai mare decat jumătatea este de doua treimi.

De asemenea, cuvintele „unui baiat ii revine o parte egala cu partea a doua fete” arata ca, atunci cand cel mort lasa un fiu si o fiica, fiului ii revin doua treimi. Allah ne-a vestit ca el primește partea a doua fete, iar aceasta dovedeste ca doua fiice primesc doua treimi.

Mai mult, daca fiica primește o treime atunci cand se afla impreuna cu fratele ei - care ii micsoreaza partea mai mult decat ar micsora-o sora ei -, este cu atat mai firesc ca ea sa primeasca aceeasi treime atunci cand se afla impreuna cu sora sa.

Pe langa aceasta, Allah a spus despre doua surori: „Daca ele sunt doua, lor le revin doua treimi din ceea ce a lasat” (an-Nisa', 4:176). Daca doua surori, desi sunt rude mai indepartate decat fiicele, primesc doua treimi, atunci este cu atat mai firesc ca doua fiice, care sunt rude mai apropiate, sa primeasca doua treimi.

Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - le-a acordat celor doua fiice ale lui Sa'd doua treimi, dupa cum se relateaza in hadithul autentic¹².

Mai ramane o intrebare: ce rost au cuvintele „mai mult de doua”?

Raspunsul - iar Allah stie cel mai bine - este acela ca ele arata ca partea determinata, de doua treimi, nu sporește atunci cand numarul ficelor depaseste doua. Ea ramane aceeasi pentru doua ori mai multe fiice.

Versetul arata ca, daca exista o fiica nemijlocita si una ori mai multe fiice ale unui fiu, fiica nemijlocita primește jumătate. Din cele doua treimi pe care Allah le-a hotarat pentru fiice si fiicele fiilor ramane atunci o sesime, iar aceasta le revine fiicei ori ficelor fiului. De aceea, aceasta sesime este numita completarea celor doua treimi.

Aceeasi hotarare se aplica atunci cand exista o fiica a unui fiu si fiice ale unui fiu aflate mai jos in sirul descendentei.

¹² Cele doua fiice ale lui Sa'd ibn ar-Rabi', al caror tata a fost ucis in ziua bataliei de la Uhud; Mesagerul lui Allah - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - le-a acordat doua treimi. Relatat de Abu Dawud (2892), at-Tirmidhi (2092) si al-Hakim (4/333), care l-a declarat autentic, iar adh-Dhahabi a fost de acord cu el. A se vedea al-Irwa' (1677).

Versetul mai arata ca, atunci cand ficele nemijlocite ori ficele mai apropiate ale unui fiu au primit cele doua treimi ale mostenirii, ficele fiilor aflate mai jos in sirul descendentei nu mai primesc nimic. Allah le-a hotarat numai doua treimi, iar acestea au fost deja luate. Daca rudele mai indepartate nu ar fi excluse, toate aceste fiice ar primi mai mult de doua treimi, ceea ce s-ar impotrivi textului.

Toate aceste hotarari sunt acceptate prin consens de invatati. Toata lauda Ii apartine lui Allah.

Cuvintele Sale „din ceea ce a lasat” arata ca mostenitorii mostenesc tot ceea ce a lasat in urma cel mort: bunuri imobile, mobilier, aur, argint si orice altceva, inclusiv diyah, care devine datorata numai dupa moartea lui, si chiar creantele pe care le are de incasat.

Apoi Allah a amintit partea de mostenire a parintilor: „Fiecaruia dintre parintii sai”, adica tatalui si mamei sale, „ii revine a sasea parte din ceea ce a lasat, daca el are copii”. Aici sunt cuprinsi copiii lui nemijlociti si copiii fiului sau, fie ei baieti ori fete, unul ori mai multi.

Mama nu primeste mai mult de a sasea parte atunci cand exista copii. In ceea ce-l priveste pe tata, daca exista un urmas de parte barbateasca, el nu primeste mai mult de a sasea parte. Daca exista numai urmas de parte femeiasca, una ori mai multe, iar cotele determinate epuizeaza mostenirea - cum se intampla cand raman parintii si doua fiice -, nu mai ramane nimic care sa-i revina celei mai apropiate rude de parte barbateasca.

Daca insa, dupa ce ficele ori fiicelor li s-au dat cotele determinate, mai ramane ceva, tatal primeste cota sa determinata de o sesime, iar restul ii revine tot lui, fiindca este cea mai apropiata ruda de parte barbateasca. Cotele determinate le-au fost date tuturor celor indreptatiti, iar ceea ce ramane ii revine celei mai apropiate rude de parte barbateasca. Total este mai apropiat decat fratele, unchiul patern si cei asemenea lor.

„Daca nu are copii si parintii sai sunt mostenitorii lui, mamei ii revine a treia parte”, iar restul ii revine tatalui. Singurii mostenitori sunt parintii, iar cota mamei a fost precizata; prin urmare, restul ii revine tatalui.

De aici se cunoaste ca, atunci cand cel mort nu are copii, tatal nu are o cota determinata. El mosteneste, in calitate de cea mai apropiata ruda de parte barbateasca, intreaga avere ori ceea ce ramane dupa acordarea cotelor determinate.

Daca, alaturi de parinti, exista si unul dintre sotii, acesta isi primeste cota determinata, mama primeste o treime din ceea ce ramane, iar restul ii revine tatalui.

Aceasta este aratata de cuvintele lui Allah: „si parintii sai sunt mostenitorii lui, mamei ii revine a treia parte”, adica o treime din ceea ce mostenesc parintii. Aceasta se intampla in doua situatii: mama primeste o sesime din intreaga avere atunci cand mostenitorii sunt sotul, mama si tatal, iar cand mostenitorii sunt sotia, mama si tatal, ea primeste un sfert din intreaga avere.

Versetul nu arata ca, in lipsa copiilor, mama primeste intotdeauna o treime din intreaga avere. De aceea nu este nevoie sa se spuna ca aceste doua situatii sunt exceptii.

Explicatia este ca partea luata de sot ori sotie seamana cu suma luata de creditor: ea se scade din intreaga avere inainte de impartire, iar ceea ce ramane se imparte intre parinti.

Pe langa aceasta, daca i-am da mamei o treime din intreaga avere, ea ar primi mai mult decat tatal atunci cand sotul celei decedate se afla in viata. Iar atunci cand sotia celui decedat se afla in viata, tatal ar primi cu numai jumatate dintr-o sesime mai mult decat mama. O asemenea impartire nu are echivalent in celelalte situatii, caci regula cunoscuta este ca mama fie primeste o parte egala cu partea tatalui, fie tatal primeste de doua ori partea mamei.

„Daca are frati ori surori, mamei ii revine a sasea parte.” Aici sunt cuprinsi fratii si surorile buni, cei de tata si cei de mama, fie barbati ori femei, fie ca mostenesc, fie ca sunt impiedicati sa mosteneasca de prezenta tatalui ori a bunicului.

S-ar putea spune insa ca din expresia „daca are frati ori surori” nu reiese ca ea ii cuprinde si pe cei care nu au dreptul efectiv la mostenire. In acest caz, prezenta fratilor si surorilor nu ar reduce partea mamei de la o treime la o sesime decat daca ei au dreptul sa mosteneasca. Aceasta parere este sprijinita de faptul ca partea mamei este redusa tocmai pentru ca o parte din avere sa ramana si pentru ei. Allah stie cel mai bine.

Aceasta hotarare se aplica atunci cand sunt cel putin doi. Cineva ar putea socoti problematica folosirea cuvantului „frati”, fiindca el este la plural. Raspunsul este ca aici se are in vedere mai mult de o persoana.

Pluralul poate desemna si doua persoane, asa cum Allah Preainaltul a spus despre Dawud si Sulayman: „Noi eram martori la judecata lor” (al-Anbiya', 21:78). Tot astfel, El a spus despre fratii si surorile de mama: „Daca un barbat ori o femeie lasa mostenire fara descendenti mostenitori si fara tata ori bunic, dar are un frate ori o sora, fiecaruia dintre ei ii revine a sasea parte. Daca sunt mai multi, ei impart a treia parte” (an-Nisa', 4:12). Aici este folosit pluralul, desi se au in vedere doua ori mai multe persoane, potrivit consensului invatatorilor.

Prin urmare, daca cel mort lasa in urma mama, tatal si frati ori surori, mama primeste o sesime, iar restul ii revine tatalui¹³. Fratii si surorile reduc partea mamei de la o treime la o sesime, cu toate ca tatal ii impiedica sa primeasca vreo parte. Aceasta concluzie difera de cealalta interpretare posibila, potrivit careia mama primeste o treime, iar restul ii revine tatalui.

Apoi Allah Preainaltul a spus: „dupa implinirea testamentului pe care l-a facut ori plata unei datorii”. Aceste cote determinate devin convenite si se impart numai dupa achitarea datoriilor celui mort fata de Allah, precum zakah, ori fata de oameni si dupa implinirea testamentului pe care l-a facut inainte de moarte. Ceea ce ramane dupa acestea este mostenirea convenita mostenitorilor.

Testamentul este amintit inaintea datoriei, desi nu este mai important decat ea, pentru a-i sublinia insemnatatea, fiindca mostenitorilor le poate fi greu sa-l implineasca. In ordinea aplicarii, datoriile au intaietate fata de testament si se platesc din avere inainte de impartirea cotelor determinate.

Testamentul este valabil numai pentru cel mult o treime din avere si numai in favoarea unei persoane care nu este mostenitor. Daca depaseste o treime ori este facut in favoarea unui mostenitor, el nu poate fi implinit decat cu incuviintarea tuturor mostenitorilor.

„Parintii vostri si copiii vostri - voi nu stiti care dintre ei va este mai apropiat prin folos.” Daca impartirea mostenirii ar fi lasata in seama ratiunii si alegerii voastre, aceasta ar pricinui un rau a carui intindere numai Allah o cunoaste. Ratiunea oamenilor este nedesavarsita, iar ei nu cunosc ceea ce este mai potrivit in fiecare timp si loc. Nimeni nu stie care dintre copii si parinti ii va aduce un folos mai mare si il va ajuta mai mult sa-si atinga scopurile religioase si lumesti.

„Aceasta este o indatorire hotarata de Allah. Cu adevarat, Allah este Atotstiutor, Preaintelept.” Aceste cote au fost randuite de Allah, a Carui stiinta cuprinde toate lucrurile, a Carui Lege si ale Carui hotarari sunt desavarsite si care aseaza tot ceea ce hotaraste in cel mai bun chip. Mintile omenesti nu pot ajunge la hotarari la fel de drepte, potrivite tuturor timpurilor, locurilor si imprejurarilor.

„Voua”, sotilor, „va revine jumatate din ceea ce lasa sotiile voastre, daca ele nu au copii. Daca ele au copii, voua va revine a patra parte din ceea ce lasa, dupa implinirea testamentului pe care l-au facut ori plata unei datorii. Lor le revine a patra parte din ceea ce lasati voi, daca nu aveti copii. Daca aveti copii, lor le revine a opta parte din ceea ce lasati, dupa implinirea testamentului pe care l-ati facut ori plata unei datorii.”

¹³ Potrivit Shaykhului Islamului, daca fratii si surorile nu sunt mostenitori, ei nu reduc partea mamei.

Copiii a caror existenta ori absenta schimba aceste cote sunt copiii nemijlociti ai sotiei decedate ori copiii fiului ei, baieti sau fete, unul ori mai multi, indiferent daca sotia a avut acesti copii cu sotul ramas in viata ori cu un sot anterior. Copiii fiicei nu intra aici, potrivit consensului invatatorilor.

„Daca un barbat ori o femeie lasa mostenire fara descendenti mostenitori si fara tata ori bunic, dar are un frate ori o sora”, adica un frate ori o sora de mama, dupa cum arata unele recitari. Invatatii sunt in unanimitate de acord ca fratii si surorile amintiti aici sunt cei de mama.

Cel care lasa mostenire in situatia numita kalalah nu are nici tata ori bunic pe linie paterna, nici fiu ori fiica, nici descendenti ai fiilor, baieti ori fete, oricat de departe s-ar intinde linia ascendenta ori descendenta. Astfel a explicat-o Abu Bakr as-Siddiq - Allah sa fie multumit de el -, iar invatatii au ajuns la consens asupra ei. Toata lauda Ii apartine lui Allah.

„Fiecaruia dintre ei”, adica fratelui si surorii, „ii revine a sasea parte. Daca sunt mai multi, ei impart a treia parte” si nu primesc mai mult de o treime, oricat de multi ar fi. Cuvintele „ei impart a treia parte” arata ca barbatul si femeia au cote egale aici, deoarece impartirea in comun inseamna egalitate.

Kalalah presupune absenta descendentilor cu drept la mostenire, oricat de departe s-ar intinde linia lor, si a ascendentilor de parte barbateasca, oricat de sus ar urca linia paterna. Acestia ii impiedica pe fratii si surorile de mama sa mosteneasca, deoarece Allah le-a acordat o cota numai in cazul kalalah. In afara acestui caz, ei nu mostenesesc nimic, potrivit consensului invatatorilor.

Cuvintele „ei impart a treia parte” arata ca fratii si surorile buni nu au nicio cota atunci cand mostenitorii sunt sotul, mama, fratii ori surorile de mama si fratii ori surorile buni. Sotul primeste jumatate, mama primeste o sesime, iar fratii si surorile de mama primesc treimea ramasa. Fratilor si surorilor buni nu le mai ramane nimic.

Allah le-a hotarat fratelui si surorii de mama o treime. Daca si fratii buni ar primi o parte din ea, in hotararea lui Allah ar fi introdus ceva ce El nu a cuprins acolo. In plus, fratii si surorile de mama au o cota determinata, pe cand fratii si surorile buni mostenesesc, in calitate de mostenitori reziduari, numai ceea ce ramane dupa acordarea cotelor determinate.

Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a spus: „Dati-le cotele determinate celor carora li se cuvin, iar ceea ce ramane ii revine celei mai apropiate rude de parte barbateasca¹⁴.”

Mostenitorii cu cote determinate sunt aceia carora Allah le-a stabilit partile. In situatia de mai sus, dupa impartirea cotelor determinate nu ramane nimic; de

¹⁴ Relatat de al-Bukhari (6737) si Muslim (1615), de la Ibn 'Abbas - Allah sa fie multumit de amandoi.

aceea fratii si surorile buni nu primesc nimic. Aceasta este parerea corecta in aceasta chestiune.

Mostenirea surorilor bune si a surorilor de tata este amintita in versetul in care Allah Preainaltul spune: „Ei iti cer o hotarare. Spune: Allah va da hotararea cu privire la cel care moare fara descendenti mostenitori si fara tata ori bunic” (an-Nisa', 4:176).

Daca exista o singura sora, buna ori de tata, ea primeste jumatate din avere. Daca sunt doua surori, ele primesc doua treimi. Daca exista o sora buna alaturi de una ori mai multe surori de tata, sora buna primeste jumatate, iar surorii ori surorilor de tata le revine ceea ce completeaza cele doua treimi, adica o sesime.

Daca surorile bune au primit toate cele doua treimi, surorile de tata nu mai primesc nimic, asa cum s-a aratat mai sus in cazul fiicelor si al fiicelor fiului. Daca sunt impreuna frati si surori, fiecarii barbat ii revine o parte egala cu partea a doua femei.

S-ar putea intreba: putem afla din Coran hotararea privitoare la mostenirea ucigasului, a robului, a rudei care are alta religie, a robului eliberat numai in parte, a persoanei intersexuale, a bunicului atunci cand exista frati si surori, precum si hotararile privitoare la 'awl, radd, rudele indepartate, celelalte rude de parte barbateasca si surorile aflate alaturi de fiice ori de ficele fiului?

Raspunsul este da. Toate aceste situatii sunt indicate in Coran intr-un chip implicit si subtil, pe care il intelege numai cel care cerceteaza cu atentie.

Ucigasul si ruda care are alta religie nu mostenesc. Allah a aratat deja ca impartirea averii intre mostenitori se intemeiaza pe apropierea rudeniei si pe folosul religios si lumesc. El a indicat aceasta intelegiune prin cuvintele: „voi nu stiti care dintre ei va este mai apropiat prin folos” (an-Nisa', 4:11).

Ucigasul i-a pricinuit celui de la care ar fi mostenit cel mai mare rau. Temeiul care i-ar fi dat dreptul la mostenire nu poate prevala asupra raului uciderii, care este contrariul folosului pentru care a fost randuita mostenirea. Se cunoaste astfel ca uciderea este una dintre cele mai puternice piedici in calea mostenirii si inseamna ruperea legaturii de rudenie despre care Allah a spus: „Rudele de sange sunt mai indreptatite unele fata de altele, potrivit Cartii lui Allah” (al-Ahzab, 33:6).

Aceasta se potriveste si principiului statornicit al Legii revelate: cel care se grabeste sa dobandeasca un lucru inainte de vremea lui este pedepsit prin lipsirea de el.

Tot astfel se intelege ca persoana de alta religie decat cel mort nu il mosteneste. Aici se opun temeiul mostenirii, adica legatura de sange, si piedica ei, adica deosebirea de religie, care presupune separarea sub toate aspectele.

Piedica prevaleaza si inlatura efectul legaturii de sange, astfel incat aceasta nu mai da dreptul la mostenire.

Allah a facut ca drepturile musulmanilor sa aiba intaietate fata de drepturile lumesti ale rudelor care nu cred. Cand un musulman moare, averea lui trece la cei mai apropiati si mai indreptatiti dintre musulmani. Cuvintele „Rudele de sange sunt mai indreptatite unele fata de altele, potrivit Cartii lui Allah” se aplica atunci cand religia lor este aceeaasi. Daca religiile sunt diferite, fratia credintei are intaietate fata de fratia de sange.

Ibn al-Qayyim a spus in Jala' al-Afham: „Cugeta la acest sens din versetul mostenirii. Allah a legat mostenirea reciproca de termenul «sotie» (zawjah), nu de termenul «femeie» (imra'ah), spunand: «Voua va revine jumatate din ceea ce lasa sotiile voastre» (an-Nisa', 4:12). El a aratat astfel ca aceasta mostenire reciproca exista numai datorita legaturii conjugale, care presupune potrivire si faptul ca fiecare este legat de celalalt. Intre credincios si cel care nu crede nu exista insa o asemenea potrivire si niciunul nu este legat de celalalt in acest sens; de aceea ei nu se mostenesc reciproc. Subtilitatile cuvintelor si expresiilor Coranului¹⁵ sunt mai presus de puterea de cuprindere a oamenilor.”

Robul nu mosteneste si nu poate fi mostenit. Faptul ca nu poate fi mostenit este limpede, fiindca nu detine nimic care sa poata fi lasat mostenire; tot ceea ce se afla in stapanirea lui ii apartine stapanului sau.

El nu mosteneste fiindca nu poate detine bunuri: tot ceea ce ajunge in stapanirea lui ii apartine stapanului sau, care nu este ruda celui mort. Se intelege astfel ca expresii precum „unui baiat ii revine o parte egala cu partea a doua fete”, „voua va revine jumatate din ceea ce lasa sotiile voastre” si „fiecaruia dintre ei ii revine a sasea parte” se aplica numai celor care pot detine avere. Robul nu poate detine avere, deci nu poate mosteni.

In ceea ce-l priveste pe robul eliberat numai in parte, hotararile se aplica proportional. In masura in care este liber, el are dreptul la partea de mostenire pe care Allah i-a hotarat-o, fiindca poate detine bunuri in aceeaasi masura. Partea care a ramas in robie nu intra sub aceasta hotarare. Prin urmare, el mosteneste, poate fi mostenit si poate impiedica alte persoane sa mosteneasca in proportie cu partea sa libera.

Asa cum robul este laudat ori muștrat, rasplatit ori pedepsit in masura in care intruneste pricinile acestor judecati, tot astfel stau lucrurile si aici.

Persoana intersexuala prezinta fie semne vadite ale sexului masculin ori feminin, fie o situatie neclara. Daca sexul este vadit, hotararea este limpede:

¹⁵ Jala' al-Afham, p. 347, editia ingrijita de Mashhur ibn Hasan, Dar Ibn al-Jawzi.

barbatului i se aplica hotararile si textele privitoare la barbati, iar femeii, cele privitoare la femei.

Daca situatia este neclara, dar cota de mostenire nu difera intre barbat si femeie - ca in cazul fratilor si surorilor de mama -, hotararea este iarasi limpede.

Daca insa partea difera dupa sex si nu avem nicio cale de a-l cunoaste, nu ii putem da cota mai mare, fiindca astfel i-am putea nedreptati pe ceilalti mostenitori, si nici cota mai mica, fiindca am putea nedreptati persoana in cauza. Trebuie sa urmam calea de mijloc si impartirea cea mai dreapta.

Allah Preainaltul a spus: „Fiti drepti; aceasta este mai aproape de taqwa” (al-Ma'idah, 5:8). In aceasta situatie, dreptatea nu poate fi atinsa decat prin calea de mijloc aratata mai sus. „Allah nu impovareaza niciun suflet peste puterea lui” (al-Baqarah, 2:286), iar El a spus: „Temeti-va de Allah atat cat puteti” (at-Taghabun, 64:16).

In privinta mostenirii bunicului atunci cand exista frati ori surori buni sau de tata, se pune intrebarea daca ei mostenesc alaturi de el. Cartea lui Allah sprijina parerea lui Abu Bakr as-Siddiq¹⁶ - Allah sa fie multumit de el - potrivit careia bunicul ii impiedica pe fratii si surorile buni, de tata ori de mama sa mosteneasca, asa cum ii impiedica tatal.

Aceasta deoarece bunicul este numit „tata” in multe locuri din Coran. Allah a spus: „Ori ati fost voi de fata cand moartea a venit la Ya'qub, iar el le-a spus fiilor sai: «Cui va veti inchina dupa mine?» Ei au raspuns: «Ne vom inchina Dumnezeului tau si Dumnezeului parintilor tai, Ibrahim, Isma'il si Ishaq»” (al-Baqarah, 2:133).

Yusuf - pacea fie asupra sa - a spus: „Urmez religia parintilor mei, Ibrahim, Ishaq si Ya'qub” (Yusuf, 12:38).

Allah i-a numit astfel pe bunic si pe strabunic „tata”. Aceasta arata ca bunicul are pozitia tatalui: mosteneste ceea ce ar mosteni tatal si ii impiedica pe aceia pe care tatal i-ar impiedica sa mosteneasca.

Invatatii sunt de acord ca, in lipsa tatalui, bunicul ii ia locul in privinta mostenirii alaturi de copii si de alte rude, precum fiii fratilor, unchii paterni si fiii lor, precum si in celelalte hotarari ale mostenirii. Prin urmare, el trebuie sa-i ia locul tatalui si in impiedicarea fratilor si surorilor de a mosteni.

Daca fiul fiului are pozitia fiului nemijlocit al celui mort, de ce bunicul nu ar avea pozitia tatalui? Cand exista strabunicul din partea tatalui si fiul unui frate, invatatii sunt de acord ca strabunicul il impiedica pe nepot sa mosteneasca. De ce, atunci, bunicul celui mort nu l-ar impiedica pe fratele acestuia? Cei care le

¹⁶ A se vedea Fath al-Bari (12/19).

acorda fratilor si surorilor o parte alaturi de bunic nu au niciun text, nicio indicatie, nicio aluzie si nicio analogie corecta care sa le sprijine parerea.

In ceea ce priveste 'awl, situatia in care suma cotelor determinate depaseste intreaga avere, hotararea este indicata in Coran. Allah le-a stabilit mostenitorilor cotele determinate, iar de aici rezulta doua posibilitati: fie unii dintre ei ii impiedica pe altii sa mosteneasca, fie nu.

Daca unii ii impiedica pe altii, cei impiedicati sunt inlaturati si nu primesc nimic. Daca nu se impiedica reciproc, cotele fie nu epuizeaza intreaga avere si ramane ceva, fie o epuizeaza fara sa ramana ceva si fara sa existe un deficit, fie suma lor depaseste averea.

In primele doua situatii, fiecare isi primeste intreaga cota. In ultima situatie exista doua posibilitati. Prima ar fi sa se micsoreze unele dintre cotele hotarate de Allah, in timp ce altele ar fi acordate pe deplin. Pentru aceasta nu exista nicio dovada si nu este drept ca unora sa li se dea mai putin din cota lor, iar altora nu.

Ramane numai a doua posibilitate: fiecaruia i se da partea cea mai apropiata cu putinta de cota stabilita, iar reducerea se aplica proportional cotei fiecarui mostenitor, asa cum se procedeaza cu drepturile creditorilor atunci cand totalul datoriilor depaseste averea datornicului. Aceasta nu se poate realiza decat prin 'awl. Se cunoaste astfel ca Allah a lamurit 'awl prin cotele mostenirii din Cartea Sa.

Situatia opusa se numeste radd: cotele determinate nu epuizeaza intreaga avere si ramane un surplus. Daca nu exista nicio ruda de parte barbateasca, apropiata ori indepartata, care sa aiba dreptul la acest surplus, nu exista niciun temei pentru a-l da numai unuia dintre mostenitori. Iar a-l da unei persoane straine de cel mort ar fi nedrept si s-ar impotrivi cuvintelor lui Allah: „Rudele de sange sunt mai indreptatite unele fata de altele, potrivit Cartii lui Allah” (al-Anfal, 8:75).

Singura cale ramane impartirea surplusului intre mostenitorii cu cote determinate, proportional cu partea fiecaruia.

Potrivit celor care considera ca sotii nu primesc nimic prin radd - iar acestia sunt majoritatea invatatorilor care accepta radd -, legatura dintre sotii nu este una de sange, de aceea ei nu primesc din surplus proportional cu cota lor. Potrivit acestei pareri, regula este ca surplusul ii revine mostenitorului cu cota determinata care este si ruda.

Potrivit celeilalte pareri, sotii sunt asemenea celorlalti mostenitori cu cote determinate si primesc si ei din surplus. Asa cum partea lor se micsoreaza prin 'awl, ea sporeste prin radd, asemenea partilor celorlalti. Temeiul acestei pareri este faptul ca sotul ori sotia este un mostenitor cu o cota determinata. Aceasta

este parerea indicata in chip vadit de Coran, de Sunnah si de analogia corecta. Allah stie cel mai bine.

Tot de aici se cunoaste hotararea privitoare la dhawil-arham, rudele indepartate. Daca cel mort nu lasa niciun mostenitor cu cota determinata si nicio ruda de parte barbateasca, averea sa ar putea ajunge fie la bayt al-mal, vistieria statului islamic, spre folosul unor oameni care nu-i sunt rude, fie la rudele inrudite cu cel mort prin persoane carora le este recunoscut prin consens dreptul la mostenire.

Allah Preainaltul a spus: „Rudele de sange sunt mai indreptatite unele fata de altele, potrivit Cartii lui Allah” (al-Anfal, 8:75). A da averea altora in aceasta situatie ar insemna sa-i lipsesti de ea pe cei mai indreptatiti. Se cunoaste astfel ca rudele indepartate pot mosteni.

Desi dreptul lor de a mosteni este cunoscut, Cartea lui Allah nu le-a stabilit cote determinate. Intre ele si cel mort exista rude intermediare prin care se stabileste legatura de rudenie; de aceea ele iau locul rudelor prin care sunt legate de el. Allah stie cel mai bine.

In ceea ce priveste restul care le revine rudelor de parte barbateasca - precum fiii, fratii si fiii lor, unchii paterni si fiii lor -, Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a spus: „Dati-le cotele determinate celor carora li se cuvin, iar ceea ce ramane ii revine celei mai apropiate rude de parte barbateasca¹⁷.”

Allah Preainaltul a spus: „Pentru tot ceea ce lasa parintii si rudele apropiate am randuit mostenitori” (an-Nisa', 4:33).

Daca, dupa acordarea cotelor determinate, nu mai ramane nimic, rudele de parte barbateasca nu primesc nimic. Daca ramane ceva, acel rest ii revine celei mai apropiate dintre aceste rude, potrivit ramurii si gradului de rudenie.

Ramurile mostenirii reziduale sunt cinci: fiii; apoi tatii si bunicii; apoi fratii si fiii lor; apoi unchii paterni si fiii lor; apoi legatura dobandita prin eliberarea unui rob. Are intaietate ruda din ramura cea mai apropiata. Daca rudele se afla in aceeasi ramura, are intaietate cea mai apropiata ca grad. Daca sunt de acelasi grad, are intaietate aceea cu legatura mai puternica, precum fratele bun fata de fratele de tata. Daca sunt egale in toate aceste privinte, impart intre ele ceea ce le revine. Allah stie cel mai bine.

In privinta surorilor bune ori de tata aflate alaturi de ficele celui mort ori de ficele fiului sau, ele devin mostenitoare reziduale si primesc ceea ce ramane dupa cotele determinate. Aceasta deoarece in Coran nu exista nimic care sa arate ca surorile sunt impiedicate sa mosteneasca de prezenta fiicelor.

¹⁷ Relatat de al-Bukhari (6737) si Muslim (1615), de la Ibn 'Abbas - Allah sa fie multumit de amandoi.

Daca, dupa ce ficele si-au primit cotele, mai ramane ceva, acesta le revine surorilor si nu unei rude de parte barbateasca mai indepartate decat ele, precum fiul fratelui, unchiul patern ori cineva si mai indepartat. Allah stie cel mai bine.

Versetele 13 si 14

تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾

13. Acestea sunt hotarele lui Allah. Pe cel care se supune lui Allah si Mesagerului Sau, El il va face sa intre in Gradini pe sub care curg rauri si in care va ramane vesnic. Aceasta este izbanda cea mare.

وَمَنْ يَعَصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ
مُهِنٌ ﴿١٤﴾

14. Iar pe cel care nu I se supune lui Allah si Mesagerului Sau si incalca hotarele Sale, El il va face sa intre intr-un Foc in care va ramane vesnic si va avea parte de o pedeapsa umilitoare.

Detaliile amintite cu privire la mostenire sunt hotarele lui Allah. Ele trebuie respectate, fara a fi depasite si fara ca ceva sa fie scazut din ele.

Aceasta arata ca testamentul in favoarea unui mostenitor a fost abrogat, fiindca Allah a stabilit cotele determinate ale mostenitorilor. „Acestea sunt hotarele lui Allah”, iar a lasa prin testament unui mostenitor mai mult decat partea care i se cuvine inseamna incalcarea acestor hotare.

Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a spus: „Nu exista testament in favoarea unui mostenitor¹⁸.”

Apoi Allah a amintit, in termeni generali, supunerea si nesupunerea fata de El si fata de Mesagerul Sau. Acestea cuprind, asadar, si respectarea ori incalcarea hotarelor Sale privitoare la cotele mostenirii.

„Pe cel care se supune lui Allah si Mesagerului Sau” prin implinirea poruncilor - dintre care cea mai insemnata este tawhidul, afirmarea unicitatii lui Allah - si prin ferirea de interdictii - dintre care cea mai grava este shirkul,

¹⁸ Relatat de un numar mare de Companioni. Relatat de Ahmad (5/267), Abu Dawud (3565), at-Tirmidhi (2120), Ibn Majah (2712), an-Nasa'i (2/128) si de altii. Al-Albani l-a declarat autentic in al-Irwa' (1655).

alaturarea de asociati lui Allah -, „El il va face sa intre in Gradini pe sub care curg rauri si in care va ramane vesnic”.

Cel care implineste poruncile si se fereste de interdictii va intra negresit in Gradina si va fi salvat de Foc. „Aceasta este izbanda cea mare”, prin care va scapa de mania si pedeapsa lui Allah si va dobandi rasplata, multumirea si desfatara Sa vesnica, pe care nimeni nu o poate descrie.

„Iar pe cel care nu I se supune lui Allah si Mesagerului Sau si incalca hotarele Sale, El il va face sa intre intr-un Foc in care va ramane vesnic si va avea parte de o pedeapsa umilitoare.”

Nesupunerea cuprinde atat necredinta, cat si pacatele mai mici decat ea. Intelegerea acestui fapt inlatura argumentul inselator al kharijitelor, care il declara necredincios pe cel care savarseste un pacat.

Allah a legat intrarea in Gradina de supunerea fata de El si fata de Mesagerul Sau si a legat intrarea in Foc de nesupunerea fata de El si fata de Mesagerul Sau.

Cel care I se supune pe deplin va intra in Gradina fara sa fie pedepsit. Cel care nu I se supune deloc lui Allah si Mesagerului Sau - iar aici intra shirkul si toate celelalte pacate - va intra in Foc si va ramane vesnic acolo.

Cel in care se gasesc deopotriva supunerea si nesupunerea intruneste temeuri pentru rasplata si pedeapsa, potrivit masurii fiecareia. Textele transmise pe numeroase cai si ajunse la gradul de mutawatir arata ca oamenii care au credinta in tawhid nu vor ramane vesnic in Foc. Tawhidul lor ii va impiedica sa ramana acolo pentru totdeauna.

Versetele 15 si 16

وَالَّتِي يَأْتِينَ الْفَاحِشَةَ مِنْ نِسَائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةً مِنْكُمْ فَإِنْ شَهِدُوا
فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ حَتَّى يَتَوَفَّيَهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ
سَبِيلًا ﴿١٥﴾

15. Impotriva acelorla dintre femeile voastre care savarsesc fapta rusinoasa, cereti marturia a patru barbati dintre voi. Daca ei marturisesc, tineti-le in case pana cand moartea le va lua ori pana cand Allah le va randui o alta cale.

وَالَّذَانِ يَأْتِيَنِهَا مِنْكُمْ فَأَذُوهُمَا^ط فَإِنْ تَابَا وَأَصْلَحَا فَأَعْرِضُوا عَنْهُمَا^ق إِنَّ اللَّهَ
كَانَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿١٦﴾

16. Pe cei doi dintre voi care o savarsesc, pedepsiti-i. Daca se caiesc si se indreapta, lasati-i in pace. Cu adevarat, Allah este Primitor al caintei, Milostiv.

Este vorba despre femeile care savarsesc „fapta rusinoasa”, adica zina, desfranarea. Ea a fost numita astfel din pricina caracterului ei respingator.

„Cereti marturia a patru barbati dintre voi” impotriva lor, adica a patru barbati credinciosi si drepti. „Daca ei marturisesc, tineti-le in case” si impiedicati-le sa iasa in felul care trezeste suspiciuni. Aceasta tinere in case este ea insasi o pedeapsa.

Ea trebuia sa dureze „pana cand moartea le va lua”, ceea ce ar fi pus capat tinerii lor in case, „ori pana cand Allah le va randui o alta cale”, adica o alta hotarare decat tinerea in case.

Versetul nu a fost abrogat, ci a cuprins o hotarare vremelnica. Astfel au stat lucrurile la inceputul Islamului, pana cand Allah le-a randuit o alta cale: lapidarea pentru cel care a avut o casatorie consumata si biciuirea pentru cel care nu a avut o asemenea casatorie.

Tot astfel, „pe cei doi dintre voi care o savarsesc”, barbati ori femei, „pedepsiti-i” prin cuvinte aspre, mustrare, dezaprobare si lovire care sa-i impiedice de la aceasta fapta rusinoasa.

Prin urmare, barbatii care savarsesc aceasta fapta sunt pedepsiti, iar femeile sunt tinute in case si pedepsite.

Tinerea in case inceteaza odata cu moartea, iar pedeapsa inceteaza odata cu cainta si indreptarea. De aceea Allah a spus: „Daca se caiesc”, adica parasesc pacatul pe care l-au savarsit, regreta si se hotarasc sa nu se mai intoarca la el, „si se indreapta” prin fapte care dovedesc sinceritatea caintei, „lasati-i in pace” si nu-i mai pedepsiti.

„Cu adevarat, Allah este Primitor al caintei, Milostiv.” El primeste necontenit cainta pacatosilor si este nespus de milostiv si bun. Prin bunatatea Sa, ii ajuta sa se caiasca, le primeste cainta si ii iarta pentru ceea ce au savarsit.

Din aceste doua versete se intelege ca zina nu poate fi dovedita decat prin marturia a patru barbati credinciosi. Cu atat mai mult, ei trebuie sa fie drepti, fiindca Allah a pus conditii stricte pentru dovedirea acestei fapte rusinoase, spre a ocroti onoarea robilor Sai.

De aceea nu este primita marturia femeilor singure, marturia comuna a barbatilor si femeilor ori marturia a mai putin de patru barbati.

Marturia trebuie, de asemenea, sa fie limpede si explicita, asa cum arata hadithurile autentice si cum sugereaza acest verset. Allah nu S-a oprit la cuvintele „cereti marturia a patru barbati dintre voi”, ci a adaugat: „Daca ei marturisesc”. Aceasta cere o marturie clara a unor martori oculari, rostita direct, fara aluzii ori metafore.

Din cele doua versete se intelege si ca pedepsirea prin cuvinte si fapte aspre, precum si tinerea in case au fost randuite de Allah ca masuri disciplinare potrivite naturii pacatului, pentru a-i descuraja pe oameni sa-l savarseasca.

Versetele 17 si 18

إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهْلَةٍ ثُمَّ يُتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَٰئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧﴾

17. Allah Si-a luat asupra Sa sa primeasca numai cainta acelor care savarsesc raul din nestiinta, apoi se caiesc curand. Acestora Allah le primeste cainta. Allah este Atotstiutor, Preaintelept.

وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّىٰ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ الْإِسْلَامَ وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ أُولَٰئِكَ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٨﴾

18. Cainta nu le este primita acelor care staruie in fapte rele pana cand moartea vine la unul dintre ei si acesta spune: „Acum ma caiesc!”, nici acelor care mor necredinciosi. Pentru acestia am pregatit o pedeapsa dureroasa.

Din mila lui Allah fata de robii Sai fac parte atat calauzirea lor spre cainta, cat si primirea caintei dupa ce ei se caiesc.

Allah ne vesteste aici despre cainta pe care Si-a luat asupra Sa, din bunatate si darnicie, sa o primeasca. Ea este cainta celor care „savarsesc raul”, adica pacatul, „din nestiinta”.

Un asemenea om nu cunoaste urmarile pacatului si faptul ca el atrage mania si pedeapsa lui Allah. El uita ca Allah il vede necontenit si nu isi da seama ca pacatul poate duce la slabirea ori disparitia credintei.

În acest sens, orice om care nu I se supune lui Allah este nestiutor, chiar dacă știe că fapta îi este interzisă. De fapt, cunoașterea interdicției este o condiție pentru ca fapta să fie socotită păcat și să atragă pedeapsa.

„Apoi se căiesc curând.” Aceste cuvinte pot însemna că ei se căiesc înainte ca moartea să ajungă la ei. Allah primește negresit cainta robului Sau dacă acesta se căiește înainte să vadă moartea și pedeapsa.

După venirea morții, cainta pacatoșilor și marturisirea adevărului de către cei care nu cred nu mai sunt permise. Allah a spus despre Fir'awn: „Până când, atunci când era pe cale să se înecă, a spus: «Cred că nu există nicio divinitate în afara Celui în care cred fiii lui Isra'il și eu sunt dintre musulmani»” (Yunus, 10:90).

El a mai spus: „Când au văzut pedeapsa Noastră, au spus: «Credem numai în Allah și ne lepădam de ceea ce Îi alăturăm.» Dar credința lor, după ce au văzut pedeapsa Noastră, nu le-a mai fost de niciun folos. Aceasta este rânduiala lui Allah care s-a împlinit întotdeauna asupra robilor Sai” (Ghafir, 40:84-85).

Aici Allah Preainaltul spune: „Cainta nu le este primită acelor care staruie în fapte rele”, adică în păcate mai mici decât necredința, „pană când moartea vine la unul dintre ei și acesta spune: «Acum mă căiesc!», nici acelor care mor necredincioși. Pentru aceștia am pregătit o pedeapsă dureroasă.”

O asemenea caintă este făcută din constrângere și nu-i aduce niciun folos celui care o rosteste. Folositoare este numai cainta aleasă de bunăvoie.

Cuvintele „apoi se căiesc curând” mai pot însemna¹⁹: se căiesc la scurt timp după savarsirea păcatului pentru care sunt datori să se căiască. Acela care se grăbește să parasească păcatul imediat după ce l-a savarsit, se întoarce spre Allah, regretă ceea ce a făcut și se căiește are caintă primită de Allah.

Nu tot astfel este cel care staruie în păcate până când păcatul se înradăcește în el, iar împlinirea condițiilor caintei depline îi devine grea. Un asemenea om nu este, de obicei, calauzit și ajutat să se căiască și nici nu-i sunt înlesnite mijloacele care duc la caintă.

Asa este cel care savarsește raul știind pe deplin și cu certitudine că este rău, dar rămâne nepăsător și nu ține seama că Allah îl vede. El își închide astfel singur calea milei.

Allah îl poate totuși calauzi pe cel care a staruit cu bună știință în păcat spre o caintă primită, prin care îi șterge păcatele și greseliile trecute. Însă mila și calauzirea spre caintă sunt mai apropiate de omul din prima situație.

¹⁹ Aceasta interpretare este sprijinită de faptul că Allah a spus: „Allah Si-a luat asupra Sa să primească numai cainta...” și nu a spus: „Allah nu face decât să primească aceasta caintă”. Între cele două formulări există o deosebire vădită.

De aceea primul verset se incheie cu cuvintele: „Allah este Atotstiutor, Preaintelept.” Din stiinta Sa face parte faptul ca il cunoaste pe cel sincer si pe cel nesincer si il rasplateste pe fiecare dupa ceea ce merita, potrivit intelepciunii Sale.

Intelepciunea Sa cere sa-i calauzeasca spre cainta pe aceia a caror calauzire este ceruta de intelepciunea si mila Sa si sa-i paraseasca pe aceia a caror parasire este ceruta de intelepciunea si dreptatea Sa. Allah stie cel mai bine.

Versetele 19 la 21

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرِهًا ^ط وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَا ءَاتَيْتُمُوهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَحْشَةٍ مُبَيِّنَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ﴿١٩﴾

19. O, voi cei care credeti, nu va este ingaduit sa mosteniti femeile impotriva vointei lor si nici sa le constrangeti, pentru a lua inapoi o parte din ceea ce le-ati dat, in afara cazului in care savarsesc o fapta rusinoasa vadita. Purtati-va cu ele dupa cuviinta. Daca simtiti neplacere fata de ele, se poate sa simtiti neplacere fata de un lucru in care Allah a asezat mult bine.

وَإِنْ أَرَدْتُمْ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ وَءَاتَيْتُمْ إِحْدَهُنَّ قِنْطَارًا فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْئًا أَتَأْخُذُونَهُ بِهْتِنًا وَإِنَّمَا مِمَّنَّا ﴿٢٠﴾

20. Daca doriti sa inlocuiti o sotie cu alta, chiar daca uneia dintre ele i-ati dat o avere insemnata, nu luati nimic inapoi. Oare o veti lua prin nedreptate si pacat vadit?

وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَى بَعْضُكُمْ إِلَى بَعْضٍ وَأَخَذْنَ مِنْكُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٢١﴾

21. Cum ati putea sa o luati inapoi, dupa ce ati ajuns la intimitate unii cu altii, iar ele au luat de la voi un legamant solemn?

In perioada jahiliyyah, daca un barbat murea si lasa in urma o sotie, una dintre rudele lui - precum fratele, varul ori alta ruda - se socotea mai indreptatita asupra ei decat oricine altcineva si o oprea de la ceilalti, fie ca ea voia, fie ca nu.

Daca ii placea de ea, o lua in casatorie cu un mahr stabilit dupa propria voie, fara sa-i ceara incuviintarea. Daca nu ii placea, o impiedica sa se casatoreasca cu altcineva, iar ea nu se putea casatori decat cu acela pe care il alegea el.

Uneori refuza sa o lase sa se casatoreasca pana cand ea ii dadea o parte din mostenirea rudei sale decedate ori o parte din mahrul primit la prima casatorie. De asemenea, un barbat isi putea impiedica propria sotie sa se desparta de el, daca nu o mai dorea, pentru a lua inapoi o parte din ceea ce ii daduse.

Allah le-a interzis credinciosilor toate aceste lucruri, cu doua exceptii. Prima este situatia in care femeia accepta de bunavoie si alege sa se casatoreasca cu ruda sotului ei decedat, asa cum se intelege din cuvintele „impotriva vointei lor”.

A doua este situatia in care ea savarseste „o fapta rusinoasa vadita”, precum zina, vorbirea obscena ori vatamarea sotului. In acest caz, el o poate impiedica sa se desparta de el, drept pedeapsa pentru fapta ei, pana cand ea se rascumpara de la el, daca purtarea lui are un temei drept.

„Purtati-va cu ele dupa cuviinta.” Aceasta cuprinde atat cuvintele, cat si faptele. Sotul are datoria sa se poarte frumos cu sotia lui: sa-i ofere o convietuire placuta, sa nu o supere ori vatame, sa-i arate bunatate si sa o trateze cu respect.

Aici intra si intretinerea, imbracamintea si celelalte lucruri asemanatoare. El trebuie sa se poarte cu ea asa cum se poarta, potrivit datinii, un barbat de starea lui cu o femeie de starea ei, in timpul si locul in care traiesc. Masura acestor lucruri difera de la o imprejurare la alta.

„Daca simtiti neplacere fata de ele, se poate sa simtiti neplacere fata de un lucru in care Allah a asezat mult bine.” O, sotii, pastrati-va sotiile chiar daca simtiti neplacere fata de ele, caci in aceasta se poate afla mult bine.

Printre formele acestui bine se afla supunerea fata de porunca lui Allah si primirea sfatului Sau, care duc la fericirea din aceasta lume si din Viata de Apoi.

Sotul trebuie sa se sileasca, chiar daca nu o iubeste, sa-si indrepte purtarea si sa traiasca alaturi de ea cu bunatate. Se poate ca neplacerea sa dispara si sa fie inlocuita de iubire, asa cum se intampla adesea. Ori se poate ca Allah sa-i daruiasca prin ea un copil drept, care le va aduce folos parintilor sai in aceasta lume si in Viata de Apoi.

Toate acestea se aplica daca este cu putinta ca el sa o pastreze fara sa incalce hotarele. Daca despartirea devine singura cale si el nu o poate pastra fara nedreptate, nu este obligat sa o tina.

„Daca doriti sa inlocuiti o sotie cu alta”, adica sa divortati de una si sa va casatoriti cu alta, nu aveti niciun pacat si nicio vina pentru aceasta. Dar, „chiar daca uneia dintre ele” - celei de care va despartiti ori celei cu care va casatoriti - „i-ati dat o avere insemnata”, adica o mare cantitate de avere, „nu luati nimic inapoi”. Dati-i intreaga suma, fara sa amanati plata.

Versetul arata ca nu este interzisa stabilirea unui mahr mare, desi urmareea pildei Profetului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - printr-un mahr cumpatat este mai buna si mai potrivita.

Se poate intelege ca Allah a amintit aici un lucru practicat de oameni fara sa-l condamne, ceea ce arata ca el nu este interzis.

Un mahr foarte mare poate fi insa oprit atunci cand pricinuieste o vatamare religioasa si impiedica realizarea unui folos legitim, fara sa aduca vreun folos insemnat. Apoi Allah a spus: „Oare o veti lua prin nedreptate si pacat vadit?” Acest lucru nu va este ingaduit, chiar daca incercati sa-l obtineti prin felurite viclenii, fiindca pacatul lui este vadit.

„Cum ati putea sa o luati inapoi, dupa ce ati ajuns la intimitate unii cu altii, iar ele au luat de la voi un legamant solemn?”

Inaintea contractului de casatorie, femeia ii era interzisa barbatului si nu ar fi acceptat sa-i devina ingaduita decat in schimbul mahrului pe care el i-l da. Dupa ce el a consumat casatoria, a ajuns la intimitate cu ea si a atins-o in felul care ii fusese interzis si pe care ea nu l-ar fi acceptat fara acea compensatie, barbatul si-a primit partea din schimb, iar mahrul a devenit pe deplin datorat de el.

Cum ar putea sa-si primeasca partea, iar apoi sa ia si partea ei, adica mahrul? Aceasta este una dintre cele mai grave forme de nedreptate.

Pe langa aceasta, prin contractul de casatorie Allah a luat de la sotii un legamant solemn: acela de a-si implini indatoririle fata de sotiile lor.

Versetul 22

وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً
وَمَقْتًا وَسَاءَ سَبِيلًا ﴿٢٢﴾

22. Nu va casatoriti cu femeile cu care s-au casatorit tatii vostri, in afara de ceea ce s-a petrecut deja. Aceasta a fost o fapta rusinoasa, vrednica de ura si o cale foarte rea.

Adica nu va casatoriti cu femeile cu care s-au casatorit tatii ori bunicii vostri, oricat de sus ar urca linia ascendenta.

„Aceasta a fost o fapta rusinoasa”, adica deosebit de respingatoare, „vrednica de ura” inaintea lui Allah si a oamenilor. Din pricina ei, fiul poate ajunge sa-si urasca tatal, iar tatal sa-si urasca fiul, tocmai cand fiului i s-a poruncit sa se poarte bine cu tatal sau.

„Si o cale foarte rea”, fiindca ea face parte dintre obiceiurile din perioada jahiliyyah pe care Islamul a venit sa le inlature.

Versetele 23 si 24

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبنَاتُكُمْ وَأَخُوتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبنَاتُ الْأَخِ
وَبَنَاتُ الْأَخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخُوتُكُمْ مِنَ الرَّضْعَةِ وَأُمَّهُنَّ
نَسَائِكُمْ وَرَبِّبُكُمُ اللَّاتِي فِي جُورٍ كُمْ مِّنْ نَّسَائِكُمُ اللَّاتِي دَخَلْتُم بِهِنَّ فَإِنْ لَّمْ
تَكُونُوا دَخَلْتُم بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَنْ
تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٣﴾

23. Va sunt oprite pentru casatorie mamele voastre, fiicele voastre, surorile voastre, matusile voastre din partea tatalui, matusile voastre din partea mamei, fiicele fratelui si fiicele surorii; mamele voastre care v-au alaptat si surorile voastre prin alaptare; mamele sotiilor voastre; fiicele vitrege aflate in grija voastra, nascute din sotiile cu care ati consumat casatoria; iar daca nu ati consumat casatoria cu ele, nu este niciun pacat asupra voastra; sotiile fiilor vostri nascuti din voi; precum si sa luati in casatorie doua surori in acelasi timp, in afara de ceea ce s-a petrecut deja. Cu adevarat, Allah este Iertator, Milostiv.

Juzul 5

Sura an Nisa

VERSETELE 24 LA 147

﴿۲۴﴾ * وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَأُحِلَّ لَكُمْ مَا وَرَاءَ ذَلِكَ أَنْ تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَفَحِينَ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا تَرْضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿۲۴﴾

24. Va sunt oprite si femeile casatorite, in afara celor pe care le stapanesc mainile voastre drepte. Aceasta este hotararea lui Allah, obligatorie pentru voi. In afara acestora, va sunt ingaduite toate celelalte femei, ca sa le cautati cu averile voastre, urmarind castitatea, nu desfranarea. Acelora dintre ele cu care ati consumat casatoria dati-le mahrul ce li se cuvine, ca o indatorire. Nu este niciun pacat asupra voastra pentru ceea ce hotarati de comun acord dupa stabilirea acestei indatoriri. Cu adevarat, Allah este Atotstiutor, Preaintelept.

Aceste versete cuprind femeile cu care casatoria este interzisa din pricina legaturilor de sange, a alaptarii ori a inrudirii prin casatorie. Ele cuprind si rudele cu care unui barbat ii este interzis sa fie casatorit in acelasi timp si arata femeile cu care casatoria este ingaduita.

Femeile oprite prin legatura de sange sunt cele sapte categorii amintite aici de Allah.

Prima este mama. Aici intra orice femeie de care esti legat prin nastere, oricat de sus ar urca linia ascendenta.

A doua este fiica. Aici intra orice femeie care s-a nascut din tine, oricat de departe ar cobori linia descendenta.

A treia categorie o alcatuiesc surorile: sora buna, sora de tata si sora de mama.

A patra categorie o alcatuiesc matusile paterne. Aici intra orice sora a tatalui ori a bunicului, oricat de sus ar urca linia ascendenta.

A cincea categorie o alcatuiesc matusile matene. Aici intra orice sora a mamei ori a bunicii, oricat de sus ar urca linia ascendenta, fie ca ea este mostenitoare, fie ca nu.

Ultimele doua categorii sunt ficele fratelui si ficele surorii, oricat de departe ar cobori linia descendenta.

Acestea sunt femeile cu care casatoria este interzisa prin legatura de sange, potrivit consensului invatatilor si textului versetului. Toate celelalte intra sub cuvintele: „In afara acestora, va sunt ingaduite toate celelalte femei” (an-Nisa', 4:24), precum ficele unchilor si matusilor din partea tatalui si ficele unchilor si matusilor din partea mamei.

Dintre femeile oprite prin alaptare, Allah a amintit aici mama prin alaptare si sora prin alaptare.

Aceasta arata ca mama prin alaptare devine oprita pentru casatorie, cu toate ca laptele nu este atribuit numai ei, ci si sotului ei, cel datorita caruia s-a nascut copilul care a facut cu putinta aparitia laptelui.

Prin aceasta se arata ca sotul mamei care alapteaza, stapanul laptelui, este tata prin alaptare pentru copilul alaptat. Odata stabilit ca femeia care l-a alaptat ii este mama, iar sotul acesteia ii este tata, se stabileste si ca rudele lor devin rude cu care casatoria ii este interzisa: fratii si surorile lor, ascendenti si descendentii lor.

Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a spus: „Prin alaptare devine interzis ceea ce este interzis prin legatura de sange²⁰.”

Interdictia se raspandeste, asadar, de la mama prin alaptare si de la stapanul laptelui la rudele lor. In ceea ce priveste insa persoana alaptata, interdictia ii cuprinde numai pe descendentii ei.

Conditia este ca alaptarea sa cuprinda cinci alaptari complete, in primii doi ani de viata²¹, asa cum este lamurit in Sunnah.

Femeile oprite prin inrudirea nascuta din casatorie sunt de patru categorii.

Prima o alcatuiesc sotiile tatalui ori ale bunicului, oricat de sus ar urca linia ascendenta. A doua o alcatuiesc sotiile fiilor ori ale nepotilor, oricat de departe ar cobori linia descendenta, fie ca acestia mostenesc, fie ca sunt impiedicati sa mosteneasca. A treia o alcatuiesc mama sotiei si bunicile ei, oricat de sus ar urca linia ascendenta.

²⁰ Relatat de al-Bukhari (2645) si Muslim (1447), de la Ibn 'Abbas - Allah sa fie multumit de amandoi.

²¹ In ceea ce priveste conditia celor cinci alaptari, ea este aratata in hadithul lui 'A'ishah - Allah sa fie multumit de ea - din Sahih Muslim (1452). Conditia implinirii lor in primii doi ani este aratata in hadithul lui Umm Salamah, relatat de at-Tirmidhi (1152).

Aceste trei categorii devin oprite pentru casatorie din clipa incheierii contractului de casatorie.

A patra categorie este fiica vitrega, adica fiica ori nepoata sotiei, oricat de departe ar cobori linia descendenta. Ea nu devine oprita pentru casatorie decat dupa ce barbatul a consumat casatoria cu mama ei. De aceea Allah a spus: „fiicele vitrege aflate in grija voastra, nascute din sotiile cu care ati consumat casatoria”.

Majoritatea invatatorilor considera ca expresia „aflate in grija voastra” descrie situatia obisnuita si nu este o conditie a interdictiei. Fiica vitrega devine oprita pentru casatorie chiar daca nu se afla in grija sotului mamei ei.

Mentionarea acestei descrieri are insa doua foloase.

Primul este ca arata intelegiunea interzicerii casatoriei cu fiica vitrega: ea este asemenea unei fiice, iar ingaduirea casatoriei cu ea ar fi respingatoare.

Al doilea este ca arata ca barbatului ii este ingaduit sa ramana singur cu fiica sa vitrega. Ea este asemenea celorlalte femei aflate in grija lui, precum propria fiica. Allah stie cel mai bine.

In privinta rudelor pe care un barbat nu le poate avea in casatorie in acelasi timp, Allah a amintit doua surori si a interzis casatoria cu amandoua in acelasi timp.

Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a interzis, de asemenea, ca un barbat sa aiba in casatorie in acelasi timp o femeie si pe matusa ei paterna ori materna²².

Regula este ca, daca intre doua femei exista o legatura de rudenie de asa fel incat, presupunand ca una dintre ele ar fi barbat, casatoria dintre ele ar fi interzisa, barbatului ii este interzis sa le aiba pe amandoua in casatorie in acelasi timp. Aceasta deoarece o asemenea unire poate duce la ruperea legaturilor de rudenie.

Sunt oprite, de asemenea, „femeile casatorite”, adica acelea care au soti. Casatoria cu ele este interzisa cat timp legatura lor conjugala continua, pana cand sunt divortate si isi incheie perioada de asteptare.

Fac exceptie „cele pe care le stapanesc mainile voastre drepte”, adica femeile luate captive in razboi. Daca o femeie necredincioasa casatorita este luata captiva, ea devine ingaduita musulmanilor dupa trecerea unui ciclu menstrual, prin care se stabileste ca nu este insarcinata.

Daca insa o roaba casatorita este vanduta ori daruita, casatoria ei nu se desface, fiindca al doilea stapan ia locul celui dintai. Aceasta este aratata si de

²² Relatat in Sahih al-Bukhari (5110) si Sahih Muslim (1408), din hadithul lui Abu Hurayrah.

intamplarea lui Barirah, careia Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - i-a dat dreptul sa aleaga²³.

„Aceasta este hotararea lui Allah, obligatorie pentru voi.” Trebuie sa urmati calauzirea Cartii lui Allah, fiindca in ea se afla vindecare si lumina si lamurirea lucrurilor ingaduite si interzise.

„In afara acestora, va sunt ingaduite toate celelalte femei.” Toate femeile care nu au fost amintite in acest verset sunt ingaduite si bune pentru casatorie. Categoriile interzise sunt limitate, pe cand cele ingaduite nu sunt restranse la un anumit numar. Aceasta tine de bunatatea si mila lui Allah si de usurarea pe care le-o voieste robilor Sai.

„Ca sa le cautati cu averile voastre”, adica sa le cautati pe acelea dintre femeile ingaduite pe care le-ati ales, cu conditia sa urmariti „castitatea, nu desfranarea”: sa doriti sa va pastrati castitatea, sa va feriti de zina si sa le ajutati si pe sotiile voastre sa ramana caste.

Cel care savarseste zina nu ocroteste castitatea sotiei sale. El isi implineste dorinta pe o cale interzisa, iar dorinta lui pentru ceea ce este ingaduit slabeste; astfel, el nu-i mai asigura sotiei sale castitatea.

Aceasta arata ca omul nu trebuie sa se casatoreasca cu o persoana lipsita de castitate. Allah Preainaltul a spus: „Barbatul care savarseste zina nu poate lua in casatorie decat o femeie care savarseste zina ori o politeista, iar femeia care savarseste zina nu poate fi luata in casatorie decat de un barbat care savarseste zina ori de un politeist. Aceasta le este interzisa credinciosilor” (an-Nur, 24:3).

„Acelora dintre ele cu care ati consumat casatoria dati-le mahrul ce li se cuvine”, adica in schimbul intimitatii. Atunci cand sotul consuma casatoria cu sotia lui, mahrul devine datorat pe deplin.

„Ca o indatorire”, adica faptul ca le dati mahrul lor este o indatorire pe care Allah a asezat-o asupra voastra; aceasta nu este asemenea unui dar oferit de buna voie, pe care omul il poate da daca voieste ori il poate retrage daca voieste. Cuvintele „ca o indatorire” mai pot insemna: o suma stabilita; ati stabilit-o, iar ea a devenit obligatorie pentru voi, asa ca nu scadeti nimic din ea.

„Nu este niciun pacat asupra voastra pentru ceea ce hotarati de comun acord dupa stabilirea acestei indatoriri”, adica pentru ceea ce sotul adauga la mahr ori pentru partea la care sotia renunta de bunavoie. Aceasta este parerea multora dintre exegeti.

Multi dintre ei au spus ca versetul a fost revelat cu privire la casatoria temporara cu femeile, mut'ah, care a fost ingaduita la inceputul Islamului, dupa care Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a interzis-o.

²³ Relatat in Sahih Muslim (1504).

Potrivit acestei interpretari, trebuia stabilit un termen si o plata, iar dupa incheierea termenului nu era niciun pacat asupra celor doi daca hotarau de comun acord sa mareasca ori sa micsoreze plata. Allah stie cel mai bine.

„Cu adevarat, Allah este Atotstiutor, Preaintelept.” Stiinta Sa este desavarsita si cuprinzatoare, iar intelegciunea Sa este desavarsita. Prin stiinta si intelegciunea Sa, El v-a randuit aceste legi si a asezat hotarele care despart ceea ce este ingaduit de ceea ce este interzis.

Versetul 25

وَمَنْ لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَنْ يَنْكِحَ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمَنْ مَّا مَلَكَتْ
أَيْمَانُكُمْ مِنْ فَتَيَاتِكُمُ الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِكُمْ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ
فَانْكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَآتُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ مُحْصَنَاتٌ غَيْرُ
مُسَفَّحَاتٍ وَلَا مَتَّخَذَاتٍ أَخْدَانٍ فَإِذَا أَحْصَيْتُمْ فَإِنْ أَتَيْنَ بِفَحِشَةٍ فَعَلَيْنَّ
نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ وَأَنْ
تَصْبِرُوا خَيْرٌ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٥﴾

25. Acela dintre voi care nu are mijloace sa ia in casatorie femei libere credincioase poate lua in casatorie dintre roabele voastre credincioase pe care le stapanesc mainile voastre drepte. Allah cunoaste cel mai bine credinta voastra; voi sunteti unii din altii. Luati-le in casatorie cu incuviintarea stapanilor lor si dati-le mahrul dupa cuviinta, ele fiind caste, nu desfrantate si fara iubiti ascusi. Iar daca, dupa ce sunt casatorite, savarsesc o fapta rusinoasa, li se aplica jumatate din pedeapsa femeilor libere. Aceasta este pentru acela dintre voi care se teme ca va cadea in pacat. Dar sa va infranati este mai bine pentru voi. Allah este Iertator, Milostiv.

Adica, daca un barbat nu-si poate permite mahrul necesar pentru a lua in casatorie femei libere credincioase si se teme ca va cadea in pacat, anume in zina, ori ca va suferi o mare greutate, ii este ingaduit sa ia in casatorie roabe credincioase.

Credinta lor se judeca dupa ceea ce se vede, iar Allah cunoaste cel mai bine cine are credinta adevarata si cine nu. In viata lumeasca, hotararile se intemeiaza pe ceea ce este vadit, iar in Viata de Apoi judecata se va face dupa ceea ce se afla ascuns in inimi.

„Luati-le in casatorie”, adica pe roabele credincioase, „cu incuviintarea stapanilor lor”, fie ca roaba are un singur stapan, fie ca are mai multi.

„Si dati-le mahrul dupa cuviinta.” Desi sunt roabe, este obligatoriu sa li se dea mahrul, asa cum este obligatoriu sa i se dea femeii libere.

Nu este insa ingaduita casatoria cu ele decat daca sunt „caste”, adica se feresc de faptele rusinoase, „nu desfrante”, care savarsesc zina pe fata, „si fara iubiti ascunsi”, cu care savarsesc zina in taina.

Pe scurt, unui musulman liber nu-i este ingaduit sa ia in casatorie o roaba decat daca sunt indeplinite cele patru conditii aratate de Allah: ea sa fie credincioasa; sa fie cu adevarat casta si sa-si pazeasca sincer castitatea; el sa nu-si poata permite sa ia in casatorie o femeie libera; si sa se teama ca va cadea in zina ori va suferi o greutate foarte mare. Daca aceste conditii sunt indeplinite, ii este ingaduit sa se casatoreasca cu o roaba.

Cu toate acestea, infranarea si renuntarea la casatoria cu o roaba sunt mai bune, fiindca, in urma unei asemenea casatorii, copiii lui pot ajunge robi, iar aceasta casatorie reprezinta o stare inferioara. Aceasta se aplica atunci cand omul se poate infrana. Daca nu se poate feri de ceea ce este interzis decat casatorindu-se cu o roaba, aceasta casatorie devine obligatorie pentru el. De aceea Allah a spus: „Dar sa va infranati este mai bine pentru voi. Allah este Iertator, Milostiv.”

„Iar daca, dupa ce sunt casatorite”, adica daca roabele se casatoresc; potrivit unei alte interpretari, expresia inseamna daca ele primesc Islamul. Daca „savarsesc o fapta rusinoasa, li se aplica jumatate din pedeapsa femeilor libere”. Aceasta se aplica pedepsei care poate fi injumatatita, anume biciuirea; prin urmare, ele primesc cincizeci de lovituri.

In privinta lapidarii, roabele nu sunt lapidate, fiindca aceasta pedeapsa nu poate fi injumatatita. Potrivit primei interpretari, daca roabele nu sunt casatorite si savarsesc zina, nu li se aplica pedeapsa legala determinata; ele primesc numai o pedeapsa disciplinara care sa le opreasca de la fapta rusinoasa. Potrivit celei de-a doua interpretari, roabele necredincioase primesc si ele o pedeapsa disciplinara atunci cand savarsesc fapte rusinoase.

Versetul se incheie cu aceste doua Nume ale lui Allah, „Iertator, Milostiv”, fiindca aceste hotarari sunt mila si bunatate fata de robi. Ele nu-i pun in stramtorare, ci le aduc o mare usurare.

Mentionarea iertarii dupa pedeapsa legala poate indica ca aceasta pedeapsa este o ispasire prin care Allah iarta pacatele robilor Sai, asa cum este aratat in

hadith²⁴. In privinta pedepsei legale amintite, robului i se aplica aceeași hotărare ca roabei, fiindcă nu există nicio deosebire între ei.

Versetele 26 la 28

يُرِيدُ اللَّهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنْنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
حَكِيمٌ ﴿٢٦﴾

26. Allah vrea să vă lumineze, să vă călăuzească pe calea celor de dinaintea voastră și să vă primească cainta. Allah este Atotstiutor, Preaînțelept.

وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا مِيلًا
عَظِيمًا ﴿٢٧﴾

27. Allah vrea să vă primească cainta, iar cei care urmează poftele vor să vă abatăți cu o mare abatere.

يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ وَخُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا ﴿٢٨﴾

28. Allah vrea să vă ușureze poverile, căci omul a fost creat slab.

Allah Preaînaltul ne vesteste aici despre marea Sa binecuvântare și despre darul Sau. El arată grija pe care o poartă robilor Sai credincioși și ușurarea adusă de Legea Sa.

„Allah vrea să vă lumineze”, adică să vă explice tot ceea ce aveți nevoie să cunoașteți despre adevăr și falsitate, despre ceea ce este îngăduit și ceea ce este interzis.

„Să vă călăuzească pe calea celor de dinaintea voastră”, adică pe calea aceluia dintre profeti și urmași lor pe care Allah i-a binecuvântat: purtarea lor vrednică de laudă, faptele lor drepte, însușirile lor desăvârșite și calea lor dreaptă.

Allah a împlinit ceea ce a voit: v-a lamurit așa cum le-a lamurit celor de dinaintea voastră și v-a călăuzit spre calea cea dreaptă în cunoaștere și în faptă.

„Și să vă primească cainta.” El se întoarce spre voi cu mila în toate stările voastre și în tot ceea ce vă randuiește, astfel încât să cunoașteți hotărârile lui

²⁴ Relatat în Sahih al-Bukhari (6784) și Sahih Muslim (1709), din hadithul lui 'Ubadah ibn as-Samit - Allah să fie multumit de el.

Allah si sa fiti multumiti cu ceea ce El v-a ingaduit. Prin usurarea pe care v-a daruit-o, pacatele voastre se imputineaza; aceasta tine de mila Sa fata de robii Sai.

Tot din mila Sa, atunci cand ei savarsesc pacate, le deschide portile milei, le face inimile sa se indrepte spre cainta si sa se smereasca inaintea Lui, apoi le primeste cainta pe care tot El i-a ajutat sa o implineasca. Lui I se cuvin lauda si multumirea pentru aceasta.

„Allah este Atotstiutor, Preaintelept.” Stiinta Sa este desavarsita si cuprinzatoare, iar intelegiunea Sa este desavarsita. Prin stiinta Sa, El v-a invatat ceea ce nu cunosteati, inclusiv aceste hotarari si hotare. Prin intelegiunea Sa, primeste cainta celui pe care mila si intelegiunea Sa il fac vrednic de primirea ei si il paraseste pe cel despre care intelegiunea si dreptatea Sa hotarasc ca nu este vrednic de cainta.

„Allah voieste sa va primeasca cainta”, printr-o cainta care va reinnoieste, va aduce liniste in inimi si va apropie de El.

„Iar cei care urmeaza poftele” sunt aceia care merg dupa dorintele lor oriunde ii duc si le dau intaietate fata de ceea ce Il multumeste pe Allah, ajungand astfel sa-si slujeasca poftele. Aici intra toate categoriile de necredinciosi si pacatosi, precum si toti aceia care isi pun dorintele inaintea supunerii fata de Domnul lor.

Ei „voiesc ca voi sa va abateti cu o mare abatere”: voiesc sa parasiti calea cea dreapta si sa urmati calea acelora asupra carora este mania si a celor rataciti. Ei voiesc sa va abata de la supunerea fata de Cel Milostiv la supunerea fata de Shaytan, de la calauzirea care duce la fericire prin implinirea poruncilor Sale la urmarea celui al carui drum duce la nefericirea deplina.

Dupa ce ati cunoscut ca Allah va porunceste ceea ce va aduce binele, izbanda si fericirea, iar cei care isi urmeaza poftele va cheama spre ceea ce duce la cea mai mare pierdere si nefericire, alegeti-l pe cel mai bun dintre cei doi chematori si cea mai buna dintre cele doua cai.

„Allah voieste sa va usureze poverile”, facand usoare poruncile pe care vi le-a dat si ferirea de lucrurile pe care vi le-a interzis. Iar atunci cand implinirea unora dintre legile Sale aduce o greutate, El va ingaduie ceea ce este cerut de nevoia voastra: celui aflat la nevoie extrema ii ingaduie sa manance din mortaciune, sange si cele asemenea lor, iar barbatului liber ii ingaduie casatoria cu o roaba daca indeplineste conditiile aratate mai sus.

Aceasta se datoreaza milei si bunatatii Sale desavarsite, precum si intelegiunii si stiintei Sale cu privire la slabiciunea omului sub toate aspectele: slabiciunea trupului, a vointei si a hotararii, slabiciunea credintei si lipsa

rabdarii. Din pricina tuturor acestora, Allah ii usureaza povara pe care este prea slab sa o poarte si ceea ce credinta, rabdarea si puterea lui nu pot indura.

Versetele 29 si 30

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِّنْكُمْ وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٢٩﴾

29. O, voi cei care credeti, nu va mancati averile intre voi pe nedrept, ci numai printr-un negot facut cu invoirea voastra. Si nu va ucideti pe voi insiva ori unii pe altii. Cu adevarat, Allah este Milostiv cu voi.

وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ عُدُوًّا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيهِ نَارًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾

30. Iar pe cel care face aceasta prin incalcare si nedreptate il vom face sa arda intr-un Foc. Aceasta este usor pentru Allah.

Allah le interzice robilor Sai credinciosi sa consume pe nedrept averile unii altora. Aici intra luarea cu forta, furtul, jocurile de noroc si celelalte mijloace rele. Interdictia poate cuprinde si risipirea propriei averi in lucruri desarte si prin nechibzuinta, fiindca si aceasta este nedreapta si neingaduita.

Dupa ce a interzis mancarea averilor pe nedrept, Allah le-a ingaduit oamenilor sa le dobandeasca prin negot si prin celelalte cai de castig lipsite de lucruri oprite cu respectarea invoieii reciproce si a celorlalte conditii.

„Si nu va ucideti pe voi insiva ori unii pe altii”, adica niciunul dintre voi sa nu-l ucida pe altul si nimeni sa nu se sinucida. Aici intra si expunerea la fapte primejdioase ori la pericole care pot duce la vatamare sau moarte.

„Cu adevarat, Allah este Milostiv cu voi.” Din mila Sa, El va ocroteste vietile si averile, va interzice sa le pierdeti ori sa le nimicit si a randuit pentru incalcarea acestor interdictii pedepsele legale cuvenite.

In textul arab, cuvintele „averile voastre” si „pe voi insiva” se adreseaza credinciosilor la plural. Aceasta formulare elocventa si concisa arata ca omului nu-i este ingaduit sa consume pe nedrept nici propria avere, nici averea altuia si nici sa se ucida pe sine ori sa-l ucida pe altul. Ea este mai cuprinzatoare decat formularea „sa nu mancati averea unii altora si sa nu va ucideti unii pe altii”, care s-ar referi numai la averea si viata altora.

În plus, numirea averii tuturor credincioșilor „averile voastre” arată ca, prin dragostea, compasiunea, mila și interesele lor comune, credincioșii sunt asemenea unui singur trup. Credința îi unește în împlinirea binelui lor religios și lumesc.

După ce Allah a interzis mănecarea averii pe nedrept, care aduce cel mai mare rău atât celui care o mănecă, cât și celui căruiă îi este luată, El a îngăduit mijloacele de câștig care slujesc intereselor oamenilor, precum negoul, meșugurile, profesiile și închirierea.

„Ci numai printr-un negoi făcut cu învoierea voastră”: un asemenea câștig va este îngăduit.

Condiția învoielii reciproce a fost amintită, cu toate că este vorba despre negoi, pentru a arăta că înțelegerea nu trebuie să cuprindă camata. Camata nu este negoi, ci se împotrivesc scopurilor lui.

Fiecare dintre cele două părți trebuie să-și dea consimțământul și să între de bunăvoie în înțelegere. Din împlinirea condiției învoielii face parte și faptul că obiectul contractului trebuie cunoscut, fiindcă nu poate exista un consimțământ deplin cu privire la un lucru necunoscut. De asemenea, obiectul trebuie să poată fi predat, căci vânzarea unui lucru care nu poate fi predat seamănă cu jocul de noroc.

Nu poate exista învoire adevărată în contractele care cuprind o incertitudine primejdioasă cu privire la obiectul ori rezultatul lor; de aceea asemenea contracte sunt nevalide.

Versetul arăta și că înțelegerile se încheie prin orice cuvinte ori fapte care dovedesc consimțământul. Allah a pus drept condiție învoirea reciprocă; prin urmare, oricare ar fi calea prin care ea este arătată, contractul devine valabil.

Allah încheie versetul cu cuvintele: „Cu adevărat, Allah este Milostiv cu voi.” Din mila Sa, El v-a ocrotit viețile și averile și a interzis orice încălcare îndreptată împotriva lor.

„Iar pe cel care face aceasta”, adică își însușește averea pe nedrept și ucide oameni, „prin încălcare și nedreptate”, nu din neștiință ori uitare, „îl vom face să ardă într-un Foc”. În limba arabă, cuvântul „Foc” apare aici în formă nehotărâtă, ceea ce arăta cât de împlinit este. „Aceasta este ușor pentru Allah.”

Versetul 31

إِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلَكُمْ مُدْخَلَ
كَرِيمًا ﴿٣١﴾

31. Daca va feriti de pacatele mari dintre cele care v-au fost interzise, va vom sterge faptele rele si va vom face sa intrati intr-un loc de cinste.

Din harul si bunatatea lui Allah fata de robii Sai credinciosi face parte fagaduinta ca, daca ei se feresc de pacatele mari, El le va ierta pacatele mici si faptele rele si ii va face sa intre intr-un loc de cinste, plin de bine: Gradina in care se afla ceea ce niciun ochi nu a vazut, nicio ureche nu a auzit si ceea ce niciun om nu si-a inchipuit vreodata.

Ferirea de pacatele mari cuprinde si implinirea indatoririlor a caror parasire este ea insasi un pacat mare, precum cele cinci rugaciuni zilnice, rugaciunea de vineri si postul din Ramadan.

Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a spus: „Cele cinci rugaciuni, de la o rugaciune de vineri la urmatoarea si de la un Ramadan la urmatorul sterg pacatele savarsite intre ele, atata vreme cat pacatele mari sunt evitate²⁵.”

Cea mai buna definitie a pacatului mare este aceasta: orice pacat pentru care a fost randuita o pedeapsa legala in viata lumeasca ori pentru care exista o amenintare cu pedeapsa in Viata de Apoi, pentru savarsirea caruia este negata credinta celui care il comite ori care atrage blestemul sau mania divina.

Versetul 32

وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ ۚ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا أَكْتَسَبُوا
وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا أَكْتَسَبْنَ ۚ وَسْئَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمًا ﴿٣٢﴾

32. Nu ravniti la ceea ce Allah le-a daruit unora dintre voi mai presus de altii. Barbatilor le revine o parte din ceea ce au dobandit, iar femeilor le revine o parte din ceea ce au dobandit. Cereti-I lui Allah din harul Sau. Cu adevarat, Allah este Atotstiutor al tuturor lucrurilor.

²⁵ Relatat de Muslim (233), din hadithul lui Abu Hurayrah - Allah sa fie multumit de el.

Allah le poruncește credincioșilor ca niciunul să nu ravneasca la binecuvântările prin care El i-a deosebit pe alții, fie ca acel lucru poate fi dobândit, fie ca nu poate fi dobândit.

Femeile să nu ravneasca la însușirile bărbaților prin care aceștia au fost deosebiți de ele, iar omul sarac ori cel care are anumite neajunsuri să nu se multumească să dorească să fie asemenea celui bogat ori desăvârșit. Aceasta este chiar esența invidiei: dorința ca binecuvântarea daruită de Allah altuia să-i fie luată și să ajungă la tine.

O asemenea dorință arată nemulțumire față de hotărârea lui Allah și complacere în lene și în dorințe desarte, neînsotite de stradanie și castig.

Vrednice de lauda sunt două lucruri: omul să se străduiască după puterea sa și să împlinească ceea ce îi aduce folos în religie și în viața lumească, iar odată cu aceasta să-I ceară lui Allah din harul Sau, fără să se biziue pe sine ori pe altcineva în afara Domnului său.

De aceea Allah a spus: „Bărbaților le revine o parte din ceea ce au dobândit”, adică din faptele lor care duc la rezultatul căutat, „iar femeilor le revine o parte din ceea ce au dobândit”. Fiecare dobândește numai ceea ce a castigat și lucrul pentru care s-a străduit.

„Cereti-I lui Allah din harul Sau”, adică cereti-I tot ceea ce privește binele religiei și al vieții voastre lumesti. Aceasta este un semn al înțelepciunii și al faptului ca omul este binecuvântat.

Opusul este omul care nu se străduiește ori se biziue numai pe sine, fără să-și recunoască nevoia față de Domnul său, precum și acela care intrunește ambele greseli; asemenea oameni sunt paraziți și pierduți.

„Cu adevărat, Allah este Atotștiutor al tuturor lucrurilor.” El îi daruiește celui despre care știe că este vrednic și îl lipsește pe cel despre care știe că nu este vrednic.

Versetul 33

ج
وَلِكُلِّ جَعَلْنَا مَوْلًى مِّمَّا تَرَكَ الْوَلَدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ ۚ وَالَّذِينَ عَقَدَتْ أَيْمَانُكُمْ
فَأَتَوْهُمْ نَصِيهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ﴿٣٣﴾

33. Pentru tot ceea ce lasă părinții și rudele apropiate am rânduit moștenitori. Iar aceluia cu care ați încheiat un legământ solemn dați-le partea lor. Cu adevărat, Allah este Martor asupra tuturor lucrurilor.

„Pentru fiecare am randuit mawali”, adica ajutoare si sprijinatori care il sustin, il ajuta si lucreaza impreuna cu el in diferite treburi, dintre aceia pe care ii lasa in urma parintii si rudele apropiate.

Aici intra toate rudele: ascendentii, descendentii, fratii, surorile si copiii acestora. Ei sunt ajutoarele si sprijinatorii dintre rude.

Apoi Allah a amintit o alta categorie: „acelora cu care ati incheiat un legamant solemn”, adica oamenilor cu care ati incheiat un legamant de ajutor si sprijin reciproc, de impartire a averii ori de alte lucruri asemanatoare.

Toate acestea fac parte din binecuvantarea pe care Allah le-o daruieste robilor Sai, pentru ca ajutoarele si sprijinatorii sa lucreze impreuna la lucruri pe care unii dintre ei nu le-ar putea implini singuri.

„Dati-le partea lor”, adica dati-le ajutoarelor si sprijinatorilor dreptul pe care sunteti datori sa li-l dati prin ajutor si sprijin in tot ceea ce nu insemna nesupunere fata de Allah. Dati-le, de asemenea, rudelor descrise ca mawali cotele de mostenire care li se cuvin.

„Cu adevarat, Allah este Martor asupra tuturor lucrurilor.” El cunoaste toate lucrurile, vede miscarile robilor Sai si aude toate glasurile lor.

Versetul 34

الرَّجَالُ قَوْمُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَلَ اللَّهُ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ
أَمْوَالِهِمْ فَالصَّالِحَاتُ قَلَّتْ حَفِظَتْ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ وَالَّتِي تَخَافُونَ
نَشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَأَضْرِبُوهُنَّ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا
تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيًّا كَبِيرًا ﴿٣٤﴾

34. Barbatii au raspunderea ocrotirii femeilor, prin ceea ce Allah le-a daruit unora mai presus de altii si prin ceea ce cheltuiesc din averile lor. Femeile drepte sunt supuse si pazesc in lipsa sotilor ceea ce Allah a poruncit sa fie pazit. Pe acelea din partea carora va temeti de nesupunere sfatuiti-le, parasiti-le in asternuturi si loviti-le [usor]. Daca va dau ascultare, nu mai cautati nicio cale impotriva lor. Cu adevarat, Allah este Preainalt, Mare.

Allah ne vesteste aici ca barbatii au raspunderea femeilor: ei trebuie sa se ingrijeasca de implinirea indatoririlor lor fata de Allah, poruncindu-le sa implineasca obligatiile si oprindu-le de la rau. Barbatii sunt datori sa vegheze asupra acestui lucru.

Ei raspund, de asemenea, de intretinerea femeilor, de imbracarea lor si de asigurarea locuintei.

Apoi Allah a aratat cele doua temeuri ale acestei raspunderi: „prin ceea ce Allah le-a daruit unora mai presus de altii si prin ceea ce cheltuiesc din averile lor”.

Allah i-a deosebit pe barbati de femei sub numeroase aspecte. Pozitiile de conducere obsteasca sunt incredintate barbatilor; tot lor le-au fost incredintate profetia si transmiterea Mesajului. Barbatii au fost deosebiti si prin anumite acte de adorare, precum jihadul, rugaciunea de sarbatoare si rugaciunea de vineri.

Allah le-a daruit in mod deosebit judecata matura, puterea de chibzuinta, rabdarea si statornicia, ale caror echivalente nu se gasesc la femei. Tot lor le revine in mod exclusiv obligatia de a cheltui pentru sotii si numeroase alte cheltuieli prin care se deosebesc de femei.

Poate tocmai de aceea Allah a spus in chip general: „prin ceea ce cheltuiesc din averile lor”, fara sa numeasca persoanele pentru care cheltuiesc.

Se cunoaste astfel ca barbatul este pentru sotia lui asemenea unui ocrotitor si stapan, iar ea se afla sub autoritatea lui, asemenea unei prizoniere care il slujeste. El trebuie sa-si indeplineasca raspunderea pe care Allah i-a incredintat-o.

Datoria femeii este sa I se supuna Domnului ei si sa-i dea ascultare sotului. De aceea Allah a spus: „Femeile drepte sunt supuse”, adica supuse lui Allah, „si pazesc in lipsa sotilor ceea ce Allah a poruncit sa fie pazit”.

Ele le dau ascultare sotilor chiar si cand acestia lipsesc si isi pazesc propria persoana si averea sotului. Fac aceasta prin ocrotirea pe care Allah le-o daruieste si prin ajutorul Lui. Fara ajutorul Lui, ele nu ar putea implini aceasta datorie, caci sufletul porunceste raul. Insa celui care se bizuie pe Allah, El ii este de ajuns si ii va purta de grija in tot ceea ce-l preocupa in religie si in viata lumeasca.

Pe sotiile din partea carora se teme de „nesupunere”, adica de refuzul de a-i da ascultare prin cuvinte ori fapte, sotul le poate disciplina incepand cu mijlocul cel mai bland.

„Sfatuiti-le”: lamuriti-le hotararea lui Allah cu privire la ascultarea si nesupunerea fata de sot, indemnati-le spre ascultare si avertizati-le impotriva nesupunerii. Daca femeia se opreste, scopul a fost atins.

Daca nu se opreste, sotul o paraseste in asternut: nu doarme cu ea si nu are legaturi intime cu ea atat cat este nevoie pentru atingerea scopului. Daca nici acest mijloc nu foloseste, el o poate lovi usor, fara sa-i provoace vamatari.

Daca unul dintre aceste mijloace da rezultate, iar sotiile va dau ascultare, „nu mai cautati nicio cale impotriva lor”. Ati dobandit ceea ce urmareati, asa ca incetati sa le mustrati pentru ceea ce a trecut si nu le cautati greseli, fiindca aceasta aduce vatamare si starneste neintelegeri.

„Cu adevarat, Allah este Preainalt, Maret.” El este Preainalt sub toate aspectele: in Esenta, rangul si puterea Sa. El este Maret; nimic nu este mai maret, mai maiestuos ori mai puternic decat El. El este Maret in Esenta si in Atributele Sale.

Versetul 35

وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَأَبْعُثُوا حَكَمًا مِّنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِّنْ أَهْلِهَا إِنْ يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ﴿٣٥﴾

35. Daca va temeti de o ruptura intre cei doi, trimiteti un arbitru din familia lui si un arbitru din familia ei. Daca amandoi doresc indreptarea, Allah va aduce intelegere intre cei doi soti. Cu adevarat, Allah este Atotstiutor, Cunoscator deplin.

Adica, daca va temeti ca intre soti se va produce o ruptura si ca fiecare se va indeparta de celalalt, „trimiteti un arbitru din familia lui si un arbitru din familia ei”.

Acestia trebuie sa fie doi barbati musulmani, responsabili din punct de vedere religios, drepti, intelepti, cunoscatori ai neintelegerii si ai cailor de impacare si despartire. Toate aceste insusiri se inteleg din cuvantul hakam, „arbitru”, caci nimeni nu este potrivit pentru aceasta raspundere daca nu le intruneste.

Cei doi cerceteaza plangerea fiecarui sot impotriva celuilalt, apoi il obliga pe fiecare sa-si indeplineasca indatoririle. Daca unul dintre soti nu este in stare sa implineasca ceea ce i se cere, arbitrii il sfatuiesc pe celalalt sa se multumeasca cu intretinerea pe care acesta o poate oferi si sa accepte purtarea celuilalt pe cat este cu putinta.

Ori de cate ori este cu putinta sa aduca impacarea si indreptarea, arbitrii nu trebuie sa aleaga cealalta cale.

Daca insa lucrurile au ajuns acolo incat continuarea vietii impreuna si indreptarea situatiei nu mai sunt cu putinta, iar intre cei doi nu raman decat dusmania, ura si nesupunerea fata de Allah, iar arbitrii vad ca despartirea este mai buna, ei ii pot desparti.

În acest caz nu este necesar consimțământul sotului. Aceasta este arată de faptul că Allah i-a numit hakam, adică arbitri cu puterea de a da o hotărâre obligatorie, chiar dacă acela împotriva căruia este dată nu este mulțumit de ea.

De aceea Allah a spus: „Dacă amândoi doresc îndreptarea, Allah va aduce înțelegere între cei doi soți”, prin sfatul sincer și cuvintele blânde care înmoaie inimile și aduc armonie între soți.

„Cu adevărat, Allah este Atotștiutor, Cunoșcător deplin.” El cunoaște ceea ce este văzut și ceea ce este ascuns și știe lucrurile cele mai subtile și tainele. Prin știința și cunoașterea Sa deplină, El v-a rânduit aceste hotărâri și îndrumări înalte.

Versetele 36 la 38

* وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ۚ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ
وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ
وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَلًا
نَفُورًا ﴿٣٦﴾

36. Adorati-L pe Allah și nu-I alaturati nimic. Purtați-vă frumos cu părinții, cu rudele, cu orfanii, cu nevoiașii, cu vecinul înrudit, cu vecinul străin, cu însoțitorul de alături, cu călătorul și cu cei pe care îi stăpânesc mâinile voastre drepte. Cu adevărat, Allah nu-I iubeste pe cel trufas și laudaret.

الَّذِينَ يَخْلُونِ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ
وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿٣٧﴾

37. Pe cei care sunt zgarciti, le poruncesc oamenilor zgarcenia și ascund ceea ce Allah le-a daruit din harul Său. Pentru necredincioși am pregătit o pedeapsă umilitoare.

وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ
يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا فَسَاءَ قَرِينًا ﴿٣٨﴾

38. Si pe cei care isi cheltuiesc averile ca sa fie vazuti de oameni, dar nu cred in Allah si nici in Ziua de Apoi. Iar acela care il are pe Shaytan drept insotitor - ce rau insotitor are!

Allah le porunceste robilor Sai sa-L adore numai pe El si sa nu-I alature nimic. Aceasta inseamna sa-I arate o robie deplina si sa se supuna poruncilor si interdictiilor Sale cu dragoste, smerenie si sinceritate fata de El, in toate actele de adorare, vazute si ascunse.

El interzice sa-I fie alaturat ceva, fie ca este vorba despre shirkul mare ori cel mic si fie ca cel alaturat Lui este un inger, un profet, un om drept apropiat de Allah ori orice alta faptura. Fapturile nu-si pot aduce singure niciun folos si nu pot indeparta niciun rau, nu pot da moartea, viata ori invierea.

Adorarea trebuie indreptata cu sinceritate numai spre Acela care are desavarsirea absoluta sub toate aspectele si stapanirea deplina, la care nimeni nu este partas si in care nimeni nu-L ajuta.

Dupa ce a poruncit adorarea Sa exclusiva si implinirea dreptului Sau, Allah a poruncit implinirea drepturilor oamenilor, incepand cu cei mai apropiati si continuand apoi cu ceilalti.

„Purtati-va frumos cu parintii”, prin cuvinte bune si o adresare blanda, prin fapte frumoase fata de ei, ascultarea poruncilor lor, ferirea de ceea ce va opresc sa faceti, cheltuirea pentru ei, cinstirea celor legati de ei si pastrarea legaturilor de rudenie, caci aceste legaturi exista prin ei.

Opusul purtarii frumoase ia doua forme: purtarea rea si neglijarea binelui datorat parintilor. Ambele sunt interzise.

„Cu rudele”: purtati-va frumos si cu toate rudele, apropiate ori indepartate. Faceti-le bine prin cuvinte si fapte si nu rupeti legaturile de rudenie nici prin cuvinte, nici prin fapte.

„Cu orfanii”, adica aceia care si-au pierdut tatii pe cand erau mici. Ei au drepturi asupra musulmanilor, fie ca le sunt rude, fie ca nu. Musulmanii trebuie sa-i intretina, sa se poarte frumos cu ei, sa-i aline, sa-i disciplineze si sa le dea o crestere buna, ingrijindu-se de treburile lor religioase si lumesti.

„Cu nevoiasii”, adica aceia care nu pot castiga indeajuns pentru propriile nevoi si pentru nevoile celor aflati in grija lor. Allah a poruncit sa li se faca bine prin implinirea nevoilor lor, ajutarea lor sa iasa din saracie si indemnarea altora sa-i sprijine, toate acestea dupa putinta.

„Cu vecinul inrudit”: vecinul care iti este si ruda are doua drepturi, dreptul vecinatatii si dreptul rudeniei. Lui i se cuvine sa fie tratat cu bunatate in chipul socotit indeobste bun.

„Cu vecinul strain”, care nu iti este ruda, trebuie sa te porti de asemenea frumos. Cu cat usa vecinului este mai apropiata de a ta, cu atat dreptul lui asupra ta este mai mare. Ingrijiti-va de vecini prin daruri, caritate, invitarea lor la masa, cuvinte si fapte bune si feriti-va sa-i vatamati prin cuvinte ori fapte.

„Cu insotitorul de alaturi.” S-a spus ca acesta este tovarasul de calatorie, sotia ori orice insotitor. Ultimul sens este cel mai probabil corect, fiindca ii cuprinde pe insotitorii de acasa si din calatorie si o cuprinde si pe sotie.

Insotitorul are asupra omului drepturi mai mari decat dreptul general al unui musulman. El trebuie ajutat in treburile religioase si lumesti, trebuie sfatuit cu sinceritate si tratat cinstit in vremuri bune si rele, fie ca omul are putere, fie ca ii vine greu. Omul trebuie sa doreasca pentru insotitorul sau ceea ce doreste pentru sine si sa-i doreasca ferirea de ceea ce nu doreste pentru sine. Cu cat insotirea dureaza mai mult, cu atat drepturile reciproce devin mai puternice si mai insemnate.

„Cu calatorul”, adica strainul aflat intr-o tara care nu este a lui si care se gaseste in nevoie, dar chiar si acela care nu se afla in nevoie. El are drepturi asupra musulmanilor din pricina calatoriei si a instrainarii sale. Ei trebuie sa-l ajute sa ajunga la destinatie ori sa parcurga o parte din drum, sa-l cinsteasca si sa-i aduca alinare.

„Cu cei pe care ii stapanesc mainile voastre drepte.” Aceasta expresie ii cuprinde pe robi, precum si animalele si dobitoacele de povara. Purtarea buna fata de toti acestia inseamna sa li se dea cele de trebuinta, sa nu li se puna poveri peste puteri, sa li se dea ajutor in sarcinile incredintate si sa li se aplice o disciplina care le aduce folos.

Cel care implineste aceste lucruri asa cum i s-a poruncit este cu adevarat supus Domnului sau, smerit fata de robii lui Allah si statornic in poruncile si Legea Sa. Acesta este vrednic de marea rasplata si de lauda.

Cel care nu le implineste se indeparteaza de Domnul sau, nu se supune poruncilor Sale si nu arata smerenie fata de oameni. Dimpotriva, se poarta cu trufie fata de robii lui Allah, este plin de admiratie fata de sine si se lauda cu vorbele sale.

De aceea Allah a spus: „Cu adevarat, Allah nu-l iubeste pe cel trufas”, adica pe acela care se admira pe sine si ii dispretuieste pe oameni, „si laudaret”, adica pe cel care se lauda pe sine din mandrie si ingamfare fata de robii lui Allah.

Trufia si lauda de sine ii impiedica sa-si implineasca indatoririle. De aceea Allah ii mustra spunand: „Pe cei care sunt zgarciti”, adica refuza sa cheltuiasca ceea ce sunt obligati sa cheltuiasca, „si le poruncesc oamenilor zgarcenia” prin cuvintele si faptele lor.

„Si ascund ceea ce Allah le-a daruit din harul Sau”, adica ascund cunoasterea prin care cei rataciti si cei nestiutori ar putea fi calauziti. Ei o tin ascunsa si ii invata falsitatea care ii impiedica pe oameni sa afle adevarul.

Ei imbina astfel zgarcenia in privinta averii cu zgarcenia in privinta stiintei si stradania spre propria pierzanie cu stradania spre pierzania altora. Aceasta este insusirea necredinciosilor.

De aceea Allah a spus: „Pentru necredinciosi am pregatit o pedeapsa umilitoare.” Fiindca s-au purtat cu trufie fata de robii lui Allah, nu au implinit drepturile lui Allah si i-au indemnat si pe altii sa le nesocoteasca, prin zgarcenia si lipsa lor de calauzire, Allah ii va umili printr-o pedeapsa dureroasa si o rusine vesnica. Ne adapostim la Tine, o, Allah, de orice rau.

Apoi Allah ne vesteste despre cheltuirea facuta de om pentru a fi vazut si laudat, nu din credinta: „Si pe cei care isi cheltuiesc averile ca sa fie vazuti de oameni”, ca acestia sa-i vada, sa-i laude si sa-i cinsteasca.

„Dar nu cred in Allah si nici in Ziua de Apoi.” Cheltuirea lor nu izvoraste din sinceritate si credinta in Allah si nici din nadejdea rasplatii Sale. Ea tine de pasi si de faptele lui Shaytan, spre care el ii cheama pe cei care il urmeaza, pentru ca ei sa ajunga locuitorii Focului. Ei savarsesc aceste fapte fiindca ii sunt insotitori, iar el ii impinge pe acest drum.

De aceea Allah a spus: „Iar acela care il are pe Shaytan drept insotitor - ce rau insotitor are!” Ce rau este insotitorul care cauta pierzania tovarasului sau si se straduieste din rasputeri sa o implineasca!

Asa cum omul care refuza sa dea din ceea ce Allah i-a daruit si ascunde cunoasterea cu care El l-a binecuvantat este un pacatos si un raufacator care se impotriveste Domnului sau, tot astfel omul care, in cheltuirea si adorarea sa, urmareste altceva decat multumirea lui Allah este un pacatos nesupus Domnului sau si vrednic de pedeapsa.

Allah a poruncit ca supunerea si implinirea poruncilor Sale sa fie facute cu sinceritate. El a spus: „Nu li s-a poruncit decat sa-L adore pe Allah, devotandu-I religia cu sinceritate, fiind drept-credinciosi, sa implineasca rugaciunea si sa dea zakah. Aceasta este religia cea dreapta” (al-Bayyinah, 98:5).

Acestea sunt faptele primite, pentru care omul este vrednic de lauda si rasplata. Spre ele ii indeamna Allah pe oameni prin cuvintele Sale:

Versetul 39

وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ ءَامَنُوا بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللّٰهُ وَكَانَ اللّٰهُ بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٣٩﴾

39. Ce rau ar fi avut de indurat daca ar fi crezut in Allah si in Ziua de Apoi si ar fi cheltuit din ceea ce Allah le-a daruit? Allah este Atotstiutor al lor.

Adica, ce rau ar fi avut de indurat si ce greutate ori povara s-ar fi abatut asupra lor daca ar fi crezut in Allah cu sinceritate si ar fi cheltuit din averea pe care Allah le-a daruit-o si cu care i-a binecuvantat, unind astfel sinceritatea cu cheltuirea?

Fiindca sinceritatea este o taina intre rob si Domnul sau, pe care nimeni in afara lui Allah nu o vede, El ne vesteste ca le cunoaste toate starile: „Allah este Atotstiutor al lor.”

Versetele 40 la 42

إِنَّ اللّٰهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ^ط وَإِنْ تَكَ حَسَنَةً يُّضْعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَّدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾

40. Cu adevarat, Allah nu nedreptateste nici macar cat greutatea unui atom. Daca este o fapta buna, El o inmulteste si daruieste de la El o rasplata nemasurata.

فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا ﴿٤١﴾

41. Cum va fi cand vom aduce din fiecare comunitate un martor si te vom aduce pe tine martor asupra acestora?

يَوْمَئِذٍ يُوَدِّعُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصُوا الرُّسُولَ لَوْ تَسَوَّىٰ بِهِمُ الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللّٰهَ حَدِيثًا ﴿٤٢﴾

42. In Ziua aceea, cei care nu au crezut si nu i s-au supus Mesagerului vor dori sa fie facuti una cu pamantul. Ei nu vor putea ascunde de Allah niciun cuvnt.

Allah ne vesteste despre desavarsirea dreptatii si harului Sau si despre faptul ca El este mai presus de contrariile lor, precum nedreptatea mica ori mare.

„Cu adevarat, Allah nu nedreptateste nici macar cat greutatea unui atom”, adica nu scade nimic, nici cat lucrul cel mai mic, din faptele bune ale omului si nu-i adauga nimic la faptele rele. Allah a mai spus: „Acela care a facut bine cat greutatea unui atom il va vedea, iar acela care a facut rau cat greutatea unui atom il va vedea” (az-Zalzalah, 99:7-8).

„Daca este o fapta buna, El o inmulteste”, de zece ori sau chiar mai mult, dupa natura faptei si folosul ei si dupa starea celui care o implineste in privinta sinceritatii, dragostei si desavarsirii sale.

„Si daruieste de la El o rasplata nemasurata”, in plus fata de rasplata faptei incesi: il ajuta sa implineasca si alte fapte drepte si ii daruieste multa bunatate si bine din belsug.

Apoi Allah a spus: „Cum va fi cand vom aduce din fiecare comunitate un martor si te vom aduce pe tine martor asupra acestora?”

Cum va fi atunci si cat de mareata va fi judecata in care stiinta, dreptatea si intelegiunea desavarsite ale Judecatorului se vor uni cu marturia celor mai buni dintre oameni, Mesagerii care vor depune marturie impotriva comunitatilor lor, si cu marturisirea celor judecati? Pe Allah, aceasta este judecata cea mai cuprinzatoare, mai dreapta si mai mareata.

Cei judecati vor recunoaste atunci harul si dreptatea desavarsite ale lui Allah si vor rosti cuvinte de lauda. In acea clipa, unii vor dobandi fericirea, izbanda si cinstea, iar altii vor fi sortiti rusinii, umilirii si pedepsei injositoare.

De aceea Allah a spus: „In Ziua aceea, cei care nu au crezut si nu i s-au supus Mesagerului”, adica aceia care au unit necredinta in Allah si in Mesagerul Sau cu nesupunerea fata de Mesager, „vor dori sa fie facuti una cu pamantul”.

Ei vor dori ca pamantul sa-i inghita, sa ajunga tarana si sa nu mai fie nimic. Allah ne vesteste ca necredinciosul va spune: „Ce bine ar fi fost daca as fi fost tarana!” (an-Naba', 78:40).

„Ei nu vor putea ascunde de Allah niciun cuvant.” Dimpotriva, li vor marturisi ceea ce au facut, iar limbile, mainile si picioarele lor vor depune marturie impotriva lor, vorbind despre faptele pe care le savarseau. In Ziua aceea Allah le va plati pe deplin rasplata cuvenita si vor sti ca Allah este Adevarul care face totul vadit (an-Nur, 24:25).

Relatarile potrivit carora necredinciosii isi vor ascunde necredinta si isi vor tagadui faptele rele se refera la unele momente ale Zilei Invierii, cand ei vor socoti ca tagaduirea le poate folosi impotriva pedepsei lui Allah.

Dupa ce vor intelege adevarata lor stare si propriile madulare vor depune marturie impotriva lor, totul va deveni limpede. Atunci nu va mai exista niciun motiv sa ascunda ceva iar ascunderea nu le va aduce niciun folos.

Versetul 43

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْرُبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَرَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّىٰ تَغْتَسِلُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنْكُمْ مِنَ الْغَايَةِ أَوْ لَمْ تُسَمِّ الْيَسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٤٣﴾

43. O, voi cei care credeti, nu va apropiati de rugaciune cand sunteti in stare de betie, pana cand stiti ceea ce spuneti, si nici cand sunteti in stare de janabah, in afara de cazul in care doar treceti, pana cand faceti ghusl. Iar daca sunteti bolnavi ori in calatorie, daca unul dintre voi vine de la locul unde si-a facut nevoile ori ati avut atingere cu femeile si nu gasiti apa, cautati pamant curat si stergeti-va cu el fetele si mainile. Cu adevarat, Allah este Cel care sterge pacatele, Atoateiertator.

Allah le interzice robilor Sai credinciosi sa se apropie de rugaciune in stare de betie pana cand stiu ceea ce spun.

Aceasta cuprinde apropierea de locurile rugaciunii, precum moscheea, in care celui beat nu trebuie sa i se ingaduie sa intre, si cuprinde rugaciunea insasi. Omului beat nu-i este ingaduit sa se roage ori sa implineasca un act de adorare, fiindca mintea lui este tulburata si nu stie ceea ce spune.

De aceea Allah a aratat momentul din care un asemenea om se poate ruga, poruncindu-i sa amane pana cand stie ceea ce spune.

Acest verset a fost abrogat prin interzicerea deplina a bauturilor ametitoare. La inceput, acestea nu au fost interzise. Apoi Allah le-a dat robilor Sai un indiciu ca urmau sa fie interzise, spunand: „Ei te intreaba despre bauturile ametitoare si jocurile de noroc. Spune: In ele se afla un mare pacat si unele foloase pentru oameni, insa pacatul lor este mai mare decat folosul lor” (al-Baqarah, 2:219).

Dupa aceea a interzis starea de betie la apropierea de rugaciune, asa cum arata versetul de fata. In cele din urma, a interzis cu desavarsire bauturile ametitoare, in toate timpurile: „O, voi cei care credeti, bauturile ametitoare,

jocurile de noroc, altarele de piatra si sagetile pentru ghicire sunt o necuratie dintre lucrarile lui Shaytan; feriti-va de ele” (al-Ma'idah, 5:90).

Interdictia este si mai puternica in timpul rugaciunii, fiindca betia impiedica atingerea scopului rugaciunii, care este sufletul si miezul ei: smerenia inimii si prezenta mintii. Bautura ametitoare tulbura mintea, il impiedica pe om sa-L pomeneasca pe Allah si nu-i ingaduie sa se concentreze in rugaciune.

Din sensul versetului se intelege si ca omul nu trebuie sa inceapa rugaciunea atunci cand somnolenta lui este atat de puternica incat nu mai stie ceea ce spune si face.

Versetul poate arata si ca acela care voieste sa se roage trebuie sa indeparteze lucrurile care ii distrag atentia, precum abtinerea de la urinare ori defecare atunci cand simte nevoia, dorinta de a manca si cele asemenea lor, asa cum este aratat in hadithurile autentice²⁶.

Apoi Allah a spus: „si nici cand sunteti in stare de janabah, in afara de cazul in care doar treceti”. Nu va apropiati de rugaciune cand va aflati in starea de necuratie majora care urmeaza legaturii intime, cu exceptia situatiei in care doar traversati moscheea, fara sa ramaneti in ea.

„Pana cand faceti ghusl.” Dupa spalarea rituala completa si indepartarea pricinii care va oprea de la rugaciune, va este ingaduit sa va apropiati de ea. Celui aflat in stare de janabah ii este ingaduit numai sa treaca prin moschee.

„Iar daca sunteti bolnavi ori in calatorie, daca unul dintre voi vine de la locul unde si-a facut nevoile ori ati avut atingere cu femeile si nu gasiti apa, cautati pamant curat si stergeti-va cu el fetele si mainile.”

Tayammumul, purificarea uscata, ii este ingaduit celui bolnav in mod general, fie ca apa exista, fie ca nu exista, atunci cand boala face folosirea apei grea ori vatamatoare.

Aceeasi hotarare se aplica in calatorie, fiindca atunci apa poate lipsi. Daca un calator nu are apa ori are numai atata cat ii trebuie pentru baut si pentru nevoi asemanatoare, ii este ingaduit sa faca tayammum.

Tot astfel, daca omul isi pierde wudu'ul prin urinare, defecare ori atingerea femeilor, ii este ingaduit sa faca tayammum atunci cand nu gaseste apa, fie ca se afla acasa, fie ca este in calatorie, dupa sensul general al versetului.

Pe scurt, Allah a ingaduit tayammumul in doua situatii: cand apa lipseste, fie acasa, fie in calatorie, si cand folosirea apei aduce o greutate din pricina bolii ori a unei stari asemanatoare.

²⁶ Relatat de Muslim (560), din hadithul lui 'A'ishah - Allah sa fie multumit de ea.

Exegetii au avut pareri diferite cu privire la cuvintele „ati avut atingere cu femeile”. Oare ele inseamna legatura intima, caz in care versetul arata ca celui aflat in stare de janabah ii este ingaduit sa faca tayammum? Numeroase hadithuri autentice²⁷ sprijina aceasta interpretare.

Sau inseamna simpla atingere cu mana? In acest caz, ea se aplica atunci cand exista posibilitatea eliminarii de madhy, anume atingerea insotita de dorinta, iar versetul arata ca wudu'ul este anulat prin aceasta.

Juristii au folosit cuvintele „si nu gasiti apa” drept dovada ca omul este dator sa caute apa dupa intrarea timpului rugaciunii. Ei au spus: nu se poate afirma ca cineva nu a gasit apa daca nu a cautat-o; aceasta se poate spune numai dupa cautare.

Ei au folosit aceste cuvinte si drept dovada ca este ingaduita purificarea cu apa a carei stare a fost schimbata de o substanta curata; mai mult, omul este dator sa o foloseasca pentru purificare, fiindca ea intra sub denumirea de „apa” din cuvintele „si nu gasiti apa”. Alti invatati au obiectat ca aceasta nu mai este apa in sens neconditionat; insa obiectia lor este discutabila.

Versetul statorniceste aceasta mare randuiala cu care Allah a binecuvantat comunitatea: tayammumul. Invatati sunt in unanimitate de acord asupra legitimitatii sale. Toata lauda Ii apartine lui Allah.

Tayammumul se face cu pamant curat. Aici intra tot ceea ce se afla la suprafata pamantului, fie ca are praf, fie ca nu. Este posibil ca expresia sa se refere numai la suprafata care are praf, fiindca Allah a spus: „stergeti-va cu el fetele si mainile”, iar cu ceea ce nu are praf nu se poate face stergerea ceruta.

„Stergeti-va cu el fetele si mainile.” Acestea sunt partile care se sterg la tayammum: intreaga fata si mainile pana la incheieturi, asa cum arata hadithurile autentice²⁸.

Este recomandat ca pamantul curat sa fie lovit o singura data cu palmele, dupa cum arata hadithul lui 'Ammar²⁹. Acelasi hadith arata ca tayammumul pentru janabah este asemenea celorlalte forme de tayammum: se sterg fata si mainile.

Folos

Sa se stie ca principiile medicinei se intemeiaza pe trei reguli: ocrotirea sanatatii impotriva lucrurilor vatamatoare, indepartarea substantelor

²⁷ Relatat de al-Bukhari (338) si Muslim (368).

²⁸ Relatat de al-Bukhari (341) si Muslim (368).

²⁹ Hadithul lui 'Ammar este relatat de al-Bukhari (338, 341) si Muslim (368).

vatamatoare din trup si ferirea de ele printr-un regim potrivit. Allah Preainaltul le-a aratat pe toate in Cartea Sa.

In privinta ocrotirii sanatatii impotriva lucrurilor vatamatoare, El a poruncit mancarea si bautul si a interzis excesul. I-a ingaduit calatorului si bolnavului sa nu posteasca, pentru a le ocroti sanatatea prin folosirea lucrurilor care mentin trupul intr-un echilibru potrivit si pentru a-l feri pe bolnav de ceea ce i-ar putea face rau.

In privinta indepartarii lucrurilor vatamatoare, Allah i-a ingaduit pelerinului aflat in ihram, care are o suferinta la pielea capului, sa-si rada parul de pe cap, pentru a indeparta aburii vatamatori retinuti sub el.

Aceasta atrage atentia asupra indepartarii lucrurilor si mai primejdioase, precum urina, materiile fecale, varsaturile, sperma, sangele si celelalte substante. Ibn al-Qayyim - Allah sa aiba mila de el³⁰ - a atras atentia asupra acestui fapt.

Versetul arata ca intreaga fata si ambele maini trebuie sterse si ca tayammumul este ingaduit chiar daca timpul rugaciunii nu este pe sfarsite. El arata si ca omului nu i se cere sa caute apa decat dupa aparitia pricinii care face purificarea necesara. Allah stie cel mai bine.

Apoi versetul se incheie cu cuvintele: „Cu adevarat, Allah este Cel care sterge pacatele, Atoateiertator.” El sterge greselile robilor Sai credinciosi si ii iarta din belsug. Le usureaza intr-atat poruncile Sale incat ascultarea nu le aduce o greutate care sa-i puna in stramtorare.

Din trecerea Sa cu vederea a greselilor si din iertarea Sa, El a avut mila de aceasta comunitate si a randuit purificarea cu pamant in locul apei atunci cand folosirea apei nu este cu putinta.

Din trecerea Sa cu vederea a greselilor si din iertarea Sa, El le-a deschis pacatosilor poarta caintei, i-a chemat sa se intoarca spre El si le-a fagaduit iertarea pacatelor.

Din trecerea Sa cu vederea a greselilor si din iertarea Sa, daca un credincios ar veni cu pacate cat intreg pamantul, apoi L-ar intalni fara sa-I fi alaturat nimic, Allah ar veni spre el cu o iertare la fel de mare.

³⁰ A se vedea Zad al-Ma'ad (4/103).

Versetele 44 la 46

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يَشْتُرُونَ الضَّلَالَةَ وَيُرِيدُونَ أَن تَضِلُّوا
السَّيْلَ ﴿٤٤﴾

44. Nu i-ai vazut pe aceia carora li s-a dat o parte din Carte? Ei cumpara ratacirea si voiesc ca voi sa pierdeti calea.

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ^ج وَكَفَى بِاللَّهِ وَلِيًّا وَكَفَى بِاللَّهِ نَصِيرًا ﴿٤٥﴾

45. Allah ii cunoaste cel mai bine pe dusmanii vostri. Allah este de ajuns ca Ocrotitor si Allah este de ajuns ca Ajutator.

مِّنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمِعْ
غَيْرَ مُسْمِعٍ وَرَعْنَا لِيَّا بِالْأَسْنَتِمْ وَطَعْنَا فِي الدِّينِ وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا
وَاسْمِعْ وَانْظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَقْوَمَ وَلَكِن لَّعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ
إِلَّا قَلِيلًا ﴿٤٦﴾

46. Printre iudei sunt unii care rastalmacesc cuvintele, scotandu-le din locurile lor, si spun: „Am auzit si nu ne supunem”, „Ascuta, fara sa ti se dea sa auzi” si „Ra'ina”, sucindu-si limbile si defaimand religia. Daca ar fi spus: „Am auzit si ne supunem”, „Ascuta” si „Priveste spre noi”, ar fi fost mai bine si mai drept pentru ei. Insa Allah i-a blestemat pentru necredinta lor, asa ca numai putini dintre ei cred.

Aceasta este o muștrare a „acelora carora li s-a dat o parte din Carte” si un avertisment de a nu va lasa inselati de ei si de a nu cadea in cursele lor.

Allah ne vesteste ca ei „cumpara ratacirea”, adica o iubesc foarte mult si ii dau intaietate, asemenea omului care cheltuieste o avere insemnata pentru lucrul pe care il iubeste. Ei aleg ratacirea in locul calauzirii, necredinta in locul credintei si nefericirea in locul fericirii.

Pe langa aceasta, ei „voiesc ca voi sa pierdeti calea”. Ei doresc cu mare ravna ratacirea voastra si se straduiesc din rasputeri sa o infaptuiasca.

Fiindca Allah ii ocroteste si ii ajuta pe robii Sai credinciosi, El le-a aratat ratacirea acestor oameni si felul in care ii duc in ratacire pe altii.

De aceea a spus: „Allah este de ajuns ca Ocrotitor”, adica El ia asupra Sa treburile robilor Sai, ii cuprinde cu bunatatea Sa in toate starile lor si ii calauzeste spre ceea ce le aduce fericirea si izbanda.

„Si Allah este de ajuns ca Ajutator.” El ii ajuta impotriva dusmanilor, le arata lucrurile de care trebuie sa se pazeasca din partea lor si mijloacele prin care ii pot infrunta. Ocrotirea Lui aduce binele, iar ajutorul Lui indeparteaza raul.

Apoi Allah a aratat intinderea ratacirii si impotrivirii lor si felul in care dau intaietate falsitatii fata de adevar.

„Printre iudei sunt unii care rastalmacesc cuvintele, scotandu-le din locurile lor”: este vorba despre invatati lor rataciti, care schimba fie cuvintele, fie sensurile, fie pe amandoua.

Un exemplu al rastalmacirii lor este felul in care au schimbat descrierea din Cartile lor, care nu i se putea potrivi cu adevarat nimanui in afara lui Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa. Ei au pretins ca ea se refera la altcineva, ca el nu este cel avut in vedere, si au ascuns-o.

Astfel s-au purtat cu cunoasterea in cel mai rau chip: au rasturnat sensurile, au aplicat pe nedrept altcuiva descrierea adevarata si au tagaduit adevarul.

In privinta faptelor si a supunerii, ei spun: „Am auzit si nu ne supunem”, adica am auzit ceea ce spui, dar nu ne supunem poruncii tale. Aceasta este culmea necredintei, a impotrivirii si a refuzului de a se supune.

Tot astfel, i se adresau Mesagerului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - in chipul cel mai urat si lipsit de cuviinta, spunand: „Asculta, fara sa ti se dea sa auzi”, adica: asculta-ne, dar sa nu auzi ceea ce iti place; dimpotriva, sa auzi ceea ce iti displace.

Prin cuvantul „Ra'ina” urmareau un sens urat. Fiindca aceasta expresie putea fi inteleasa si intr-un alt sens decat cel voit de ei, socoteau ca ii pot insela pe Allah si pe Mesagerul Sau.

Sucindu-si limba cand rosteau acest cuvânt, urmareau sa defaimeze religia si sa-l ponegreasca pe Mesager - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa. Cand ramaneau singuri, isi marturiseau deschis unii altora aceasta intentie. De aceea Allah a spus: „sucindu-si limbile si defaimand religia”.

Apoi El i-a indrumat spre ceea ce ar fi fost mai bun pentru ei: „Daca ar fi spus: «Am auzit si ne supunem», «Asculta» si «Priveste spre noi», ar fi fost mai bine si mai drept pentru ei.”

Aceasta deoarece cuvintele acestea cuprind frumusetea adresarii, buna-cuviinta potrivita in vorbirea cu Mesagerul, ascultarea de Allah si supunerea fata de porunca Sa, precum si blandetea in cererea de invatatura: ei i-ar fi cerut

Mesagerului sa le asculte intrebarile si sa se ingrijeasca de treburile lor. Aceasta era purtarea pe care ar fi trebuit sa o urmeze. Insa, fiindca firea lor nu era curata, s-au indepartat de ea, iar Allah i-a alungat de la mila Sa din pricina necredintei si impotrivirii lor. De aceea El a spus: „Insa Allah i-a blestemat pentru necredinta lor, asa ca numai putini dintre ei cred.”

Versetul 47

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ ءَامِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ مِّن قَبْلُ ۚ أَن نَّتَمِسَّ وُجُوهًا فَنَرَدَّهَا عَلَىٰ أَذْيَارِهَا ۖ أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا أَصْحَابَ السَّبْتِ ۚ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٤٧﴾

47. O, voi carora vi s-a dat Scriptura! Credeti in ceea ce am pogorat, confirmand ceea ce aveti deja, inainte ca Noi sa stergem chipuri si sa le intoarcem spre spatele lor ori sa-i blestemam asa cum i-am blestemat pe cei care au incalcat Sabatul. Porunca lui Allah este intotdeauna implinita.

Allah Preainaltul le porunceste oamenilor Scripturii, dintre iudei si crestini, sa creada in Mesagerul Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si in ceea ce Allah a pogorat asupra lui din Coranul cel mare, care are autoritate asupra Cartilor anterioare si le confirma. Aceste Carti vestisera venirea lui, iar cand ceea ce fusese vestit s-a implinit, aceasta a confirmat acea veste.

De asemenea, daca ei nu cred in acest Coran, inseamna ca nu cred nici in ceea ce se afla in propriile lor Carti, deoarece Cartile lui Allah se confirma si se armonizeaza unele cu altele. Pretentia de a crede in unele si de a nu crede in altele este, asadar, o pretentie falsa, care nu poate fi adevarata.

Cuvintele „Credeti in ceea ce am pogorat, confirmand ceea ce aveti deja” ii indeamna si le arata ca ei ar trebui sa fie cei dintai care se grabesc sa creada in Coran, datorita stiintei si Scripturii cu care Allah i-a binecuvantat. Acestea fac ca indatorirea lor sa fie mai mare decat a altora. De aceea El i-a amenintat pentru lipsa credintei: „inainte ca Noi sa stergem chipuri si sa le intoarcem spre spatele lor”.

Aceasta este o rasplata de acelasi fel cu faptele lor. Ei au parasit adevarul, au dat intaietate falsitatii si au rasturnat realitatile, socotind falsitatea adevar si adevarul falsitate. Ca rasplata de acelasi fel, chipurile lor vor fi sterse asa cum au sters ei adevarul si vor fi intoarse spre spatele lor, astfel incat chipurile sa ajunga la ceafa. Aceasta este cea mai urata pedeapsa.

„Ori sa-i blestemam asa cum i-am blestemat pe cei care au incalcat Sabatul”, adica sa-i indepartam de mila Sa si sa-i pedepsim prefacandu-i in maimute, asa cum li s-a intamplat fratilor lor care au incalcat Sabatul: „Le-am spus: «Fiti maimute dispretuite!»” (al-Baqarah, 2:65).

„Porunca lui Allah este intotdeauna implinita.” Aceasta este asemenea cuvintelor Sale: „Cand hotaraste un lucru, El nu face decat sa-i spuna: «Fii!», si el este” (Ya-Sin, 36:82).

Versetul 48

ج
 إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ ۚ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ۚ وَمَنْ يُشْرِكْ
 بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ﴿٤٨﴾

48. Cu adevarat, Allah nu iarta sa I se asocieze ceva, dar iarta ceea ce este mai prejos de aceasta cui voieste. Acela care Ii asociaza ceva lui Allah a nascocit un pacat mare.

Allah Preainaltul vesteste ca nu-l iarta pe acela care Ii asociaza ceva si moare fara cainta, dar iarta pacatele mai mici decat shirkul, fie ele mici ori mari, cui voieste, atunci cand inteplepciunea Sa cere iertarea.

Pentru pacatele mai mici decat shirkul, Allah a randuit numeroase pricini ale iertarii: faptele bune care sterg pacatele; necazurile, suferintele si durerile care le ispasesc in aceasta lume, in barzakh si in Ziua Invierii; rugaciunile credinciosilor unii pentru altii; mijlocirea celor carora li se va ingadui sa mijloceasca; si, mai presus de toate acestea, mila Sa, de care oamenii credintei si ai tawhidului sunt cei mai vrednici.

Shirkul este opusul deplin al acestora. Cel care Ii asociaza ceva lui Allah si-a inchis singur portile iertarii si ale milei. Faptele de ascultare lipsite de tawhid nu-i aduc niciun folos, iar necazurile nu-i ispasesc nimic. In Ziua Invierii, asemenea oameni nu vor avea „nici mijlocitori, nici vreun prieten apropiat” (ash-Shu'ara', 26:100-101).

De aceea Allah Preainaltul spune: „Acela care Ii asociaza ceva lui Allah a nascocit un pacat mare”, adica a savarsit o vina uriasa. Ce nedreptate poate fi mai mare decat aceea a omului care pune pe acelasi plan o faptura creata din tarana, nedesavarsita din toate punctele de vedere, dependenta prin insasi firea ei si neputincioasa sa-si aduca vreun folos ori rau - cu atat mai putin celui care o adora - si care nu stapaneste nici moartea, nici viata si nici invierea, cu Creatorul tuturor lucrurilor, desavarsit din toate punctele de vedere si deplin independent de toate fapturile Sale, in Mana Caruia se afla folosul si raul,

puterea de a darui si de a retine darurile si de la Care vine orice binefacere pe care o are vreo faptura? Exista oare o nedreptate mai mare decat aceasta?

Din acest motiv, Allah a hotarat ca acela care moare in aceasta stare sa ramana vesnic in pedeapsa si sa fie lipsit de rasplata: „Acela care Ii asociaza ceva lui Allah - Allah i-a oprit Paradisul, iar adapostul lui va fi Focul” (al-Ma'idah, 5:72).

Aceasta se refera la cel care nu se caieste. Cat despre cel care se caieste, atat shirkul, cat si pacatele mai mici ii sunt iertate, asa cum spune Allah Preainaltul: „Spune: «O, robii Mei care ati intrecut masura impotriva voastra insiva! Nu deznadajduiti de mila lui Allah. Cu adevarat, Allah iarta toate pacatele»” (az-Zumar, 39:53), adica aceluia care se caieste inaintea Lui.

Versetele 49 si 50

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْكُونَ أَنْفُسَهُمْ^ج بَلَى اللَّهُ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَلَا يُظْلَمُونَ
 فَتِيلًا ﴿٤٩﴾

49. Nu i-ai vazut pe cei care se socotesc curati? Dimpotriva, Allah il curateste pe cine vointe, iar ei nu vor fi nedreptatiti nici cat firul subtire din samburele unei curmale.

أَنْظِرْ كَيْفَ يَقْتُرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ^ص وَكَفَى بِهِ إِثْمًا مُّبِينًا ﴿٥٠﴾

50. Priveste cum nascocesc minciuni despre Allah! Aceasta este de ajuns ca pacat vadit.

Allah le arata robilor Sai cat de uimitoare este starea acelor dintre iudei, crestini si cei asemenea lor care se socotesc pe ei insisi curati, mustrandu-i. Ei pretind ca sunt buni si puri si se lauda cu insusiri care nu se afla in ei. Iudeii si crestinii spun: „Noi suntem fiii lui Allah si cei iubiti de El” (al-Ma'idah, 5:18) si: „Nu va intra in Paradis decat cel care este iudeu ori crestin” (al-Baqarah, 2:111).

Aceasta este numai o pretentie fara dovada. Dovada este ceea ce a vestit Coranul: „Dimpotriva, acela care isi supune chipul lui Allah si face bine isi va avea rasplata la Domnul sau; ei nu vor avea a se teme si nici nu vor fi mahniti” (al-Baqarah, 2:112).

Acestia sunt cei pe care Allah ii socoteste curati. De aceea El spune: „Dimpotriva, Allah il curateste pe cine vointe”, prin credinta, faptele bune, parasirea purtarilor urate si dobandirea purtarilor frumoase.

Cat despre cei care se lauda pe ei insisi, pretinzand ca sunt curati, ca urmeaza binele si ca rasplata le apartine numai lor, ei mint. Din pricina nedreptatii si necredintei lor, nu au nicio parte din insusirile celor curati, nu din pricina vreunei nedreptati din partea lui Allah. De aceea El spune: „iar ei nu vor fi nedreptatiti nici cat firul subtire din samburele unei curmale”. Aceasta este o negatie generala: nu vor fi nedreptatiti deloc, nici macar cat firul din scobitura samburelui de curmala ori cat firicelul obtinut prin rasucirea murdariei de pe mana sau din alta parte.

„Priveste cum nascocesc minciuni despre Allah”, socotindu-se pe ei insisi curati. Aceasta este una dintre cele mai mari forme de nascocire a minciunii despre Allah, fiindca, laudandu-se pe ei insisi, pretind ca Allah a declarat adevarat ceea ce urmeaza ei si fals ceea ce urmeaza musulmanii credinciosi. Aceasta este dintre cele mai urate minciuni, caci rastoarna realitatile si face adevarul falsitate, iar falsitatea adevar. De aceea Allah spune: „Aceasta este de ajuns ca pacat vadit”, adica un pacat limpede si vadit, care merita o pedeapsa cuprinzatoare si dureroasa.

Versetele 51 la 57

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ
وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَىٰ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا سَبِيلًا ﴿٥١﴾

51. Nu i-ai vazut pe aceia carora li s-a dat o parte din Scriptura? Ei cred in jibt si taghut si le spun celor care nu cred: „Acestia sunt mai bine calauziti pe cale decat cei care cred.”

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ ^طوَمَن يَلْعَنِ اللَّهُ فَن لَّن تَجِدَ لَهُ نَصِيرًا ﴿٥٢﴾

52. Acestia sunt cei pe care Allah i-a blestemat, iar acela pe care Allah il blestema nu va gasi niciun ajutor.

أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّنَ الْمُلْكِ فَإِذَا لَا يُؤْتُونَ النَّاسَ نَقِيرًا ﴿٥٣﴾

53. Au ei oare vreo parte din stapanire? Daca ar avea, nu le-ar da oamenilor nici cat punctul din samburele unei curmale.

أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۖ فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا ﴿٥٤﴾

54. Sau ii pizmuiesc pe oameni pentru ceea ce Allah le-a daruit din harul Sau? Noi am daruit familiei lui Ibrahim Scriptura si intelegiunea si le-am daruit o mare stapanire.

فَمِنْهُمْ مَنْ ءَامَنَ بِهِ ۖ وَمِنْهُمْ مَنْ صَدَّ عَنْهُ ۚ وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ﴿٥٥﴾

55. Printre ei sunt unii care au crezut in el, iar altii s-au indepartat de el. Jahannam este de ajuns ca foc mistuitor.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصْلِيهِمْ نَارًا كَلَّمَا تَضَجَّتْ جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ
جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٥٦﴾

56. Pe cei care nu cred in semnele Noastre ii vom arunca in Foc. Ori de cate ori pieile lor vor fi arse, le vom schimba cu alte piei, pentru ca ei sa guste pedeapsa. Cu adevarat, Allah este Atotputernic, Preaintelept.

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۖ لَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيلًا ﴿٥٧﴾

57. Iar pe cei care cred si savarsesc fapte bune ii vom face sa intre in Gradini pe sub care curg rauri, unde vor ramane vesnic. Acolo vor avea sotii curatite si ii vom face sa intre intr-o umbra deasa.

Aceste versete arata o parte dintre purtarile urate ale iudeilor si pizma lor fata de Profet - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si fata de credinciosi. Firea lor josnica si purtarea lor rea i-au facut sa paraseasca credinta in Allah si in Mesagerul Sau si sa o inlocuiasca cu credinta in jibt si taghut. Aceasta inseamna credinta in adorarea altuia in afara de Allah si judecarea dupa altceva decat Legea lui Allah.

Aici intra vrajitoria, ghicitoria, adorarea altuia in afara de Allah si ascultarea de Shaytan. Toate acestea se cuprind in jibt si taghut. Tot astfel, necredinta si pizma lor i-au facut sa dea intaietate caii celor care nu cred in Allah - adoratorii idolilor - fata de calea credinciosilor.

„Si le spun celor care nu cred”, cautand sa-i multumeasca si sa-i linguseasca si din ura fata de credinta, „Acestia sunt mai bine calauziti pe cale decat cei care cred”, adica in privinta drumului pe care il urmeaza. Cat de mare este prostia si incapatanarea lor si cat de slaba le este ratiunea!

Cum au putut urma aceasta cale vrednica de mustrare? Au crezut oare ca o astfel de afirmatie poate fi acceptata de un om intept ori ca poate parea plauzibila chiar si unui nestiutor?

Cum poate fi socotita mai buna o religie intemeiata pe adorarea idolilor, care interzice lucrurile bune si ingaduie lucrurile rele si oprite, care raspandeste nedreptatea intre oameni, il pune pe Creator pe acelasi plan cu fapturile si cere necredinta in Allah, in Mesagerii si in Cartile Sale, decat religia intemeiata pe adorarea Celui Milostiv, pe sinceritate fata de Allah in taina si in vazul oamenilor, pe lepadarea tuturor celor adorati in afara Lui - idoli, rivali si mincinosi -, pe pastrarea legaturilor de rudenie, pe bunatate fata de toate fapturile, chiar si fata de animale, pe dreptate si echitate intre oameni, pe interzicerea oricarui rau si a oricarei nedreptati si pe sinceritate in toate cuvintele si faptele? O astfel de preferinta nu poate fi decat nebunie curata.

Acela care alege astfel este fie dintre oamenii cei mai nestiutori si mai lipsiti de judecata, fie dintre cei mai razvratiti si mai incapatanati in respingerea adevarului. Aceasta este realitatea lor. De aceea Allah Preainaltul spune despre ei: „Acestia sunt cei pe care Allah i-a blestemat”, adica i-a indepartat de mila Sa si a coborat pedeapsa asupra lor.

„Iar acela pe care Allah il blestema nu va gasi niciun ajutor”, adica pe nimeni care sa se ingrijeasca de treburile lui, sa-l ocroteasca si sa indeparteze raul de la el. Aceasta este pierderea cea mai mare.

„Au ei oare vreo parte din stapanire?” Oare au o parte din stapanire, astfel incat sa dea intaietate cui voiesc, dupa simplele lor pofte? Daca ar fi asa, ar fi partasi cu Allah in carmuirea stapanirii Sale. Chiar si atunci, s-ar purta cu cea mai mare zgarcenie si avaritie. De aceea El spune: „Daca ar avea, nu le-ar da oamenilor nici cat punctul din samburele unei curmale”, adica nu le-ar da nimic, nici macar un lucru neinsemnat.

Aceasta descrie zgarcenia lor nemasurata, presupunand ca ar avea vreo parte din stapanirea lui Allah. Intrebarea are un raspuns limpede, fiind statornicit in mintea fiecaruia ca ei nu au nicio asemenea parte.

„Sau ii pizmuiesc pe oameni pentru ceea ce Allah le-a daruit din harul Sau?” Oare pricina cuvintelor lor este pretentia ca sunt partasi cu Allah si ca, prin urmare, pot da intaietate cui voiesc? Sau pricina este pizma fata de Mesager - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si fata de credinciosi pentru harul daruit lor de Allah, desi aceasta daruire nu este ceva fara precedent?

„Noi am daruit familiei lui Ibrahim Scriptura si intelepciunea si le-am daruit o mare stapanire.” Allah le-a daruit lui Ibrahim si urmasilor sai Profetia si Scriptura, precum si stapanirea pe care a daruit-o unora dintre Profetii Sai, asa cum au fost Dawud si Sulayman. Harul Sau nu a incetat sa coboare asupra robilor Sai credinciosi. Cum pot ei, asadar, sa dezaprobe faptul ca Allah i-a daruit lui Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, cea mai buna si mai mare dintre fapturi, omul care Il cunoaste si se teme de El cel mai mult, Profetia, ajutorul si stapanirea?

„Printre ei sunt unii care au crezut in el”, adica in Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, si astfel au dobandit fericirea in aceasta lume si izbanda in Viata de Apoi, „iar altii s-au indepartat de el” din incapatanare, ura si pizma. Din pricina unora dintre pacatele lor, acestia au fost loviti de necazuri si suferinte in aceasta lume.

„Jahannam este de ajuns ca foc mistuitor.” El ii va cuprinde pe aceia care nu cred in Allah si tagaduiesc Profetia Mesagerilor Sai, fie ei iudei, crestini ori dintre ceilalti necredinciosi.

De aceea Allah spune: „Pe cei care nu cred in semnele Noastre ii vom arunca in Foc”, un Foc aprins cu putere si de o arsita cumplita. „Ori de cate ori pieile lor vor fi arse, le vom schimba cu alte piei, pentru ca ei sa guste pedeapsa.” Durerea si suferinta lor vor ajunge astfel la culme. Asa cum au staruit in necredinta si incapatanare pana cand acestea au devenit insusiri statornice, si pedeapsa li se va repeta ca rasplata dreapta. „Cu adevarat, Allah este Atotputernic, Preaintelept”, avand putere si intelepciune desavarsite in creatie si porunca, in rasplata si pedeapsa.

„Iar pe cei care cred” in Allah si in toate lucrurile in care li s-a poruncit sa creada „si savarsesc fapte bune”, atat faptele obligatorii, cat si cele recomandate, „ii vom face sa intre in Gradini pe sub care curg rauri, unde vor ramane vesnic. Acolo vor avea sotii curatite”, adica lipsite de purtari urate, de fapte rele si de necuratiile si neajunsurile care se gasesc la femeile din aceasta lume, „si ii vom face sa intre intr-o umbra deasa”.

Versetele 58 si 59

* إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٥٨﴾

58. Cu adevarat, Allah va porunceste sa inapoiati lucrurile incredintate celor carora li se cuvin, iar cand judecati intre oameni, sa judecati cu dreptate. Cat

de minunat este lucrul la care va indeamna Allah! Cu adevarat, Allah este Atoateazitor, Atoatevazator.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ ج
تَنَزَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٥٩﴾

59. O, voi cei care credeti! Supuneti-va lui Allah, supuneti-va Mesagerului si celor dintre voi care au autoritate. Daca va certati asupra unui lucru, intoarceti-l la Allah si la Mesager, daca voi credeti in Allah si in Ziua de Apoi. Aceasta este mai bine si are urmarea cea mai buna.

Prin lucrurile incredintate se intelege tot ceea ce i se incredinteaza omului si i se porunceste sa pastreze. Allah le porunceste robilor Sai sa-si indeplineasca pe deplin obligatiile fata de cei indreptatiti, fara nicio lipsa si fara amanare. Aici intra functiile de raspundere, averile, tainele si indatoririle a caror implinire nu o vede nimeni in afara de Allah.

Juristii au aratat ca acela caruia i s-a incredintat un lucru este dator sa-l pazeasca asezandu-l intr-un loc in care asemenea lucruri sunt pastrate de obicei. Aceasta deoarece obligatia asumata nu poate fi indeplinita, iar lucrul nu poate fi inapoiat la cerere decat daca este pastrat; de aceea pastrarea lui devine obligatorie.

Cuvintele „celor carora li se cuvin” arata ca lucrul incredintat nu trebuie dat altuia decat aceluia care l-a incredintat; reprezentantul sau are aceleasi drepturi in aceasta privinta. Daca lucrul este dat altcuiva decat celui indreptatit, obligatia asumata nu a fost indeplinita.

„Iar cand judecati intre oameni, sa judecati cu dreptate.” Aceasta cuprinde judecarea intre ei in pricini privind viata, averea si onoarea oamenilor, fie ca lucrul este mare ori mic si fie ca oamenii sunt rude ori straini, drepti ori pacatosi, prieteni ori dusmani.

Dreptatea cu care Allah a poruncit sa se judece este ceea ce El a legiuit prin cuvintele Mesagerului Sau - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, in privinta normelor si a hotararilor. Aceasta cere cunoasterea dreptatii pentru a judeca potrivit ei.

Fiindca aceste porunci sunt bune si drepte, Allah spune: „Cat de minunat este lucrul la care va indeamna Allah! Cu adevarat, Allah este Atoateazitor, Atoatevazator.” Aceasta este o lauda adusa poruncilor si interdictiilor lui Allah, caci ele cuprind binele acestei lumi si al Vietii de Apoi si indeparteaza raul din

amandoua. Cel Care le-a legiuit este Atoateauzitorul si Atoatevazatorul, Caruia nimic nu-I este ascuns si Care cunoaste mai bine decat robii ceea ce le aduce binele.

Apoi Allah a poruncit supunerea fata de El si fata de Mesagerul Sau, prin implinirea lucrurilor obligatorii si recomandate pe care le poruncesc si prin parasirea celor pe care le interzic. El a poruncit si supunerea fata de cei care au autoritate, precum conducatorii, dregatorii si invatatii. Treburile religioase si lumesti ale oamenilor nu pot fi indreptate decat prin supunerea fata de ei, in ascultare de Allah si cautand rasplata aflata la El.

Aceasta supunere este insa conditionata de faptul ca ei nu poruncesc neascultarea de Allah. Daca poruncesc asa ceva, nicio faptura nu trebuie ascultata intr-un lucru care insemna neascultare fata de Creator.

Poate ca din acest motiv verbul „supuneti-va” nu este repetat inaintea celor care au autoritate, asa cum este repetat inaintea Mesagerului. Mesagerul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - porunceste numai ascultarea de Allah, iar acela care i se supune lui I se supune lui Allah. In schimb, supunerea fata de cei care au autoritate este conditionata de faptul ca poruncile lor nu implica savarsirea unui pacat.

Apoi Allah a poruncit ca orice lucru asupra caruia oamenii se cearta, fie ca priveste temeliile religiei, fie ramurile ei, sa fie intors la Allah si la Mesager, adica la Cartea lui Allah si la Sunnah Mesagerului Sau - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa. In ele se afla hotararea care desparte adevarul de fals in toate lucrurile asupra carora oamenii au pareri diferite: fie printr-un text limpede si direct, fie prin sensul general al unui text, fie printr-o aluzie, o atentionare, un sens implicit ori un inteles general dupa care se masoara lucrurile asemanatoare.

Cartea lui Allah si Sunnah Mesagerului Sau sunt temelia religiei, iar credinta nu poate fi dreapta fara ele. De aceea, intoarcerea la ele este o conditie a credintei. Allah spune: „daca voi credeti in Allah si in Ziua de Apoi”. Aceasta arata ca acela care nu intoarce la ele lucrurile disputate nu este un credincios adevarat, ci crede in taghut, asa cum este aratat in versetul urmator.

„Aceasta”, adica intoarcerea la Allah si la Mesagerul Sau, „este mai bine si are urmarea cea mai buna”, fiindca hotararea lui Allah si a Mesagerului Sau este cea mai buna si mai dreapta hotarare si cea mai folositoare pentru oameni in religia lor, in lumea lor si in Viata de Apoi.

Versetele 60 la 63

أَلَمْ تَر إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ
يُرِيدُونَ أَنْ يُتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ ۚ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ
أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾

60. Nu i-ai vazut pe cei care pretind ca au crezut in ceea ce ti-a fost pogorat tie si in ceea ce a fost pogorat inaintea ta? Ei voiesc sa caute judecata la taghut, desi li s-a poruncit sa nu creada in el. Shaytan vointe sa-i rataceasca intr-o ratacire indepartata.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أُنْزِلَ إِلَهُ وَإِلَىٰ الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ
عَنْكَ صُدُودًا ﴿٦١﴾

61. Cand li se spune: „Veniti la ceea ce Allah a pogorat si la Mesager”, ii vezi pe ipocriti indepartandu-se de tine cu totul.

فَكَيْفَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَاءُوكَ يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْ
أَرَدْنَا إِلَّا إِحْسَانًا وَتَوْفِيقًا ﴿٦٢﴾

62. Cum va fi cand ii va lovi un necaz din pricina celor trimise inainte de mainile lor, iar apoi vor veni la tine jurand pe Allah: „Noi nu am voit decat binele si impacarea”?

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ فِي
أَنْفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا ﴿٦٣﴾

63. Acestia sunt cei despre care Allah cunoaste ceea ce se afla in inimile lor. Intoarce-te de la ei, povatuieste-i si spune-le despre ei insisi un cuvnt care sa le patrunda adanc.

Allah le arata robilor Sai cat de uimitoare este starea ipocritilor, a „celor care pretind” ca au crezut in ceea ce a adus Mesagerul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si in ceea ce fusese pogorat inaintea lui, dar care, cu toate acestea, „voiesc sa caute judecata la taghut”. Aici, taghut este tot acela care judeca prin altceva decat ceea ce Allah a pogorat.

Ei fac aceasta desi „li s-a poruncit sa nu creada in el”. Cum poate fi impacat acest lucru cu credinta? Credinta cere supunere fata de Legea lui Allah si primirea hotararii Sale in toate treburile. Acela care pretinde credinta, dar alege hotararea taghutului in locul hotararii lui Allah, este mincinos. Aceasta este una dintre caile prin care Shaytan ii rataceste. De aceea Allah spune: „Shaytan voieste sa-i rataceasca intr-o ratacire indepartata” de adevar.

Cum va fi starea acestor rataciti „cand ii va lovi un necaz din pricina celor trimise inainte de mainile lor”, adica din pricina pacatelor lor, printre care cautarea judecatii la taghut?

„Iar apoi vor veni la tine”, cerandu-si iertare pentru ceea ce au savarsit si spunand: „Noi nu am voit decat binele si impacarea”, adica intentia noastra a fost numai sa facem bine celor doua parti aflate in cearta si sa le impacam. Insa ei mint, caci cea mai buna facere de bine este cautarea judecatii la Allah si la Mesagerul Sau: „Cine este mai bun decat Allah in judecata pentru un popor care are certitudine?” (al-Ma'idah, 5:50).

De aceea Allah spune: „Acestia sunt cei despre care Allah cunoaste ceea ce se afla in inimile lor”, anume ipocrizia si intentiile rele. „Intoarce-te de la ei”, adica nu le acorda atentie si nu le rasplati faptele si cuvintele; „povatuieste-i”, aratandu-le hotararea lui Allah, indemnandu-i sa I se supuna si avertizandu-i sa nu paraseasca aceasta supunere.

„Si spune-le despre ei insisi un cuvânt care sa le patrunda adanc”, adica povatuieste-i in taina, intre tine si ei, fiindca povatuirea in taina este mai potrivita pentru atingerea scopului. Mostra-i cu tarie si opreste-i de la fapta lor intr-un fel care poate duce cel mai bine la rezultatul urmarit.

Aceasta arata ca pacatosul poate fi lasat nepedepsit in vazul oamenilor, dar trebuie povatuit in taina cu cea mai mare asprime, in felul socotit cel mai potrivit pentru atingerea scopului.

Versetele 64 si 65

ج
وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ
جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا
رَّحِيمًا ﴿٦٤﴾

64. Noi nu am trimis niciun Mesager decat pentru ca el sa fie ascultat, cu voia lui Allah. Daca ei ar fi venit la tine dupa ce s-au nedreptatit pe ei insisi, ar fi

cerut iertare de la Allah, iar Mesagerul ar fi cerut iertare pentru ei, L-ar fi aflat pe Allah Primitor al caintei, Milostiv.

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ
حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيَسْلُبُوكَ تُسْلِيمًا ﴿٦٥﴾

65. Nu, pe Domnul tau! Ei nu vor crede pana cand nu te vor lua judecator in toate neintelegerile dintre ei, apoi nu vor gasi in sufletele lor nicio apasare fata de ceea ce ai hotarat si se vor supune pe deplin.

Allah face aici o vestire care cuprinde porunca si indemnul la ascultarea Mesagerului si arata ca scopul trimiterii Mesagerilor a fost ca ei sa fie ascultati. Oamenii la care au fost trimisi trebuie sa li se supuna in tot ceea ce le poruncesc si le interzic si sa-i cinsteasca asa cum acela care asculta il cinstește pe cel ascultat.

Aceasta confirma ocrotirea Mesagerilor de greseala in tot ceea ce transmit de la Allah si in ceea ce poruncesc si interzic, deoarece Allah a poruncit ascultarea lor fara exceptie. Daca nu ar fi fost ocrotiti de greseala si ar fi putut porunci ceva gresit, ascultarea lor nu ar fi fost poruncita fara exceptie.

„Cu voia lui Allah”, adica ascultarea celui care se supune are loc prin hotararea si randuiala lui Allah. Aceste cuvinte confirma hotararea si randuiala divina, indeamna la cautarea ajutorului lui Allah si arata ca omul nu se poate supune Mesagerului daca Allah nu-l ajuta.

Apoi Allah vesteste marea Sa darnicie si bunatate si il cheama pe acela care savarseste fapte rele sa le recunoasca, sa se caiasca si sa-I ceara iertare: „Daca ei ar fi venit la tine dupa ce s-au nedreptatit pe ei insisi”, adica recunoscandu-si pacatele si smerindu-se din pricina lor, „ar fi cerut iertare de la Allah, iar Mesagerul ar fi cerut iertare pentru ei, L-ar fi aflat pe Allah Primitor al caintei, Milostiv”.

Allah le-ar fi primit cainta, le-ar fi iertat nedreptatea si i-ar fi cuprins cu mila Sa, primindu-le cainta, ajutandu-i sa se caiasca si rasplatindu-i pentru aceasta. Venirea la Mesager era valabila numai in timpul vietii sale, asa cum arata contextul, fiindca cererea lui de iertare putea avea loc numai cat timp era viu. Dupa moartea sa, nu trebuie sa i se ceara nimic; aceasta intra in shirk.

Apoi Allah jura pe Sine Insusi ca ei nu vor avea credinta pana cand nu-l vor lua pe Mesagerul Sau judecator in toate neintelegerile dintre ei, adica in toate lucrurile asupra carora exista divergente. Lucrurile asupra carora exista consens nu intra aici, fiindca acel consens nu poate fi intemeiat decat pe Carte si Sunnah.

A cere judecata potrivit Legii nu este de ajuns pana cand nu dispare din inimi orice apasare si retinere fata de aceasta hotarare. Nici aceasta nu este de ajuns pana cand oamenii nu o primesc cu deplina supunere, cu inima deschisa si linistita, atat in purtarea lor, cat si in sinea lor.

A cere judecata potrivit Legii reprezinta treapta Islamului; lipsa apasarii din inima este treapta credintei; iar supunerea deplina este treapta ihsanului. Acela care desavarseste toate aceste trepte si-a desavarsit intreaga religie. Acela care paraseste judecata amintita fara sa o recunoasca este necredincios, iar acela care o paraseste desi o recunoaste este supus aceleiasi judecati ca ceilalti pacatosi asemenea lui.

Versetele 66 la 68

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنِ اقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ أَوْ أَخْرِجُوا مِنْ دَيْرِكُمْ مَا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ مِنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ نَبِئًا ﴿٦٦﴾

66. Daca le-am fi poruncit: „Ucideti-va unii pe altii” ori: „Iesiti din casele voastre”, numai putini dintre ei ar fi facut-o. Daca ar fi facut ceea ce li se poruncise, ar fi fost mai bine pentru ei si le-ar fi sporit statornicia.

وَإِذَا لَا تَأْتِيهِمْ مِنْ لَدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٦٧﴾

67. Atunci le-am fi daruit de la Noi o rasplata mare.

وَلَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٦٨﴾

68. Si i-am fi calauzit pe o cale dreapta.

Allah Preainaltul vesteste ca, daca le-ar porunci robilor lucruri grele pentru suflete, precum uciderea unora de catre altii si iesirea din case, numai putini dintre ei le-ar implini. Ei trebuie, asadar, sa-I multumeasca pentru ca le-a facut usoare poruncile pe care le-a dat si nu le-a asezat intr-o stare in care sa nu le poata implini.

Acest lucru arata ca robul trebuie sa priveasca la greutatile si incercarile pe care Allah ar fi putut sa i le randuiasca. Astfel va intelege ca actele de adorare pe care i le-a poruncit sunt foarte usoare, iar lauda si multumirea lui fata de Domnul sau vor creste.

Apoi Allah ii instiinteaza ca trebuie sa implineasca ceea ce li se porunceste in fiecare vreme, sa-si indrepte eforturile spre aceasta si sa se straduiasca sa o desavarseasca. Ei nu trebuie sa-si indrepte atentia spre lucruri care nu le-au fost cerute si la care nu pot ajunge.

Robul trebuie sa priveasca la starea in care se afla si la lucrul care i s-a cerut, sa-l implineasca si sa-l desavarseasca. Apoi va inainta treptat, pana cand va dobandi cunoasterea si va savarsi faptele care i-au fost randuite in treburile religioase si lumesti.

Aceasta este deosebirea fata de omul care priveste spre un lucru la care nu a ajuns si care nu i s-a cerut inca. Un astfel de om cu greu isi va atinge telul, fiindca isi risipeste eforturile, este lenes si lipsit de ravna.

Apoi Allah arata patru urmari bune ale implinirii lucrurilor poruncite.

Prima urmare

Dobandirea binelui, dupa cuvintele: „ar fi fost mai bine pentru ei”. Ei s-ar fi numarat printre oamenii buni, care dobandesc insusiri frumoase prin faptele bune ce le-au fost poruncite si prin care se departeaza de insusirile oamenilor rai. Confirmarea unui lucru insemna negarea contrariului sau.

A doua urmare

Dobandirea statornicie si sporirea ei. Allah ii intareste pe cei care cred prin credinta lor, care ii indeamna sa implineasca lucrurile poruncite si povatuite. El ii intareste in viata acestei lumi atunci cand apar indoieli si tulburari cu privire la porunci si interdictii ori cand vin necazurile.

Ei dobandesc atunci statornicie, ajutor si calauzire pentru implinirea poruncilor si parasirea lucrurilor oprite. Cand vin necazurile pe care sufletele le primesc cu greutate, ei sunt indrumati si ajutati sa ramana statornici, fie rabdand, fie primind hotararea lui Allah cu multumire, fie aratandu-I recunostinta.

Ajutorul lui Allah coboara asupra lor si ii face in stare sa implineasca acestea. El ii intareste in religia lor la moarte si in mormant.

Mai mult, acela care implineste lucrul poruncit continua sa se deprinda cu randuielile Legii pana cand ele devin o insusire statornica si ajung sa-i fie iubite. Aceasta il ajuta sa ramana statornic in actele de adorare si ascultare.

A treia urmare

„Atunci le-am fi daruit de la Noi o rasplata mare”, in aceasta lume si in Viata de Apoi, pentru suflet, pentru inima si pentru trup, precum si desfatarile vesnice

ale Paradisului, pe care niciun ochi nu le-a vazut, nicio ureche nu le-a auzit si nicio inima omeneasca nu si le-a inchipuit.

A patra urmare

Calauzirea spre o cale dreapta. Aceasta este o formulare generala dupa mentionarea unor lucruri particulare, datorita virtutii calauzirii spre calea dreapta. Ea cuprinde cunoasterea adevarului, iubirea lui, acordarea intaietatii adevarului si punerea lui in practica. Intreaga fericire si izbanda depind de aceasta. Acela care este calauzit spre calea dreapta a primit ajutor pentru orice bine si ocrotire de orice rau.

Versetele 69 si 70

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ
وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾

69. Aceia care se supun lui Allah si Mesagerului vor fi impreuna cu cei asupra carora Allah Si-a revarsat binefacerea: Profetii, cei deplin sinceri si adevarati in credinta, martirii si cei drepti. Ce buni insotitori sunt acestia!

ذَٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ عِلِمًا ﴿٧٠﴾

70. Acest har este de la Allah, iar Allah este de ajuns ca Atotstiutor.

Oricine I se supune lui Allah si Mesagerului Sau - barbat ori femeie, mic ori mare -, potrivit situatiei sale si indatoririlor care ii revin, se va afla „impreuna cu cei asupra carora Allah Si-a revarsat binefacerea”. Aceasta este marea binefacere care duce la desavarsire, izbanda si fericire.

„Profetii” sunt cei pe care Allah i-a ales prin Revelatie si prin trimiterea lor la fapturile Sale, ca sa le cheme la Allah.

„Cei deplin sinceri si adevarati in credinta” sunt cei care au ajuns la cea mai inalta treapta a credintei in ceea ce au adus Mesagerii. Ei au recunoscut adevarul, au avut certitudine in privinta lui si au lucrat potrivit lui prin cuvinte, fapte si purtare si prin chemarea oamenilor la Allah.

„Martirii” sunt cei care au luptat pe calea lui Allah pentru ca religia Sa sa fie mai presus si au fost ucisi. „Cei drepti” sunt cei a caror purtare este dreapta atat in vazul oamenilor, cat si in taina si ale caror fapte sunt drepte.

Oricine I se supune lui Allah va fi impreuna cu acesti oameni si se va numara printre ei. „Ce buni insotitori sunt acestia!” Cat de frumoasa va fi tovarasia lor in Gradinile desfatarii, bucuria de a le fi aproape si apropierea de Domnul lumilor!

„Acest har” la care au ajuns „este de la Allah”. El i-a calauzit spre el, i-a ajutat sa-l dobandeasca si le-a daruit o rasplata mult mai mare decat faptele lor. „Iar Allah este de ajuns ca Atotstiutor.” El cunoaste starile robilor Sai si pe acela care merita aceasta rasplata mare prin faptele bune savarsite cu sinceritate.

Versetele 71 la 74

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ فَانفِرُوا ثُبَاتٍ أَوْ انفِرُوا جَمِيعًا ﴿٧١﴾

71. O, voi cei care credeti! Luati-va masurile de paza, apoi porniti in grupuri ori porniti cu totii.

وَإِنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ لَيَبْطِئَنَّ فَإِنْ أَصَابَكُمْ مُصِيبَةٌ قَالَ قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ﴿٧٢﴾

72. Printre voi este cu siguranta unul care ramane in urma. Daca va loveste un necaz, el spune: „Allah m-a binecuvantat, fiindca nu am fost de fata impreuna cu ei.”

وَلَيْنِ أَصَبَكُمْ فَضْلٌ مِّنَ اللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَن لَّمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَلَيْتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧٣﴾

73. Dar daca va ajunge un har de la Allah, el va spune, ca si cum nu ar fi existat nicio legatura de iubire intre voi si el: „Ce bine ar fi fost daca as fi fost cu ei! As fi dobandit o izbanda mare.”

ج
* فَلْيَقْتُلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَمَنْ يُقْتَلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٧٤﴾

74. Sa lupte pe calea lui Allah aceia care vand viata acestei lumi pentru Viata de Apoi. Aceluia care lupta pe calea lui Allah si este ucis ori biruieste ii vom darui curand o rasplata mare.

Allah le porunceste robilor Sai credinciosi sa ia masuri de paza impotriva dusmanilor necredinciosi. Aici intra toate mijloacele care ii ajuta sa lupte si sa indeparteze atacul: folosirea cetatilor si a santurilor, invatarea tragerii si a calariei, deprinderea mestesugurilor care ajuta la aceasta, cunoasterea cailor de acces, a cailor de retragere si a planurilor dusmanului si plecarea pe calea lui Allah.

De aceea El spune: „apoi porniti in grupuri”, adica separat, astfel incat o ceata ori un detasament sa plece, iar altii sa ramana, „ori porniti cu totii”. Aceasta se hotaraste dupa ceea ce implineste cel mai bine scopul, il infrange pe dusman si ii ajuta pe musulmani si religia lor. Versetul este asemenea cuvintelor lui Allah: „Pregatiti impotriva lor toata puterea de care sunteti in stare” (al-Anfal, 8:60).

Apoi Allah vorbeste despre cei slabi in credinta, care raman in urma si nu participa la jihad: „Printre voi este cu siguranta unul care ramane in urma”, o, credinciosilor. Acesta este omul cu ravna si hotarare slabe fata de jihadul pe calea lui Allah, din slabiciune, lene si lasitate. Aceasta este interpretarea cea mai corecta.

S-a spus si ca formularea araba inseamna ca un asemenea om ii face si pe altii sa ramana in urma, oprindu-i de la lupta; aceasta i-ar desemna pe ipocriti. Insa primul sens este mai puternic din doua motive.

Mai intai, Allah spune „printre voi”, iar cuvintele li se adreseaza credinciosilor. In al doilea rand, in versetul urmator El spune: „ca si cum nu ar fi existat nicio legatura de iubire intre voi si el”. Allah a taiat legatura de iubire dintre necredinciosi - atat mushriki, cat si ipocriti - si credinciosi.

Realitatea confirma si ea aceasta interpretare. Credinciosii sunt de doua feluri: unii au credinta sincera, nascuta din certitudine puternica si dovedita prin jihad, iar altii au intrat in Islam, dar credinta lor este slaba si nu au puterea necesara pentru jihad. Allah spune: „Beduinii spun: «Noi credem.» Spune: «Voi nu ati crezut, ci spuneti: Ne-am supus, caci credinta nu a intrat inca in inimile voastre. Daca va supuneti lui Allah si Mesagerului Sau, El nu va scadea nimic din rasplata faptelor voastre»” (al-Hujurat, 49:14).

Apoi Allah arata telurile celor care raman in urma si lucrul la care ravnesc cel mai mult: telul lor este lumea si averea ei.

„Daca va loveste un necaz”, precum infrangerea, uciderea si biruinta vremelnica a dusmanului, din pricini cunoscute de Allah, acela care a ramas in urma „spune: «Allah m-a binecuvantat, fiindca nu am fost de fata impreuna cu ei.»”

Din pricina ratiunii slabe si a credintei slabe, el socoteste ca ramanerea in urma si neparticiparea la jihadul in care s-a petrecut acel necaz sunt o

binefacere. Nu stie ca adevarata binefacere este calauzirea si ajutorul pentru acest mare act de ascultare, prin care credinta se intareste, omul este izbavit de pedeapsa si pierdere, dobandeste rasplata mare si castiga multumirea lui Allah, Cel Generos si Daruitor.

Ramanerea in urma poate aduce putina odihna, dar dupa ea vin osteneala indelungata, durerea mare si pierderea celor dobandite de cei care lupta.

„Dar daca va ajunge un har de la Allah”, precum biruinta si prada, „el va spune, ca si cum nu ar fi existat nicio legatura de iubire intre voi si el: «Ce bine ar fi fost daca as fi fost cu ei! As fi dobandit o izbanda mare.»” El isi doreste sa fi fost de fata numai pentru a primi ceva din prada. Nu are alt tel si alta dorinta.

Este ca si cum nu s-ar numara printre voi, o, credinciosilor, si ca si cum intre voi si el nu ar exista iubirea credintei. Aceasta iubire cere ca toti credinciosii sa fie uniti in lucrurile care le aduc folos si indeparteaza raul, sa se bucure cand scopul este atins chiar prin mana altor frati credinciosi, sa sufere cand nu este atins si sa se ajute cu totii in lucrarea care implineste binele religiei si al lumii lor. Acela care nu doreste decat castigul lumesc nu are acest duh al credintei.

Din bunatatea Sa fata de robi, Allah nu-l lipseste cu totul de mila Sa si nu-i inchide portile. Acela care savarseste lucruri nepotrivite este chemat sa-si indrepte lipsurile si sa-si desavarseasca sufletul. De aceea Allah le-a poruncit acestor oameni sa fie sinceri, sa porneasca si sa lupte pe calea Sa: „Sa lupte pe calea lui Allah aceia care vand viata acestei lumi pentru Viata de Apoi.” Aceasta este una dintre interpretarile versetului si este cea mai corecta.

S-a spus si ca sensul este: sa lupte pe calea lui Allah credinciosii cu credinta deplina si sincera, anume aceia „care vand viata acestei lumi pentru Viata de Apoi”, renuntand la lumea aceasta si cautand Viata de Apoi.

Lor li se potriveste aceasta adresare, fiindca s-au pregatit si sunt gata sa lupte impotriva dusmanului, datorita credintei desavarsite care ii indeamna la aceasta.

Cat despre cei care raman in urma, nu trebuie sa va pese daca ies ori raman. Aceasta este asemenea cuvintelor lui Allah: „Spune: «Credeti in el ori nu credeti. Cu adevarat, aceia carora li s-a dat stiinta inaintea lui, cand el le este recitat, cad cu fetele la pamant in prosternare»” (al-Isra', 17:107) si: „Daca acestia nu cred in el, Noi l-am incredintat unui popor care nu-l tagaduiește” (al-An'am, 6:89).

S-a spus si ca sensul versetului este: sa lupte cel care se angajeaza in lupta pe calea lui Allah impotriva necredinciosilor care dau Viata de Apoi in schimbul vietii acestei lumi. Potrivit acestei interpretari, termenul arab „cei care” are functia de complement direct.

„Aceluia care lupta pe calea lui Allah”, cu conditia ca lupta sa fie dintre cele poruncite de Allah si Mesagerul Sau, iar intentia robului sa fie sincera pentru Allah si pentru cautarea Fetei Sale, „si este ucis ori biruieste ii vom darui curand o rasplata mare”.

Aceasta rasplata cuprinde sporirea credintei si a devotamentului religios, prada, numele bun si rasplata luptatorilor pe calea lui Allah, pe care El le-a pregatit-o in Paradis: lucruri pe care niciun ochi nu le-a vazut, nicio ureche nu le-a auzit si nicio inima omeneasca nu si le-a inchipuit.

Versetul 75

وَمَا لَكُمْ لَا تَقْتُلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ
وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَاجْعَلْ لَنَا
مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

75. Ce aveti de nu luptati pe calea lui Allah si pentru cei asupriti dintre barbati, femei si copii, care spun: „Domnul nostru! Scoate-ne din aceasta cetate cu locuitori nedrepti. Daruieste-ne de la Tine un ocrotitor si daruieste-ne de la Tine un ajutor.”

Acesta este un indemn din partea lui Allah adresat robilor Sai credinciosi sa lupte pe calea Sa si o instiintare ca acest lucru este o datorie individuala pentru ei. El ii mostra cu asprime pe cei care nu-l implinesc: „Ce aveti de nu luptati pe calea lui Allah”, in vreme ce barbati, femeile si copiii asupriti, care nu au mijloace si nu cunosc drumul de iesire, au indurat din partea dusmanilor cea mai mare nedreptate?

Ei Il cheama pe Allah sa-i scoata din cetatea ai carei locuitori se nedreptatesc prin necredinta si shirk si ii nedreptatesc pe credinciosi chinuindu-i, oprindu-i de la calea lui Allah si impiedicandu-i sa cheme la religie si sa faca hijrah. Ei Il cheama pe Allah sa le daruiasca un ocrotitor si un ajutor care sa-i izbaveasca din cetatea cu locuitori nedrepti.

Din pricina acestei stari, lupta voastra este o lupta pentru apararea sotiilor, copiilor si rudelor voastre. Lupta inceputa pentru a-i infrange pe necredinciosi are un mare merit, iar acela care ramane in urma de la ea este vrednic de cea mai aspra mustrare. Insa lupta pentru izbavirea celor asupriti are o rasplata si mai mare si un folos si mai mare, fiindca ea indeparteaza dusmanul.

Versetul 76

الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ
الطَّاغُوتِ فَقاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾

76. Cei care cred lupta pe calea lui Allah, iar cei care nu cred lupta pe calea taghutului. Luptati, asadar, impotriva aliatilor lui Shaytan. Cu adevarat, uneltirea lui Shaytan este slaba.

Allah vesteste ca credinciosii lupta pe calea Sa, iar „cei care nu cred lupta pe calea taghutului”, adica a lui Shaytan. Aceste cuvinte cuprind mai multe invataturi.

Mai intai, jihadul robului pe calea lui Allah, sinceritatea sa si urmarea invataturii Profetului sunt pe masura credintei sale. Jihadul pe calea lui Allah este dintre urmarile, cerintele si ramurile credintei, dupa cum lupta pe calea taghutului este dintre ramurile si urmarile necredintei.

In al doilea rand, acela care lupta pe calea lui Allah trebuie sa aiba o rabdare si o statornicie pe care ceilalti nu le au. Daca aliatii lui Shaytan rabda si lupta, desi se afla pe falsitate, oamenii adevarului sunt si mai vrednici sa faca aceasta. Allah Preainaltul spune: „Daca voi suferiti, si ei sufera asa cum suferiti voi, dar voi nadajduiti de la Allah ceea ce ei nu nadajduiesc” (an-Nisa', 4:104).

In al treilea rand, acela care lupta pe calea lui Allah se sprijina pe un temei puternic: adevarul este de partea sa, iar el isi pune increderea in Allah. Omul care are putere si un sprijin trainic trebuie sa arate rabdare si ravna mai mari decat acela care lupta pentru o falsitate lipsita de temei, de la care nu se poate astepta un deznodamant bun.

De aceea Allah spune: „Luptati, asadar, impotriva aliatilor lui Shaytan. Cu adevarat, uneltirea lui Shaytan este slaba.” Uneltirea inseamna folosirea cailor ascunse pentru a-i face rau dusmanului. Oricat de departe ar ajunge uneltirea lui Shaytan, ea ramane slaba si nu se poate impotrivi adevarului si nici ajutorului pe care Allah il daruieste robilor Sai credinciosi.

Versetele 77 si 78 prima parte

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا
كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً
وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كُتِبَ عَلَيْنَا الْقِتَالُ لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَّعُ الدُّنْيَا
قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى وَلَا تظْلُمُونَ فِتْيَلًا ﴿٧٧﴾

77. Nu i-ai vazut pe aceia carora li s-a spus: „Tineti-va mainile, impliniti rugaciunea si dati zakah”? Cand li s-a poruncit lupta, un grup dintre ei a ajuns sa se teama de oameni asa cum se teme de Allah ori chiar mai mult. Ei au spus: „Domnul nostru! De ce ne-ai poruncit lupta? De ce nu ne-ai mai lasat pana la un soroc apropiat?” Spune: „Desfatarea acestei lumi este putina, iar Viata de Apoi este mai buna pentru cel cu taqwa. Nu veti fi nedreptatiti nici cat firul subtire din samburele unei curmale.”

قُلْ
إِنَّمَا تَكُونُوا يَدْرِكَكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ

78 (prima parte). Oriunde ati fi, moartea va va ajunge, chiar daca v-ati afla in turnuri intarite...

Cand musulmanii se aflau in Mecca, li se poruncise sa implineasca rugaciunea si sa dea zakah in sensul ajutorarii saracilor, nu in sensul formeii consacrate de zakah, care devine obligatorie atunci cand averea ajunge la nisab si sunt indeplinite conditiile ei. Aceasta zakah nu a fost poruncita decat la Medina.

De asemenea, nu li s-a poruncit sa lupte impotriva dusmanilor, din mai multe motive.

Prin intelegiunea Sa, Allah le-a legiuit robilor randuieli si acte de adorare intr-un fel care sa nu-i impovareze. El a inceput cu lucrul cel mai important, apoi cu urmatorul ca importanta, si cu lucrul cel mai usor, apoi cu urmatorul ca usurinta.

Daca le-ar fi poruncit sa lupte cand erau putini si slabi, iar dusmanii lor erau multi, aceasta ar fi putut duce la disparitia Islamului. Binele mai mare a primit, asadar, intaietate fata de binele mai mic. Au existat si alte ratiuni intelepte.

Unii credinciosi si-ar fi dorit ca lupta sa le fie poruncita atunci, insa aceasta nu era potrivita pentru situatia lor din acea vreme. Era potrivit sa implineasca poruncile primite: tawhidul, rugaciunea, zakah si cele asemenea lor. Allah

spune: „Daca ar fi facut ceea ce li se poruncise, ar fi fost mai bine pentru ei si le-ar fi sporit statornicia” (an-Nisa', 4:66).

Cand au facut hijrah la Medina si Islamul s-a intarit, lupta le-a fost poruncita la vremea potrivita.

Atunci, unii dintre cei care dorisera sa grabeasca poruncirea luptei au spus din teama de oameni si din slabiciune: „Domnul nostru! De ce ne-ai poruncit lupta?” Aceste cuvinte aratau nemultumire fata de porunca de a lupta si impotrivire fata de Allah.

Ei ar fi trebuit sa faca tocmai contrariul: sa se supuna poruncii lui Allah si sa aiba rabdare in ascultarea ei. Insa au facut opusul lucrului cerut si au spus: „De ce nu ne-ai mai lasat pana la un soroc apropiat?”, adica de ce nu ai amanat porunca luptei pana la o alta vreme?

Aceasta este starea multor oameni cu gandire necoapta, care se grabesc, dar, atunci cand soseste vremea, nu au rabdare si nu pot purta povara lucrului cerut. Ei sunt lipsiti de statornicie.

Apoi Allah ii indeamna sa paraseasca aceasta stare care duce la ramanerea in urma: „Spune: «Desfatarea acestei lumi este putina, iar Viata de Apoi este mai buna pentru cel cu taqwa.»” Vremea placerii si a odihnei din aceasta lume este scurta. A indura putina greutate in ascultarea lui Allah intr-o vreme scurta este usor, fiindca, atunci cand omul stie ca greutatea nu va dura, ea devine mai usoara.

Cum va fi atunci cand lumea aceasta este pusa in cumpana cu Viata de Apoi? Viata de Apoi este mai buna decat lumea atat prin ea insasi, cat si prin desfatarile si durata ei.

Prin ea insasi, ea este asa cum a spus Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - in hadithul autentic: „Un loc cat urma unui bici in Paradis este mai bun decat lumea si tot ceea ce se afla in ea.”³¹

In privinta placerilor ei, acestea sunt curate si lipsite de orice tulburare. Orice placere si-ar inchipui sufletul, placerea Paradisului este mai presus. Allah Preainaltul spune: „Niciun suflet nu stie ce bucurii ii sunt ascunse ca rasplata pentru ceea ce facea” (as-Sajdah, 32:17).

Allah a spus si prin cuvintele Profetului Sau - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa: „Am pregatit pentru robii Mei drepti³² ceea ce niciun ochi nu a vazut, nicio ureche nu a auzit si nicio inima omeneasca nu si-a inchipuit.”

³¹ Relatat de al-Bukhari (3250), de la Sahl ibn Sa'd - Allah sa fie multumit de el.

³² Relatat de al-Bukhari (3244) si Muslim (2824), din hadithul lui Abu Hurayrah - Allah sa fie multumit de el.

Placerile acestei lumi sunt amestecate cu tot felul de tulburari si necazuri. Daca placerea este cantarita cu durerea, grija si intristarea care o insotesc, suferinta va fi gasita mai mare decat placerea.

In privinta duratei, lumea aceasta se sfarseste, iar viata omului este foarte scurta chiar si fata de durata lumii. Viata de Apoi este o desfatara neintrerupta, in care locuitorii ei vor ramane vesnic.

Daca omul intelept cugeta la aceste doua lumi si le priveste asa cum sunt in realitate, va cunoaste careia trebuie sa-i dea intaietate si pentru care trebuie sa se straduiasca. De aceea Allah spune: „iar Viata de Apoi este mai buna pentru cel cu taqwa”, adica pentru acela care se fereste de shirk si de toate celelalte lucruri interzise.

„Nu veti fi nedreptatiti nici cat firul subtire din samburele unei curmale”, adica veti regasi pe deplin rodul stradanilor voastre pentru Viata de Apoi, fara sa lipseasca nimic.

Apoi Allah vesteste ca prudenta nu-l izbaveste pe om de ceea ce i-a fost randuit si ca ramanerea in urma nu indeparteaza lucrul hotarat: „Oriunde ati fi, moartea va va ajunge”, in orice vreme si in orice loc, „chiar daca v-ati afla in turnuri intarite”, adica in cetati puternice si in locuri inalte.

Toate acestea ii indeamna pe credinciosi la jihad pe calea lui Allah: uneori prin pomenirea virtutii si rasplatii lui, alteori prin amenintarea cu pedeapsa pentru parasirea lui, alteori prin aratarea faptului ca ramanerea in urma nu le aduce niciun folos, iar alteori prin usurarea caili catre el.

Apoi El spune:

Versetul 78 partea a doua si versetul 79

وَإِنْ تُصِيبِهِمْ جَسَنَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَإِنْ تُصِيبَهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ قُلْ كُلُّ مَنْ عِنْدَ اللَّهِ فَالِ هَؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ
 حَدِيثًا ﴿٧٨﴾

78 (continuare). Daca ii ajunge un bine, ei spun: „Acesta este de la Allah”, iar daca ii ajunge un rau, spun: „Acesta este din pricina ta.” Spune: „Toate sunt de la Allah.” Ce se intampla cu acesti oameni, de-abia inteleg vreun cuvânt?

مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ۚ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ ۚ وَأَرْسَلْنَاكَ
لِلنَّاسِ رَسُولًا ۚ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٧٩﴾

79. Orice bine te ajunge este de la Allah, iar orice rau te ajunge este din pricina ta. Noi te-am trimis oamenilor ca Mesager, iar Allah este de ajuns ca Martor.

Allah vesteste despre cei nestiutori, care se indeparteaza de ceea ce au adus Mesagerii si li se impotrivesc: atunci cand ii ajunge un bine, precum belsugul roadelor, inmultirea averilor si a copiilor si sanatatea trupurilor, ei spun: „Acesta este de la Allah.” Insa, daca ii ajunge un rau, precum seceta, saracia, boala ori moartea copiilor si a celor dragi, spun: „Acesta este din pricina ta”, adica din pricina a ceea ce ne-ai adus, o, Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa.

Ei il socoteau pe Mesagerul lui Allah - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - un semn rau, asa cum cei asemenea lor i-au socotit pe Mesagerii dinainte semne rele. Allah vesteste ca oamenii lui Fir'awn spuneau despre Musa: „Cand le venea un bine, spuneau: «Acesta ni se cuvine.» Iar cand ii lovea un rau, il socoteau semn rau pe Musa si pe cei impreuna cu el” (al-A'raf, 7:131). Oamenii lui Salih au spus: „Te socotim semn rau pe tine si pe cei care sunt cu tine” (an-Naml, 27:47), iar oamenii pomeniti in Sura Ya-Sin le-au spus Mesagerilor lor: „Noi va socotim semn rau. Daca nu incetati, va vom ucide cu pietre” (Ya-Sin, 36:18).

Fiindca necredinta lor era aceeasi, cuvintele si faptele lor s-au asemanat. Oricine pune venirea raului ori disparitia binelui pe seama celor aduse de Mesageri, fie si numai a unei parti dintre ele, intra sub aceasta mustrare aspra.

Drept raspuns, Allah spune: „Spune: «Toate sunt de la Allah»”, adica binele si raul se petrec prin voia si hotararea Sa si prin puterea Sa creatoare. „Ce se intampla cu acesti oameni”, cei care rostesc aceste cuvinte mincinoase, „de-abia inteleg vreun cuvint?” Ei nu inteleg deloc sau aproape deloc ceea ce li se spune; ori inteleg numai foarte putin.

Oricum ar fi, aceasta este o mustrare pentru ca nu inteleg cuvintele lui Allah si ale Mesagerului Sau, iar pricina este necredinta si indepartarea lor. In aceasta se afla, implicit, o lauda pentru acela care intelege cuvintele lui Allah si ale Mesagerului Sau si un indemn de a le intelege, de a se concentra asupra lor, de a cugeta la ele si de a folosi mijloacele care ajuta la intelegerea lor.

Daca ar fi inteles ceea ce a spus Allah, ar fi stiut ca binele si raul, faptele bune si faptele rele, toate se petrec prin voia si hotararea lui Allah si nimic nu

se petrece in afara voii si hotararii Sale. Ar fi stiut si ca Mesagerii si mesajul adus de ei nu sunt pricina vreunui rau, caci Mesagerii au fost trimisi pentru binele oamenilor in aceasta lume si in Viata de Apoi si pentru indreptarea religiei lor.

„Orice bine te ajunge”, dintre foloasele religioase si lumesti, „este de la Allah”, fiindca El ti-l daruieste si iti inlesneste mijloacele prin care il dobandesti. „Iar orice rau te ajunge”, in religia ori in viata ta lumeasca, „este din pricina ta”, adica din pricina pacatelor si a celor agonisite de tine; iar ceea ce Allah iarta este cu mult mai mult.

Allah Preainaltul le-a deschis robilor Sai portile bunatatii si le-a poruncit sa foloseasca mijloacele care duc la bunavointa si harul Sau. El le-a vestit ca pacatele stau in calea harului Sau. Prin urmare, daca omul savarseste pacate, sa nu invinuiasca pe nimeni in afara de sine, caci el insusi se lipseste de bunavointa si harul lui Allah.

Apoi Allah vesteste caracterul universal al misiunii Mesagerului Sau Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa: „Noi te-am trimis oamenilor ca Mesager, iar Allah este de ajuns ca Martor” ca esti cu adevarat Mesagerul lui Allah. El te-a sprijinit, ti-a daruit minuni covarsitoare si dovezi limpezi. Aceasta este marturia cea mai mare, asa cum spune Allah in alt loc: „Spune: «A cui marturie este cea mai mare?» Spune: «A lui Allah; El este Martor intre mine si voi»” (al-An'am, 6:19).

Astfel, stiind ca Allah are stiinta desavarsita, puterea deplina si o intelegiune mare, iar El l-a sprijinit pe Mesagerul Sau si i-a daruit biruinte uriase, dobandim certitudinea ca el este cu adevarat Mesagerul lui Allah - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa. Daca insa ar fi nascocit unele vorbe pe seama lui Allah, El l-ar fi apucat cu putere, apoi i-ar fi taiat artera vietii [al-Haqqah, 69:44-46].

Versetele 80 si 81

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ ۖ وَمَنْ تَوَلَّىٰ فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ
حَفِظًا ﴿٨٠﴾

80. Acela care se supune Mesagerului I s-a supus lui Allah, iar cel care se intoarce - Noi nu te-am trimis pazitor peste ei.

وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَزُوا مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٨١﴾

81. Ei spun: „Ascultare!”, dar cand pleaca de la tine, un grup dintre ei unelteste noaptea altceva decat ceea ce spui tu. Allah scrie ceea ce uneltesc ei noaptea. Intoarce-te de la ei si increde-te in Allah. Allah este de ajuns ca Ocrotitor.

Oricine se supune Mesagerului lui Allah - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - in ceea ce porunceste si in ceea ce opreste „I s-a supus lui Allah”, fiindca Mesagerul nu porunceste si nu opreste decat potrivit poruncii, Legii, inspiratiei si Revelatiei lui Allah. Aceasta dovedeste ca Mesagerul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - este ferit de greseala in ceea ce transmite, fiindca Allah a poruncit supunerea fata de el in toate imprejurarile. Daca nu ar fi fost ferit de greseala in tot ceea ce transmite de la Allah, Allah nu ar fi poruncit supunerea fata de el in toate imprejurarile si nu l-ar fi laudat pentru aceasta.

Acesta este unul dintre drepturile comune lui Allah si Mesagerului Sau. Drepturile sunt de trei feluri: drepturi care Ii apartin numai lui Allah si la care nicio faptura nu este partasa, precum adorarea numai a Lui si intoarcerea numai spre El; drepturi care ii apartin numai Mesagerului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, precum respectarea, cinstirea si sprijinirea lui; si drepturi comune amandurora, precum credinta in Allah si in Mesagerul Sau, iubirea si ascultarea lor. Allah le-a pomenit in versetul: „Pentru ca voi sa credeti in Allah si in Mesagerul Sau, sa-l sprijiniti si sa-l cinstiti si sa-L preamariti pe Allah dimineata si seara” (al-Fath, 48:9).

Acela care se supune Mesagerului I s-a supus lui Allah si va primi rasplata care urmeaza supunerii fata de Allah. „Iar cel care se intoarce” de la supunerea fata de Allah si fata de Mesagerul Sau nu face rau decat propriei persoane si nu-I poate face niciun rau lui Allah. „Noi nu te-am trimis pazitor peste ei”, ca sa le consemneze faptele si starile; te-am trimis doar sa transmitsi, sa lamuresti si sa povatuiesti cu sinceritate. Ti-ai indeplinit indatorirea, iar rasplata ta este la Allah, fie ca ei sunt calauziti, fie ca nu. Allah spune: „Asadar, aminteste, caci tu esti numai un amintitor; nu esti stapan peste ei” (al-Ghashiyah, 88:21-22).

Supunerea fata de Allah si fata de Mesagerul Sau trebuie sa fie atat vadita, cat si launtrica, atat in prezenta Mesagerului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, cat si in lipsa lui. Daca cineva isi arata in fata lui supunerea si

devotamentul, iar cand ramane singur ori se afla cu cei asemenea lui nu se supune si face contrariul, supunerea lui vadita nu-i foloseste deloc. El seamana cu aceia despre care Allah spune: „Ei spun: «Ascultare!»”, adica atunci cand sunt cu tine, o, Profetule, isi arata supunerea.

„Dar cand pleaca de la tine”, se indeparteaza si ajung intr-un loc in care nimeni nu-i vede, „un grup dintre ei unelteste noaptea altceva decat ceea ce spui tu”, adica planuieste pe ascuns ceva potrivit supunerii fata de tine, iar aceasta nu poate fi decat neascultare si pacat. Cuvintele arata ca ceea ce hotarasc sa faca este altceva decat supunerea, fiindca in timpul noptii pun la cale un lucru asupra caruia s-au hotarat deja.

Apoi Allah ii ameninta: „Allah scrie ceea ce uneltesc ei noaptea”, adica le consemneaza faptele si ii va rasplati pe deplin pentru ele. Dupa aceea ii porunceste Mesagerului Sau sa se intoarca de la ei si sa nu-i mustre, caci nu-i vor face niciun rau daca se crede in Allah si Ii cere ajutorul pentru sprijinirea religiei Sale si statornicirea Legii Sale. De aceea spune: „Intoarce-te de la ei si crede-te in Allah. Allah este de ajuns ca Ocrotitor.”

Versetul 82

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ ۚ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا
كَثِيرًا ﴿٨٢﴾

82. Oare nu cugeta ei la Coran? Daca ar fi fost de la altcineva decat Allah, ar fi gasit in el multe nepotriviri.

Allah porunceste cugetarea la Cartea Sa, adica cercetarea atenta a sensurilor ei, concentrarea gandului asupra principiilor si invataturilor sale si folosirea tuturor mijloacelor care ajuta la aceasta. Cugetarea la Cartea lui Allah este cheia tuturor cunostintelor; prin ea se dobandeste orice bine si din ea se desprind toate stiintele.

Prin cugetare, credinta sporeste si se inradacineaza in inima. Coranul Il face cunoscut pe Domnul care trebuie adorat, insusirile Sale desavarsite si faptul ca El este mai presus de orice lipsa. El arata calea care duce la Allah, descrie insusirile celor care o urmeaza si ceea ce vor dobandi cand vor ajunge la El. Tot el il face cunoscut pe adevaratul dusman, arata calea care duce la pedeapsa, descrie insusirile celor care o urmeaza si felul in care vor fi tratati atunci cand se adevereste motivul pedepsei.

Cu cat omul cugeta mai mult la Carte, cu atat ii sporesc cunoasterea, faptele bune si puterea de intelegere. Din acest motiv Allah a poruncit si a incurajat

cugetarea si a aratat ca acesta este scopul pentru care Coranul a fost pogorat: „Aceasta este o Carte binecuvantata, pe care am pogorat-o asupra ta, pentru ca ei sa cugete la versetele ei si pentru ca oamenii priceputi sa ia aminte” (Sad, 38:29). El spune si: „Oare nu cugeta ei la Coran sau inimile lor sunt incuiate?” (Muhammad, 47:24).

Unul dintre foloasele cugetarii la Cartea lui Allah este acela ca omul ajunge sa stie si sa creada cu certitudine ca ea este Cuvantul lui Allah, fiindca partile ei se confirma si se armonizeaza intre ele. Vezi hotarari, istorisiri si relatari repetate in mai multe locuri ale Coranului, toate fiind in deplina potrivire, confirmandu-se si necontrazicandu-se. Astfel se cunoaste desavarsirea Coranului si faptul ca vine de la Acela a Carui stiinta cuprinde toate lucrurile. De aceea Allah spune: „Daca ar fi fost de la altcineva decat Allah, ar fi gasit in el multe nepotriviri.” Fiindca vine de la Allah, in el nu exista nicio nepotrivire.

Versetul 83

وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِّنَ الْأَمْنِ أَوْ أَلْحَافٍ أَذَاعُوا بِهِ ۖ وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَىٰ أُولِي الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلَّهُ الَّذِينَ يَسْتَنبِطُونَهُ مِنْهُمْ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٣﴾

83. Cand le vine o veste de siguranta ori de teama, ei o raspandesc. Daca ar fi incredintat-o Mesagerului si celor dintre ei care au autoritate, aceia dintre ei care stiu sa-i afle talcul ar fi cunoscut-o. Daca nu ar fi fost harul lui Allah asupra voastra si mila Sa, l-ati fi urmat pe Shaytan, in afara de putini.

Allah ii mostra pe robii Sai pentru o purtare nepotrivita si ii invata ca, atunci cand le vine o veste despre o chestiune importanta si de interes obstesc, fie ca este una care aduce siguranta si bucurie credinciosilor, fie una care aduce teama si vesteste un necaz, trebuie sa o verifice si sa nu se grabeasca s-o raspandeasca. Ei trebuie sa o incredinteze Mesagerului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si celor care au autoritate dintre ei: oamenilor intelepti si invatati, sfatuitorilor sinceri, inzestrati cu ratiune si cumpatare, care cunosc treburile si stiu ce este folositor si ce nu este folositor.

Daca acestia socotesc ca raspandirea vestii aduce un folos, ii insufleteste pe credinciosi, le aduce bucurie ori ii face atenti la uneltirea dusmanilor lor, atunci vestea poate fi raspandita. Daca socotesc ca nu aduce niciun folos sau ca folosul este mic, iar raul pricinuit este mai mare, ea nu trebuie raspandita. De aceea

Allah spune: „aceia dintre ei care stiu sa-i afle talcul ar fi cunoscut-o”, fiindca ei o cerceteaza cu gandirea lor dreapta si cu stiinta lor.

Aceasta arata un principiu de buna purtare: cercetarea oricarei chestiuni trebuie incredintata celor calificati si nimeni nu trebuie sa se grabeasca sa hotarasca inaintea lor. Aceasta inlesneste intelegerea corecta si hotararea dreapta si fereste de greseala. Versetul arata si ca vestea nu trebuie raspandita in graba, de indata ce este auzita. Omul trebuie sa cugete si sa vada daca raspandirea ei este folositoare; daca da, o raspandeste, iar daca nu, se opreste.

„Daca nu ar fi fost harul lui Allah asupra voastra si mila Sa”, prin faptul ca v-a calauzit, v-a invatat buna purtare si v-a facut cunoscut ceea ce nu stiati, „I-ati fi urmat pe Shaytan, in afara de putini”, fiindca omul este prin fire inclinat spre nedreptate si nestiinta, iar sufletul sau ii porunceste raul. Daca se indreapta insa spre Domnul sau, cauta ocrotirea Lui si se straduiește cu staruinta, Domnul sau Se va purta cu bunatate fata de el, il va calauzi spre tot binele si il va ocroti de Shaytan cel blestemat.

Versetele 84 si 85

فَقَتِّلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّضَ الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللَّهُ أَنْ
يَكُفَّ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنكِيلًا ﴿٨٤﴾

84. Lupta, asadar, pe calea lui Allah; tu nu esti raspunzator decat pentru tine. Indeamna-i pe credinciosi! Poate ca Allah va opri puterea celor care nu cred. Allah este mai puternic si mai aspru in pedeapsa.

Aceasta este starea cea mai buna in care se poate afla omul: sa se straduiasca sa implineasca poruncile lui Allah privitoare la jihad si la celelalte lucruri si sa-i indemne si pe altii sa faca la fel. Se poate ca omul sa nu poata implini una ori amandoua dintre aceste indatoriri. De aceea Allah ii spune Mesagerului Sau - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa: „Lupta, asadar, pe calea lui Allah; tu nu esti raspunzator decat pentru tine”, adica nu ai putere asupra altcuiva si nu vei fi tras la raspundere pentru faptele altuia.

„Indeamna-i pe credinciosi” la lupta. Aceasta cuprinde toate lucrurile care ii incurajeaza, le intaresc hotararea si ii indeamna la actiune: aratarea puterii lor, lamurirea slabiciunii dusmanului si a faptului ca acesta este sortit infrangerii, amintirea rasplatii pregatite de Allah celor care lupta si a pedepsei pentru cei care raman in urma. Toate acestea si cele asemenea lor fac parte din indemnarea credinciosilor la lupta.

„Poate ca Allah va opri puterea celor care nu cred” prin lupta voastra pe calea Lui si prin faptul ca va indemnati unii pe altii. „Allah este mai puternic”, adica are cea mai mare putere si tarie, „si mai aspru in pedeapsa” fata de pacatos. El il pedepseste pe pacatos astfel incat acesta sa fie o pilda pentru altii. Daca ar fi voit, i-ar fi infrant pe necredinciosi prin puterea Sa si nu ar fi lasat nicio urma din ei. Insa, prin intelepciunea Sa, ii incearca pe unii dintre robii Sai prin altii, pentru ca porunca jihadului sa fie statornicita si prin ea sa creasca acea credinta folositoare care se intemeiaza pe alegere, nu credinta nascuta din constrangere si forta, care nu aduce niciun folos.

مَنْ يَشْفَعُ شَفْعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِنْهَا وَمَنْ يَشْفَعُ شَفْعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كَفْلٌ مِنْهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿٨٥﴾

85. Acela care mijloceste pentru o cauza buna va avea o parte din ea, iar acela care mijloceste pentru o cauza rea va purta o parte din povara ei. Allah vegheaza asupra tuturor lucrurilor.

Prin mijlocire se intelege aici ajutorul dat intr-o chestiune. Acela care se alatura altuia si impreuna se straduiesc intr-o cauza buna - intre acestea fiind mijlocirea pentru cel nedreptatit pe langa acela care il nedreptateste - va avea parte din rasplata ei, pe masura efortului si a straduintei sale si a rezultatului obtinut, fara ca rasplata celui care a inceput lucrul ori si l-a asumat sa fie micorata cu ceva.

Iar acela care il ajuta pe altul sa savarseasca raul va purta o parte din pacat pe masura faptei si a ajutorului sau. In aceasta se afla un indemn puternic la intrajutorare in dreptate si evlavie si un avertisment aspru impotriva intrajutorarii in pacat si incalcarea poruncilor. Aceasta este intarita de cuvintele: „Allah vegheaza asupra tuturor lucrurilor”, adica El este Martorul care vegheaza neincetat, le socoteste cu atentie faptele si il va rasplati pe fiecare dupa ceea ce merita.

Versetul 86

وَإِذَا حُيِّتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا ﴿٨٦﴾

86. Cand sunteti salutati cu un salut, raspundeti cu unul mai bun decat el sau intoarceti-l intocmai. Cu adevarat, Allah tine socoteala tuturor lucrurilor.

Salutul este ceea ce unul dintre doi oameni care se intalnesc ii adreseaza celui alt pentru a-l cinsti si a se ruga pentru el, impreuna cu zambetul si celelalte lucruri care il insotesc.

Cel mai bun si mai inalt dintre saluturi este cel pe care il invata Islamul: inceperea si intoarcerea salutului de salam. Allah le porunceste credinciosilor ca, atunci cand sunt salutati in orice fel, sa raspunda cu un salut mai bun in cuvinte, zambet si celelalte lucruri sau, cel putin, cu unul asemenea. Din aceasta se intelege ca nu este ingaduit sa nu raspunzi deloc la salut sau sa raspunzi cu un salut mai prejos decat cel primit.

Versetul arata ca inceperea salutului de salam este recomandata din doua motive. Primul: Allah porunceste ca salutul sa fie intors cu unul mai bun ori asemenea lui, iar aceasta cere ca inceperea salutului sa fie randuita de Lege. Al doilea: faptul ca El vorbeste despre ceva „mai bun” arata ca atat salutarea, cat si raspunsul la salut sunt lucruri bune.

Din intelesul general al versetului sunt exceptate cazurile in care omul este salutat intr-o imprejurare in care nu i se cere sa raspunda, cum ar fi atunci cand citeste Coranul, asculta khutbah, se roaga si cele asemenea. In acest caz nu este obligat sa raspunda. Tot astfel este exceptat acela pe care Legiuitorul a poruncit sa-l evitam si sa nu-l salutam, precum pacatosul care nu se caieste si pentru care evitarea poate fi un mijloc de indreptare. Acesta trebuie evitat, nu trebuie salutat si nici salutul lui nu trebuie intors, fiindca raspunsul ar zadarnici folosul obstesc urmarit prin evitarea lui.

Intoarcerea salutului cuprinde orice forma de salut obisnuita intre oameni si neinterzisa de Legea islamica; ni se porunceste sa raspundem cu una asemenea ori mai buna. Apoi Allah vesteste fagaduinta pentru savarsirea binelui si amenintari pentru savarsirea raului: „Cu adevarat, Allah tine socoteala tuturor lucrurilor.” El consemneaza toate faptele oamenilor, bune ori rele, mici ori mari, apoi ii rasplateste potrivit harului, dreptatii si hotararii Sale.

Versetul 87

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ﴿٨٧﴾

87. Allah - nu exista alta divinitate demna de adorare in afara de El. Cu siguranta va va aduna in Ziua Invierii, asupra careia nu este nicio indoiala. Si cine este mai adevarat in cuvant decat Allah?

Allah vesteste ca El este Unul Singur si ca nu exista nicio divinitate demna de adorare in afara de El, fiindca este desavarsit in Esenta si in Atributele Sale, fiindca numai Lui Ii apartin puterea creatiei si carmuirea si fiindca toate binecuvantarile, vazute si nevazute, vin numai de la El.

Aceasta cere ca El sa fie adorat si ca omul sa se apropie de El prin toate felurile de adorare, fiindca numai El este vrednic de aceasta si tot El ii va rasplati pe robi dupa cum au implinit sau au neglijat indatoririle de supunere fata de El. De aceea a jurat ca rasplata va avea loc si ca ea va fi in Ziua Invierii: „Cu siguranta va va aduna”, pe cei dintai si pe cei din urma, intr-un singur loc.

„In Ziua Invierii, asupra careia nu este nicio indoiala”, nici din punct de vedere rational, nici potrivit dovezilor transmise. Dovada rationala se vede in reinvierea pamantului dupa moartea lui si in crearea dintai a lumii, iar refacerea ei este si mai usoara. Intelepciunea arata ca Allah nu a creat nimic in zadar si fara scop, numai pentru ca fapturile sa traiasca si apoi sa moara. Cat despre dovada transmisa, Cel mai Adevarat ne-a vestit aceasta si chiar a jurat ca asa va fi. De aceea spune: „Si cine este mai adevarat in cuvant decat Allah?”

Tot astfel, El i-a poruncit Mesagerului Sau - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - sa jure ca invierea va avea loc in mai multe locuri ale Coranului, precum in versetul: „Cei care nu cred pretind ca nu vor fi inviati. Spune: «Ba da, pe Domnul meu, cu siguranta veti fi inviati, apoi veti fi vestiti despre ceea ce ati facut. Aceasta este usoara pentru Allah»” (at-Taghabun, 64:7).

Cuvintele „Si cine este mai adevarat in cuvant decat Allah?” arata ca vorbele Sale se afla pe cea mai inalta treapta a adevarului. Orice afirmatie despre credinta, stiinta ori fapte care se impotrivesc celor vestite de Allah este falsa, fiindca se impotrivesc textului adevarat si sigur si, prin urmare, nu poate fi adevarata.

Versetele 88 la 91

﴿فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِتْنَةٍ وَاللَّهُ أَرَكْسَهُمْ بِمَا كَسَبُوا أَتُرِيدُونَ أَنْ تَهْدُوا
مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَنْ يُضِلِّ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا﴾ ﴿٨٨﴾

88. De ce sunteti impartiti in doua tabere cu privire la ipocriti, cand Allah i-a intors la necredinta pentru ceea ce au agonisit? Vreti sa-l calauziti pe acela pe care Allah l-a lasat sa rataceasca? Aceluia pe care Allah il lasa sa rataceasca nu-i vei gasi nicio cale.

وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءً فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّىٰ
يَهَاجِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا نَحْنُ وَهُمْ وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَلَا
تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٨٩﴾

89. Ei doresc ca voi sa nu credeti, asa cum nici ei nu cred, ca sa fiti deopotriva. Nu va luati dintre ei aliati pana cand nu emigreaza pe calea lui Allah. Daca se intorc, prindeti-i si ucideti-i oriunde ii gasiti si nu va luati dintre ei nici aliat, nici ajutator.

إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيثَاقٌ أَوْ جَاءُوكُمْ حَصِرَتْ
صُدُورُهُمْ أَنْ يَقْتُلُوكُمْ أَوْ يَقْتُلُوا قَوْمَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ
فَلَقَتَلُوكُمْ فَإِنْ أَعْتَزَلُوكُمْ فَلَمْ يَقْتُلُوا قَوْمَهُمْ وَالْقَوَا إِلَيْكُمْ أَلْسَلَمَ فَمَا جَعَلَ اللَّهُ
لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ﴿٩٠﴾

90. In afara de cei care se alatura unui popor intre care si voi este un legamant sau care vin la voi cu inimile stranse la gandul de a lupta impotriva voastra ori impotriva propriului lor popor. Daca Allah ar fi voit, le-ar fi dat putere asupra voastra si atunci s-ar fi luptat cu voi. Daca se tin departe de voi, nu lupta impotriva voastra si va ofera pacea, atunci Allah nu va da nicio cale impotriva lor.

سَتَجِدُونَ ءَاخِرِينَ يَرِيدُونَ أَنْ يُأْمِنُوا كُمْ وَيَأْمِنُوا قَوْمَهُمْ كُلٌّ مَا رُدُّوا إِلَىٰ الْفِتْنَةِ
أُرْكُسُوا فِيهَا فَإِنْ لَمْ يَعْتَزِلُوكُمْ وَيُلْقُوا إِلَيْكُمْ أَلْسَلَمَ وَيُكْفُوا أَيْدِيَهُمْ نَحْنُ وَهُمْ
وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأُولَئِكَ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿٩١﴾

91. Veti gasi altii care voiesc sa fie in siguranta fata de voi si fata de poporul lor, dar ori de cate ori sunt intorsi la incercarea necredintei, cad iarasi in ea. Daca nu se tin departe de voi, nu va ofera pacea si nu-si opresc mainile, atunci prindeti-i si ucideti-i oriunde ii aflati. Impotriva acestora v-am dat o dovada limpede.

Prin ipocritii pomeniti in aceste versete se inteleg cei care aratau in exterior ca sunt musulmani, dar nu emigrasera si, pe langa aceasta, erau necredinciosi.

Companionii - Allah sa fie multumit de ei - erau nedumeriti in privinta lor.³³ Unii se fereau sa lupte cu ei si sa rupa legaturile, din pricina credintei pe care o afisau; altii le cunosteau adevarata stare din faptele lor si ii socoteau necredinciosi.

Allah i-a vestit ca nu trebuie sa fie nedumeriti si nici sa aiba indoilei, fiindca starea acelor oameni era limpede si nu era nimic neclar in ea. Ei erau ipocriti care isi aratasera necredinta in repetate randuri si, pe langa propria necredinta, doreau ca si credinciosii sa nu creada si sa devina asemenea lor. Odata ce starea lor este cunoscuta, „Nu va luati dintre ei aliati”. Aceasta cere sa nu-i iubiti, fiindca alianta si prietenia nu pot izvari decat din iubire.

Porunca cere si sa fie urati si socotiti dusmani, fiindca interzicerea unui lucru insemna porunca opusului sau. Aceasta hotarare era vremelnica, pana la emigrarea lor. Daca emigrau, erau tratati asemenea celorlalti musulmani, asa cum Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - aplica hotararile Islamului tuturor celor care se aflau impreuna cu el si emigrasera, fie ca erau credinciosi cu adevarat, fie ca isi aratau credinta numai in exterior.

Daca refuzau sa emigreze si se intorceau, „prindeti-i si ucideti-i oriunde ii gasiti”, adica in orice timp si loc. Aceasta este una dintre dovezile celor care spun ca interdictia luptei in lunile sacre a fost abrogata, iar aceasta este parerea majoritatii invatatorilor. Cei care nu sunt de acord spun ca aceste texte au un sens general si trebuie intelese in lumina interdictiei de a lupta in lunile sacre.

Apoi Allah a exceptat de la lupta impotriva ipocritilor trei grupuri. El a poruncit sa fie lasate in pace doua dintre ele si a intarit aceasta porunca.

Primul grup este al celor care se alatura unui popor cu care musulmanii au un legamant de neagresiune. Acela care se alatura acelui popor beneficiaza de aceeasi protectie, iar viata si averea lui sunt ocrotite.

Al doilea grup este al celor ale caror „inimi sunt stranse la gandul de a lupta impotriva voastra ori impotriva propriului lor popor”. Ei raman in starea in care se afla si nu se pot hotari sa lupte nici impotriva voastra, nici impotriva poporului lor; doresc sa se fereasca de lupta cu ambele tabere. Allah le-a poruncit musulmanilor sa nu lupte nici cu acestia si a aratat intelepciunea: „Daca Allah ar fi voit, le-ar fi dat putere asupra voastra si atunci s-ar fi luptat cu voi.”

³³ S-a relatat in cele doua Sahihuri, de la Zayd ibn Arqam, ca Mesagerul lui Allah - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a iesit spre Uhud, iar unii dintre cei care iesisera cu el s-au intors. Companionii s-au impartit in privinta lor in doua grupuri: un grup spunea: „Sa-i ucidem”, iar celalalt spunea: „Nu”. Atunci Allah a revelat: „De ce sunteti impartiti in doua tabere cu privire la ipocriti?” Mesagerul lui Allah a spus: „Ea [Medina] este Taybah si indeparteaza necuratia asa cum focul indeparteaza zgura fierului.”

Existau trei posibilitati: sa se alature voua si sa lupte cu dusmanii vostri - lucru pe care acesti oameni nu erau pregatiti sa-l faca -, sa lupte impotriva voastra alaturi de poporul lor ori sa nu lupte impotriva niciuneia dintre parti. Ultima dintre acestea este, pentru voi, raul cel mai mic. Allah ar fi putut sa-i intareasca impotriva voastra; asadar, primiti aceasta binecuvantare si laudati-L pe Domnul vostru, Care i-a oprit de la lupta desi ar fi putut lupta. „Daca se tin departe de voi, nu lupta impotriva voastra si va ofera pacea, atunci Allah nu va da nicio cale impotriva lor.”

Al treilea grup este al oamenilor care urmaresc numai propriul folos si nu au nicio pretuire pentru voi. Acestia sunt cei despre care Allah spune: „Veti gasi altii”, dintre acesti ipocriti, „care voiesc sa fie in siguranta fata de voi”, fiindca se tem de voi, „si fata de poporul lor; dar ori de cate ori sunt intorsi la incercarea necredintei, cad iarasi in ea”, adica staruie in necredinta si ipocrizie.

De fiecare data cand li se ivate o tulburare ori o incercare, aceasta ii orbeste si ii face sa se arunce in ea cu capul inainte, sporindu-le necredinta si ipocrizia. In exterior, acestia seamana cu al doilea grup, dar in realitate sunt diferiti. Al doilea grup se opreste de la lupta impotriva credinciosilor din respect, nu de teama pentru sine. Acest grup se opreste numai din teama, nu din respect; daca gaseste prilejul sa lupte impotriva credinciosilor, este gata sa-l foloseasca. Daca nu dau semne ca doresc sa se tina departe de credinciosi si sa renunte la lupta impotriva lor, atunci trebuie combatuti.

De aceea Allah spune: „Daca nu se tin departe de voi, nu va ofera pacea si nu-si opresc mainile, atunci prindeti-i si ucideti-i oriunde ii aflati. Impotriva acestora v-am dat o dovada limpede”, adica o dovada clara ca ei va agreseaza si nu cauta pacea, astfel incat nu au pe cine invinui in afara de ei insisi.

Versetul 92

ج
وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَاً وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَاً فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَدِيَّةٌ مُسْلِمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ إِلَّا أَنْ يَصَدَّقُوا فَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ لَكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِيثَاقٌ فَدِيَّةٌ مُسْلِمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِّنَ اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٩٢﴾

92. Nu se cuvine unui credincios sa ucida un credincios, decat din greseala. Acela care ucide din greseala un credincios trebuie sa elibereze un sclav

credincios si sa plateasca familiei lui diyah, in afara de cazul in care ei renunta la ea ca milostenie. Daca cel ucis este credincios, dar apartine unui popor dusman voua, atunci trebuie eliberat un sclav credincios. Daca apartine unui popor intre care si voi este un legamant, atunci trebuie platita familiei lui diyah si trebuie eliberat un sclav credincios. Acela care nu gaseste mijloacele trebuie sa posteasca doua luni neintrerupte, drept cainta randuita de Allah. Allah este Atotstiutor, Preaintelept.

Formularea araba arata ca o asemenea fapta nu trebuie sa se petreaca vreodata; nu se poate si nu este cu putinta ca un credincios sa-l uida cu intentie pe alt credincios. Aceasta arata gravitatea interdictiei si faptul ca fapta este cu totul potrivnica credintei. Ea nu poate veni decat de la un necredincios ori de la un pacatos a carui credinta este foarte slabita si in privinta caruia exista teama de ceva si mai rau: pierderea credintei cu totul.

Credinta adevarata il opreste pe credincios sa-si uida fratele cu care Allah a statornicit fratia credintei. Aceasta fratie cere sa-l iubeasca, sa-l ia drept prieten apropiat si aliat si sa-l apere de orice vatamare; iar ce vatamare poate fi mai mare decat uciderea? Aceasta este confirmata de cuvintele Profetului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa: „Nu va intoarceti dupa mine la necredinta, lovindu-va unii altora grumazurile.”³⁴ Relatat de al-Bukhari si Muslim.

Astfel se cunoaste ca uciderea este necredinta in fapte si cel mai grav dintre pacatele mari dupa asocierea de parteneri lui Allah.

Fiindca „Nu se cuvine unui credincios sa uida un credincios” este o formulare generala, cuprinzand toate imprejurarile, iar credinciosul nu trebuie sa-si uida fratele in nicio situatie, Allah excepta uciderea din greseala: „decat din greseala”. Cel care greseste si nu intentioneaza sa uida nu este pacatos si nu a incalcat hotarele lui Allah. Totusi, fiindca a savarsit un lucru cumplit, a carui uratenie este de ajuns chiar daca nu a fost voit, Allah i-a poruncit ispasirea si plata diyah, adica a despagubirii pentru sange.

„Acela care ucide din greseala un credincios”, fie ca ucigasul este barbat ori femeie, liber ori sclav, minor ori adult, intreg la minte ori lipsit de discernamant, musulman ori necredincios - toate acestea sunt cuprinse de termenul general „acela care”. Acesta este unul dintre sensurile subtile ale folosirii aici a termenului arab „man”, adica „acela care”. Contextul ar fi permis formularea „daca il uide”, inasa aceasta nu ar fi cuprins tot ceea ce cuprinde „acela care”. Tot astfel, cel ucis poate fi barbat ori femeie, minor ori adult, asa cum arata folosirea unui substantiv nehotarat intr-o propozitie conditionala.

³⁴ Relatat de al-Bukhari (6868) si Muslim (66), de la Ibn 'Umar.

Ucigasul trebuie „sa elibereze un sclav credincios” ca ispasire pentru fapta, din propria avere. Sclavul poate fi tanar ori batran, barbat ori femeie, sanatos ori cu un neajuns trupesc, potrivit parerii unor invatati.

Totusi, intelegciunea cere ca eliberarea unui sclav cu un neajuns trupesc sa nu fie valabila drept ispasire, fiindca scopul eliberarii este binele celui eliberat si dobandirea stapanirii asupra propriilor treburi. Daca el va pierde prin eliberare, iar ramanerea in sclavie ii este mai folositoare, atunci eliberarea lui nu este valabila drept ispasire. In plus, cuvintele „sa elibereze un sclav” pot arata ca acesta trebuie sa fie sanatos trupest, fiindca eliberarea este spre folosul sau, nemaifiind silit sa munceasca pentru folosul altuia. Daca, din pricina unui neajuns trupesc, nu poate face o munca folositoare, eliberarea lui nu-si atinge scopul. Cugeta la aceasta si lucrul iti va deveni limpede.

In privinta diyah, aceasta trebuie platita de 'aqilah - rudele barbati din partea tatalui ale ucigasului - in cazurile de ucidere din greseala si de ucidere asemanatoare celei intentionate.

„Familiei lui”, pentru a le aduce mangaiere. Prin familie se inteleg aici mostenitorii, fiindca ei mostenesc ceea ce a lasat mortul, iar diyah intra intre lucrurile lasate de el. Regulile privitoare la diyah cuprind numeroase amanunte, lamurite in cartile de fiqh.

„In afara de cazul in care ei renunta la ea ca milostenie”, adica mostenitorii celui ucis il iarta pe ucigas si renunta la plata, iar astfel obligatia platii diyah se stinge. Aceasta ii indeamna sa-l ierte, fiindca Allah numeste fapta lor milostenie, iar milostenia este ceruta in orice vreme.

„Daca cel ucis este credincios, dar apartine unui popor dusman voua”, adica unor necredinciosi aflati in razboi cu voi, „atunci trebuie eliberat un sclav credincios” si nu trebuie platita diyah familiei sale, fiindca vietile si averile lor nu se afla sub ocrotire, atata vreme cat sunt in razboi cu musulmanii.

„Daca apartine unui popor intre care si voi este un legamant, atunci trebuie platita familiei lui diyah si trebuie eliberat un sclav credincios.” Aceasta tine seama de familia lui, fiindca ei se afla sub legamant.

„Acela care nu gaseste mijloacele”, adica nu are un sclav si nici bani de ajuns pentru a cumpara unul, fiind in stramtorare si neavand, dupa acoperirea cheltuielilor de intretinere si a nevoilor sale de baza, avere cu care sa rascumpere un sclav, „trebuie sa posteasca doua luni neintrerupte”. Nu are voie sa intrerupa postul in acest rastimp fara scuza. Daca il intrerupe din pricina unei scuze, precum boala, menstruatia si cele asemenea, continuitatea postului nu este stricata. Daca il intrerupe fara scuza, continuitatea este rupta si trebuie sa inceapa din nou.

„Drept cainta randuita de Allah”, adica drept ispasire pe care Allah i-a impus-o ucigasului si cale de intoarcere la El, randuita robilor din mila Sa si ca mijloc de ispasire pentru greselile si neglijenta care se pot ivi si care se intalnesc adeseori in cazurile de ucidere din greseala.

„Allah este Atotstiutor, Preaintelept.” Stiinta Sa este desavarsita si intelegiunea Sa deplina. Nimic, nici cat un fir de praf, nici mai mic ori mai mare, nu-I este ascuns pe pamant ori in cer, in vreun timp sau loc. Toate lucrurile se supun intelegiunii Sale, atat cele create, cat si legile randuite. Orice a creat si orice a legiuit se intemeiaza pe intelegiunea cea mai deplina.

Prin stiinta si intelegiunea Sa, El i-a poruncit ucigasului o ispasire potrivita faptei. Fiindca acesta a pricinuit pierderea unui suflet ocrotit de Legea lui Allah, se cuvine sa elibereze un sclav din legatura robiei fata de oameni, pentru ca el sa dobandeasca libertatea deplina. Daca nu poate elibera un sclav, trebuie sa posteasca doua luni neintrerupte, eliberandu-si astfel sufletul din robia poftelor si placerilor trupești care il impiedica pe om sa dobandeasca fericirea vesnica si adorandu-L pe Allah prin parasirea acelor pofte si apropierea de El.

Allah a facut acest post indelungat si greu si a cerut sa fie neintrerupt. El nu a randuit aici hranirea saracilor, fiindca aceasta nu se potriveste acestei ispasiri, spre deosebire de ispasirea pentru zihar - forma de divort din Jahiliyyah in care barbatul ii spunea sotiei: „Tu esti pentru mine ca spatele mamei mele” -, care va fi explicata la locul ei, daca Allah vointe.

Din intelegiunea Sa, Allah a poruncit plata diyah pentru orice ucidere, chiar si din greseala, pentru ca aceasta sa fie o piedica si sa previna cazurile asemanatoare prin folosirea mijloacelor potrivite.

Din intelegiunea Sa, El a poruncit ca 'aqilah sa plateasca diyah in cazul uciderii din greseala, dupa consensul invatatilor, fiindca ucigasul nu a savarsit fapta cu intentie, iar plata acestei despagubiri mari i-ar fi foarte grea. Se potriveste ca ea sa fie suportata de cei cu care are legaturi de ajutor si sprijin reciproc, pentru implinirea folosului obstesc si indepartarea raului. Poate ca aceasta ii va face pe membrii 'aqilah sa-l impiedice pe acela pentru care ar trebui sa plateasca sa savarseasca fapte ce ar putea duce la ucidere, de teama poverii platii. Totodata, povara este usurata prin impartirea ei intre toti, fiecaruia dupa putere, iar plata devine mai usoara fiind esalonata pe trei ani.

Tot din intelegiunea si stiinta Sa, Allah a randuit ca familia victimei sa primeasca prin diyah o compensatie pentru nenorocirea ei, iar aceasta despagubire sa fie platita de familia ucigasului.

Versetul 93

وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ
وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٣﴾

93. Acela care ucide cu intentie un credincios isi va avea rasplata in Jahannam, unde va ramane vesnic. Allah Se va mania pe el, il va blestema si ii va pregati o pedeapsa uriasa.

Mai inainte, Allah a aratat ca uciderea cu intentie a unui credincios nu poate veni de la alt credincios si ca aceasta ucidere este necredinta in fapte. Aici pomeneste amenintarea pentru acela care ucide cu intentie, o amenintare care face inimile sa tremure si ii umple de spaima pe cei care inteleg.

Pentru niciun alt pacat mare nu se afla o amenintare mai mare ori macar asemenea ei. Fapta este rasplatita cu Jahannam; cu alte cuvinte, acest pacat mare, prin el insusi, cere ca faptuitorul sa fie pedepsit in Jahannam, cu toate chinurile sale cumplite, umilinta deplina, mania dumnezeiasca, lipsirea de izbanda si de reusita si sfarsitul in pierdere si pieire. Allah sa ne apere de tot ceea ce ne indeparteaza de mila Sa.

Aceasta amenintare urmeaza aceeasi regula ca textele asemanatoare care ameninta, pentru anumite pacate mari si neascultari, cu ramanerea vesnica in Foc ori cu lipsirea de Paradis. Invatatii de seama - Allah sa aiba mila de ei - au avut pareri diferite cu privire la talcuirea acestor texte, desi au fost cu totii de acord ca este falsa parerea kharijitelor si a mu'tazilitilor, potrivit careia acela care savarseste aceasta fapta va ramane vesnic in Foc, chiar daca marturiseste tawhidul. Talcuirea corecta este cea data de marele invatat Shams ad-Din Ibn al-Qayyim - Allah sa aiba mila de el - in Madarij as-Salikin³⁵. Dupa ce a pomenit celelalte talcuiri si le-a cercetat critic, el a spus:

„Un grup a spus: Acest text si cele asemenea lui, care pomenesc o pedeapsa potrivita faptei, nu inseamna neaparat ca pedeapsa va fi aplicata in mod inevitabil ori de cate ori fapta este savarsita. Pentru aplicarea oricarei hotarari exista conditii care trebuie indeplinite si piedici care trebuie sa lipseasca. Aceste texte ne vestesc numai ca o asemenea pedeapsa corespunde unei anumite fapte ori unui anumit pacat.

Pe langa aceasta, exista dovezi pentru piedicile care opresc pedeapsa, unele statornicite prin consens, iar altele prin texte. Cainta este o piedica potrivit consensului. Tot astfel este tawhidul, potrivit textelor mutawatir pe care nimeni

³⁵ Madarij as-Salikin, vol. 1, p. 396.

nu le poate nesocoti. Printre celelalte piedici se afla faptele bune mari care sterg pacatul, nenorocirile grele care il ispasesc si aplicarea pedepselor hudud in aceasta lume, potrivit textelor.

Nu ne este ingaduit sa nesocotim aceste texte si dovezi. Trebuie, asadar, sa tinem seama de toate textele, privitoare atat la pedeapsa, cat si la ceea ce impiedica aplicarea ei. Din acest motiv, faptele bune si cele rele sunt cantarite unele fata de altele, pentru a se sti daca omul merita pedeapsa sau nu, iar sfarsitul lui este hotarat potrivit celor care cantaresc mai greu.

Ei au spus: Cantarirea binelui si a raului in aceasta lume si in Viata de Apoi este temelia hotararilor Legii si a hotararilor lui Allah. Pe aceasta temelie este carmuita intreaga creatie si pe ea se sprijina legatura dintre cauza si efect, atat in legile firii care carmuiesc lumea, cat si in legile Shari'ah.

Allah a creat pentru fiecare lucru un opus care i se impotrивeste si il respinge, iar cel mai puternic va birui in cele din urma.

Puterea trupului aduce sanatate si buna stare, iar stricarea si dezechilibrul umorilor impiedica functionarea fireasca a trupului si actiunea acestei puteri; dintre acesti factori, cel mai puternic va birui. La fel este lupta dintre leac si boala: in trup se afla lucruri inclinate spre sanatate si altele inclinate spre boala; unele incearca sa impiedice efectul deplin al celorlalte si sa li se impotrивeasca. Cand unele biruie, efectul lor devine cel mai puternic.

Astfel se cunoaste ca oamenii sunt de mai multe feluri. Unii vor intra in Paradis si nu vor intra in Foc, iar altii dimpotriva. Unii vor intra in Foc, dar vor iesi din el, iar durata sederii lor va fi pe masura pricinii intrarii, care hotaraste daca vor iesi repede ori dupa un timp.

Acela care are patrundere adanca vede limpede tot ceea ce Allah a vestit in Cartea Sa despre Viata de Apoi si amanuntele ei, ca si cum ar privi cu ochii sai. El stie ca toate acestea sunt cerute de dumnezeirea, stapanirea, puterea si intelegerea lui Allah si ca opusul lor este cu neputinta in privinta Lui. A-I atribui contrariul inseamna a-I atribui ceva ce nu I se potriveste. El percepe acest adevar cu puterea sa de intelegere la fel de limpede cum percepe soarele si stelele cu vederea.

Aceasta este certitudinea credintei, care arde faptele rele asa cum focul arde lemnul. Este cu neputinta ca omul care are aceasta treapta a certitudinii sa staruie in fapte rele. Daca totusi savarseste o asemenea fapta si o repeta, lumina credintei pe care o are il sileste sa-si innoiasca de fiecare data cainta, intorcandu-se mereu la Allah cu cainta. Un asemenea om este dintre cele mai iubite fapturi de Allah.”

Allah sa-l rasplateasca pe Ibn al-Qayyim cu bine pentru slujirea Islamului si a musulmanilor.

Versetul 94

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ ءَلْقَى إِلَيْكُمُ
السَّلَامَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٌ
كَذَلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمِنَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرًا ﴿٩٤﴾

94. O, voi cei care credeti! Cand porniti pe calea lui Allah, cercetati cu grija si nu-i spuneti aceluia care va ofera salutul pacii: „Nu esti credincios”, cautand castigurile trecatoare ale vietii lumesti, caci la Allah se afla castiguri multe. Asa ati fost si voi mai inainte, iar Allah Si-a revarsat harul asupra voastra. Cercetati, asadar, cu grija! Cu adevarat, Allah este pe deplin Cunoscator a ceea ce faceti.

Allah le porunceste robilor Sai credinciosi ca, atunci cand pornesc la jihad pe calea Lui, cautand multumirea Sa, sa cerceteze cu grija si sa lamureasca toate lucrurile indoielnice, fiindca lucrurile sunt de doua feluri: limpezi si neclare.

Cele limpezi nu au nevoie de lamurire, caci ceea ce este vadit nu trebuie dovedit. Cat despre lucrurile indoielnice ori neclare, acestea trebuie cercetate si lamurite pentru a se sti daca trebuie implinite ori parasite.

Cercetarea prin care se ajunge la certitudine aduce multe foloase si indeparteaza multe rele. Prin ea se vede masura religiozitatii, intelegiunii si cumpatarii omului. In schimb, acela care se grabeste fara sa cugete si inainte ca lucrul si hotararile legate de el sa-i devina limpezi se confrunta cu urmasi nedorite.

Aceasta li s-a intamplat celor mustrati in verset. Ei nu au cercetat si nu au verificat starea omului care i-a salutat cu salam. Acesta avea cu el o mica turma ce-i apartinea ori bunurile altuia, iar ei l-au ucis, socotind ca el rostise salutul numai ca sa se fereasca de uciderea lui de catre ei. Au gresit, iar Allah i-a mustrat: „Nu-i spuneti aceluia care va ofera salutul pacii: «Nu esti credincios», cautand castigurile trecatoare ale vietii lumesti, caci la Allah se afla castiguri multe.”

Cu alte cuvinte, nu lasati un castig mic si trecator sa va impinga spre o fapta nepotrivita si sa va lipseasca de rasplata mare si trainica aflata la Allah, caci ceea ce este la Allah este mai bun si mai statornic.

Aceasta arata ca, atunci cand omul simte inclinatie spre un lucru potrivit poftelor sale, dar vatamator, trebuie sa-si aminteasca fagaduinta lui Allah

pentru acela care isi infraneaza sufletul, nu urmeaza poftele si pune multumirea lui Allah inaintea multumirii propriei persoane. Aceasta il va indemna sa urmeze porunca lui Allah, chiar daca ii este greu.

Apoi Allah le aminteste starea lor de mai inainte, inainte de a fi calauziti la Islam: „Asa ati fost si voi mai inainte, iar Allah Si-a revarsat harul asupra voastra.” Asa cum v-a calauzit dupa ce ati fost rataciti, ii poate calauzi si pe altii; si asa cum calauzirea voastra s-a implinit treptat, la fel poate fi si calauzirea altora.

Omul ajuns la desavarsire trebuie sa priveasca la propria stare de dinainte si sa cugete cum sa se poarte cu aceia care sunt inca in acea stare, tinand seama de ceea ce stie din propria experienta. El trebuie sa-i cheme cu intelegiune si povatuire frumoasa. Aceasta este una dintre caile cele mai folositoare pentru sine si pentru ceilalti. De aceea porunca de a cerceta si de a verifica este repetata: „Cercetati, asadar, cu grija!”

Daca acela care a iesit la jihad pe calea lui Allah, ca sa lupte impotriva dusmanilor Lui, si-a pregatit toate mijloacele de a-i vatama, dar i se porunceste totusi sa cerceteze starea omului care il saluta cu salam, chiar daca exista un indiciu puternic ca acesta a facut-o numai pentru a se feri de ucidere si de teama pentru viata sa, cu atat mai mult porunca verificarii se aplica tuturor celorlalte situatii in care exista neclaritate. Lucrurile trebuie cercetate si verificate pana cand adevarul devine limpede.

„Cu adevarat, Allah este pe deplin Cunoscator a ceea ce faceti.” El il va rasplati pe fiecare pentru faptele si intentiile sale, potrivit stiintei Sale despre starile si gandurile robilor Sai.

Versetele 95 si 96

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِلُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولَى الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِلِينَ دَرَجَةً وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحَسَنَى وَفَضَلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِلِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٩٥﴾

95. Nu sunt deopotriva credinciosii care raman acasa, in afara celor cu neputinte, si cei care lupta pe calea lui Allah cu averile si cu sufletele lor. Allah le-a daruit celor care lupta cu averile si cu sufletele lor o treapta mai inalta decat celor care raman acasa. Tuturor Allah le-a fagaduit binele, dar Allah i-a ales pe cei care lupta inaintea celor care raman acasa, cu o rasplata mare:

ج
 دَرَجَتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٩٦﴾

96. trepte daruite de El, iertare si mila. Allah este Atoateiertator, Milostiv.

Credinciosul care se angajeaza in jihad, oferindu-si sufletul si averea, nu este deopotrivă cu acela care nu iese la jihad si nu lupta cu dusmanii lui Allah. Acesta este un indemn la participarea la jihad si un avertisment impotriva lenei si a ramanerii in urma fara scuza.

Cat despre cei care au neputinte trupesti, precum bolnavii, orbii, schiopii si cei care nu au mijloacele de a se echipa, ei nu sunt asemenea celor care raman acasa fara scuza. Acela care are o neputinta trupeasca, este multumit sa ramana acasa, nu are intentia de a iesi pe calea lui Allah chiar daca neputinta sa ar disparea si nici nu se gandeste la aceasta are acelasi statut ca omul ramas in urma fara scuza.

Acela care ar iesi cu siguranta pe calea lui Allah daca nu ar exista piedica, isi doreste aceasta si cugeta la ea in sine are acelasi statut ca omul care a iesit la jihad. Intentia hotarata, atunci cand este insotita de tot ceea ce omul poate face in cuvânt ori fapta, il face sa ajunga la aceeasi treapta cu acela care implineste fapta.

Apoi Allah arata ca luptatorii pe calea lui Allah au o treapta ori un rang mai înalt. Mai întâi arata deosebirea in chip general, apoi o lamureste in amanunt si le fagaduieste iertare de la Domnul lor si o mila care cuprinde tot binele si indeparteaza tot raul.

Aceste trepte au fost lamurite de Profet - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - in hadithul sahih relatat in as-Sahihayn³⁶: in Paradis sunt o suta de trepte, iar între fiecare doua trepte este o departare asemenea celei dintre cer si pamant; Allah le-a pregatit pentru cei care se angajeaza in jihad pe calea Sa.

Allah a legat aceasta rasplata de jihad. La fel spune in Sura as-Saff: „O, voi cei care credeti! Sa va indrum spre un negot care va va mantui de o pedeapsa dureroasa? Sa credeti in Allah si in Mesagerul Sau si sa luptati pe calea lui Allah cu averile si cu sufletele voastre. Aceasta este mai bine pentru voi, daca ati sti. El va va ierta pacatele si va va face sa intrati in Gradini pe sub care curg rauri si in locuinte bune, in Gradinile sederii vesnice. Aceasta este izbanda cea mare” (as-Saff, 61:10-12).

Cugeta la felul in care este exprimata superioritatea in aceste versete. Mai întâi se arata ca mujahidul si celalalt nu sunt deopotrivă. Apoi se spune limpede

³⁶ Sahih al-Bukhari, nr. 2790. Editorul editiei arabe precizeaza ca nu a gasit hadithul in Sahih Muslim.

ca mujahidul se afla cu o treapta mai presus decat acela care ramane in urma. Dupa aceasta se arata ca el este ales prin iertare, mila si ranguri inalte.

Aceasta trecere treptata de la un rang la altul in lauda - ori de la o stare la una si mai joasa in mustrare - este mai elocventa si are un efect mai puternic.

Cand unei categorii i se acorda intaietate fata de alta, iar fiecare are propriile virtuti, Allah pomeneste binele pe care il au in comun, pentru ca nimeni sa nu creada ca aceea care se afla pe treapta mai joasa este mustrata. De aceea spune aici: „Tuturor Allah le-a fagaduit binele.”

La fel spune Allah in pasajul amintit din Sura as-Saff: „Vesteste-le aceasta veste buna credinciosilor” (as-Saff, 61:13). El mai spune: „Nu sunt deopotrivă aceia dintre voi care au daruit si au luptat inainte de cucerire si aceia care au facut-o dupa” (al-Hadid, 57:10), apoi spune: „Tuturor Allah le-a fagaduit binele.”

Tot astfel spune Allah: „Noi l-am facut pe Sulayman sa inteleaga judecata; si fiecaruia dintre ei i-am daruit intelepciune si stiinta” (al-Anbiya', 21:79). Acela care cerceteaza superioritatea unora asupra altora trebuie sa ia aminte la aceasta nuanta.

La fel, daca vorbeste spre a mostra anumite persoane ori pareri si le compara intre ele, trebuie sa pomeneasca lucrul pe care il au in comun, pentru ca nimeni sa nu creada ca acela caruia i se da intaietate a ajuns la desavarsire. De pilda, daca se spune ca un crestin este mai bun decat un magian, trebuie sa se stie totodata ca amandoi sunt necredinciosi. Uciderea este mai cumplita decat zina, dar fiecare dintre ele este un pacat mare pe care Allah si Mesagerul Sau l-au interzis si de la care au oprit.

Fiindca Allah le-a fagaduit luptatorilor pe calea Sa iertarea si mila, care izvorasc din cele doua Nume nobile ale Sale, Atoateiertatorul si Milostivul, El a incheiat versetul cu aceste Nume: „Allah este Atoateiertator, Milostiv.”

Versetele 97 la 99

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَسِعَةً فَهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٩٧﴾

97. Pe cei carora le iau sufletele in vreme ce acestia sunt nedrepti fata de ei insisi, ingerii ii intreaba: „In ce stare ati fost?” Ei raspund: „Am fost slabiti si asupriti pe pamant.” Ingerii spun: „Nu era pamantul lui Allah destul de intins

ca sa emigrati pe el?” Acestia isi vor avea salasul in Gheena. Si ce rea destinatie!

إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٩٨﴾

98. Afara de cei cu adevarat slabiti dintre barbati, femei si copii, care nu dispun de niciun mijloc si nici nu gasesc o cale.

فَأُولَٰئِكَ عَسَى اللَّهُ أَن يَعْفُوَ عَنْهُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٩٩﴾

99. Pe acestia poate ca Allah ii va ierta, caci Allah este Cel care sterge pacatele, Atoateiertator.

Aceasta este o amenintare aspra pentru cei care au renuntat la emigrare, desi aveau putinta sa o faca, pana cand i-a ajuns moartea. Ingerii care le iau sufletele ii mostra prin aceste cuvinte aspre: „In ce stare ati fost?”, adica: in ce situatie va aflati si prin ce va deosebeati de politeisti? Dimpotriva, le-ati sporit numarul si poate chiar i-ati sprijinit impotriva credinciosilor. Ati pierdut prilejul de a savarsi multe fapte bune, de a lupta alaturi de Mesagerul lui Allah - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, de a fi alaturi de musulmani si de a-i ajuta impotriva dusmanilor.

Ei spun: „Am fost slabiti si asupriti pe pamant”, adica lipsiti de putere, umiliti si oprinati, fara putinta de a emigra. Insa nu spun adevarul, fiindca Allah i-a muștrat si i-a amenintat, iar Allah nu impovareaza niciun suflet peste puterea lui. Dupa aceea ii excepteaza pe cei care au fost cu adevarat slabiti si asupriti. De aceea ingerii le spun celor dintai: „Nu era pamantul lui Allah destul de intins ca sa emigrati pe el?” Intrebarea stabileste un fapt cunoscut: pamantul lui Allah este intins, iar oricine se afla intr-un loc unde nu-si poate manifesta religia are pe pamant alte locuri si o iesire spre o tara in care Il poate adora pe Allah. Preainaltul spune: „O, robi ai Mei care credeti! Pamantul Meu este intins, asa ca numai pe Mine adorati-Ma!” [al-'Ankabut, 29:56].

Despre cei fara scuza, Allah spune: „Acestia isi vor avea salasul in Gheena. Si ce rea destinatie!” Aceasta arata ceea ce se va petrece in Ziua Judecatii atunci cand sunt intrunite toate conditiile si nu exista vreun impediment; uneori pot exista impedimente care inlatura aceasta urmare.

Versetul dovedeste ca emigrarea este una dintre cele mai mari obligatii si ca parasirea ei este interzisa, ba chiar unul dintre cele mai grave pacate mari. El mai arata ca fiecare om care moare si-a primit in intregime partea hotarata de

hrana, durata vietii si fapte. Sensul acesta este indicat de verbul „le iau sufletele”, a carui radacina are sensul de primire deplina; daca i-ar mai fi ramas ceva din ceea ce i-a fost randuit, sufletul nu i-ar fi fost luat. Versetul confirma credinta in ingeri si ii lauda, deoarece Allah ii pomeneste intr-un context care arata aprobarea Sa fata de ei.

Apoi sunt exceptati cei cu adevarat slabiti si asupriti, care nu dispun de niciun mijloc de emigrare si „nici nu gasesc o cale”. Despre ei Allah spune: „Pe acestia poate ca Allah ii va ierta, caci Allah este Cel care sterge pacatele, Atoateiertator.” Cuvantul „poate”, cand este folosit cu privire la Allah, arata ca lucrul se va implini neaparat, datorita generozitatii si bunatatii Sale. Cand Coranul leaga speranta rasplatii de o fapta, aceasta inseamna ca rasplata nu se dobandeste decat daca fapta este savarsita in chipul cerut. Daca nu este facuta astfel, omul a fost neglijent si nu merita acea rasplata. Allah stie cel mai bine.

Versetul arata ca acela care nu poate indeplini ceea ce i s-a poruncit, fie o obligatie, fie altceva, este scuzat. Allah spune despre cei incapabili sa participe la lupta: „Nu este niciun pacat asupra orbului, nici asupra schiopului si nici asupra bolnavului...” [al-Fath, 48:17], iar despre porunci in general: „Temeti-va de Allah atat cat puteti” [at-Taghabun, 64:16]. Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a spus: „Cand va poruncesc ceva, impliniti din el atat cat puteti.”³⁷ Omul nu are insa scuza pana cand nu-si da toata silinta si apoi constata ca nu poate, caci Allah spune: „care nu dispun de niciun mijloc”. Versetul mai arata ca, in pelerinajul Hajj, in 'Umrah si in alte acte care necesita calatorie, existenta unei calauze este una dintre conditiile capacitatii de a le indeplini.

Versetul 100

ج
* وَمَنْ يَهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَٰغِمًا كَثِيرًا وَسَعَةً وَمَنْ يَخْرُجْ
مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ
وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٠٠﴾

100. Iar cel care emigreaza pe calea lui Allah va afla pe pamant multe locuri de refugiu si belsug. Cel care iese din casa sa, emigrand catre Allah si Mesagerul Sau, apoi il ajunge moartea, rasplata lui este asigurata la Allah. Si Allah este Atoateiertator, Milostiv.

³⁷ Relatat de al-Bukhari (7288) si Muslim (1337).

Acesta este un indemn la emigrare si o explicare a folosului ei. Allah fagaduieste - iar fagaduinta Sa este adevar - ca acela care emigreaza pentru El, cautand multumirea Sa, va gasi pe pamant multe locuri de refugiu si belsug. Locurile numeroase de refugiu sunt cele prin care se implinesc interesele religiei, iar belsugul priveste folosul lumesc. Multi cred ca, daca emigreaza, dupa o viata in mijlocul celor apropiati vor ajunge risipiti, dupa bogatie saraci, dupa cinste umiliti, iar dupa viata usoara vor avea parte de greutate.

Lucrurile nu stau astfel. Cat timp credinciosul ramane printre politeisti, el va fi foarte neglijent fata de indatoririle religioase, atat fata de actele de adorare pe care le savarseste singur, precum rugaciunea, cat si fata de cele care se implinesc impreuna cu altii, precum lupta prin cuvânt si prin fapta si cele legate de ea, fiindca nu le poate indeplini. El va fi mereu expus incercarii care il poate indeparta de religie, mai ales daca este slab si asuprit.

Daca emigreaza pentru Allah, va putea statornici religia lui Allah, ii va infrunta pe dusmanii Lui si li se va impotrivi prin cuvânt si fapta. In plus, va avea prilejul sa-si sporeasca mijloacele de trai. Ceea ce Allah a vestit s-a si petrecut. Cea mai mare pilda o constituie Companionii - Allah sa fie multumit de ei -, care au emigrat pentru Allah, parasindu-si caminele, copiii si averile de dragul Lui. Prin aceasta, credinta lor s-a desavarsit; au luptat si au sprijinit religia lui Allah intr-un chip care i-a facut model pentru cei de dupa ei. Au dobandit si ceea ce urmeaza de obicei unor asemenea fapte: mari biruinte si multa prada, pana cand au ajuns dintre cei mai instariti oameni. Oricine face ceea ce au facut ei va avea parte de urmari asemanatoare, pana in Ziua Invierii.

Apoi Allah spune: „Cel care iese din casa sa, emigrand catre Allah si Mesagerul Sau”, adica emigrand pentru Domnul sau si multumirea Lui, din iubire pentru Mesager si pentru sprijinirea religiei lui Allah, nu pentru alt scop, „apoi il ajunge moartea”, prin ucidere sau altfel, „rasplata lui este asigurata la Allah”. El va primi rasplata emigrantului care si-a atins tinta, garantata deplin de Allah. A intentionat, s-a hotarat, a facut primul pas si a inceput lucrarea. Din mila Sa fata de el si fata de cei asemenea lui, Allah le da rasplata intreaga chiar daca nu au desavarsit fapta si le iarta lipsurile legate de emigrare si de celelalte lucruri.

De aceea versetul se incheie prin aceste doua Nume nobile: „Allah este Atoateiertator, Milostiv.” El le iarta credinciosilor greselile, mai ales celor care se caiesc si se intorc la Domnul lor. El este Milostiv fata de toate creaturile: prin mila Sa le-a adus la existenta, le-a daruit sanatate, avere, copii, putere si alte binefaceri. Este cu deosebire Milostiv fata de credinciosi: i-a calauzit la credinta, le-a daruit cunoasterea prin care dobandesc certitudinea, le-a inlesnit mijloacele fericirii si izbanzii si cele prin care ajung la cea mai inalta rasplata.

Prin mila si harul Sau, ei vor vedea ceea ce niciun ochi nu a vazut, nicio ureche nu a auzit si inimii omului nu i-a trecut prin minte. Ii cerem lui Allah sa nu ne lipseasca de harul Sau din pricina faptelor noastre rele.

Versetele 101 si 102

وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنْ خِفْتُمْ أَنْ يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُبِينًا ﴿١٠١﴾

101. Cand calatoriti pe pamant, nu este niciun pacat asupra voastra daca scurtati rugaciunea, de va temeti ca necredinciosii va vor vatama. Cu adevarat, necredinciosii va sunt dusmani vaditi.

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقِمْ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَى لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَجَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتَعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَحَدَّ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ أَذًى مِنْ مَطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُوا حِذْرَكُمْ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿١٠٢﴾

102. Iar cand tu esti intre ei si conduci rugaciunea pentru ei, o ceata dintre ei sa stea in rugaciune impreuna cu tine si sa-si ia armele. Cand au facut prosternarea, sa treaca in spatele vostru, iar cealalta ceata, care nu s-a rugat, sa vina si sa se roage impreuna cu tine; sa fie cu bagare de seama si sa-si ia armele. Necredinciosii ar dori sa fiti nepasatori fata de armele si bagajele voastre, pentru a se napusti asupra voastra deodata. Nu este niciun pacat asupra voastra daca, fiind stanjeniti de ploaie sau bolnavi, va lasati armele, dar luati-va masurile de precautie. Cu adevarat, Allah le-a pregatit necredinciosilor o pedeapsa umilitoare.

Aceste doua versete sunt temelia permisiunii de a scurta rugaciunea in calatorie si a randuielii rugaciunii in vreme de frica. Allah spune: „Cand calatoriti pe pamant.” Sensul aparent al versetului arata ca ingaduinta cuprinde orice calatorie, chiar si una facuta pentru pacat; aceasta este opinia lui Abu Hanifah - Allah sa aiba mila de el. Majoritatea invatatorilor, intre care ceilalti trei

imami, nu acorda insa aceasta ingaduinta celui care calatoreste pentru pacat. Ingaduinta este o mila de la Allah si o usurare pentru robii Sai, prin care, in calatorie, isi pot scurta rugaciunea si pot intrerupe postul. Calatoria facuta in scopul savarsirii unui pacat nu justifica, prin scopul ei, acordarea unei ingaduinte.

„Nu este niciun pacat asupra voastra daca scurtati rugaciunea”, adica nu vi se repropune si nu pacatuiti. Aceasta nu contrazice faptul ca scurtarea este preferabila si nici faptul ca poate fi obligatorie, fiindca formularea inlatura indoiala care s-ar putea naste. Este asemenea cuvantului lui Allah despre Safa si Marwah: „Asadar, cel care face Hajj la Casa sau 'Umrah nu savarseste niciun pacat daca le inconjoara pe amandoua” [al-Baqarah, 2:158]. A spune ca nu este pacat nu contrazice caracterul obligatoriu al mersului intre Safa si Marwah in Hajj si 'Umrah.

Pricina inlaturarii indoiei este limpede: in mintea musulmanilor era statornicit ca rugaciunea este obligatorie si trebuie savarsita in forma deplina; indoiala privind permisiunea scurtarii nu putea fi inlaturata decat prin declaratia clara ca acela care o scurteaza nu pacatuiește. Faptul ca scurtarea este preferabila savarsirii complete in calatorie este dovedit de practica Profetului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, care si-a scurtat rugaciunile in toate calatoriile. Aceasta tine de inlesnire, ingaduinta si mila fata de oameni. Allah iubeste ca ingaduintele Sale sa fie primite, dupa cum uraste sa I se arate neascultare.

Expresia araba are sensul literal „sa scurtati din rugaciune”. Prepozitia „din” arata doua lucruri. Intai: fara ea nu ar exista un reper pentru masura scurtarii si cineva ar putea crede ca poate lasa cea mai mare parte a rugaciunii si ca o singura rak'ah ar fi de ajuns. Formularea indica faptul ca scurtarea urmeaza limite precise, statornicite de invatatura si practica Profetului si a Companionilor sai. Al doilea: „din” indica o parte, nu totul. Se intelege astfel ca unele rugaciuni obligatorii se scurteaza, nu toate: Fajr si Maghrib nu se scurteaza, ci numai rugaciunile de patru rak'ah, de la patru la doua.

Dupa ce s-a stabilit ca scurtarea rugaciunii in calatorie este o ingaduinta, comentatorii au avut opinii diferite despre conditia „de va temeti ca necredinciosii va vor vatama”. Sensul aparent arata ca scurtarea ar fi permisa numai cand exista atat calatoria, cat si frica. Diferenta de opinie priveste intrebarea daca prin scurtare se intelege numai numarul unitatilor sau atat numarul, cat si felul savarsirii.

Comandantul credinciosilor, 'Umar ibn al-Khattab - Allah sa fie multumit de el -, a avut aceeasi nedumerire si l-a intrebat pe Profet - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa: „O, Mesager al lui Allah, de ce scurtam si acum

rugaciunea, dupa ce suntem in siguranta, cand Allah spune: «de va temeti ca necredinciosii va vor vatama?» Mesagerul lui Allah a raspuns: „Este o milostenie pe care Allah v-a daruit-o, asa ca primiti milostenia Sa.”³⁸

Pe aceasta baza, frica este mentionata fiindca aceasta era situatia obisnuita a Profetului si a Companionilor sai, cele mai multe calatorii ale lor fiind pentru lupta pe calea lui Allah. Totodata se arata intelegerea ingaduinitei: greutatea previzibila, care justifica o inlesnire, sporeste atunci cand calatoria este insotita de frica. Aceasta nu inseamna ca scurtarea este exclusa atunci cand exista numai calatoria, fiindca si aceasta presupune de obicei greutate.

A doua opinie intelege prin scurtare atat numarul, cat si forma rugaciunii. Cand calatoria se uneste cu frica, se scurteaza numarul si felul savarsirii; cand exista numai calatoria, se scurteaza numarul; cand exista numai frica, se scurteaza felul savarsirii. De aceea Allah descrie apoi rugaciunea fricii: „Iar cand tu esti intre ei si conduci rugaciunea pentru ei”, adica o statornicesci si o savarsesti asa cum se cuvine, invatandu-i ceea ce li se potriveste in aceasta imprejurare.

„O ceata dintre ei sa stea in rugaciune impreuna cu tine”, iar alta sa ramana in fata dusmanului, dupa cum arata continuarea: „Cand au facut prosternarea”, adica dupa ce cei aflati cu tine si-au incheiat rugaciunea. Rugaciunea este numita aici prin prosternare pentru a arata meritul prosternarii si faptul ca ea este unul dintre stalpii rugaciunii, ba chiar cel mai mare dintre ei. Apoi ei „sa treaca in spatele vostru, iar cealalta ceata, care nu s-a rugat”, adica ceata care statea in fata dusmanului, „sa vina si sa se roage impreuna cu tine”. Aceasta arata ca imamul ramane dupa plecarea primei cete si o asteapta pe a doua. Cand aceasta vine, el ii conduce in partea ramasa a rugaciunii sale, apoi sta si ii asteapta sa-si incheie rugaciunea, dupa care rosteste salutul impreuna cu ei. Acesta este unul dintre modurile rugaciunii fricii; au fost relatate autentic de la Profet si alte forme, prin mai multe lanturi de transmitere, toate fiind permise.

Versetul arata ca rugaciunea in congregatie este o obligatie individuala din doua motive. Primul: Allah a poruncit-o in aceste imprejurari grele, de frica intensa si mare probabilitate a atacului dusmanului. Daca este poruncita atunci, obligativitatea ei in siguranta este cu atat mai evidenta. Al doilea: in rugaciunea fricii se renunta la multe conditii si elemente obligatorii si sunt tolerate miscari care in mod obisnuit ar invalida rugaciunea. Aceasta subliniaza obligativitatea congregatiei; daca ea nu ar fi obligatorie, nu ar fi ingaduit ca aceste elemente sa fie omise de dragul ei.

³⁸ Relatat de Muslim (686), de la 'Umar ibn al-Khattab - Allah sa fie multumit de el.

Versetul mai arata ca este preferabil ca toti sa se roage in spatele unui singur imam, chiar daca aceasta duce la unele lipsuri care ar fi putut fi evitate prin mai multi imami. Scopul este unirea musulmanilor, armonia dintre ei, evitarea dezbinarii si insuflarea unei frici mai mari in inimile dusmanilor. Allah le-a poruncit sa-si poarte armele si sa fie cu bagare de seama in timpul rugaciunii fricii.

Desi aceasta presupune miscari si distragerea atentiei in timpul rugaciunii, ea slujeste unui folos limpede: reuneste rugaciunea cu lupta si asigura precautia fata de dusmanul foarte dornic sa le faca rau musulmanilor si sa se napusteasca dintr-odata asupra lor si a bagajelor lor. De aceea Allah spune: „Necredinciosii ar dori sa fiti nepasatori fata de armele si bagajele voastre, pentru a se napusti asupra voastra deodata.”

Apoi Allah ii scuza pe cei care au un motiv intemeiat, precum boala sau ploaia, ingaduindu-le sa-si lase armele, dar fara sa renunte la precautie: „Nu este niciun pacat asupra voastra daca, fiind stanjeniti de ploaie sau bolnavi, va lasati armele, dar luati-va masurile de precautie. Cu adevarat, Allah le-a pregatit necredinciosilor o pedeapsa umilitoare.” Din pedeapsa umilitoare face parte ceea ce Allah i-a poruncit taberei credincioase si sprijinitorilor monoteisti ai religiei Sale: sa-i loveasca si sa lupte cu ei oriunde ii gasesc, sa-i ia captivi, sa-i asedieze, sa-i pandeasca pe toate drumurile, sa ramana mereu vigilenți si sa nu le dea prilejul de a-si atinge vreun scop impotriva lor. Toata lauda I se cuvine lui Allah, Care i-a binecuvantat pe credinciosi, i-a sprijinit si i-a invatat cele prin care, daca le-ar urma asa cum se cuvine, nu ar fi infranti in nicio lupta si dusmanul nu i-ar birui niciodata.

Cuvintele „Cand au facut prosternarea, sa treaca in spatele vostru” arata ca prima ceata isi incheie intreaga rugaciune inainte de a lua locul paznicilor, iar Mesagerul ramane pe loc, asteptand a doua ceata inainte de salut. Mai intai Allah spune ca ceata sa stea impreuna cu el, ceea ce arata urmarea imamului; dupa aceea actiunea este atribuita lor, nu Mesagerului, iar aceasta sustine explicatia de mai sus.

„Iar cealalta ceata, care nu s-a rugat, sa vina si sa se roage impreuna cu tine” arata ca prima ceata si-a incheiat rugaciunea si ca rugaciunea celei de-a doua cete este in intregime cu imamul: efectiv in prima rak'ah si din punctul de vedere al randuielii rugaciunii in a doua. Aceasta cere ca imamul sa-i astepte pana isi incheie rugaciunea, apoi sa rosteasca salutul impreuna cu ei. Lucrul este limpede pentru cel care cugeta.

Versetul 103

ج
فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ ۚ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ
فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ ۚ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾

103. Cand ati incheiat rugaciunea, pomeniti-L pe Allah stand in picioare, sezand si culcati pe coastele voastre. Iar cand sunteti din nou in siguranta, impliniti rugaciunea asa cum se cuvine. Cu adevarat, rugaciunea le-a fost prescrisa credinciosilor la timpuri hotarate.

Cand ati incheiat rugaciunea, fie ea rugaciunea fricii sau alta, pomeniti-L pe Allah in toate starile si imprejurarile. Rugaciunea fricii este mentionata in mod deosebit din mai multe pricini. Sanatatea inimii, implinirea si bucuria ei se dobandesc prin intoarcerea catre Allah cu iubire, prin umplerea inimii cu pomenirea si lauda Lui. Acest scop se realizeaza mai ales prin rugaciune, care este legatura dintre rob si Domnul sau.

Rugaciunea sporeste cunoasterea si certitudinea credintei, iar pentru aceasta Allah le-a poruncit-o robilor Sai ziua si noaptea. Este cunoscut ca rugaciunea fricii, din pricina distragerii mintii si trupului si a fricii, nu implineste aceste scopuri in aceeasi masura. De aceea Allah le porunceste credinciosilor sa compenseze aceasta lipsa prin pomenirea Lui dupa rugaciune.

Frica aduce tulburare, iar tulburarea poate slabi inima; cand inima slabeste, trupul slabeste si el si nu mai poate tine piept dusmanului. Pomenirea lui Allah, si mai ales pomenirea Lui din belsug, este dintre cele mai puternice mijloace de intarire a inimii. Pomenirea lui Allah impreuna cu rabdarea si statornicia este pricina izbanzii si biruintei asupra dusmanului. Allah spune: „O, voi cei care credeti! Cand intalniti o ceata, stati neclintiti si pomeniti-L mult pe Allah, ca sa izbanditi” [al-Anfal, 8:45]. El le-a poruncit multa pomenire in aceasta imprejurare, iar in aceasta se afla si alte ratiuni intelepte.

„Iar cand sunteti din nou in siguranta, impliniti rugaciunea asa cum se cuvine”, adica atunci cand frica a disparut, iar mintile si trupurile s-au linistit, impliniti rugaciunea in forma ei deplina, launtric si exterior, cu toti stalpii si conditiile ei, cu smerenie si cu tot ceea ce o desavarseste.

„Rugaciunea le-a fost prescrisa credinciosilor la timpuri hotarate”, adica este obligatorie in timpul ei determinat; nu este valabila decat savarsita la timpul randuit. Aceste timpuri sunt cunoscute si statornicite printre musulmani, deopotriiva intre tineri si varstnici, invatati si neinvatati. Ei le-au primit de la

Profetul Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, care a spus: „Rugati-va asa cum m-ati vazut pe mine rugandu-ma.”³⁹

Expresia „le-a fost prescrisa credinciosilor” arata ca rugaciunea este o masura a credintei: dupa cum este credinta omului, tot asa este si rugaciunea lui in privinta desavarsirii. Ea arata si ca necredinciosii, chiar daca se supun hotararilor musulmanilor, precum cei aflati sub protectia comunitatii musulmane, nu sunt chemati sa implineasca ramurile religiei, cum este rugaciunea, si nu li se porunceste aceasta. Daca le-ar savarsi cat timp raman necredinciosi, faptele lor nu ar fi valabile, desi in Viata de Apoi vor fi pedepsiti atat pentru neimplinirea lor, cat si pentru neaderarea la celelalte randuieli.

Versetul 104

^ط وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ ^ط إِنْ تَكُونُوا تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ
 وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾

104. Nu slabiti in urmarirea oamenilor. Daca voi suferiti, si ei sufera asa cum suferiti voi, insa voi nadajduiti de la Allah ceea ce ei nu nadajduiesc. Iar Allah este Atotstiutor, Preaintelept.

Nu slabiti si nu va pierdeti curajul in urmarirea necredinciosilor, in lupta impotriva lor si in staruinta in aceasta. Daca inima oboseste, trupul va slabi, iar hotararea de a tine piept dusmanului va fi si ea slabita. Fiti puternici si activi in lupta. Apoi Allah pomeneste doua lucruri care intaresc inimile credinciosilor.

Primul: greutatea, oboseala, ranile si celelalte suferinte care va lovesc ii lovesc si pe dusmanii vostri. Nu se cuvine, potrivit demnitatii omenesti si vitejiei islamice, sa fiti mai slabi decat ei cand partea de durere si suferinta este egala. De obicei, numai cel a carui suferinta dainuie si pe care dusmanul il copleseste fara incetare ajunge prea slab, nu acela care uneori biruie si alteori este biruit.

Al doilea: voi nadajduiti de la Allah ceea ce ei nu nadajduiesc. Nadajduiti rasplata Sa si izbavirea de pedeapsa Lui. Mai mult, alesii dintre credinciosi au teluri inalte si aspiratii nobile: sprijinirea religiei lui Allah, statornicirea Legii Sale, largirea raspandirii Islamului, calauzirea celor rataciti si infrangerea dusmanilor religiei.

Aceste lucruri ii dau credinciosului sincer o putere in plus, ii sporesc energia si curajul. Cel care lupta si rabda pentru o glorie lumeasca, chiar daca o

³⁹ Relatat de al-Bukhari (6008), de la Malik ibn al-Huwayrith.

dobandeste, nu este asemenea celui care se straduiește pentru fericirea din aceasta lume și din Viata de Apoi, pentru multumirea lui Allah și pentru Paradis. Slava Celui care i-a creat pe oameni atât de deosebiti în aspirații și i-a diferentiat potrivit științei și înțelepciunii Sale! De aceea spune: „Allah este Atotștiutor, Preaînțelept”; știința și înțelepciunea Lui sunt desăvârșite.

Versetele 105 la 113

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُنْ لِلْغَافِلِينَ خَصِيمًا ﴿١٠٥﴾

105. Cu adevărat, Noi ti-am pogorât Cartea cu adevărul, ca să judeci între oameni după ceea ce Allah ti-a arătat. Nu fi apărător al celor trădători.

وَأَسْتَغْفِرِ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٠٦﴾

106. Cere-I iertare lui Allah. Cu adevărat, Allah este Atoateiertător, Milostiv.

وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ أَنْفُسَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ خَوَّانًا أَثِيمًا ﴿١٠٧﴾

107. Nu pleda pentru cei care se tradează pe ei înșiși. Cu adevărat, Allah nu iubește pe cel care este trădător și păcătos.

يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضَى مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ﴿١٠٨﴾

108. Ei se ascund de oameni, dar nu se ascund de Allah, deși El este cu ei prin știința Sa când, noaptea, urzesc vorbe care nu-I sunt placute. Allah cuprinde prin știința Sa tot ceea ce fac.

هَآأَنْتُمْ هَآؤَآءِ جَدَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَنْ يُجَادِلُ اللَّهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَمْ مَنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿١٠٩﴾

109. Iată că voi ați pledat pentru ei în viața lumească. Dar cine va pleda pentru ei înaintea lui Allah în Ziua Învierii? Sau cine le va fi ocrotitor?

وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا
رَحِيمًا ﴿١١٠﴾

110. Iar cel care savarseste un rau sau este nedrept fata de sine, apoi li cere iertare lui Allah, Il va afla pe Allah Atoateiertator, Milostiv.

وَمَنْ يَكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُهُ عَلَى نَفْسِهِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا
حَكِيمًا ﴿١١١﴾

111. Cel care dobandeste un pacat il dobandeste numai impotriva sa. Iar Allah este Atotstiutor, Preaintelept.

وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيئًا فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا
مُبِينًا ﴿١١٢﴾

112. Cel care savarseste o greseala sau un pacat, apoi il arunca asupra unui nevinovat, poarta asupra sa vina unei calomnii si a unui pacat vadit.

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ أَنْ يُضْلُوكَ وَمَا يُضْلُونَ إِلَّا
أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِنْ شَيْءٍ ۚ وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ
مَا لَمْ تَكُنْ تَعْلَمُ ۚ وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ﴿١١٣﴾

113. Daca nu ar fi fost harul lui Allah asupra ta si mila Sa, o ceata dintre ei s-ar fi gandit sa te rataceasca. Dar ei nu se ratacesc decat pe ei insisi si nu-ti pot face niciun rau. Allah a pogorat asupra ta Cartea si intelepciunea, te-a invatat ceea ce nu stiai, iar harul lui Allah asupra ta este mare.

Allah ne vesteste ca i-a pogorat robului si Mesagerului Sau Cartea cu adevarul: ea a fost pazita de diavoli in timpul pogorarii, ca sa nu introduca in ea vreun fals; a fost pogorata cu adevar si cuprinde adevarul. Vestirile ei sunt adevarate, iar poruncile si interdictiile ei sunt drepte: „Cuvantul Domnului tau s-a implinit in adevar si dreptate” [al-An'am, 6:115]. El a pogorat-o pentru judecata intre oameni. In alt loc spune: „Noi ti-am pogorat tie Pomenirea, ca sa le explici oamenilor ceea ce le-a fost pogorat” [an-Nahl, 16:44].

Se poate ca versetul de aici sa se refere la judecarea disputelor si neintelegerilor dintre oameni, iar versetul din Surat an-Nahl la explicarea intregii religii, a temeliilor si ramurilor ei. Se poate si ca amandoua sa aiba acelasi sens; atunci judecata dintre oameni cuprinde pricinile privitoare la vatamarea trupului, onoare, avere si toate celelalte drepturi, precum si explicarea credintelor si a tuturor randuielilor.

„Dupa ceea ce Allah ti-a aratat”, nu dupa dorintele si poftele tale, ci dupa ceea ce Allah te-a invatat si ti-a insuflat. Este asemenea cuvantului Sau: „El nu vorbeste dupa pofta. Aceasta nu este decat o revelatie care ii este trimisa” [an-Najm, 53:3-4]. Aceasta arata ca Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - este ocrotit de greseala in ceea ce transmite de la Allah, fie hotarari, fie altceva. Mai arata ca judecatorul trebuie sa aiba cunoastere si sa fie drept, caci Allah spune „dupa ceea ce Allah ti-a aratat”, nu „dupa parerea ta”. Judecata dintre oameni trebuie sa se intemeieze pe cunoasterea Cartii.

Dupa cum Allah a poruncit judecata cu dreptate si echitate, a interzis nedreptatea si partinirea, care sunt opusul lor. De aceea spune: „Nu fi aparator al celor tradatori”, adica nu pleda pentru cel despre care stii ca este tradator, care pretinde ceea ce nu-i apartine sau tagaduieste ceea ce datoreaza, fie ca judecatorul are certitudine, fie ca socoteste aceasta foarte probabila. Este interzis sa sustii o disputa sau sa vorbești in sprijinul celui nedrept, atat in chestiuni religioase, cat si in drepturi lumesti. Sensul versetului arata, dimpotriva, ca este permis sa aperi pe cineva despre care nu se stie ca ar fi nedrept.

„Cere-I iertare lui Allah” pentru ceea ce ai savarsit, daca ai savarsit ceva. „Cu adevarat, Allah este Atoateiertator, Milostiv.” El iarta pacatele mari celui care Ii cere iertare, se caieste si se intoarce la El, apoi il ajuta sa savarseasca fapte bune care aduc rasplata si indeparteaza pedeapsa.

„Nu pleda pentru cei care se tradeaza pe ei insisi”, adica savarsesc nelegiuiri impotriva propriilor suflete. Interdictia cuprinde apararea celui care a savarsit un pacat pentru care i se cuvine o pedeapsa stabilita de Lege sau o pedeapsa disciplinara hotarata de judecator. Nu trebuie sa i se sustina nevinovatia si nici sa i se indeparteze pedeapsa ceruta de Lege. „Allah nu iubeste pe cel care este tradator si pacatos”, adica pe acela la care tradarea si pacatul au devenit obicei. Faptul ca Allah nu il iubeste inseamna ca il uraste; aceasta explica interdictia de mai sus.

Apoi Allah spune despre acesti tradatori: „Ei se ascund de oameni, dar nu se ascund de Allah, desi El este cu ei prin stiinta Sa cand, noaptea, urzesc vorbe care nu-I sunt placute.” Aceasta arata slabiciunea credintei si certitudinii lor. Teama lor de oameni este mai mare decat teama de Allah: folosesc toate

mijloacele, permise sau interzise, ca sa nu fie demascati si rusinati inaintea oamenilor, dar indraznesc sa savarseasca pacate grele inaintea lui Allah si nu le pasa ca El ii vede.

Allah este cu ei prin stiinta Sa in toate starile, mai ales cand urzesc vorbe care nu-I sunt placute: pretind ca un vinovat este nevinovat, acuza un nevinovat si se straduiesc sa-i infatiseze astfel lucrurile Mesagerului, ca el sa faca ceea ce doresc. Ei au reunit mai multe nelegiuiri si nu si-au amintit ca Domnul cerurilor si al pamantului, Care vede ceea ce este in inimile lor, ii vegheaza. De aceea ii avertizeaza: „Allah cuprinde prin stiinta Sa tot ceea ce fac.” Desi le cuprinde faptele prin stiinta Sa, nu le-a grabit pedeapsa, ci le-a dat ragaz si prilej de cainta si i-a avertizat ca staruinta in pacat aduce o pedeapsa aspra.

„Iata ca voi ati pledat pentru ei in viata lumeasca. Dar cine va pleda pentru ei inaintea lui Allah in Ziua Invierii? Sau cine le va fi ocrotitor?” Chiar daca ii aparati in aceasta lume si argumentul vostru indeparteaza o parte din rusinea de care va temeti in fata oamenilor, cu ce ii ajuta? Cine ii va apara in Ziua Invierii, cand dovada se va ridica impotriva lor, iar limbile, mainile si picioarele lor vor marturisi ceea ce faceau? „In acea Zi, Allah le va da rasplata lor adevarata si vor sti ca Allah este Adevarul limpede” [an-Nur, 24:25]. Cine ar putea pleda pentru ei inaintea Celui care cunoaste taina si ceea ce este si mai ascuns si Care aduce martori a caror marturie nu poate fi respinsa?

Versetul indreapta atentia spre compararea folosului lumesc pe care omul isi inchipuie ca il dobandeste parasind poruncile lui Allah sau savarsind ceea ce El a interzis cu rasplata din Viata de Apoi pe care o pierde si pedeapsa la care se expune. Cand sufletul il indeamna sa nu asculte de Allah, omul sa-si spuna: iata, ai parasit porunca din lene si nepasare; ce folos ai dobandit? Ce rasplata viitoare ai pierdut? Ce nenorocire, lipsire, paguba si pieire urmeaza? Iar cand sufletul inclina spre ceva interzis, sa-si spuna: ai dobandit placerea dorita, dar ea va pieri si va fi urmata de grija, mahnire, pierdere, lipsirea de rasplata si pedeapsa; chiar una dintre acestea ar fi de ajuns ca omul intelept sa se opreasca.

Aceasta este una dintre cele mai folositoare cugetari si trasatura omului cu adevarat chibzuit, spre deosebire de cel care numai pretinde ca are ratiune. Acesta, din nestiinta si nedreptate, pune mai presus placerea si odihna imediata fara sa priveasca urmare. Allah este Cel de la care cerem ajutor.

Apoi Allah spune: „Cel care savarseste un rau sau este nedrept fata de sine, apoi li cere iertare lui Allah, Il va afla pe Allah Atoateiertator, Milostiv.” Cine indrazneste sa pacatuiasca si sa incalce poruncile, apoi li cere iertare lui Allah sincer si in chipul cerut - marturisind pacatul, regretandu-l, parasindu-l si hotarandu-se sa nu se intoarca la el - are fagaduinta Celui care nu-Si incalca fagaduinta: iertarea si mila. Allah ii iarta pacatul, ii sterge urmarile, lipsurile si

defectele, ii reda faptele bune, il calauzeste in timpul ramas si nu lasa pacatul sa fie o piedica in calea ajutorului divin. Daca l-a iertat, ii inlatura si urmarile pacatului.

Trebuie stiut ca „raul”, luat in general, cuprinde toate neascultarile, mici si mari, iar „nedreptatea fata de sine”, luata in general, cuprinde atat politeismul, cat si pacatele mai mici. Raul este numit astfel fiindca ii aduce faptuitorului suferinta prin pedeapsa si fiindca, in sine, este rau, nu bun. Cand insa cele doua sunt pomenite impreuna, sensul fiecaruia este precizat prin raportare la celalalt. Aici, raul este nedreptatea fata de oameni, in trupurile, averile si onoarea lor; nedreptatea fata de sine este pacatul dintre rob si Allah. Se numeste nedreptate fata de sine fiindca sufletul nu este proprietatea omului ca sa dispuna de el cum doreste, ci este proprietatea lui Allah, incredintata robului. El i-a poruncit sa-l pastreze pe calea dreapta in cuvânt si fapta, sa-l educe si sa-l constranga sa implineasca ceea ce i s-a cerut. Alegerea altei cai este nedreptate si tradare fata de sine, indepartare de dreptate si echitate.

„Cel care dobandeste un pacat il dobandeste numai impotriva sa.” Aceasta cuprinde orice pacat, mic sau mare. Pedeapsa lui in aceasta lume si in cea de Apoi cade asupra faptuitorului si nu trece la altul: „Niciun purtator de povara nu va purta povara altuia” [Fatir, 35:18]. Daca faptele rele se raspandesc si nimeni nu le condamna, pedeapsa devine generala si povara pacatului ii cuprinde pe toti. Aceasta nu contrazice versetul, caci acela care nu condamna pacatul asa cum i s-a poruncit a dobandit el insusi un pacat.

Aici se vede dreptatea si intelegiunea lui Allah: El nu pedepseste pe cineva pentru pacatul altuia si nu da o pedeapsa mai mare decat cea potrivita pacatului. De aceea spune: „Allah este Atotstiutor, Preaintelept”; ale Lui sunt stiinta si intelegiunea desavarsite. El cunoaste pacatul, urmarile lui, indemnul care l-a produs si pedeapsa cuvenita. Cunoaste starea pacatosului: daca a savarsit pacatul din inclinatie rea a sufletului, desi in cea mai mare parte li este supus lui Allah, El il va ierta si il va ajuta sa se caiasca. Daca il savarseste din cutezanta, fara sa-i pese ca Domnul il vede si fara teama de pedeapsa, este putin probabil sa dobandeasca iertarea si ajutorul spre cainta.

„Cel care savarseste o greseala”, adica un pacat mare, „sau un pacat”, adica unul mai mic, „apoi il arunca asupra unui nevinovat”, acuzandu-l de pacatul pe care el insusi l-a comis, cu toate ca acela poate avea alte pacate, „poarta asupra sa vina unei calomnii si a unui pacat vadit.” El si-a luat asupra sa povara acuzarii unui nevinovat si un pacat limpede. Aceasta arata ca fapta se numara printre pacatele mari si nimicitoare. A reunit mai multe rele: a purtat pacatul savarsit; a acuzat pe cel care nu l-a savarsit; a rostit o minciuna urata, declarandu-se nevinovat si acuzand un nevinovat; a facut ca pedeapsa lumeasca

sa fie indepartata de cel care o merita si indreptata spre cel care nu o merita; si a starnit vorbele oamenilor despre un nevinovat. Ii cerem lui Allah sa ne pazeasca de toate relele.

Apoi Allah pomeneste binecuvantarea prin care l-a pazit pe Mesagerul Sau de cei ce voiau sa-l rataceasca. Comentatorii au spus⁴⁰ ca pricina pogorarii acestor versete a fost o familie din Medina care a furat. Cand furtul a fost descoperit, ei s-au temut de rusine, asa ca au dus lucrul furat in casa unui om nevinovat. Hotul le-a cerut alor sai sa mearga la Mesagerul lui Allah si sa-i sustina nevinovatia inaintea oamenilor. Ei au spus: „El nu a furat; faptasul este cel in casa caruia a fost gasit lucrul, iar tovarasul nostru este nevinovat.” Mesagerul lui Allah s-a gandit sa-l declare nevinovat, iar Allah a pogorat aceste versete, aratand adevarul si avertizandu-l sa nu-i apere pe tradatori, fiindca apararea celui nedrept este ratacire.

Ratacirea este de doua feluri: ratacirea din lipsa de cunoastere, adica necunoasterea adevarului, si ratacirea in fapta, adica savarsirea altui lucru decat cel poruncit. Allah l-a ocrotit pe Mesager de amandoua. Uneltirea si viclenia lor s-au intors impotriva lor, asa cum se intampla cu orice tradator: „ei nu se ratacesc decat pe ei insisi”. Viclenia nu i-a dus la tinta si nu le-a adus decat paguba, lipsire si pacat. Aceasta a fost o mare binecuvantare asupra Mesagerului: indreptarea spre ceea ce trebuie facut si ocrotirea de orice fapta rea.

Apoi Allah pomeneste binecuvantarea stiintei: „Allah a pogorat asupra ta Cartea si intelegciunea”, adica acest Coran marec si Pomenirea plina de intelegciune, in care se afla explicarea tuturor lucrurilor si cunoasterea celor dintai si celor de pe urma. „Intelegciunea” poate insemna Sunnah; unii dintre cei dintai au spus ca Sunnah i-a fost pogorata asa cum i-a fost pogorat Coranul. Poate insemna si cunoasterea realitatilor subtile si a problemelor Legii, dincolo de cunoasterea hotararilor ei: intelegerea corecta, fapta potrivita si acordarea intaietatii fiecarui lucru dupa importanta sa.

„Te-a invatat ceea ce nu stiai” cuprinde tot ceea ce Allah l-a invatat, fiindca inainte de profetie el era asa cum l-a descris Allah: „Tu nu stiai ce este Cartea si nici credinta” [ash-Shura, 42:52] si „Nu te-a gasit El nestiutor de cale si te-a calauzit?” [ad-Duha, 93:7].⁴¹

⁴⁰ Pentru relatarea privind motivul pogorarii versetelor 105-113, a se vedea Tafsir at-Tabari (9/176), editia Ahmad Shakir; ad-Durr al-Manthur (2/282); Tafsir Ibn Kathir (2/491).

⁴¹ Nota traducatorului editiei engleze: Mesagerul lui Allah a crezut intotdeauna in unicitatea lui Allah, chiar inainte de profetie, dar nu cunostea calea Islamului, randuielile si invataturile sale pana cand Allah l-a calauzit prin revelatie. (ash-Shawkani; az-Zamakhshari; Ibn 'Ashur).

Allah a continuat sa-i trimita revelatia, sa-l invete si sa-l conduca pe calea desavarsirii, pana cand a ajuns la un nivel de cunoastere pe care nimeni dintre cei dintai si cei de pe urma nu l-a atins. A devenit cel mai invatat dintre oameni, a dobandit cele mai desavarsite insusiri si cel mai frumos caracter. De aceea Allah spune: „harul lui Allah asupra ta este mare.” Harul Sau asupra Mesagerului Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - este mai mare decat asupra tuturor celorlalte creaturi, iar felurile harului si binecuvantarilor Sale asupra lui nu pot fi cunoscute si numarate pe deplin.

Versetul 114

* لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّنْ تَجَوُّلِهِمْ إِلَّا مِنْ أَمْرٍ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ
بَيْنَ النَّاسِ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا
عَظِيمًا ﴿١١٤﴾

114. Nu este niciun bine in multe dintre convorbirile lor tainice, afara de ale celui care porunceste o milostenie, o fapta buna sau impacarea dintre oameni. Celui care face aceasta cautand multumirea lui Allah ii vom darui o rasplata mare.

Nu este bine in mare parte din vorbele oamenilor. Daca nu este bine in ele, atunci sunt fie vorbe fara folos, precum vorbirea goala care este permisa, fie rau curat si vatamare, precum toate felurile de vorbire interzisa.

Allah face apoi exceptie: „afara de ale celui care porunceste o milostenie”, fie prin avere, fie prin stiinta ori prin orice folos. Aceasta poate cuprinde chiar acte de adorare precum tasbih, tahmid si altele. Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a spus: „Fiecare tasbih este o milostenie, fiecare takbir este o milostenie, fiecare tahlil este o milostenie, poruncirea binelui este o milostenie, oprirea raului este o milostenie, iar in apropierea intima a unuia dintre voi este o milostenie.”⁴²

„O fapta buna” cuprinde bunatatea, actele de adorare si tot ceea ce Legea si judecata sanatoasa recunosc drept bine. Cand poruncirea binelui este mentionata singura, fara oprirea raului, o cuprinde si pe aceasta, fiindca parasirea raului face parte din bine, iar binele nu se desavarseste fara ea. Cand sunt pomenite impreuna, binele este ceea ce s-a poruncit, iar raul este ceea ce s-a interzis.

⁴² Relatat de Muslim (1006), de la Abu Dharr - Allah sa fie multumit de el.

„Sau impacarea dintre oameni.” Impacarea exista numai intre doua parti aflate in vrajba. Conflictul, cearta si ura reciproca duc la rau fara hotar si la dezbinare. De aceea Legiuitorul a poruncit impacarea oamenilor in pricini privind viata, averea si onoarea si chiar cand exista deosebiri religioase. Allah spune: „Tineti-va cu totii de funia lui Allah si nu va dezbinati” [Al 'Imran, 3:103] si: „Daca doua cete dintre credinciosi se lupta, impacati-le; iar daca una dintre ele o nedreptateste pe cealalta, luptati impotriva celei nedrepte pana se intoarce la porunca lui Allah” [al-Hujurat, 49:9]. El mai spune: „Impacarea este mai buna” [an-Nisa', 4:128].

Cel care se straduiește sa impace oamenii este mai bun decat cel care se roaga, posteste si da milostenie, iar Allah il va sprijini negresit in straduinta lui. Dimpotriva, Allah nu sprijina lucrarea celui care urmareste stricarea relatiilor dintre oameni, iar acesta nu-si va atinge tinta: „Cu adevarat, Allah nu face sa izbandeasca lucrarea celor care raspandesc stricaciunea” [Yunus, 10:81]. Lucrurile exceptate sunt bune prin ele insele.

Insa deplinatarea si desavarsirea rasplatii sunt pe masura intentiei si a sinceritatii. De aceea Allah spune: „Celui care face aceasta cautand multumirea lui Allah ii vom darui o rasplata mare.” Omul trebuie sa fie sincer fata de Allah in toate faptele sale si in orice bine, ca sa dobandeasca marea rasplata si sa se deprinda cu sinceritatea. Astfel va primi rasplata intreaga, fie ca isi implineste tinta, fie ca nu, pentru ca a avut intentia dreapta si a insotit-o cu toata straduinta de care a fost in stare.

Versetele 115 si 116

وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ
نُؤَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ ۖ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿١١٥﴾

115. Pe cel care se impotrивeste Mesagerului dupa ce i s-a limpezit calauzirea si urmeaza o alta cale decat cea a credinciosilor il vom lasa in seama a ceea ce el insusi a ales si il vom face sa arda in Gheena. Si ce rea destinatie!

ج
إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ ۖ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ۚ وَمَنْ يُشْرِكْ
بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١١٦﴾

116. Cu adevarat, Allah nu iarta sa I se faca asociati, dar iarta ceea ce este mai prejos de aceasta cui vointe. Iar cel care Ii face asociati lui Allah s-a ratacit intr-o ratacire indepartata.

Cel care se impotriveste Mesagerului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si respinge cu incapatanare ceea ce a adus, „dupa ce i s-a limpezit calauzirea” prin dovezile coranice si probele profetice, si „urmeaza o alta cale decat cea a credinciosilor” - calea lor fiind drumul credintelor si faptelor lor -, pe acela „il vom lasa in seama a ceea ce el insusi a ales”, adica il vom lasa cu alegerea lui si il vom parasii fara sa-l mai calauzim spre bine.

El a vazut adevarul, l-a cunoscut si totusi l-a parasit. Ca rasplata dreapta, Allah il lasa nedumerit in ratacirea lui si ii adauga ratacire peste ratacire. Preainaltul spune: „Cand ei s-au abatut, Allah le-a abatut inimile” [as-Saff, 61:5] si: „Le vom intoarce inimile si privirile, pentru ca nu au crezut in el intaia oara” [al-An'am, 6:110].

Sensul invers al versetului arata ca acela care nu se impotriveste Mesagerului si nu urmeaza o alta cale decat cea a credinciosilor, ci cauta Fata lui Allah, urmeaza Mesagerul si ramane alaturi de comunitatea musulmanilor, iar apoi savarseste vreun pacat sau numai se gandeste la el din imboldurile sufletului si sub stapanirea friii, nu va fi lasat de Allah in seama lui insusi si a diavolului sau. Allah ii vine in ajutor cu blandetea Sa, il binecuvanteaza cu ocrotirea Sa si il pazeste de rau.

Allah spune despre Yusuf - pacea fie asupra sa: „Astfel am indepartat de la el raul si fapta rusinoasa. El era dintre robii Nostri alesi” [Yusuf, 12:24], adica datorita sinceritatii lui am indepartat raul de la el. La fel este orice om sincer, dupa cum arata caracterul general al motivarii.

„Si il vom face sa arda in Gheena”, adica il vom pedepsi acolo cu o pedeapsa mare; „si ce rea destinatie”, adica ce rau loc de intoarcere si sfarsit.

Amenintarea adresata celui care i se impotriveste Mesagerului - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - si urmeaza o alta cale decat cea a credinciosilor cuprinde trepte diferite ale pedepsei, dupa masura impotrivirii fata de Mesager si a urmarii unei alte cai decat cea a credinciosilor, precum si dupa gravitatea pacatului, mic sau mare. Numai Allah cunoaste intinderea acestor trepte. Unii merita vesnicia in Foc si toate formele umilirii, iar altii merita mai putin de atat. Poate ca al doilea verset detaliaza aceasta afirmatie generala.

Al doilea verset arata ca Allah nu iarta sa I se asocieze ceva, fiindca aceasta este o jignire grava adusa Domnului lumilor si o tagaduire a unicitatii Sale. Inseamna sa fie pus pe aceeasi treapta cu Cel Care stapaneste folosul si vatamarea un lucru creat, care nu poate indeparta vreun rau nici macar de la sine si nu-si poate aduce vreun folos. Numai de la Allah vin binefacerile si nimeni in afara Lui nu poate indeparta nenorocirea. El este desavarsit din toate punctele de vedere si cu totul lipsit de orice nevoie.

Una dintre cele mai mari nedreptati si rataciri este ca adorarea sa nu-I fie consacrata Celui Care are o asemenea maretie, ci o forma de adorare sa fie indreptata catre o creatura lipsita de orice insusire a desavarsirii si independentei. Fara Allah, aceasta creatura nici nu ar exista; ea este nedesavarsita, lipsita de autonomie si nevoiasa din toate punctele de vedere.

Pacatele mai mici decat asocierea de parteneri cu Allah se afla sub voia Sa. Daca vointe, El le iarta prin mila si intelepciunea Sa, iar daca vointe, pedepseste pentru ele prin dreptatea si intelepciunea Sa.

Acest verset este folosit drept dovada pentru consensul acestei comunitati, care este ferita de a cadea de acord asupra unei rataciri. Explicatia este ca Allah l-a amenintat cu umilirea si Focul pe cel care paraseste calea credinciosilor. Expresia araba „calea credinciosilor” contine un substantiv la singular determinat printr-un complement de posesie; de aceea cuprinde tot ceea ce credinciosii urmeaza in credinte si fapte. Daca ei cad de acord ca un lucru este obligatoriu, recomandat, interzis, nerecomandat ori permis, aceea este calea lor. Cel care li se impotriveste intr-un asemenea lucru dupa statornicirea consensului urmeaza o alta cale decat a lor.

Aceasta este indicata si de cuvantul Preainaltului: „Voi sunteti cea mai buna comunitate ridicata pentru oameni: porunciti ceea ce este drept si opriti ceea ce este rau...” [Al 'Imran, 3:110]. Allah a vestit ca dreptcredinciosii acestei comunitati nu poruncesc decat ceea ce este drept. Daca ei sunt cu totii de acord ca un lucru este obligatoriu sau recomandat, acesta face parte din binele pe care il poruncesc. Prin urmare, potrivit acestui text, ceea ce poruncesc ei trebuie sa fie drept, iar dincolo de drept nu se afla decat raul. Tot astfel, daca sunt de acord ca un lucru este interzis, acela face parte din ceea ce opresc si nu poate fi decat rau.

Un alt exemplu este cuvantul lui Allah: „Astfel v-am facut o comunitate dreapta si cumpatata, pentru ca voi sa fiti martori asupra oamenilor...” [al-Baqarah, 2:143]. Allah vesteste ca a facut aceasta comunitate dreapta, cumpatata si aleasa, pentru ca ea sa fie martora asupra oamenilor in toate lucrurile. Daca marturiseste ca Allah a poruncit, a interzis ori a permis un lucru, marturia ei este ocrotita de greseala, fiindca are stiinta despre ceea ce marturiseste si este dreapta in marturie. Daca lucrurile ar sta altfel, ea nu ar fi nici dreapta in marturie, nici cunoscatoare a lucrului marturisit.

Tot astfel este cuvantul Preainaltului: „Iar daca va certati asupra unui lucru, intoarceti-l la Allah si la Mesager” [an-Nisa', 4:59]. Din el se intelege ca, in privinta lucrurilor asupra carora nu s-au certat, ci au ajuns la consens, nu li s-a poruncit sa le intoarca la Carte si Sunnah, fiindca ceea ce au stabilit de comun acord nu poate fi decat in conformitate cu Cartea si Sunnah si nu le poate

contrazice. Acest verset si cele asemanatoare lui dovedesc in chip hotarator ca acordul unanim al acestei comunitati este o dovada obligatorie.

Versetele 117 la 121

﴿١١٧﴾ إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا إِنثًا وَإِنْ يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا مَرِيدًا

117. Ei nu cheama in locul Lui decat zeitati femei si nu cheama decat un seitan razvratit,

﴿١١٨﴾ لَعَنَهُ اللَّهُ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا

118. Pe care Allah l-a blestemat. El a spus: „Voi lua negresit dintre robii Tai o parte hotarata.

وَلَا ضَلَمَ لَهُمْ وَلَا مَنِينَ لَهُمْ وَلَا مَرَنَهُمْ فَلْيَبْتَكَنَّ ءَاذَانَ الْأَنْعَمِ وَلَا مَرَنَهُمْ فَلْيَغْنِرَنَّ
خَلْقَ اللَّهِ وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا
مُبِينًا ﴿١١٩﴾

119. Ii voi rataci, ii voi umple de nadejdi desarte si le voi porunci, iar ei vor spinteca urechile vitelor; le voi porunci, iar ei vor schimba creatia lui Allah.” Cel care il ia pe seitan drept ocrotitor in locul lui Allah a suferit, cu adevarat, o pierdere vadita.

﴿١٢٠﴾ يَعِدُهُمْ وَيُمْنِيهِمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا

120. El le face fagaduinte si ii umple de nadejdi desarte, insa seitanul nu le fagaduieste decat amagire.

﴿١٢١﴾ أُولَئِكَ مَا لَهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا

121. Acestia isi vor avea salasul in Gheena si nu vor gasi nicio scapare din ea.

Ceea ce cheama acesti politeisti in locul lui Allah nu sunt decat zeitati femei: idolii carora le-au dat nume feminine, precum al-'Uzza, Manat si altele. Este cunoscut ca numele arata natura celui numit. Daca acestor idoli li s-au dat nume feminine, nume care exprima lipsa si slabiciune, aceasta arata ca si lucrurile numite astfel sunt nedesavarsite si lipsite de insusirile desavarsirii. In mai multe

locuri din Cartea Sa, Allah vesteste ca ele nici nu creeaza, nici nu daruiesc hrana, nici nu-i apara pe cei care le adora. Ele nu-si pot aduce lor inसे vreun folos si nu pot indeparta vreun rau, nu se pot ajuta impotriva celui care le vóieste raul, nu aud, nu vad si nu au pricepere.

Cum poate fi adorat cineva cu asemenea insusiri, iar adorarea sa nu-I fie consacrata Celui Care are Numele cele mai frumoase, insusirile cele mai inalte, toata lauda, desavarsirea, slava, maretia, puterea, frumusetea, mila, bunatatea si darnicia; Celui unic in puterea de a crea si carmui si desavarsit in intelegiune in tot ceea ce porunceste si hotaraste? Aceasta nu poate fi decat culmea urateniei, o dovada a neajunsului celui care o savarseste si a coborarii lui la cea mai josnica treapta ce poate fi inchipuita sau descrisa.

Mai mult, numai in aparenta adorarea lor este indreptata catre acesti idoli nedesavarsiti, iar in realitate nu adora decat seitanul. El este dusmanul lor, vrea sa-i nimiceasca si face tot ce poate pentru aceasta. El este cel mai indepartat de Allah; Allah l-a blestemat si l-a alungat de la mila Sa. Tocmai fiindca Allah l-a indepartat de mila Sa, seitanul cauta sa-i indeparteze si pe oameni de ea. „Cu adevarat, seitanul va este dusman, asa ca luati-l drept dusman. El isi cheama ceata numai ca sa fie dintre locuitorii Focului aprins” [Fatir, 35:6].

De aceea Allah ne vesteste stradania seitanului de a-i amagi pe oameni si felul in care le impodobeste raul si stricaciunea. El l-a spus Domnului sau, jurand: „Voi lua negresit dintre robii Tai o parte hotarata.” Cel blestemat stia ca nu-i va putea rataci pe toti robii lui Allah si ca nu va avea nicio putere asupra robilor Sai sinceri. Puterea lui avea sa fie numai asupra celor care il iau drept apropiat si pun ascultarea fata de el inaintea ascultarii de Domnul lor. In alt loc, el a jurat: „li voi rataci pe toti, afara de robii Tai alesi si sinceri dintre ei” [Sad, 38:82-83]. Aceasta este ceea ce ticalosul a dorit si a fost sigur ca va izbuti. Allah a vestit ca lucrul avea sa se petreaca: „Iblis si-a adeverit presupunerea despre ei, iar ei l-au urmat, afara de o ceata dintre credinciosi” [Saba', 34:20].

Despre partea hotarata pe care a jurat ca o va lua, el a aratat ce vrea sa le faca si ce plan are pentru ei: „li voi rataci”, adica ii voi abate de la calea cea dreapta, atat in privinta cunoasterii, cat si in privinta faptelor; „ii voi umple de nadejdi desarte”, adica, pe langa ratacire, ii voi face sa-si inchipuie ca vor dobandi ceea ce dobandesc cei bine calauziti. Aceasta este insasi amagirea. Nu s-a multumit sa-i rataceasca, ci le-a si impodobit ratacirea pe care o urmeaza. l-a dus tot mai departe pe calea raului, pana cand au savarsit faptele oamenilor Focului, vrednice de pedeapsa, in timp ce isi inchipuiau ca merita Gradina.

Aceasta li se potriveste iudeilor, crestinilor si altora, despre care Allah spune: „Ei zic: «Nu va intra in Gradina decat cel care este iudeu sau crestin.» Acestea sunt numai dorintele lor desarte” [al-Baqarah, 2:111]; „Astfel am

impodobit fiecarei comunitati faptele ei” [al-An'am, 6:108]; „Spune: «Sa va vestim cine sunt cei mai pierduti in fapte? Cei a caror stradanie s-a risipit in viata lumeasca, desi ei socotesc ca fac bine»” [al-Kahf, 18:103-104]. Allah ne vesteste si despre fatarnici, care in Ziua Invierii le vor spune credinciosilor: „Oare nu am fost impreuna cu voi?” Ei vor raspunde: „Ba da, insa v-ati aruncat singuri in ispita, ati asteptat, v-ati indoit si v-au amagit nadejdile desarte, pana a venit porunca lui Allah. Amagitorul v-a inselat cu privire la Allah” [al-Hadid, 57:14].

„Le voi porunci, iar ei vor spinteca urechile vitelor”, asa cum se facea cu bahirah, sa'ibah, wasilah si ham. Prin pomenirea unora dintre aceste animale sunt avute in vedere toate practicile de acest fel. Aceasta este o ratacire care cuprinde interzicerea a ceea ce Allah a ingaduit sau ingaduirea a ceea ce Allah a interzis. Aici intra credintele false si hotararile nedrepte, care sunt dintre cele mai rele feluri ale ratacirii.

„Le voi porunci, iar ei vor schimba creatia lui Allah.” Aceasta cuprinde schimbarea infatisarii exterioare prin tatuare, pilirea dintilor, smulgerea sprancenelor, rarirea dintilor pentru infrumusetare si alte lucruri prin care seitanul i-a amagit, astfel incat au schimbat si au preschimbat creatia lui Allah. Faptele acestea arata nemulțumire fata de creatia lui Allah, indoiala in intelegiunea Sa si credinta ca ceea ce fac oamenii cu mainile lor este mai bun decat creatia Celui Milostiv, precum si lipsa multumirii fata de hotararea si creatia Sa.

Aici intra si schimbarea creatiei launtrice, adica a firii sadite de Allah. Allah i-a creat pe robii Sai cu predispozitia naturala catre monoteism, cu inclinarea de a primi si a prefera adevarul. Apoi seitanii vin la ei, ii abat de la aceasta fire frumoasa si le impodobesc raul, asocierea de parteneri cu Allah, necredinta, destrabalarea si neascultarea. Fiecare prunc se naste in starea de fitrah, insa parintii lui il fac iudeu, crestin ori magian. Astfel ei schimba inclinarea naturala pe care Allah a sadit-o in oameni: recunoasterea unicitatii Sale, iubirea si cunoasterea Lui. Seitanilor le cad oamenii prada asa cum cad pradatorilor si lupilor oile ratacite.

Daca nu ar fi bunatatea si darnicia lui Allah fata de robii Sai credinciosi si sinceri, li s-ar intampla si lor ceea ce li s-a intamplat celor rataciti. Acestora li s-a intamplat asa din pricina indepartarii de Domnul si Creatorul lor si a luarii drept apropiat a dusmanului care le voieste raul pe orice cale. Astfel au pierdut in lumea aceasta si in Viata de Apoi, iar sfarsitul lor este regretul, mahnirea si pierderea. De aceea Allah spune: „Cel care il ia pe seitan drept ocrotitor in locul lui Allah a suferit o pierdere vadita.” Ce pierdere poate fi mai limpede si mai mare decat a celui care si-a pierdut binele religiei si al vietii lumesti si pe care

pacatele l-au dus la pieire? El dobandeste astfel nefericirea vesnica si pierde fericirea fara sfarsit.

Dimpotriva, cel care Il ia pe Domnul sau drept Ocrotitor si pune multumirea Lui mai presus de orice dobandeste cel mai mare castig si o izbanda uriasa. El primeste fericirea acestei lumi si a Vietii de Apoi si este multumit cu ceea ce Allah ii daruieste. O, Allah, nimeni nu poate opri ceea ce daruiesti si nimeni nu poate darui ceea ce opresti! O, Allah, ia-ne in grija Ta impreuna cu cei pe care ii ocrotesti si daruieste-ne sanatate si ocrotire impreuna cu cei carora le daruiesti sanatate si ocrotire!

Apoi Allah spune: „El le face fagaduinte si ii umple de nadejdi desarte.” Seitanul le face fagaduinte celor pe care cauta sa-i rataceasca, iar fagaduintele lui cuprind si amenintari. Allah spune: „Seitanul va ameninta cu saracia” [al-Baqarah, 2:268]. El ii ameninta ca vor saraci daca cheltuiesc pe calea lui Allah si ii sperie ca vor fi ucisi daca lupta pe calea Lui. Allah spune: „Acela este numai seitanul, care incearca sa va inspaimante cu apropiatii sai” [Al 'Imran, 3:175]. Cand vor sa puna multumirea lui Allah mai presus de orice, el ii sperie prin toate lucrurile care s-ar putea petrece si chiar prin cele cu neputinta. Ii copleseste cu aceste temeri pana cand devin sovaitori in savarsirea binelui.

Tot astfel le umple mintile cu nadejdi desarte, care in realitate sunt asemenea mirajelor lipsite de orice adevar. De aceea Allah spune: „Seitanul nu le fagaduieste decat amagire. Acestia isi vor avea salasul in Gheena”, adica acela care il urmeaza pe seitan, se indeparteaza de Domnul sau si ajunge dintre supusii si ceata lui Iblis va avea Gheena drept salas de pe urma; „si nu vor gasi nicio scapare din ea”, adica nu vor afla pe nimeni care sa-i izbaveasca si niciun adapost, ci vor ramane acolo pentru vecie.

Dupa ce a pomenit sfarsitul nefericit al apropiatilor seitanului, Allah pomeneste sfarsitul fericit al apropiatilor Sai.

Versetul 122

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ﴿١٢٢﴾

122. Iar pe cei care cred si savarsesc fapte bune ii vom face sa intre in Gradini pe sub care curg rauri, unde vor ramane vesnic. Fagaduinta lui Allah este adevar. Si cine este mai adevarat in cuvant decat Allah?

„Cei care cred” in Allah, in ingerii Sai, Cartile Sale, Mesagerii Sai, Ziua de Apoi si hotararea dumnezeiasca, buna sau rea, in chipul in care li s-a poruncit:

intelegand, acceptand si marturisind acestea; „si savarsesc fapte bune” izvorate din credinta. Aici intra toate faptele poruncite, obligatorii ori recomandate, fie ele credinte ale inimii, cuvinte ori fapte ale madularelor.

Fiecare fapta are o rasplata hotarata, potrivit starii, atitudinii si intentiei omului si masurii in care el isi desavarseste credinta si faptele bune. El pierde din aceasta rasplata in masura in care ii lipsesc credinta si faptele bune. Aceasta se potriveste intelepciunii si milei cunoscute ale lui Allah si fagaduintei Sale adevarate, pe care o cunoaste oricine cerceteaza Cartea lui Allah si Sunnah Mesagerului Sau - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa.

De aceea El pomeneste rasplata hotarata: „Ii vom face sa intre in Gradini pe sub care curg rauri.” Acolo se afla ceea ce niciun ochi nu a vazut, nicio ureche nu a auzit si nici nu i-a trecut inimii omului: felurite mancaruri si bauturi placute, privelisti minunate, sotii frumoase, palate, incaperi impodobite, arbori uimitori cu roade apropiate, glasuri frumoase si binefaceri imbelsugate. Oamenii se vor vizita si isi vor aminti cele trecute, iar toate acestea vor fi in Gradinile Paradisului.

Mai presus de toate se vor afla multumirea lui Allah fata de ei si desfatarea sufletelor lor prin apropierea de El, a ochilor lor prin vederea Lui si a urechilor lor prin auzirea cuvintelor Sale. Aceasta ii va face sa uite toate celelalte placeri si desfatari; daca Allah nu i-ar intari, sufletele lor si-ar lua zborul si ar muri de bucurie si fericire. Cat de dulce este aceasta binefacere si cat de mare este ceea ce Domnul Preageneros le daruieste! Tot binele si toata bucuria lor nu pot fi descrise. Desavarsirea lor sta si in faptul ca vor ramane pentru totdeauna in acele salasuri inalte.

De aceea Allah spune: „Unde vor ramane vesnic. Fagaduinta lui Allah este adevar. Si cine este mai adevarat in cuvant decat Allah?” Allah Preainaltul spune adevarul, iar cuvintele si vestirea Sa sunt adevarate in cel mai inalt grad. Fiindca vorbirea si vestile Sale sunt adevarate, toate sensurile pe care cuvintele Sale le exprima direct, le cuprind sau le implica sunt voite de El. La fel sunt cuvintele Mesagerului Sau - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa -, fiindca el nu vorbeste decat la porunca Sa si nu rosteste nimic decat prin revelatia Sa.

Versetele 123 si 124

لَيْسَ بِأَمَانِيكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَلَا يَجِدْ
لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٢٣﴾

123. Nu va fi dupa dorintele voastre, nici dupa dorintele oamenilor Cartii. Cel care savarseste un rau va fi rasplatit pentru el si nu va afla, in afara de Allah, nici ocrotitor, nici ajutor.

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ
الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا ﴿١٢٤﴾

124. Iar cel care savarseste fapte bune, fie barbat, fie femeie, si este credincios, acela va intra in Gradina si nu va fi nedreptatit nici cat punctul de pe samburele unei curmale.

Adica izbavirea si curatirea voastra nu vor fi dobandite prin simplele voastre dorinte, nici prin dorintele oamenilor Cartii. Dorintele sunt gandurile fara fapte si pretentiile lipsite de dovada; daca unei asemenea pretentii i s-ar opune o alta de acelasi fel, amandoua ar avea aceeasi valoare. Aceasta este o regula generala in toate lucrurile. Cu atat mai mult se aplica ea in privinta credintei si a fericirii vesnice.

Allah ne-a vestit dorintele oamenilor Cartii, care spun: „Nu va intra in Gradina decat cel care este iudeu sau crestin. Acestea sunt numai dorintele lor desarte” [al-Baqarah, 2:111]. Cu atat mai mult li se potriveste aceasta celor care nu au nicio Carte si niciun mesager. In acelasi inteles intra toti cei care pretind ca sunt musulmani, dupa cum cere dreptatea deplina si nepartinitoare. Simpla revendicare a apartenentei la o religie, oricare ar fi ea, nu foloseste deloc daca omul nu aduce dovada care sa-i sprijine pretentia. Faptele lui fie o confirma, fie ii arata falsitatea.

De aceea Allah spune: „Cel care savarseste un rau va fi rasplatit pentru el.” Formularea ii cuprinde pe toti cei care savarsesc raul, iar raul cuprinde toate pacatele, mici si mari. Ea cuprinde si toate formele rasplatirii, mici sau mari, in lumea aceasta ori in Viata de Apoi. In aceasta privinta oamenii se afla pe trepte felurite pe care numai Allah le cunoaste. Unii au putine fapte rele, iar altii multe.

Cel ale carui fapte sunt in intregime rele nu poate fi decat necredincios; daca moare fara sa se caiasca, va fi rasplatit cu pedeapsa dureroasa si vesnica. Daca

faptele omului sunt bune, iar el urmeaza calea cea dreapta in cea mai mare parte a timpului, dar uneori savarseste pacate mici, tot ceea ce il loveste - grija, mahnirea, raul, durerile trupesti ori sufletesti, pierderea unei persoane iubite, a averii si altele asemenea - ii ispasese o parte dintre pacate. Aceasta face parte tot din rasplatirea faptelor sale rele, pe care Allah a randuit-o din bunatate fata de robii Sai. Intre aceste doua stari exista numeroase trepte.

Rasplatirea generala pentru faptele rele ii priveste pe cei care nu se caiesc, fiindca acela care se caieste este asemenea celui care nu a savarsit pacatul, dupa cum arata textele. „Nu va afla, in afara de Allah, nici ocrotitor, nici ajutor.” Aceste cuvinte inlatura gandul ca acela care merita pedeapsa pentru faptele sale ar putea avea vreun ocrotitor, ajutor ori mijlocitor care sa abata de la el ceea ce merita. Allah ne vesteste ca lucrurile nu stau astfel: el nu are vreun apropiat care sa-i aduca ceea ce doreste si nici vreun ajutor care sa indeparteze lucrul de care se teme, in afara Domnului si Stapanului sau.

„Cel care savarseste fapte bune” cuprinde toate faptele: gandurile, cugetarile si credintele, precum si faptele madularilor. Ii cuprinde si pe toti savarsitorii, oameni ori djinni, tineri ori varstnici, barbati ori femei. De aceea Allah spune: „fie barbat, fie femeie, si este credincios”. Credinta este conditia tuturor faptelor. Nicio fapta nu poate fi buna si primita, nu poate aduce rasplata si nici indeparta pedeapsa daca nu este intemeiata pe credinta.

Faptele fara credinta sunt asemenea ramurilor unui pom caruia i-a fost taiata radacina si asemenea unei cladiri ridicate pe valurile apei. Credinta este originea, temelia si baza pe care se cladeste orice lucru. Aceasta conditie trebuie avuta in vedere ori de cate ori o fapta buna este pomenita in termeni generali: rasplata acelei fapte este conditionata de credinta.

„Acela”, adica cel care imbina credinta cu faptele bune, „va intra in Gradina”, care cuprinde tot ceea ce isi doresc sufletele si incanta ochii; „si nu va fi nedreptatit nici cat punctul de pe samburele unei curmale”, adica nu va fi nedreptatit deloc, nici putin, nici mult, in privinta binelui savarsit. Dimpotriva, il va gasi intreg si inmultit de multe ori.

Versetele 125 si 126

فَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا
وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ﴿١٢٥﴾

125. Si cine are o religie mai buna decat acela care isi supune fata lui Allah, este facator de bine si urmeaza religia lui Ibrahim, inclinand numai catre adevar? Allah l-a luat pe Ibrahim drept prieten apropiat.

Nicio cale nu este mai buna decat a celui care imbina sinceritatea fata de Allah cu supunerea fata de El. A-si supune fata lui Allah inseamna deplina supunere launtrica si exterioara, intoarcerea catre El si consacrarea trupului si a sufletului pentru El. „Este facator de bine”, adica, pe langa aceasta sinceritate si supunere, urmeaza Legea si hotararile cu care Allah l-a trimis pe Mesagerul Sau si pe care le-a coborat in Cartile Sale. El a facut din ele o cale pentru alesii creaturilor Sale si pentru cei care ii urmeaza.

„Urmeaza religia lui Ibrahim”, adica invatatura si calea lui; „inclinand numai catre adevar”, adica departandu-se de asocierea de parteneri cu Allah catre monoteism si departandu-se de creaturi pentru a se intoarce si a se consacra Creatorului.

„Allah l-a luat pe Ibrahim drept prieten apropiat.” Prietenia apropiata, khullah, este cea mai inalta treapta a iubirii. La aceasta treapta au ajuns cei doi prieteni apropiati ai lui Allah: Muhammad si Ibrahim - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra amandurora. Iubirea lui Allah ii cuprinde pe toti credinciosii, insa Allah l-a luat pe Ibrahim drept prieten apropiat fiindca el a implinit porunca ce i-a fost data si a trecut incercarea. De aceea Allah l-a facut conducator pentru oameni, l-a luat drept prieten apropiat si i-a facut pomenirea vestita printre toti oamenii.

ج
وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطًا ﴿١٢٦﴾

126. Ale lui Allah sunt toate cele din ceruri si de pe pamant, iar Allah cuprinde toate lucrurile.

Versetul scoate in evidenta faptul ca Allah cuprinde toate lucrurile. De aceea El vesteste ca ale Lui sunt toate cele din ceruri si de pe pamant: toate creaturile sunt stapanirea si robii Sai, iar El este singurul Stapan care le carmuieste. Stiinta Sa cuprinde tot ceea ce poate fi cunoscut, vederea Sa cuprinde tot ceea ce poate fi vazut, auzul Sau cuprinde tot ceea ce poate fi auzit, iar voia si hotararea Sa cuprind tot ceea ce exista. Mila Sa ii cuprinde pe locuitorii

cerurilor si ai pamantului. Fiecare creatura este supusa puterii si stapanirii Sale, iar toate lucrurile se supun Lui.

Versetul 127

وَسْتَفتُونَكَ فِي النِّسَاءِ ۖ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي
يَتْلَمَى النِّسَاءِ الَّتِي لَا تُوْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَن تَنْكِحُوهُنَّ
وَالْمُسْتَضعِفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ وَأَن تَقُومُوا لِلْيَتَامَىٰ بِالْقِسْطِ ۚ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ
فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ﴿١٢٧﴾

127. Ei iti cer o hotarare cu privire la femei. Spune: „Allah va da o hotarare cu privire la ele, precum si ceea ce vi se recita in Carte despre femeile orfane carora nu le dati ceea ce le-a fost randuit, desi doriti sa va casatoriti cu ele, si despre copiii lipsiti de putere; si va porunceste sa-i tratati pe orfani cu dreptate. Orice bine faceti, Allah il cunoaste deplin.”

A cere o hotarare inseamna a cere lamurirea judecatii Legii cu privire la lucrul intrebata. Allah vesteste ca dreptcredinciosii l-au intrebata pe Mesagerul lui Allah - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - despre hotararile privitoare la femei, iar Allah Insusi a raspuns: „Spune: Allah va da o hotarare cu privire la ele.” Asadar, impliniti hotararea Sa in toate treburile femeilor: dati-le drepturile lor si nu le nedreptatiti, nici in general, nici in cazuri aparte.

Porunca are un inteles general si cuprinde tot ceea ce Allah a poruncit si a interzis cu privire la femei, fie sotii ori altele, tinere ori varstnice. Dupa aceasta afirmatie generala, Allah a pomenit in mod deosebit porunca de a face bine celor slabi: orfanii si copiii, din grija pentru ei si ca avertizare impotriva neglijarii drepturilor lor.

„Precum si ceea ce vi se recita in Carte despre femeile orfane”, adica Allah va lamureste si prin ceea ce vi se recita in Carte despre ele; „carora nu le dati ceea ce le-a fost randuit”. Aceasta descrie situatia existenta atunci. Daca o femeie orfana se afla sub tutela unui barbat, acesta ii stirbea drepturile si o nedreptatea. Fie ii mistuia toata averea ori o parte din ea, fie o impiedica sa se casatoreasca pentru a continua sa se foloseasca de avere si pentru ca ea sa nu ajunga la sotul ei, fie lua o parte din darul nuptial pe care il primea la casatorie, punand o conditie sau prin alta cale.

Asa se purta daca nu voia sa se casatoreasca el cu ea. Daca insa o dorea, fiind frumoasa si avand avere, nu era drept in privinta darului nuptial, ci ii dadea mai

putin decat i se cuvenea. Toate acestea intra in nedreptatea pomenita de text. De aceea Allah spune: „desi doriti sa va casatoriti cu ele”. Expresia araba poate insemna atat ca doriti sa va casatoriti cu ele, cat si ca va feriti sa va casatoriti cu ele. Ambele stari au fost explicate.

„Si despre copiii lipsiti de putere”: Allah va da o hotarare si despre copiii mici si lipsiti de putere. Trebuie sa le dati drepturile lor, din mostenire si din celelalte lucruri, si sa nu le luati averile pe nedrept. „Si va porunceste sa-i tratati pe orfani cu dreptate”, adica printr-o dreptate deplina. Aceasta cuprinde grija pentru cresterea lor, obligandu-i sa respecte poruncile lui Allah si ceea ce El le-a impus robilor Sai. Tutorii sunt raspunzatori pentru aceasta, pentru a-i face sa implineasca obligatiile asezate de Allah.

Expresia cuprinde si grija pentru interesele lor lumesti: pazirea averii, cautarea celor mai bune modalitati de a o investi pentru ei si folosirea ei numai in chipul cel mai bun. Totodata, tutorii nu trebuie sa le faca favoruri prietenilor ori altora pe seama orfanilor, cum ar fi sa dea unei cunostinte in casatorie o fata aflata in grija lor, intr-un fel care ii stirbeste drepturile. Aceasta scoate in evidenta mila lui Allah fata de robii Sai: El le porunceste sa aiba grija de folosul celor care nu se pot ingriji singuri, fiind slabi si lipsiti de tata.

Apoi Allah indeamna la binefacere in general: „Orice bine faceti” fata de orfani ori fata de altii, fie ca folosul lui ajunge la altii, fie ca se limiteaza la cel care il savarseste, „Allah il cunoaste deplin.” Stiinta Sa cuprinde faptele facatorilor de bine, fie putine ori multe, precum si faptele opuse lor, iar El il va rasplati pe fiecare dupa faptele sale.

Versetul 128

وَأَنْ أَمْرًا خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُورًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأُحْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ وَإِنْ تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٢٨﴾

128. Daca o femeie se teme de purtare rea ori indepartare din partea sotului ei, nu este niciun pacat asupra lor daca se impaca intre ei printr-o intelegere, caci impacarea este mai buna. Zgarcenia este mereu prezenta in suflete. Daca faceti bine si va temeti de Allah, cu adevarat, Allah este deplin Cunoscator a ceea ce faceti.

Daca o femeie se teme de purtarea rea a sotului ei, adica de faptul ca el o dispretuieste, nu o mai doreste si se indeparteaza de ea, in aceasta stare este mai

bine sa se ajunga la impacare. Femeia poate renunta la unele dintre drepturile pe care Legea i le-a statornicit asupra sotului, pentru a ramane impreuna cu el. Poate accepta mai putin decat i se cuvine din intretinere, imbracaminte, locuinta ori partea ei de timp, renuntand la unele dintre drepturi. Isi poate darui ziua si noaptea sotului ori celeilalte sotii a lui.

Daca amandoi se invoiesc asupra acestui lucru, nu este niciun pacat si nicio vina asupra vreunuia dintre ei. Sotului ii este ingaduit sa ramana cu ea potrivit acelor conditii, iar aceasta este o solutie mai buna decat despartirea. De aceea Allah spune: „Impacarea este mai buna.” Din intelesul general al expresiei se intelege ca impacarea dintre doua persoane care au drepturi una asupra celeilalte sau care se afla intr-o disputa este mai buna decat insistenta fiecareia asupra drepturilor sale depline. Prin impacare se pastreaza armonia si se naste ingaduinta. Ea este permisa in toate lucrurile, afara de intelegerea care face ingaduit ceea ce este interzis ori interzice ceea ce este ingaduit; aceea nu este impacare, ci nedreptate.

Trebuie stiut ca nicio hotarare nu poate fi pusa in lucrare decat daca exista pricina care o cere si lipsesc piedicile. Asa este si aceasta hotarare importanta a impacarii. Allah a pomenit pricina ei aratand ca este mai buna, iar ceea ce este mai bun este cautat de orice om inzestrat cu minte. Mai mult, Allah a poruncit-o si a indemnata la ea, asa ca dreptcredinciosul trebuie sa fie si mai dornic sa o caute si sa o dobandeasca.

Piedica este pomenita in cuvintele: „Zgarcenia este mereu prezenta in suflete.” Sufletele sunt zidite cu o inclinare spre zgarcenie, care il face pe om sa sovaiasca in a da dreptul altuia si sa ceara cu staruinta dreptul sau. Fiind aceasta inclinarea lor fireasca, trebuie sa te straduiesti sa inlaturi insusirea rea si sa o inlocuiesti cu opusul ei: maritimia si ingaduinta. Aceasta inseamna sa dai ceea ce li se cuvine altora si sa fii multumit cu o parte din ceea ce ti se cuvine tie.

Cand omul este ajutat si calauzit sa dobandeasca aceasta insusire frumoasa, ii devine usor sa se impace cu cel aflat in disputa cu el, iar calea catre scop se netezeste. Dimpotriva, celui care nu se straduieste sa scoata zgarcenia din suflet ii este greu sa ajunga la inoiala si impacare, fiindca nu va fi multumit decat daca isi primeste toate drepturile si nu va fi dispus sa-i dea celuilalt toate drepturile. Daca si cealalta parte este asemenea lui, greutatea sporeste.

Apoi Allah spune: „Daca faceti bine si va temeti de Allah”, adica faceti bine in adorarea Creatorului, adorandu-L pe Domnul vostru ca si cum L-ati vedea, iar daca nu-L vedeti, El va vede; si faceti bine creaturilor in toate felurile, aducandu-le folos prin avere, stiinta, pozitie ori prin alte mijloace. Temeti-va de Allah implinind toate poruncile si ferindu-va de toate lucrurile interzise. Se mai poate intelege: faceti bine implinind ceea ce a fost poruncit si temeti-va de

Allah, parasind ceea ce a fost interzis. „Allah este deplin Cunoscator a ceea ce faceti”: El cunoaste faptele voastre vazute si intentiile ascunse, le consemneaza si va va rasplati deplin pentru ele.

Versetele 129 si 130

وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمِيلِ
فَتَذَرُوهُنَّ كَالْمَعْلَقَةِ وَإِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا
رَحِيمًا ﴿١٢٩﴾

129. Nu veti putea niciodata sa fiti pe deplin drepti intre sotii, chiar daca veti starui. Nu va inclinati insa cu totul catre una, lasand-o pe cealalta ca si cum ar fi suspendata. Daca indreptati lucrurile si va temeti de Allah, cu adevarat, Allah este Atoateiertator, Milostiv.

Allah vesteste ca sotii nu vor putea fi pe deplin drepti fata de sotiile lor, fiindca deplina dreptate ar cere iubire egala, inclinare egala fata de fiecare si fapte pe masura, iar aceasta nu sta in puterea omului. De aceea Allah iarta ceea ce nu poate fi facut si interzice nedreptatea pe care omul o poate evita: „Nu va inclinati insa cu totul catre una, lasand-o pe cealalta ca si cum ar fi suspendata.” Nu va inclinati intr-atat incat sa nu-i mai dati celeilalte drepturile obligatorii; dimpotriva, faceti tot ceea ce va sta in putere pentru a fi drepti.

In privinta intretinerii, imbracamintei, impartirii timpului si a celor asemanatoare, dreptatea si egalitatea sunt obligatorii. Nu la fel stau lucrurile cu iubirea, relatiile intime si cele asemanatoare. Daca sotul nu-i da sotiei drepturile ei, aceasta ramane suspendata: nici nu este asemenea femeii fara sot, care isi cunoaste starea si se poate pregati sa-si caute sot si sa se casatoreasca, nici asemenea celei al carei sot ii implineste drepturile.

„Daca indreptati lucrurile” in relatia dintre voi si sotiile voastre, constrangandu-va sa faceti ceea ce poate nu va place, dar cautand rasplata si implinindu-va obligatia fata de sotie; si daca va impacati cu ceilalti oameni in disputele dintre voi, precum si daca ii impacati pe oameni in disputele dintre ei. Aceasta arata ca este recomandata urmarea tuturor cailor care duc la impacare, dupa cum s-a spus mai sus. „Si va temeti de Allah”, implinind poruncile, ferindu-va de cele interzise si primind cu rabdare ceea ce a fost hotarat; „Allah este Atoateiertator, Milostiv”: El va iarta pacatele si neajunsurile in indeplinirea indatoririlor obligatorii si are mila de voi, dupa cum si voi v-ati purtat cu bunatate si mila fata de sotiile voastre.

ج
وَإِنْ يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللَّهُ كُلًّا مِّنْ سَعَتِهِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ وَسِعًا حَكِيمًا ﴿١٣٠﴾

130. Iar daca cei doi se despart, Allah il va indetula pe fiecare din belsugul Sau. Allah este Atotcuprinzator, Intelpt.

Aceasta este a treia stare a sotilor. Daca impacarea nu poate fi infaptuita, nu este niciun rau in despartire. „Daca cei doi se despart” prin divort, desfacerea casatoriei, khul' sau alta cale, „Allah il va indetula pe fiecare din belsugul Sau”, din harul si bunatatea Sa intinsa si cuprinzatoare. El ii poate darui barbatului, in schimb, o sotie mai potrivita pentru el, iar femeii ii poate asigura cele necesare prin harul si darnicia Sa. Daca hrana care ii venea prin sot inceteaza, ii va veni de la Cel Care garanteaza hrana tuturor si le ingrijeste interesele; poate ca Allah ii va darui un sot mai bun decat cel dintai.

„Allah este Atotcuprinzator”: harul Sau este nemarginit, mila Lui este vasta, iar mila si bunatatea Sa ajung pana unde ajunge stiinta Sa. Totodata El este „Intelpt”: daruieste harul si mila ori le retine potrivit intelepciunii. Daca intelepciunea Sa cere sa-Si retina bunatatea fata de unii robi, din pricina unor fapte prin care ei nu o merita, El o retine cu dreptate si intelepciune.

Versetele 131 si 132

ف
وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِيْنَ اٰتٰوْا الْكِتٰبَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَاَيَّاكُمْ اَنْ اَتَّقُوْا اللَّهَ ۚ وَاِنْ تَكْفُرُوْا فَاِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيْدًا ﴿١٣١﴾

131. Ale lui Allah sunt toate cele din ceruri si toate cele de pe pamant. Le-am poruncit celor carora li s-a dat Cartea inaintea voastra, precum si voua: „Temeti-va de Allah!” Iar daca nu credeti, ale lui Allah sunt toate cele din ceruri si toate cele de pe pamant. Allah este Instarit, Vrednic de lauda.

ج
وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٣٢﴾

132. Ale lui Allah sunt toate cele din ceruri si toate cele de pe pamant. Allah este de ajuns ca Ocrotitor al tuturor treburilor.

Allah ne vesteste intinderea si maretia stapanirii Sale: El are putere asupra tuturor lucrurilor si randuieste toate treburile prin Legea Sa si prin voia si hotararea Sa. Prin Legea Sa, Allah le-a poruncit celor dintai si celor de pe urma,

oamenilor Cartilor mai vechi si ai Cartii din urma, sa se teama de El, implinind poruncile si ferindu-se de interdictii. El a asezat legi si randuieli, fagaduind rasplata celor care urmeaza porunca Sa si pedeapsa dureroasa celor care o neglijeaza si o parasesc.

De aceea spune: „Iar daca nu credeti”, daca nu va temeti de Allah si Ii asociati ceva pentru care El nu a coborat nicio dovada, nu va vatamati decat pe voi insiva. Nu-L vatamati pe Allah cu nimic si nu micorati nimic din stapanirea Sa. El are robi mai buni, mai vrednici si mai numerosi decat voi, care I se supun si asculta porunca Sa. De aceea El spune: „Ale lui Allah sunt toate cele din ceruri si toate cele de pe pamant. Allah este Instarit, Vrednic de lauda.”

El este Preageneros si Bun. Daruieste din vistieriile intinse ale milei Sale, care nu se imputineaza prin cheltuirea ce continua zi si noapte. Daca locuitorii cerurilor si ai pamantului, cei dintai si cei de pe urma, s-ar aduna cu totii, iar fiecare I-ar cere tot ceea ce doreste, aceasta nu ar micșora cu nimic stapanirea Sa. El este Generosul, Stapanul belsugului. Darul si pedeapsa Sa se implinesc printr-un singur cuvânt; cand vointe un lucru, porunca Sa este doar sa-i spuna: „Fii!”, iar el este.

Prin desavarsita Sa lipsa de nevoie, El este perfect in toate insusirile. Daca ar exista in El vreun neajuns ori vreo lipsa, aceasta ar fi nevoia de insusirea care ar inlatura acea lipsa. Insa El are toate insusirile desavarsirii si, in fiecare dintre ele, cea mai inalta treapta a desavarsirii. Din lipsa Sa de orice nevoie face parte faptul ca nu are sotie, copil ori partas la stapanire si nici sprijinitor ori ajutor in carmuirea imparatiei Sale.

Tot din lipsa Sa de nevoie face parte faptul ca locuitorii lumii de sus si ai lumii de jos au nevoie de El in toate starile si treburile lor si Ii cer sa le implineasca toate nevoile, mici ori mari. Allah are grija de nevoile si cererile lor: le implineste trebuintele, ii cinsteste, le daruieste binefaceri si ii calauzeste din bunatatea Sa.

„Vrednic de lauda” - al-Hamid - este unul dintre Numele maretate ale lui Allah. El arata ca numai Allah merita toata lauda, iubirea si cinstirea, pentru insusirile Sale vrednice de lauda, insusirile frumusetii si maretiei, si pentru binefacerile urias pe care le daruieste creaturilor. El este vrednic de lauda in toate privintele.

Cat de frumoasa este alaturarea acestor doua Nume nobile: „Instarit, Vrednic de lauda”! El este desavarsit in lipsa oricarei nevoi, desavarsit in vrednicia Sa de lauda si desavarsit prin reunirea acestor doua insusiri.

Apoi El repeta ca stapanirea Lui cuprinde toate cele din ceruri si de pe pamant si ca El este Ocrotitorul tuturor lucrurilor. Aceasta inseamna ca stie toate lucrurile si le carmuieste pe toate potrivit intelepciunii Sale. Acest lucru

face parte din ocrotirea desavarsita. Cel caruia ii este incredintata o treaba trebuie sa cunoasca lucrul incredintat, sa aiba putere si capacitatea de a-l indeplini si de a-i randui toate aspectele, iar carmuirea lui trebuie sa fie inteleapta si potrivita celui mai bun folos. Orice lipsa arata un neajuns al ocrotitorului, iar Allah este cu mult mai presus de orice neajuns.

Versetele 133 si 134

ج
 إِنْ يَشَاءُ يُذْهِبْكُمْ أَيُّهَا النَّاسُ وَيَأْتِ بِآخَرِينَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى ذَلِكَ
 قَدِيرًا ﴿١٣٣﴾

133. Daca voieste, va poate inlatura, o, oameni, si poate aduce altii. Allah are putere deplina asupra acestui lucru.

ج
 مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا
 بَصِيرًا ﴿١٣٤﴾

134. Cel care doreste rasplata lumii acesteia sa stie ca la Allah se afla rasplata lumii acesteia si a Vietii de Apoi. Allah este Atoateazuzitor, Atoatevazator.

El este Cel Instarit si Vrednic de lauda, Stapanul puterii desavarsite, iar voi sunteti supusi voii Sale. „Daca voieste, va poate inlatura, o, oameni, si poate aduce altii”, adica alti oameni care sa-I fie mai ascultatori si mai buni decat voi. Aceasta este o amenintare pentru cei care staruie in necredinta si se indeparteaza de Domnul lor. Daca ei nu I se supun, Allah nu are nevoie de ei. Le poate da ragaz si ii poate lasa o vreme in amagirea lor, insa nu-i va lasa pentru totdeauna, iar El este mereu Cunoscator al lor.

Apoi Allah vesteste ca omul a carui preocupare si nazuinta sunt joase si nu trec dincolo de rasplata lumii acesteia, fara sa se ingrijeasca de Viata de Apoi, are o stradanie neindestulatoare si o viziune ingusta. Cu toate acestea, nu va dobandi din rasplata acestei lumi decat ceea ce Allah i-a randuit. El este Stapanul tuturor lucrurilor; in mana Sa se afla rasplata acestei lumi si a Vietii de Apoi. De aceea amandoua trebuie cerute de la El si ajutorul Sau trebuie cerut pentru dobandirea lor. Ceea ce este la El nu poate fi atins decat prin ascultare, iar scopurile religioase si lumesti nu pot fi dobandite decat prin cautarea ajutorului Sau si prin aratarea necontenita a nevoii fata de El.

El este desavarsit in intelepciune atunci cand ii calauzeste si ii sprijina pe cei pe care voieste sa-i calauzeasca si sa-i sprijine, cand ii paraseste pe cei pe care

ii paraseste si cand daruieste sau opreste. De aceea spune: „Allah este Atoateazitor, Atoatevazator.”

Versetul 135

* يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءٰمَنُوْا كُوْنُوْا قَوِّمِيْنَ بِالْقِسْطِ شُهَدَآءَ لِلّٰهِ وَلَوْ عَلٰى اَنْفُسِكُمْ اَوْ
الْوَلَدِيْنَ وَالْاَقْرَبِيْنَ اِنْ يَكُنْ غَنِيًّا اَوْ فَقِيْرًا فَاَللّٰهُ اَوْلٰى بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوْا الْهَوٰى
اَنْ تَعْدِلُوْا وَاِنْ تَلَوْدًا اَوْ تَعْرِضًا فَاِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ﴿١٣٥﴾

135. O, voi cei care credeti! Fiti statornici in dreptate si martori pentru Allah, chiar impotriva voastra, a parintilor ori a rudelor apropiate. Fie ca este bogat ori sarac, Allah este mai indreptatit sa aiba grija de amandoi. Nu urmati poftetele, ca sa nu va abateti de la dreptate. Iar daca va rasuciti cuvintele ori va indepartati, cu adevarat, Allah este deplin Cunoscator a ceea ce faceti.

Allah le porunceste robilor Sai credinciosi sa fie statornici in dreptate si martori pentru El. Forma intensiva a cuvintului arab arata statornicia in toate treburile. Dreptatea inseamna a fi drept in privinta drepturilor lui Allah si ale robilor Sai. Respectarea cu dreptate a drepturilor lui Allah inseamna sa nu folosesti binefacerile Sale ca mijloc de neascultare, ci sa le folosesti pentru fapte bune.

Respectarea cu dreptate a drepturilor oamenilor inseamna sa le dai tot ceea ce le datorezi, asa cum iti ceri propriile drepturi. Trebuie sa dai intretinerea obligatorie, sa-ti platesti datoriile si sa te porti frumos cu ceilalti, asa cum iti place ca ei sa se poarte cu tine.

Una dintre cele mai insemnate forme ale dreptatii este echitatea in pareri, in judecati si fata de cei care le sustin. Nu trebuie sa hotarasti in favoarea uneia dintre doua pareri ori a unuia dintre doi impricinati din pricina apartenentei lui ori a inclinarii tale catre una dintre parti. Tinta trebuie sa fie judecata dreapta si nepartinitoare. Tot din dreptate face parte sa marturisesti ceea ce stii, in orice imprejurare, chiar daca marturia este impotriva celor iubiti ori impotriva ta.

De aceea Allah spune: „Martori pentru Allah, chiar impotriva voastra, a parintilor ori a rudelor apropiate. Fie ca este bogat ori sarac, Allah este mai indreptatit sa aiba grija de amandoi.” Nu-l favorizati pe bogat din pricina averii lui si nici pe sarac din mila pe care pretindeti ca o aveti fata de el. Marturisesti adevarul, indiferent cine este atins de el.

Statornicia in dreptate este dintre cele mai insemnate lucruri si dintre cele mai limpezi dovezi ale religiozitatii, evlaviei si rangului in Islam al omului. Cel

care este sincer cu el insusi si doreste sa se izbaveasca trebuie sa dea cea mai mare atentie dreptatii, sa faca din ea tinta sa, sa se hotarasca sa o dobandeasca si sa se straduiasca sa inlature toate piedicile si stavilele care il opresc sa o respecte si sa lucreze potrivit ei.

Cea mai mare piedica este urmarea poftelor. De aceea Allah arata insemnatatea inlaturarii ei: „Nu urmati poftele”, adica nu urmati inclinatiile si dorintele care se impotrivesc adevarului, ca nu cumva sa va abateti de la calea dreapta si sa nu mai fiti calauziti catre dreptate. Poftele fie il orbesc pe om pana cand vede adevarul drept fals si falsul drept adevar, fie il lasa sa recunoasca adevarul, dar il impiedica sa-l urmeze. Cel izbavit de poftele sale a fost calauzit catre adevar si catre calea cea dreapta.

Dupa ce a aratat obligatia statornicieii in dreptate, Allah a interzis ceea ce i se impotriveste: rasucirea limbii de la adevar in marturii si in alte lucruri, schimbarea rostirii drepte in toate privintele ori numai in unele. Aici intra denaturarea marturiei, neimplinirea ei in intregime ori talmacirea ei intr-un alt sens. Toate acestea sunt rasuciri, fiindca insemna abaterea de la adevar.

„Ori va indepartati”, adica parasiti dreptatea care v-a fost incredintata, asa cum martorul isi ascunde marturia ori judecatorul refuza sa rosteasca hotararea pe care trebuie sa o dea; „Allah este deplin Cunoscator a ceea ce faceti”: stiinta Sa cuprinde tot ceea ce faceti pe ascuns si pe fata. Aceasta este o amenintare aspra pentru cel care isi rasuceste marturia ori refuza sa o dea. Cu atat mai mult i se potriveste celui care judeca prin fals ori depune marturie mincinoasa, fiindca vina lui este mai mare: cel dintai doar paraseste ceea ce este drept, iar cel din urma paraseste dreptatea si savarseste raul.

Versetul 136

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ءَ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَى رَسُولِهِ ءَ
وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنزَلَ مِن قَبْلُ وَمَن يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ ءَ وَكُتُبِهِ ءَ وَرُسُلِهِ ءَ
وَالْيَوْمِ ءَ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾

136. O, voi cei care credeti! Credeti in Allah, in Mesagerul Sau, in Cartea pe care a coborat-o asupra Mesagerului Sau si in Cartile pe care le-a coborat mai inainte. Iar cel care nu crede in Allah, in ingerii Sai, in Cartile Sale, in Mesagerii Sai si in Ziua de Apoi s-a ratacit intr-o ratacire indepartata.

Trebuie stiut ca poruncile si indrumarile se adreseaza fie celui care nu savarseste lucrul, poruncindu-i sa-l inceapa, asa cum necredinciosilor li se

poruncește să creadă: „O, voi carora vi s-a dat Cartea! Credeti în ceea ce am coborât, adevărând ceea ce aveți...” [an-Nisa', 4:47]; fie celui care a început deja să-l savarsească, poruncindu-i să îndrepte ceea ce face, să-l desavarsească și să împlinească ceea ce încă îi lipsește.

Astfel este porunca din acest verset către credincioși: „Credeti!” Ea cuprinde porunca de a savarsi tot ceea ce le îndreaptă credința pe temelia sincerității și a adevărului, de a se feri de tot ceea ce o strică și de a se cai de tot ceea ce o slăbește. Cuprinde și porunca de a dobândi ceea ce îi lipsește credinciosului din știința islamică și din faptele bune. Ori de câte ori îi ajunge un text, îi înțelege sensul și crede în el, aceasta face parte din credința care i-a fost poruncită. La fel, toate faptele launtrice și exterioare fac parte din credința, după cum arată multe texte și consensul primelor generații ale comunității.

Apoi omul trebuie să continue pe această cale și să rămână statornic până la moarte. Allah spune: „O, voi cei care credeți! Temeti-vă de Allah așa cum I se cuvine și nu muriți decât musulmani” [Al 'Imran, 3:102].

Aici Allah ne poruncește să credem în El, în Mesagerul Sau - pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa -, în Coran și în Cartile coborate mai înainte. Toate acestea fac parte din credința obligatorie, fără de care omul nu poate fi credincios. El trebuie să creadă în chip general în ceea ce nu cunoaște în amanunt, iar în ceea ce ajunge să cunoască amanuntit trebuie să creadă tot în amanunt. Cel care crede în chipul poruncit a fost calauzit și va izbândi.

„Cel care nu crede în Allah, în ingerii Sai, în Cartile Sale, în Mesagerii Sai și în Ziua de Apoi s-a ratat într-o ratăcire îndepărtată.” Ce ratăcire poate fi mai mare decât a celui care paraseste calea dreaptă a calauzirii și urmează drumul ce duce la pedeapsa dureroasă? Trebuie știut că necredința într-unul dintre aceste lucruri este asemenea necredinței în toate, fiindcă ele sunt legate între ele și credința în unele fără celelalte nu poate exista.

Versetul 137

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ءَزَادُوا كُفْرًا لَّمْ يَكُنِ اللَّهُ
لِيَغْفِرْ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلًا ﴿١٣٧﴾

137. Cu adevărat, pe cei care au crezut, apoi nu au mai crezut, apoi au crezut din nou, apoi iarasi nu au mai crezut, după care au sporit în necredință, Allah nu-i va ierta și nu-i va calauzi pe vreo cale.

Cel care revine mereu la necredință după ce a crezut, este calauzit și apoi se ratacește, vede și apoi orbeste, crede și apoi tagaduiește, după care staruie și

sporeste in necredinta, este foarte indepartat de sprijinul dumnezeiesc si de calauzirea pe calea cea dreapta. El este indepartat si de iertare, fiindca a adus cea mai mare piedica in calea ei. Necredinta ajunge pedeapsa lui si o trasatura statornica a firii sale, care nu-l mai paraseste. Allah spune: „Cand ei s-au abatut, Allah le-a abatut inimile” [as-Saff, 61:5] si: „Le vom intoarce inimile si privirile, fiindca nu au crezut in ea prima data” [al-An'am, 6:110].

Versetul arata ca, daca ei nu sporesc in necredinta, ci se intorc la credinta si parasesc ratacirea pe care o urmau, Allah ii iarta, chiar daca au apostaziat in repetate randuri. Daca asa stau lucrurile cu necredinta, cu atat mai mult, in cazul celorlalte pacate mai mici decat ea, daca omul le savarseste in repetate randuri, apoi se intoarce la Allah si se caieste, Allah il iarta din nou.

Versetele 138 si 139

بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣٨﴾

138. Vesteste-le fatarnicilor ca vor avea parte de o pedeapsa dureroasa.

الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَيْتَّغُونَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ
فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴿١٣٩﴾

139. Ei sunt cei care ii iau pe necredinciosi drept aliati in locul credinciosilor. Oare cauta puterea la ei? Cu adevarat, toata puterea Ii apartine lui Allah.

Cuvantul tradus prin „vesteste” este folosit de obicei pentru o veste buna, insa uneori se foloseste si pentru o veste rea, ca in acest verset. „Vesteste-le fatarnicilor”, celor care arata Islamul pe dinafara, dar ascund necredinta, cea mai rea veste: pedeapsa dureroasa. Ei o merita pentru iubirea fata de necredinciosi, pentru alianta si sprijinirea lor si pentru parasirea aliantei cu dreptcredinciosii.

Ce i-a facut sa se poarte astfel? „Oare cauta puterea la ei?” Aceasta este adevarata stare a fatarnicilor. Ei gandesc rau despre Allah si nu au certitudinea ca Allah ii va ajuta pe robii Sai credinciosi. Privesc numai la unele mijloace de putere aflate la necredinciosi si nu vad dincolo de ele. De aceea ii iau drept aliati, cautand putere si ajutor la ei.

Insa toata puterea Ii apartine lui Allah. Fruntile tuturor oamenilor sunt in mana Sa, iar voia Lui cu privire la ei se implineste intotdeauna. El a garantat biruinta religiei Sale si a robilor Sai credinciosi, chiar daca inainte de aceasta ii supune la unele incercari si le ingaduie dusmanilor sa-i biruiasca vremelnic,

fara ca aceasta biruinta sa dainuie. Biruinta finala si statornicirea puterii le apartin credinciosilor.

In acest verset se afla o avertizare aspra impotriva luarii necredinciosilor drept aliati si a parasirii aliantei cu dreptcredinciosii. Credinta cere iubirea credinciosilor si alianta cu ei, precum si ura si vrajmasia fata de necredinciosi.

Versetele 140 si 141

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَعْدُوا مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۚ إِنَّكُمْ إِذَا مِثْلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ﴿١٤٠﴾

140. El v-a coborat deja in Carte ca, atunci cand auziti ca semnele lui Allah sunt tagaduite si luate in batjocura, sa nu sedeti impreuna cu ei pana cand nu trec la o alta discutie; altfel, ati fi asemenea lor. Cu adevarat, Allah ii va aduna pe toti fatarnicii si necredinciosii in Gheena.

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِّنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ نَكُنْ مَّعَكُمْ وَإِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا أَلَمْ نَسْتَحِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعُكُم مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ﴿١٤١﴾

141. Ei sunt cei care va pandesc. Daca aveti parte de o biruinta de la Allah, spun: „Oare nu am fost impreuna cu voi?” Iar daca necredinciosii au parte de ceva, spun: „Oare nu am dobandit putere asupra voastra si nu v-am aparat de credinciosi?” Allah va judeca intre voi in Ziua Invierii si Allah nu le va da nicicand necredinciosilor o cale asupra credinciosilor.

Allah v-a lamurit in ceea ce v-a coborat hotararea Sa legiuita privitoare la participarea la adunarile necredintei si ale pacatului: atunci cand auziti semnele lui Allah tagaduite si batjocorite, nu sedeti impreuna cu cei care fac aceasta. Fiecare om caruia i se aplica obligatiile Legii trebuie sa creada in semnele lui Allah, sa le cinsteasca, sa le mareasca si sa le apere de dispretuire. Acesta este scopul pogorarii lor si lucrul pentru care Allah a creat fapturnile. Opusul credintei este tagaduirea lor, iar opusul cinstirii este batjocorirea si dispretuirea lor. Aici intra disputa necredinciosilor si a fatarnicilor prin care cauta sa

anuleze semnele lui Allah si sa-si sustina necredinta, precum si chematorii la felurite rataciri, deoarece argumentarea lor in sprijinul falsului cuprinde batjocorirea semnelor lui Allah: ele nu arata decat adevarul si nu cer decat adeverire.

Tot aici intra sederea in adunarile pacatelor si desfranarii, in care poruncile si interdictiile lui Allah sunt disprețuite, iar hotarele puse robilor Sai sunt calcate. Interdictia de a sedea cu ei dainuie „pana cand nu trec la o alta discutie”, adica la altceva decat tagaduirea si batjocorirea semnelor lui Allah. Daca in starea pomenita sedeti impreuna cu ei, „ati fi asemenea lor”, fiindca ati consimtit la necredinta si batjocorirea lor; cel multumit cu un pacat este asemenea celui care il savarseste. Pe scurt, cel care este de fata la o adunare in care Allah este nesocotit are obligatia sa-i mustre, daca poate, iar daca nu poate, sa se ridice si sa plece.

„Allah ii va aduna pe toti fatarnicii si necredinciosii in Gheena”, asa cum ei s-au unit in necredinta si in alianta unii cu altii. Faptul ca fatarnicii sunt alaturi de credinciosi numai in aparenta nu le va folosi, dupa cum spune Preainaltul despre Ziua Invierii: „In Ziua cand fatarnicii si fatarnicele le vor spune celor care au crezut: «Asteptati-ne, ca sa luam din lumina voastra!» ...” pana la sfarsitul versetelor.

Allah arata apoi adevarata alianta a fatarnicilor cu necredinciosii si vrajmasia lor fata de credinciosi. Ei asteapta sa vada ce vi se intampla si se pregatesc, potrivit fatarniciei lor, cu un raspuns pentru fiecare imprejurare. Daca primiti o biruinta de la Allah, ei se infatiseaza ca fiind cu credinciosii si spun: „Oare nu am fost impreuna cu voi?”, ca sa fie feriti de mustrare, sa ia parte la prada si castig si sa fie ajutati. Dar daca necredinciosii au parte de un castig vremelnic - nu de o biruinta statornica care ar marca inceputul unei victorii neintrerupte -, ei spun: „Oare nu am dobandit putere asupra voastra?”, adica nu am fi putut sa va stapanim, „si nu v-am aparat de credinciosi?”, retinandu-i de la voi prin toate mijloacele, slabindu-le hotararea in lupta si ajutandu-i pe dusmani impotriva lor?

„Allah va judeca intre voi in Ziua Invierii.” El ii va rasplati pe credinciosii adevarati, launtric si pe dinafara, cu Gradina, iar pe fatarnici, pe fatarnice, pe politeisti si pe politeiste ii va pedepsi. „Allah nu le va da nicicand necredinciosilor o cale asupra credinciosilor”, adica stapanire si dominare asupra lor. Va ramane mereu o ceata dintre credinciosi biruitoare in sustinerea adevarului; cei care o parasesc si cei care i se impotrivesc nu o vor vatama. Allah va continua sa aseze pricini ale biruintei credinciosilor si sa respinga stapanirea necredinciosilor. Chiar si unii musulmani aflati sub conducerea necredinciosilor raman respectati, religia lor nu este atacata si nu sunt

desconsiderati de acestia. Dimpotriva, ei au parte de cinste deplina de la Allah. Lui Allah I se cuvine toata lauda, la inceput si la sfarsit, in cele vazute si in cele ascunse.

Versetele 142 si 143

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَدَعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَدَعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا
كُسَالَىٰ يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٤٢﴾

142. Cu adevarat, fatarnicii cauta sa-L insele pe Allah, insa El le va intoarce inselaciunea impotriva lor. Cand se ridica la Rugaciune, se ridica fara tragere de inima, numai ca sa fie vazuti de oameni, si nu-L pomenesc pe Allah decat putin.

مُذَبِّينَ بَيْنَ ذَلِكَ لَا إِلَىٰ هَؤُلَاءِ وَلَا إِلَىٰ هَؤُلَاءِ وَمَن يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَن تَجِدَ
لَهُ سَبِيلًا ﴿١٤٣﴾

143. Sovaitori intre acestea, nefiind nici cu unii, nici cu ceilalti. Iar celui pe care Allah il lasa sa se rataceasca nu-i vei afla nicio cale de calauzire.

Allah vesteste insusirile si faptele urate ale fatarnicilor. Calea lor este sa incerce sa-L insele pe Allah: arata credinta, ascund necredinta si isi inchipuie ca aceasta li ramane necunoscuta si ca nu o va face vadita robilor Sai. In realitate, Allah le intoarce inselaciunea impotriva lor. Simplul fapt ca se afla si staruie in aceasta stare constituie o inselare de sine. Ce inselaciune este mai mare decat stradania care se intoarce asupra celui ce se straduiește prin umilire, injosire si lipsire? Aceasta arata lipsa de judecata a omului, caci a unit pacatul cu socotinta ca face bine si cu inchipuirea ca aceasta este dovada de pricepere si viclenie. Iata ce pot aduce ignoranta si lipsirea de sprijinul dumnezeiesc!

In Ziua Invierii, fatarnicii si fatarnicele le vor spune credinciosilor sa-i astepte ca sa ia din lumina lor. Li se va spune sa se intoarca inapoi si sa caute lumina. Intre ei se va aseza un zid cu o poarta: inaintea va fi mila, iar in afara lui pedeapsa. Ei ii vor chema pe credinciosi: „Oare nu am fost impreuna cu voi?” pana la sfarsitul versetelor.

Alta insusire a lor este ca, atunci cand se ridica la Rugaciune - cel mai insemnat dintre actele trupesti de ascultare -, se ridica lenesi si fara tragere de inima, socotind-o povara. Lenea nu vine decat din lipsa dorintei inimii. Daca inimile lor ar fi pline de dorinta dupa Allah, dupa ceea ce se afla la El si dupa

credinta, nu ar fi lenesi. Ei urmaresc numai sa fie vazuti de oameni. Aceasta este taina inimilor lor si izvorul faptelor lor: vor ca oamenii sa-i priveasca, sa-i cinsteasca si sa-i respecte, fara sinceritate fata de Allah. De aceea „nu-L pomenesc pe Allah decat putin”, fiindca inimile lor sunt pline de prefacatorie. Pomenirea staruitoare a lui Allah nu izvoraste decat din inima credinciosului, plina de iubire si pretuire fata de Allah.

Ei sunt „sovaitori intre acestea”: ratacesc intre tabara credinciosilor si cea a necredinciosilor. Nu sunt credinciosi deopotriva launtric si pe dinafara, dar nici necredinciosi deopotriva pe dinafara si inlauntru. Launtric sunt cu necredinciosii, iar in aparenta cu credinciosii. Aceasta este cea mai mare ratacire. „Celui pe care Allah il lasa sa se rataceasca nu-i vei afla nicio cale” catre calauzire si niciun mijloc prin care sa-si paraseasca ratacirea, fiindca poarta milei i-a fost inchisa si in locul ei s-a deschis mania.

Aceste insusiri vrednice de mustrare arata ca dreptcredinciosii au insusirile opuse: sunt sinceri si adevarati pe dinafara si inlauntru, starea lor este limpede, sunt vioi in Rugaciune si adorare si Il pomenesc mult pe Allah. El i-a calauzit catre calea cea dreapta. Omul inzestrat cu judecata sa se priveasca pe sine si sa aleaga pe care dintre cele doua stari o voieste. Allah este Cel de la Care vine ajutorul.

Versetul 144

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَتُرِيدُونَ
 أَنْ تَجْعَلُوا لِلَّهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿١٤٤﴾

144. O, voi cei care credeti! Nu-i luati pe necredinciosi drept aliati in locul credinciosilor. Oare voiti sa-I dati lui Allah o dovada limpede impotriva voastra?

Dupa ce a aratat ca una dintre insusirile fatarnicilor este alianta cu necredinciosii in locul credinciosilor, Allah le interzice robilor Sai credinciosi aceasta stare urata si asemanarea cu fatarnicii. Daca ar face-o, ar oferi impotriva lor o dovada limpede si hotaratoare ca merita pedeapsa, fiindca Allah i-a prevenit, le-a explicat stricaciunea acestei aliante si le-a vestit urmarile ei rele. Savarsirea acestui lucru dupa o asemenea avertizare atrage pedeapsa cuvenita.

Versetul arata dreptatea desavarsita a lui Allah si faptul ca El nu pedepseste pe nimeni inainte de a-i statornici dovada. Totodata avertizeaza impotriva pacatelor, caci celui care le savarseste Allah ii pune inainte o dovada limpede.

Versetele 145 la 147

إِنَّ الْمُنْفِقِينَ فِي الدَّرِكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ﴿١٤٥﴾

145. Cu adevarat, fatarnicii se vor afla in treapta cea mai de jos a Focului si nu vei gasi niciun ajutorator pentru ei,

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ وَسَوْفَ يُؤْتِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٤٦﴾

146. Afara de cei care se caiesc, se indreapta, se tin cu tarie de Allah si li consacra lui Allah religia lor; acestia vor fi impreuna cu credinciosii. Allah le va darui credinciosilor o rasplata uriasa.

مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِن شَكَرْتُمْ وَءَامَنْتُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ﴿١٤٧﴾

147. De ce v-ar pedepsi Allah daca sunteti recunoscatori si credeti? Allah este Apreciator, Atotstiutor.

Allah vesteste sfarsitul fatarnicilor: vor fi in treapta cea mai de jos a Focului, in pedeapsa cea mai aspra. Ei se vor afla mai jos decat ceilalti necredinciosi, fiindca impartasesc cu acestia tagaduirea lui Allah si vrajmasia fata de Mesagerii Sai, dar adauga viclesugul si inselarea. Pot savarsi multe acte de vrajmasie impotriva credinciosilor fara sa fie descoperiti, pastrand aparenta apartenentei la Islam, astfel incat randuielile Islamului sa se aplice in favoarea lor si sa primeasca lucruri pe care nu le merita. De aceea merita pedeapsa cea mai grea. Nu au pe nimeni care sa-i scoata din chinul lui Allah ori sa indeparteze o parte din el.

Aceasta hotarare este generala pentru orice fatarnic, afara de cel caruia Allah ii daruieste cainta de la rele, indreptarea faptelor launtrice si exterioare si tinerea cu tarie de Allah, cautand ocrotirea Lui pentru dobandirea folosului si indepartarea vatamarii. Acesta trebuie sa-I consacre lui Allah religia: Islamul, credinta si ihsanul. Sa urmareasca Fata lui Allah in faptele lui vazute si ascunse si sa se izbaveasca de prefacatorie si fatarnicie.

Cei cu aceste insusiri vor fi impreuna cu credinciosii in lumea aceasta, in barzakh si in Ziua Invierii. Allah le va darui credinciosilor o rasplata uriasa, a carei marime si ale carei insusiri numai El le cunoaste: ceea ce niciun ochi nu a vazut, nicio ureche nu a auzit si nici nu i-a trecut prin minte vreunui om.

Sa se cugete la felul in care Allah pomeneste in mod deosebit tinerea cu tarie de El si sinceritatea, desi amandoua intra in indreptarea faptelor. Nevoia de ele este mare, mai ales in aceasta stare grea in care fatarnicia se inradacineaza in inima. Nimic nu o scoate de acolo decat tinerea stransa de Allah, intoarcerea necontenita catre El si aratarea nevoii fata de El pentru indepartarea fatarniciei. Sinceritatea este cu totul potrivnica fatarniciei. Allah le pomeneste pentru nobletea lor si fiindca pe ele se intemeiaza faptele vazute si ascunse.

Cand i-a pomenit pe cei care s-au cait dintre fatarnici impreuna cu credinciosii, Allah nu a spus: „le va darui lor”, ci: „Allah le va darui credinciosilor o rasplata uriasa”. Aceasta este o regula nobila a Coranului: atunci cand contextul priveste o chestiune particulara care intra intr-o categorie generala si se pomeneste o rasplata ori o pedeapsa, hotararea este legata de categoria generala, ca nimeni sa nu-si inchipuie ca se margineste la cazul particular. Cel care s-a cait de la fatarnicie intra astfel intre credinciosi si primeste rasplata lor.

Apoi Allah vesteste desavarsita Sa lipsa de nevoie, blandetea, mila si bunatatea Sa intinsa: „De ce v-ar pedepsi Allah daca sunteti recunoscatori si credeti?” El este Apreciator si Atotstiutor. Ii va rasplati din belsug pe cei care poarta greutatile pentru El, staruie in faptele bune si parasesc ceva de dragul Lui; Allah le daruieste ceva mai bun. El cunoaste ceea ce aratati si ceea ce ascundeti, faptele si izvorul lor, fie sinceritate, fie contrariul. Voieste ca voi sa va caiti si sa va intoarceti. Daca va intoarceti la El, pentru ce v-ar pedepsi? El nu-Si cauta satisfactia prin pedepsirea voastra si nu are niciun folos din pedeapsa voastra. Cel neascultator se vatama numai pe sine, iar cel ascultator lucreaza spre propriul bine.

Recunostinta insemna supunerea inimii, marturisirea binefacerii lui Allah, laudarea cu limba a Celui Care a daruit-o, folosirea madularelor in ascultarea Sa si nefolosirea binefacerilor Lui pentru neascultare.

Juzul 6

Sura an Nisa

VERSETELE 148 LA 176

Versetele 148 si 149

ج
* لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا
عَلِيمًا ﴿١٤٨﴾

148. Allah nu iubeste rostirea in public a vorbelor rele, afara de cel care a fost nedreptatit. Allah este Atoateauzitor, Atotstiutor.

إِنْ تَبَدُّوا خَيْرًا أَوْ تَخَفُوهُ أَوْ تَعْفُوا عَنْ سُوءٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا
قَدِيرًا ﴿١٤٩﴾

149. Daca aratati un bine ori il ascundeti sau iertati un rau, cu adevarat, Allah este Cel care sterge pacatele, Atotputernic.

Allah vesteste ca nu iubeste rostirea deschisa a raului, adica o uraste, este manios pentru ea si pedepseste. Aceasta cuprinde toate cuvintele rele care il intristeaza ori il vatama pe cel caruia ii sunt adresate, precum insulta, defaimarea, ocara si altele. Toate sunt interzise si urate de Allah. Prin intelesul sau, versetul arata ca El iubeste cuvantul bun, precum pomenirea Sa si vorbirea blanda si placuta.

„Afara de cel care a fost nedreptatit”: celui nedreptatit ii este ingaduit sa-l cheme pe Allah impotriva celui care l-a nedreptatit, sa se planga de el si sa-i raspunda cu vorba rea celui care a rostit-o despre el, fara sa minta, fara sa depaseasca masura nedreptatii suferite si fara sa o indrepte asupra altcuiva. Totusi, iertarea si abtinerea de la a raspunde sunt mai bune, dupa cum spune Allah: „Iar cel care iarta si indreapta, rasplata lui este la Allah” [ash-Shura, 42:40].

Fiindca versetul priveste vorbirea rea, buna si ingaduita, Allah spune ca este Atoateauzitor. El va aude cuvintele, asa ca paziti-va sa rostiti ceea ce Il manie,

ca nu cumva sa va pedepseasca; aceasta este si o incurajare la vorbirea buna. El este Atotstiutor: cunoaste intentia si pricina cuvintelor voastre.

„Daca aratati un bine ori il ascundeti” cuprinde orice bine prin cuvânt ori fapta, vazut ori ascuns, obligatoriu ori recomandat. „Sau iertati un rau”, adica iertati pe cel care v-a vatamat in trup, avere ori cinste. Rasplata este de acelasi fel cu fapta: cel care iarta de dragul lui Allah va fi iertat de Allah, iar celui care face bine Allah ii va face bine. De aceea spune: „Allah este Cel care sterge pacatele, Atotputernic”. El iarta greselile si pacatele mari ale robilor, le acopera si le daruieste iertarea Sa deplina, izvorata din puterea Sa.

Versetul ne indruma sa intelegem sensurile Numelor si insusirilor lui Allah: creatia si porunca decurg din sensurile acestor Nume si insusiri. De aceea, hotararile Sale sunt explicate prin Numele Lui frumoase. Dupa pomenirea binelui si a iertarii raului, cunoasterea acestor Nume este de ajuns si nu mai este nevoie ca rasplata speciala sa fie numita.

Versetele 150 la 152

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ
تُؤْمِنُ بَعْضٌ وَنُكَفِرُ بَعْضٌ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾

150. Cu adevarat, cei care nu cred in Allah si in Mesagerii Sai, vor sa faca deosebire intre Allah si Mesagerii Sai, spun: „Credem in unii si nu credem in altii” si voiesc sa ia o cale intre acestea,

أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا ۖ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٥١﴾

151. Acestia sunt necredinciosii cu adevarat, iar pentru necredinciosi am pregatit o pedeapsa umilitoare.

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ أُولَٰئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ
أَجُورَهُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٥٢﴾

152. Iar celor care cred in Allah si in Mesagerii Sai si nu fac deosebire intre ei, El le va darui rasplatile lor. Allah este Atoateiertator, Milostiv.

Aici sunt doua categorii limpezi pentru fiecare: cel care crede in Allah, in toti Mesagerii Sai si in toate Cartile Sale, si necredinciosul care tagaduieste toate acestea. Mai este o a treia categorie: cel care pretinde ca crede in unii

Mesageri, nu si in altii, si isi inchipuie ca aceasta cale il va izbavi de pedeapsa lui Allah. Acestea sunt numai dorinte desarte, fiindca el vrea sa faca deosebire intre Allah si Mesagerii Sai.

Cel care crede cu adevarat in Allah trebuie sa creada in toti Mesagerii, caci aceasta tine de credinta deplina. Cel care se impotriveste vreunuia dintre Mesagerii Sai I se impotriveste lui Allah si tuturor Mesagerilor, dupa cum spune Preainaltul: „Cel care este dusman al lui Allah, al ingerilor Sai, al Mesagerilor Sai, al lui Jibril si al lui Mika'il sa stie ca Allah este dusmanul necredinciosilor” [al-Baqarah, 2:98]. La fel, cel care nu crede intr-un Mesager nu crede in toti Mesagerii, nici macar in Mesagerul in care pretinde ca crede. De aceea Allah spune: „Acestia sunt necredinciosii cu adevarat”, ca nimeni sa nu creada ca starea lor se afla intre credinta si necredinta.

Necredinta lor priveste pana si ceea ce pretind ca adeveresc: orice dovada care i-a facut sa creada in Mesagerul pe care il accepta exista deopotriva, ori si mai puternic, pentru Mesagerul pe care il tagaduiesc. Orice indoiala prin care il ataca pe Mesagerul tagaduit poate fi intoarsa, la fel ori mai puternic, impotriva celui pe care il recunosc. Dincolo de aceasta nu mai ramane decat pofta si simpla pretentie, iar oricine poate raspunde unei pretentii cu una asemanatoare.

Dupa ce a aratat ca sunt necredinciosi in adevar, Allah pomeneste pedeapsa lor si a tuturor necredinciosilor: o pedeapsa umilitoare. Asa cum s-au ridicat cu trufie deasupra credintei in Allah, El ii va umili prin chinul dureros si rusine.

Cei care cred in Allah si in Mesagerii Sai cred in tot ceea ce Allah ne-a vestit despre Sine si in tot ceea ce Mesagerii au adus dintre relatarile si hotararile Legii. Ei nu fac deosebire intre Mesageri, ci cred in toti. Aceasta este credinta adevarata si certitudinea intemeiata pe dovada. Allah le va darui rasplata cuvenita credintei lor si faptelor bune, cuvintelor frumoase si purtarii alese izvorate din ea, fiecaruia potrivit starii sale. El este Atoateiertator, Milostiv: iarta faptele rele si primeste faptele bune.

Versetele 153 la 161

ج

يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تُنَزِّلَ عَلَيْهِمْ كِتَابًا مِّنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَىٰ
أَكْبَرَ مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا أَرَنَا اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ بِظُلْمِهِمْ ثُمَّ اتَّخَذُوا
الْعِجْلَ مِّنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا عَنْ ذَلِكَ وَآتَيْنَا مُوسَىٰ سُلْطَانًا
مِّينَا ﴿١٥٣﴾

153. Oamenii Cartii iti cer sa le cobori o carte din cer. Ei i-au cerut lui Musa ceva si mai mare decat aceasta si au spus: „Arata-ni-L pe Allah in chip vadit!” Atunci trasnetul i-a lovit pentru nedreptatea lor. Apoi au luat vitelul drept dumnezeu, dupa ce le venisera semnele limpezi. Noi i-am iertat si pentru aceasta si i-am daruit lui Musa o dovada limpede.

وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ بِمِيثَاقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمْ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوا
فِي السَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِّيثَاقًا غَلِيظًا ﴿١٥٤﴾

154. Am ridicat Muntele deasupra lor pentru legamantul lor si le-am spus: „Intrati pe poarta prosternandu-va!” Le-am spus: „Nu calcati randuiala Sabatului!” si am luat de la ei un legamant solemn.

فَبِمَا نَقْضِهِم مِّيثَاقَهُمْ وَكُفْرِهِم بِآيَاتِ اللَّهِ وَقَتْلِهِمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ
قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥٥﴾

155. I-am pedepsit pentru incalcarea legamantului lor, tagaduirea semnelor lui Allah, uciderea fara drept a Profetilor si vorba lor: „Inimile noastre sunt acoperite.” Dimpotriva, Allah le-a pecetluit pentru necredinta lor si nu cred decat putin,

وَبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَىٰ مَرْيَمَ بُهْتَنًا عَظِيمًا ﴿١٥٦﴾

156. Si pentru necredinta lor si rostirea unei cumplite calomnii impotriva lui Maryam,

وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ
وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ
إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٧﴾

157. Si pentru vorba lor: „Noi l-am ucis pe Mesia, 'Isa fiul lui Maryam, Mesagerul lui Allah.” Ei nu l-au ucis si nici nu l-au rastignit, ci li s-a facut sa li se para astfel. Cei care au pareri diferite cu privire la el sunt cuprinsi de indoiala in aceasta privinta. Ei nu au nicio stiinta, ci urmeaza numai presupunerea. Cu siguranta, nu l-au ucis,

ج
بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٥٨﴾

158. Ci Allah l-a ridicat la Sine. Allah este Atotputernic, Intept.

وَأَنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لِيُؤْمِنُوا بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ
شَهِيدًا ﴿١٥٩﴾

159. Nu este niciunul dintre oamenii Cartii care sa nu creada in el inainte de moartea sa, iar in Ziua Invierii el va fi martor impotriva lor.

فَبِظُلْمٍ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيِّبَاتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَدِّهِمْ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ كَثِيرًا ﴿١٦٠﴾

160. Pentru nedreptatea celor care s-au iudaizat le-am oprit lucruri bune care le fusesera ingaduite si pentru ca i-au abatut pe multi de la calea lui Allah,

ج
وَأَخَذِهِمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَأَعْتَدْنَا
لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦١﴾

161. Pentru ca au luat camata, desi le fusese oprita, si pentru ca au mancat pe nedrept averile oamenilor. Pentru necredinciosii dintre ei am pregatit o pedeapsa dureroasa.

Aceasta cerere a oamenilor Cartii catre Mesagerul Muhammad - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - izvoraste din incapatanare si din

pretentii arbitrare. Ei si-au legat credinta ori tagaduirea de coborarea asupra lor, dintr-odata, a unei carti din cer, asa cum au fost coborate Tawrah si Injilul. Aceasta este culmea nedreptatii si ignorantei, fiindca Mesagerul nu are in mana nicio parte din porunca: toata porunca Ii apartine lui Allah, Cel Care trimite si coboara robilor Sai ceea ce vointe.

Cand Allah a pomenit propunerile politeistilor catre Muhammad, i-a poruncit sa spuna: „Marire Domnului meu! Oare sunt eu altceva decat un om trimis?” Simpla coborare a unei carti dintr-odata ori in parti nu este un criteriu de deosebire intre adevar si fals. Care Profetie a fost vreodata conditionata de o carte coborata dintr-odata? Dimpotriva, coborarea treptata a Coranului, potrivit imprejurarilor, arata maretia sa si grija lui Allah fata de cel caruia i-a fost coborat, asa cum spune: „Cei care nu cred spun: «De ce nu i-a fost coborat Coranul dintr-odata?» Asa l-am coborat ca sa-ti intarim prin el inima si l-am rostit treptat. Ei nu-ti aduc nicio pilda fara ca Noi sa-ti aducem adevarul si cea mai buna talmacire” [al-Furqan, 25:32-33].

Dupa pomenirea obiectiei lor neintemeiate, Allah arata ca ea nu este neobisnuita pentru purtarea lor, ci au savarsit lucruri si mai urate fata de Mesagerul in care pretind ca cred. I-au cerut lui Musa sa-L vada pe Allah in chip deschis, apoi au luat vitelul drept Dumnezeu dupa ce vazusera semnele. S-au impotrivit randuielilor Cartii lor, Tawrah, pana cand Muntele a fost ridicat deasupra capetelor lor si au fost amenintati ca va cadea peste ei daca nu cred. Atunci au acceptat din constrangere.

Au refuzat si sa intre pe poarta cetatii asa cum li s-a poruncit, prosternandu-se si cerand iertare; s-au impotrivit prin cuvint si fapta. Unii dintre ei au incalcat Sabatul, iar Allah a trimis asupra lor pedeapsa cumplita. Dupa ce a luat de la ei legamantul solemn, l-au aruncat in urma lor, au tagaduit semnele lui Allah si i-au ucis fara drept pe Mesagerii Sai. Mai mult, au pretins ca l-au ucis si rastignit pe Mesia 'Isa, desi nu l-au ucis si nu l-au rastignit; un altul le-a fost facut asemanator, iar pe acela l-au ucis si l-au rastignit.

Ei au spus ca inimile lor sunt invelite si nu pricep ceea ce li se spune. Au abatut oamenii de la calea lui Allah, indepartandu-i de adevar. Au chemat la ratacire si nelegiuirea lor, au luat castiguri neingaduite si camata, desi li se interzisese cu asprime. Nu este de mirare ca asemenea oameni ii cer lui Muhammad sa le coboare o carte din cer.

Aceasta este una dintre cele mai bune cai de a raspunde argumentului celui care se impotriveste pe nedrept. Cand ridica o obiectie falsa, care ii pricinueste lui si altora indoiala si prin care respinge adevarul, i se arata purtarea urata si cele mai grave fapte ale sale, ca sa se vada ca obiectia vine de la un om josnic si este de acelasi fel cu faptele lui rusinoase. Orice indoiala ridicata impotriva

Profetiei lui Muhammad poate fi intoarsa, asemenea ori mai puternic, impotriva Profetiei celui in care pretind ca cred. Orice dovada prin care adeveresc Profetia aceuia exista la fel ori mai puternic pentru Profetia lui Muhammad. Fiindca scopul insirarii faptelor lor a fost statornicirea acestei dovezi, Allah nu le-a detaliat aici, ci a trimis la locurile in care sunt explicate potrivit contextului.

„Nu este niciunul dintre oamenii Cartii care sa nu creada in el inainte de moartea sa.” Pronumele din „moartea sa” poate privi fiecare om al Cartii. Potrivit acestui inteles, fiecare iudeu ori crestin va crede in 'Isa atunci cand moartea i se apropie si adevarul i se vadeste, insa credinta fortata nu-i va folosi. Versetul ii ameninta sa nu ramana in starea lor, caci vor regreta inaintea mortii; cum va fi atunci starea lor in Ziua adunarii?

Pronumele poate privi si moartea lui 'Isa. Atunci intelesul este ca fiecare om al Cartii va crede in Mesia inainte ca Mesia sa moara. Aceasta se va intampla aproape de Ceas, cand vor aparea semnele lui mari. Hadithurile autentice⁴³ despre coborarea lui 'Isa spre sfarsitul existentei acestei comunitati sunt numeroase: il va uide pe Dajjal, va inlatura jizyah, iar oamenii Cartii vor crede in el impreuna cu dreptcredinciosii. In Ziua Invierii, 'Isa va fi martor impotriva lor, marturisind despre faptele lor si despre potrivirea ori nepotrivirea lor cu Legea lui Allah.

El va marturisi ca toate credintele si faptele care se impotrivesc Coranului si mesajului lui Muhammad sunt neadevarate. Stim aceasta din dreptatea si sinceritatea desavarsita a lui Mesia: el nu marturisește decat adevarul. Ceea ce a adus Muhammad este adevar, iar ceea ce i se impotriveste este ratacire si fals.

Apoi Allah vesteste ca le-a interzis oamenilor Cartii multe dintre lucrurile bune care le fusesera ingaduite. Interdictia a fost pedeapsa pentru nedreptatea lor, pentru abaterea oamenilor de la calea lui Allah, impiedicarea lor de la calauzire si luarea cametei dupa ce li se interzisese. Ei i-au lipsit de dreptate pe cei nevoiasi cu care incheiau tranzactii. Allah i-a rasplatit cu ceva potrivit faptei: i-a lipsit de multe lucruri bune, altadata ingaduite. Lucrurile interzise acestei comunitati sunt insa interzise pentru a o feri de cele murdare, care vatama religia si viata lumeasca.

⁴³ Hadithurile autentice despre coborarea lui 'Isa sunt consemnate in Sahih al-Bukhari (2222) si Sahih Muslim (155), din relatarea lui Abu Hurayrah; Ibn Kathir mentioneaza numeroasele relatari despre coborarea lui 'Isa la explicarea versetului 4:159.

Versetul 162

لَكِنَّ الرُّسُخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ
قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
أُولَئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٦٢﴾

162. Insa cei dintre ei adanc inradacinati in stiinta si credinciosii cred in ceea ce ti-a fost coborat tie si in ceea ce a fost coborat inaintea ta; cei care statornicesc Rugaciunea, dau zakah si cred in Allah si in Ziua de Apoi - acestora le vom darui o rasplata uriasa.

Dupa insusirile rele ale oamenilor Cartii, Allah ii pomeneste pe cei vrednici de lauda dintre ei: cei adanc inradacinati in stiinta, in ale caror inimi stiinta s-a statornicit, iar credinta s-a intarit. Rodul acesteia este credinta deplina in ceea ce i-a fost coborat lui Muhammad si in ceea ce a fost coborat inaintea lui.

Tot din ea izvorasc faptele bune: statornicirea Rugaciunii si daruirea zakah, cele mai bune fapte, care cuprind sinceritatea fata de Cel adorat si binefacerea fata de robi. Ei cred in Ziua de Apoi, se tem de amenintare si nadajduiesc rasplata fagaduita. Allah le va darui o rasplata uriasa pentru ca au unit stiinta, credinta si fapta buna cu credinta in toate Cartile si in toti Mesagerii, de la cei dintai pana la cei din urma.

Versetele 163 la 165

ج
* إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَى
إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَى وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَارُونَ
وَسُلَيْمَانَ وَدَاوُدَ زَبُورًا ﴿١٦٣﴾

163. Noi ti-am revelat tie asa cum i-am revelat lui Nuh si Profetilor de dupa el. Le-am revelat lui Ibrahim, Isma'il, Ishaq, Ya'qub si semintiilor, lui 'Isa, Ayyub, Yunus, Harun si Sulayman, iar lui Dawud i-am daruit Zaburul.

ج
وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ
مُوسَى تَكْلِيمًا ﴿١٦٤﴾

164. Am trimis Mesageri despre care ti-am povestit mai inainte si Mesageri despre care nu ti-am povestit. Allah i-a vorbit lui Musa in chip nemijlocit.

ج
رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَمُنْذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ
عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٦٥﴾

165. Mesageri aducatori de veste buna si prevenitori, pentru ca oamenii sa nu mai aiba nicio dovada impotriva lui Allah dupa venirea Mesagerilor. Allah este Atotputernic, Intelept.

Allah vesteste ca i-a revelat robului si Mesagerului Sau marile randuieli ale Legii si vestile adevarate, asa cum le-a revelat Profetilor de dinainte. De aici se cunoaste ca Muhammad nu este primul dintre Mesageri; Allah a trimis inaintea lui multi Mesageri, iar trimiterea sa nu poate fi socotita stranie decat din ignoranta sau incapatanare.

Allah i-a revelat aceleasi temelii si porunca dreptatii asupra carora toti Mesagerii s-au unit. Unii ii adeveresc pe ceilalti si sunt in armonie. Muhammad face parte dintre ei; oamenii trebuie sa-l priveasca drept fratele lor, fiindca chemarea, purtarea, izvorul si tinta lor sunt una. El nu este pus alaturi de necunoscuti, mincinosi sau regi nedrepti.

Pomenirea Mesagerilor este lauda si cinstire pentru ei. Relatarea starilor lor sporeste credinta dreptcredinciosilor in ei, iubirea fata de ei si dorinta de a-i urma, de a merge pe urmele lor si de a le cunoaste drepturile. Aceasta adevereste cuvintele: „Pace asupra lui Nuh intre lumi”, „Pace asupra lui Ibrahim”, „Pace asupra lui Musa si Harun”, „Pace asupra lui Ilyas. Astfel ii rasplatim pe binefacatori” [as-Saffat, 37:79, 109, 120, 130-131]. Fiecare binefacator primeste lauda dupa masura binefacerii lui, iar Mesagerii, mai ales cei numiti aici, se afla pe cea mai inalta treapta.

Dupa ceea ce au in comun - Revelatia -, Allah pomeneste darurile prin care unii au fost deosebiti. Lui Dawud i-a daruit Zaburul, cartea cunoscuta, pentru virtutea si cinstea lui. Lui Musa i-a vorbit nemijlocit, fara mijlocitor; de aceea a fost cunoscut intre oameni drept Musa, cel caruia Cel Milostiv i-a vorbit.

Allah i-a povestit Mesagerului Sau despre unii dintre Mesageri, iar despre altii nu i-a povestit. Aceasta arata numarul lor mare. Ei au fost trimisi ca

aducatori de veste buna pentru cel care asculta de Allah si ii urmeaza - fericirea acestei lumi si a Vietii de Apoi - si ca prevenitori pentru cel care I se impotriveste - nefericirea ambelor lumi. Astfel oamenii nu mai au nicio dovada impotriva lui Allah dupa venirea Mesagerilor si nu pot spune: „Nu ne-a venit niciun vestitor si niciun prevenitor.”

Prin Mesagerii trimisi unul dupa altul, Allah a limpezit religia, lucrurile pe care le iubeste si cele pe care le uraste, calea Gradinii si calea Focului. Celui care nu crede dupa aceasta nu-i ramane de invinuit decat pe sine. Trimiterea Mesagerilor si coborarea Cartilor arata puterea si intelepciunea desavarsite ale lui Allah, dar si harul si bunatatea Sa, fiindca oamenii au cea mai mare nevoie de Profeti. Lui Allah I se cuvin lauda si recunostinta; Ii cerem ca, dupa binefacerea trimiterii lor, sa-Si desavarseasca binefacerea ajutandu-ne sa le urmam calea. Cu adevarat, El este Darnic, Generos.

Versetul 166

لَٰكِنَ اللّٰهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنزَلَ إِلَيْكَ أَنزَلَهُ بِعِلْمِهِ ۖ وَالْمَلٰٓئِكَةُ يَشْهَدُونَ ۚ وَكَفَىٰ بِاللّٰهِ
شَهِيدًا ﴿١٦٦﴾

166. Insa Allah marturiseste pentru ceea ce ti-a coborat: El l-a coborat cu stiinta Sa. Si ingerii marturisesc, iar Allah este de ajuns ca Martor.

Dupa ce a aratat ca i-a revelat lui Muhammad asa cum le-a revelat celorlalti Mesageri, Allah marturiseste adevarul mesajului sau si temeinicia a ceea ce a adus. „El l-a coborat cu stiinta Sa” poate insemna ca l-a coborat cuprinzand stiinta Lui: cunostinte despre Allah, hotarari ale Legii si vesti despre cele nevazute, toate fiind din stiinta pe care Allah i-a invatat-o pe robii Sai.

Poate insemna si ca l-a coborat cunoscand deplin, iar aceasta este o marturie pentru el. Allah a coborat Coranul cu poruncile si interdictiile lui cunoscand totul, cunoscandu-l pe cel caruia i l-a revelat si stiind ca el ii cheama pe oameni la el. Cel care ii raspundea si il credea devenea aliatul sau, iar cel care il tagaduia si ii arata dusmanie devenea dusmanul sau; Mesagerul socotea ingaduite luarea averii si varsarea sangelui acestuia. Allah il va ajuta pe Mesagerul Sau, ii va darui biruinta dupa biruinta, ii va raspunde rugaciunii, ii va umili dusmanii si ii va sprijini pe aliati. Este oare vreo marturie mai mare si mai insemnata decat aceasta? Ea nu poate fi atacata decat prin atacarea stiintei, puterii si intelepciunii lui Allah.

Si ingerii marturisesc pentru ceea ce a coborat Allah asupra Mesagerului, datorita credintei lor desavarsite si maretiei lucrului marturisit. Lucrurile marete

nu au drept martori decat pe cei alesi, asa cum Allah spune despre marturia unicitatii: „Allah marturiseste ca nu exista alta divinitate in afara de El, la fel ingerii si cei inzestrati cu stiinta, statornicind dreptatea. Nu exista alta divinitate in afara de El, Atotputernicul, Intepleptul” [Al 'Imran, 3:18]. Allah este de ajuns ca Martor.

Allah ne-a vestit mesajul Mesagerilor si mesajul ultimului dintre ei, Muhammad. El marturiseste pentru el, iar ingerii marturisesc. Aceasta arata ca mesajul este ferm intemeiat, adevarat si autentic; se cuvine sa credem in ei, sa le primim mesajele si sa-i urmam.

Versetele 167 la 169

﴿۱۶۷﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا

167. Cu adevarat, cei care nu cred si ii abat pe altii de la calea lui Allah s-au ratacit intr-o ratacire indepartata.

﴿۱۶۸﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيُغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا

168. Cu adevarat, pe cei care nu cred si savarsesc nedreptate Allah nu-i va ierta si nu-i va calauzi pe nicio cale,

﴿۱۶۹﴾ إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا

169. Afara de calea Gheenei, unde vor ramane vesnic. Acest lucru este usor pentru Allah.

Cei care nu cred si ii abat pe oameni de la calea lui Allah unesc propria necredinta cu abaterea altora. Ei sunt capetenile necredintei si cei care cheama la ratacire. S-au indepartat mult de calauzire. Ce ratacire este mai mare decat a celui care se ratacesta pe sine si ii ratacesta si pe altii? El poarta doua poveri, se intoarce cu doua pierderi si pierde de doua ori calauzirea: a sa si a celor pe care i-a dus in ratacire.

De aceea spune: „Cei care nu cred si savarsesc nedreptate.” Aceasta nedreptate este in plus fata de necredinta; cand nedreptatea este mentionata singura, necredinta intra in ea. Aici inseamna faptele necredintei si afundarea in ele. Ei s-au indepartat de iertare si de calauzirea la calea cea dreapta. Allah nu-i va ierta si nu-i va calauzi decat spre drumul Gheenei.

Iertarea si calauzirea au devenit cu neputinta pentru ei fiindca au staruit in nelegiuire si au sporit in necredinta. Inimile le-au fost pecetluite si caile

calauzirii li s-au inchis prin ceea ce au dobandit. „Domnul tau nu este nedrept cu robii Sai” [Fussilat, 41:46]. Acest lucru este usor pentru Allah: nu li pasa de ei si nu-I sunt scumpi, fiindca nu sunt potriviti pentru bine; nu li se potriveste decat starea pe care si-au ales-o.

Versetul 170

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الرَّسُولُ بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ فَآمِنُوا خَيْرًا لَكُمْ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا
حَكِيمًا ﴿١٧٠﴾

170. O, oameni! Mesagerul a venit la voi cu adevarul de la Domnul vostru. Credeti, caci este mai bine pentru voi! Iar daca nu credeti, ale lui Allah sunt toate cele din ceruri si de pe pamant. Allah este Atotstiutor, Intept.

Allah le porunceste tuturor oamenilor sa creada in robul si Mesagerul Sau Muhammad. El pomeneste pricina care cere credinta, folosul credintei si vatamarea necredintei. Pricina este ca Mesagerul a venit cu adevarul. Insa trimiterea lui este adevar, iar Legea adusa de el este adevar.

Omul inzestrat cu judecata cunoaste ca lasarea oamenilor pentru un timp indelungat in ignoranta si necredinta, ratacind orbeste fara vreun mesaj, nu se potriveste intelepciunii si milei lui Allah. Trimiterea Mesagerului este ea insasi un semn al intelepciunii si milei Sale marete, prin care le arata calauzirea si ii scoate din ratacire. Simpla cercetare a mesajului sau este o dovada hotaratoare a adevarului Profetiei lui.

La fel este cercetarea Legii marete si a caii drepte pe care a adus-o: vestile despre nevazutul trecut si viitor, despre Allah si Ziua de Apoi nu pot fi cunoscute decat prin Revelatie si Mesageri. Legea cuprinde tot binele, dreptatea, binefacerea, adevarul, pastrarea legaturilor de rudenie si purtarea frumoasa; interzice raul, stricaciunea, nedreptatea, purtarea urata, minciuna si lipsa de respect fata de parinti. Toate acestea dovedesc hotarator ca ea vine de la Allah. Cu cat omul isi mareste stiinta despre ea, cu atat credinta si certitudinea lui cresc. Aceasta este pricina credintei.

Folosul credintei este cuprins in cuvintele: „Este mai bine pentru voi.” Credinta este buna pentru trupurile, inimile si sufletele credinciosilor, in lumea aceasta si in Viata de Apoi, prin folosurile, binefacerile si rasplatile care izvorasc din ea. Biruinta, calauzirea, stiinta, fapta buna, bucuria, fericirea si

Gradina cu toate desfatarile ei sunt roadele credintei. Nefericirea lumii acesteia si a celei de apoi vine din lipsa credintei ori din neajunsul ei.

Vatamarea necredintei in Mesager se cunoaste din opusul roadelor credintei. Omul nu se vatama decat pe sine, iar Allah nu are nicio nevoie de el si nu este vatamat de pacatul pacatosului. Toate cele din ceruri si de pe pamant Ii apartin: El le-a creat, le stapaneste si le carmuieste. Allah este Atotstiutor al tuturor lucrurilor si Intept in creatia si porunca Sa; stie cine merita calauzirea si cine merita ratacirea si le aseaza pe fiecare cu intelepciune.

Versetul 171

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ
عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلَّمَتْهُ الْقَهْطَاءُ إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ فَآمَنُوا بِاللَّهِ
وَرَسُولِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةً انْتَهُوا خَيْرًا لَكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهُ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ
يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ

وَكَيْلًا ﴿١٧١﴾

171. O, oameni ai Cartii! Nu intreceti masura in religia voastra si nu spuneti despre Allah decat adevarul. Mesia, 'Isa fiul lui Maryam, nu este decat Mesagerul lui Allah, Cuvantul Sau pe care i l-a transmis lui Maryam si un duh creat de El. Credeti in Allah si in Mesagerii Sai si nu spuneti: „Trei!” Opriti-va, caci este mai bine pentru voi. Allah este numai o singura Divinitate. Marire Lui! El este mai presus de a avea un fiu. Ale Lui sunt toate cele din ceruri si toate cele de pe pamant. Allah este de ajuns ca Ocrotitor al tuturor treburilor.

Allah le interzice oamenilor Cartii exagerarea in religie, adica trecerea dincolo de hotarul legiuit catre ceva nelegiuit. Asa au facut crestinii cu 'Isa: l-au ridicat de la treapta Profetiei si a mesajului la treapta Dumnezeuirii, care nu I se cuvine decat lui Allah. Dupa cum neglijenta si neindeplinirea indatoririlor sunt interzise, tot asa este interzisa exagerarea.

„Nu spuneti despre Allah decat adevarul” cuprinde trei lucruri: doua interdictii si o porunca. Este interzisa minciuna asupra lui Allah si vorbirea fara stiinta despre Numele, insusirile, faptele, religia si Mesagerii Sai; se porunceste spunerea adevarului in toate acestea.

Fiindca regula este generala, iar contextul il priveste pe 'Isa, Allah porunceste spunerea adevarului despre el, impotriva a ceea ce spun iudeii si crestinii. „Mesia, 'Isa fiul lui Maryam, nu este decat Mesagerul lui Allah.” Cea mai inalta desavarsire la care Mesia poate ajunge, cea mai inalta treapta a oricarei creaturi si cel mai mare temei al rasplatii este sa fie Mesager al lui Allah.

El este „Cuvantul Sau pe care i l-a transmis lui Maryam”: un cuvant rostit de Allah, prin care 'Isa a venit la existenta. El nu este cuvantul insusi, ci a fost creat prin acel cuvant; numirea lui 'Isa «Cuvantul Sau» este spre cinstirea si onorarea lui. „Un duh creat de El” inseamna unul dintre duhurile create de El, pe care Allah l-a desavarsit cu insusiri nobile. Allah l-a trimis pe duhul Sau, Jibril, care a suflat in pantecele lui Maryam, iar ea l-a zamislit pe 'Isa cu voia lui Allah.

Dupa ce a explicat adevarata stare a lui 'Isa, Allah le porunceste oamenilor Cartii sa creada in El si in Mesagerii Sai si le interzice sa-L socoteasca pe Allah al treilea din trei, unul fiind 'Isa, iar celalalt Maryam. Aceasta este afirmatia crestiniilor; Allah sa-i umileasca! Le porunceste sa se opreasca si le vesteste ca aceasta este mai bine pentru ei, fiindca numai astfel se afla izbavirea; tot ceea ce se impotriveste duce la pieire.

Apoi Allah Se declara mai presus de partas si copil: „Allah este numai o singura Divinitate”, unic in Dumnezeire; adorarea nu I se cuvine decat Lui. „Marire Lui!” - El este mai presus si sfant - „de a avea un fiu”. Ale Lui sunt toate cele din ceruri si de pe pamant. Toti Ii apartin si au nevoie de El; este cu neputinta ca vreunul sa-I fie partas ori fiu. El este Stapanul lumii de sus si al lumii de jos, purtatorul de grija al intereselor lor lumesti si de apoi, Veghetorul lor si Cel Care ii va rasplati. Allah este de ajuns ca Ocrotitor.

Versetele 172 si 173

لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَمَنْ
يَسْتَنْكِفَ عَنْ عِبَادَتِهِ ۖ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ جَمِيعًا ﴿١٧٢﴾

172. Mesia nu se va socoti niciodata mai presus de a fi rob al lui Allah, nici ingerii apropiati. Pe cei care se socotesc prea presus de adorarea Lui si se trufesc, El ii va aduna pe toti la Sine.

ص

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضْلِهِ
وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن
دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧٣﴾

173. Celor care cred si savarsesc fapte bune le va da rasplatile pe deplin si le va spori din harul Sau. Iar pe cei care s-au socotit prea presus si s-au trufit ii va pedepsi cu o pedeapsa dureroasa. Ei nu vor gasi pentru ei, in afara de Allah, nici ocrotitor si nici ajutator.

Dupa ce a pomenit exagerarea crestinilor cu privire la 'Isa si a aratat ca el este robul si Mesagerul Sau, Allah vesteste ca Mesia nu refuza si nu se fereste din dispret sa-L adore pe Domnul sau; nici ingerii apropiati nu fac aceasta. Negarea acestui dispret arata cu atat mai mult ca ei sunt lipsiti de trufie. Din negarea unei insusiri se intelege afirmarea opusului ei: 'Isa si ingerii apropiati Il adora pe Domnul lor de bunavoie, iubesc adorarea si se straduiesc in ea dupa starea fiecaruia. Prin aceasta au meritat cinstea mare si izbanda. Nu se socotesc mai presus de a-I fi robi si sa recunoasca stapanirea si Dumnezeuirea Lui.

Dimpotriva, ei isi vad nevoia de aceasta mai presus de orice nevoie. Nimeni sa nu-si inchipuie ca ridicarea lui 'Isa ori a altei creaturi deasupra treptei pe care Allah i-a randuit-o si inaltarea lui deasupra adorarii ar fi o desavarsire. Aceasta este insasi nedesavarsirea, care merita mustrare si pedeapsa. De aceea spune: „Pe cei care se socotesc prea presus de adorarea Lui si se trufesc, El ii va aduna pe toti la Sine”, adica Allah va aduna intreaga creatie la Sine: pe cei care s-au socotit prea presus si s-au trufit, precum si pe robii Sai credinciosi. El va judeca intre ei cu dreptate si le va da rasplata hotaratoare.

Apoi Allah lamureste hotararea Sa privitoare la ei: „Celor care cred si savarsesc fapte bune”, adica unesc credinta poruncita cu faptele bune, obligatorii si recomandate, implinind drepturile lui Allah si drepturile robilor Sai, „le va da rasplatile pe deplin”, adica rasplatile randuite pentru fapte, fiecaruia dupa credinta si fapta lui, „si le va spori din harul Sau” cu o rasplata pe care faptele lor nu au castigat-o si care nici nu le-a trecut prin inimi. Aici intra toate desfatarile Gradinii: hrana, bautura, sotiile, privelistile, bucuria, desfatarea inimii, linistea sufletului si placerea trupului. Aici intra si orice bine religios si lumesc randuit ca urmare a credintei si a faptei bune.

„Iar pe cei care s-au socotit prea presus si s-au trufit” fata de adorarea lui Allah, „ii va pedepsi cu o pedeapsa dureroasa”: mania si urgia Lui si Focul aprins care ajunge la inimi. „Ei nu vor gasi pentru ei, in afara de Allah, nici ocrotitor si nici ajutator”, adica nu vor afla dintre creaturi pe cineva care sa le

aduca ceea ce doresc ori sa indeparteze ceea ce ii inspaimanta. Cel mai Milostiv dintre cei milostivi ii va parasi si ii va lasa in pedeapsa vesnica. Hotararea lui Allah nu poate fi respinsa si judecata Lui nu poate fi schimbata.

Versetele 174 si 175

يَأَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَأَنزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِينًا ﴿١٧٤﴾

174. O, oameni! V-a venit o dovada de la Domnul vostru si v-am coborat o lumina limpede.

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِّنْهُ وَفَضْلٍ
وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمًا ﴿١٧٥﴾

175. Pe cei care cred in Allah si se tin cu tarie de El ii va face sa intre intr-o mila si un har de la El si ii va calauzi catre El pe o cale dreapta.

Allah le aminteste tuturor oamenilor ceea ce le-a adus dintre dovezile hotaratoare si lumina limpede. Prin aceasta a statornicit dovada impotriva lor si le-a luminat calea: „O, oameni! V-a venit o dovada de la Domnul vostru”, adica argumente hotaratoare care arata adevarul, il lamuresc si il deosebesc de fals. Aici intra dovezile rationale si cele transmise, semnele din zari si cele din suflete: „Le vom arata semnele Noastre in zari si in ei insisi, pana li se va limpezi ca el este adevarul” [Fussilat, 41:53].

Cuvintele „de la Domnul vostru” arata nobletea si maretia acestei dovezi: ea vine de la Domnul Care va creste si va poarta de grija in religie si in viata lumeasca. Din grija pe care v-o poarta, pentru care merita lauda si recunostinta, face parte faptul ca v-a adus dovezile ca sa va calauzeasca prin ele pe calea cea dreapta si sa ajungeti in Gradinile desfatarilor. Si „v-am coborat o lumina limpede”.

Aceasta lumina este Coranul maret, care cuprinde cunostintele celor dintai si ale celor de pe urma, vestile adevarate si folositoare, porunca oricarei dreptati, binefaceri si bunatati si interzicerea oricarei nedreptati si a oricarui rau. Oamenii vor ramane in intuneric daca nu cauta lumina lui si intr-o nenorocire cumplita daca nu iau calauzirea sa.

Insa oamenii se impart, dupa credinta lor in Coran si dupa folosul pe care il iau din el, in doua categorii. „Pe cei care cred in Allah”, adica Ii recunosc existenta, Ii afirma toate insusirile desavarsirii si Il declara mai presus de orice lipsa si cusur, „si se tin cu tarie de El”, adica se refugiaza la Allah, se bizuie pe

El, recunosc ca nu au putere si tarie prin ei insisi si cer ajutorul Domnului lor, „ii va face sa intre intr-o mila si un har de la El”. El ii va acoperi cu mila Sa deosebita, le va inlesni binele, ii va rasplati din belsug si va indeparta de la ei nenorocirile si lucrurile neplacute.

„Si ii va calauzi catre El pe o cale dreapta”, adica le va darui stiinta si fapta, cunoasterea adevarului si lucrarea potrivit lui. Cel care nu crede in Allah, nu se tine cu tarie de El si nu se alipeste de Cartea Lui va fi lipsit de mila si harul Sau si va fi lasat in seama lui insusi. Nu se va calauzi, ci se va rataci intr-o ratacire limpede, drept pedeapsa pentru parasirea credintei. Partea lui va fi dezamagirea si lipsirea. Ii cerem lui Allah iertare, sanatate si ocrotire.

Versetul 176

ج

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلَالَةِ إِنْ أَمْرُؤُا هَلَكَ لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ
أُخْتُ فَلَهَا نَصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَا إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ فَإِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ
فَلَهُمَا الثُّلَاثَانِ مِمَّا تَرَكَ وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً رِجَالًا وَنِسَاءً فَلِلَّذَكَرِ مِثْلُ حَظِّ
الْأُنثَيْنِ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ أَنْ تَضِلُّوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٧٦﴾

176. Iti cer o hotarare. Spune: „Allah va da hotararea privitoare la cel care moare fara descendenti mostenitori si fara tata ori bunic. Daca un barbat moare fara sa aiba copil si are o sora, ei ii revine jumatate din ceea ce a lasat. Iar el o mosteneste pe ea daca aceasta nu are copil. Daca sunt doua surori, lor le revin doua treimi din ceea ce a lasat. Iar daca sunt frati, barbati si femei, barbatului ii revine o parte egala cu partea a doua femei.” Allah va lamureste ca sa nu va rataciti. Allah este Atotstiutor.

Allah vesteste ca oamenii i-au cerut Mesagerului Sau o hotarare⁴⁴ despre cel care moare fara descendenti mostenitori si fara tata ori bunic. „Allah va da hotararea privitoare la cel care moare fara descendenti mostenitori si fara tata ori bunic”, adica nu are nici fiu, nici fiica, nici urmas din partea fiului, nici tata si nici bunic. De aceea spune: „Daca un barbat moare fara sa aiba copil”, nici de parte barbateasca si nici de parte femeiasca, nici copil direct si nici urmas din partea fiului.

⁴⁴ Relatarea despre coborarea versetului mostenirii este consemnata in Sahih al-Bukhari (6743) si Sahih Muslim (1616), din relatarea lui Jabir: Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - l-a vizitat cand era bolnav, a facut wudu, l-a stropit cu apa folosita la wudu, iar Jabir si-a revenit si l-a intrebat despre mostenire, spunand ca are numai surori; atunci a fost coborat versetul mostenirii.

De asemenea, el nu are tata; aceasta se intelege din faptul ca mostenirea este atribuita fratilor si surorilor, iar invatatii sunt in consens ca fratii si surorile nu mostenesc in prezenta tatalui. Daca defunctul nu are copil si nici tata, dar are „o sora”, sora buna sau sora dupa tata, nu sora dupa mama, a carei hotarare a fost pomenita mai inainte, atunci „ei ii revine jumatate din ceea ce a lasat”: jumatate din banii, bunurile imobile, mobilierul si celelalte lucruri ramase de la fratele ei, dupa achitarea datoriilor si implinirea testamentului, asa cum s-a aratat mai inainte.

„Iar el o mosteneste pe ea daca aceasta nu are copil”, adica fratele ei bun sau fratele dupa tata o mosteneste. Partea lui nu este stabilita printr-o cota anume, fiindca el este mostenitor reziduar: ia intreaga avere daca nu exista cineva cu o cota fixata si nici alt mostenitor reziduar care sa imparta cu el, ori ia ceea ce ramane dupa acordarea cotelor fixate.

„Daca sunt doua surori”, sau mai multe, „lor le revin doua treimi din ceea ce a lasat. Iar daca sunt frati, barbati si femei”, adica frati si surori buni sau dupa tata, impreuna, „barbatului ii revine o parte egala cu partea a doua femei”. Atunci cota fixata a femeilor cade, iar averea se imparte intre frati si surori dupa aceasta masura.

„Allah va lamureste ca sa nu va rataciti”, adica va explica hotararile de care aveti nevoie si vi le face limpezi, ca har si binefacere, pentru ca prin explicatia Lui sa va calauziti, sa lucrati dupa hotararile Sale si sa nu parasiti calea cea dreapta din pricina nestiintei. „Allah este Atotstiutor”: cunoaste nevazutul si vazutul, lucrurile trecute si cele viitoare. El stie nevoia voastra de lamurire si invatatura si va invata din stiinta Sa ceea ce va foloseste in toate vremurile si locurile.

Aici se incheie tafsirul Surei an-Nisa'. Lui Allah I se cuvin lauda si recunostinta.

Sura al Maidah

Revelata la Medina

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

In Numele lui Allah, Cel Milostiv, Indurador.

Versetul 1

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَوفُوا بِالْعُقُودِ أُحِلَّتْ لَكُمْ بَهِيمَةُ الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُتَىٰ عَلَيْكُمْ
غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَأَنتُمْ حَرَمٌ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ﴿١﴾

1. O, voi cei care credeti! Impliniti legamintele. Va sunt ingaduite animalele din turme, afara de cele ce va vor fi vestite, dar vanatul nu va este ingaduit cat timp sunteti in starea de ihram. Cu adevarat, Allah hotaraste ceea ce vointe.

Aceasta este o porunca a lui Allah catre robii Sai credinciosi, potrivit celor cerute de credinta: sa implineasca legamintele, desavarsindu-le si neincalcandu-le. Ea cuprinde toate legamintele dintre rob si Domnul sau, care cer staruirea in robia fata de El, implinirea ei in chip desavarsit si neimputinarea vreunuia dintre drepturile ei; legamantul dintre om si Mesager, prin ascultarea si urmarea lui; legamantul dintre om, parintii si rudele lui, prin cinstirea lor, pastrarea legaturilor si neruperea lor; legamantul dintre om si insotitorii lui, prin implinirea drepturilor insotirii in bogatie si saracie, usurinta si greutate; si legamintele dintre oameni in contractele de vanzare, inchiriere si altele asemenea, precum si in daruri, donatii si lucruri de felul lor.

Tot aici intra implinirea drepturilor reciproce ale musulmanilor, pe care Allah le-a statornicit in cuvintele: „Credinciosii sunt frati”, prin ajutorarea reciproca in adevar si cooperarea pentru el, prin legaturile dintre musulmani si neruperea lor. Aceasta porunca este cuprinzatoare pentru temeliile religiei si ramurile ei, caci toate intra in legamintele pe care Allah a poruncit sa le implinim. Din acest verset se deduce ca, in principiu, contractele si conditiile sunt ingaduite si ca ele sunt convenite prin orice cuvant sau fapta care le indica, intrucat formularea versetului este generala.

Apoi Allah le aminteste robilor Sai binefacerea Sa: „Va sunt ingaduite animalele din turme”, ca mila pentru voi. Acestea sunt camilele, vitele, oile si caprele; pot intra aici si animalele salbatice asemenea lor, precum gazelele,

magarii salbatici si vanatul asemanator. Unii dintre Companioni au folosit versetul drept dovada ca fatul mort in pantecele mamei este ingaduit atunci cand mama lui a fost sacrificata dupa randuiala.

„Afara de cele ce va vor fi vestite”, adica a caror interdictie va fi pomenita in versetul urmator: „Va sunt oprite mortaciunea, sangele si carnea de porc...” [al-Ma'idah, 5:3]. Acestea sunt oprite chiar daca fac parte dintre animalele turmelor.

Ingaduinta animalelor din turme este generala pentru toate starile si vremurile, insa vanatul in starea de ihram este exceptat: „vanatul nu va este ingaduit cat timp sunteti in starea de ihram”. Animalele turmelor va sunt ingaduite in orice stare, afara de situatia in care vanatoarea nu este ingaduita, cand sunteti in ihram si vi se interzice sa ucideti vanatul. Daca animalul este vanat salbatic a carui carne se mananca, precum gazela si cele asemenea, nu va este ingaduit sa-l ucideti in aceasta stare.

„Cu adevarat, Allah hotaraste ceea ce vointe.” Orice vointe Allah, El hotaraste potrivit intelepciunii Sale. V-a poruncit implinirea legamintelor pentru dobandirea folosului si indepartarea vatamarii; v-a ingaduit animalele din turme ca mila pentru voi; v-a oprit lucrurile vatamatoare, precum mortaciunea si cele asemenea; si v-a oprit vanatul in ihram, ca cinstire a acestei stari.

Versetul 2

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَحْلُوا شَعْبَرَ اللَّهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا
الْقَلَائِدَ وَلَا ءِآمِينَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّن رَّبِّهِمْ وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ
فَأَصْبِرُوا وَلَا يُجْرِمَنَّكُمْ شَنَايُ قَوْمٍ أَن صَدُّكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَن
تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدُونِ وَاتَّقُوا اللَّهَ
إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢﴾

2. O, voi cei care credeti! Nu incalcati lucrurile sacre randuite de Allah, nici luna sfanta, nici animalele aduse pentru jertfa, nici cele insemnate cu ghirlande si nici pe cei care se indreapta spre Casa cea Sfanta, cautand har de la Domnul lor si multumirea Lui. Cand iesiti din starea de ihram, puteti vana. Ura fata de un popor care v-a oprit de la Moscheea cea Sfanta sa nu va impinga sa incalcati hotarele. Ajutati-va unii pe altii in binefacere si evlavie si

nu va ajutati in pacat si incalcare. Temeti-va de Allah, caci Allah este aspru in pedeapsa.

Allah spune: „Nu incalcati lucrurile sacre randuite de Allah”, adica acele lucruri pe care v-a poruncit sa le cinstiti. Interdictia de a le incalca cuprinde interzicerea savarsirii acestor incalcari si a socotirii lor drept ingaduite. Aici intra savarsirea faptelor urate si socotirea lor ingaduita, precum si incalcarea interdictiilor starii de ihram si ale teritoriului sacru.

„Nici luna sfanta”, adica nu-i incalcati sfintenia prin lupta ori prin alte feluri de nedreptate, asa cum spune Preainaltul: „Numarul lunilor la Allah este de douasprezece luni, in Cartea lui Allah, din ziua in care a creat cerurile si pamantul; patru dintre ele sunt sfinte. Aceasta este religia cea dreapta, asa ca nu va nedreptatiti pe voi insiva in ele” [at-Tawbah, 9:36].

Cei mai multi invatati socotesc ca interdictia luptei in lunile sfinte a fost abrogata prin cuvintele: „Iar cand lunile sfinte s-au scurs, ucideti-i pe politeisti oriunde ii aflati” [at-Tawbah, 9:5] si prin celelalte texte generale care poruncesc lupta cu necredinciosii si avertizeaza impotriva parasirii ei in chip absolut. Profetul - pacea si binecuvantarea lui Allah fie asupra sa - a luptat impotriva oamenilor din Ta'if in Dhu al-Qa'dah, una dintre lunile sfinte.

Alti invatati au spus ca interdictia luptei in lunile sfinte nu a fost abrogata, invocand acest verset si alte texte care interzic in mod expres aceasta lupta. Ei au inteles textele neconditionate in lumina acestei restrictii, spunand ca formularea neconditionata se interpreteaza in lumina celei conditionate. Unii au lamurit ca nu este ingaduit sa se inceapa lupta in lunile sfinte, insa este ingaduita continuarea si incheierea unei lupte incepute in alta luna. Asa au inteles lupta Profetului impotriva oamenilor din Ta'if, fiindca ea incepuse la Hunayn, in Shawwal.

Toate acestea privesc lupta care nu este defensiva. Daca necredinciosii ii ataca pe musulmani, acestora le este ingaduit, prin consensul invatatorilor, sa se apere in lunile sfinte si in celelalte luni.

„Nici animalele aduse pentru jertfa, nici cele insemnate cu ghirlande”, adica nu incalcati sfintenia jertfelor aduse la Casa lui Allah pentru Hajj, umrah ori alt scop. Nu le impiedicati sa ajunga la locul lor, nu le luati prin furt sau in alt fel, nu le vatamati si nu le impovarati peste puterea lor, ca sa nu moara inainte de a ajunge la locul jertfirii. Cinstiti-le si cinstiti-i pe cei care le aduc.

„Nici cele insemnate cu ghirlande” se refera la o categorie aparte de animale de jertfa: la gatul unui astfel de animal se pune o funie rasucita ori innodata, ca sa fie facute vadite randuielile lui Allah, ca oamenii sa fie indemnati sa urmeze si sa invete aceasta Sunnah si ca animalul sa fie cunoscut drept jertfa si sa fie cinstit. De aceea insemnarea jertfei cu ghirlanda este Sunnah.

„Nici pe cei care se indreapta spre Casa cea Sfanta, cautand har de la Domnul lor si multumirea Lui”, adica pe cei care se indreapta spre Casa Sfanta si cauta harul lui Allah prin negot si castig ingaduit ori multumirea Lui prin Hajj, umrah, inconjurarea Casei, Rugaciune si alte adorari. Nu-i vatamati si nu-i umiliti, ci cinstiti-i pe cei care vin sa viziteze Casa Domnului lor.

Aici se afla implicit porunca de a face sigure drumurile ce duc la Casa lui Allah si de a-i lasa pe cei care se indreapta spre ea linistiti si in siguranta, fara teama pentru viata lor, fara teama de nedreptate si fara teama ca averile le vor fi luate prin dari nedrepte, jaf ori altele asemenea.

Din aceasta sunt exceptati cei pomeniti in cuvintele: „O, voi cei care credeti! Politeistii sunt necurati, asa ca sa nu se apropie de Moscheea cea Sfanta dupa acest an al lor” [at-Tawbah, 9:28]. Politeistului nu i se ingaduie sa intre in teritoriul sacru. Restrangerea interdictiei la cel care cauta harul lui Allah si multumirea Lui arata ca acela care se indreapta spre Casa cu intentia unui pacat trebuie impiedicat, caci aceasta tine de cinstirea sanctuarului: „Pe cel care voieste sa savarseasca acolo o abatere prin nedreptate il vom face sa guste o pedeapsa dureroasa” [al-Hajj, 22:25].

Dupa interdictia vanatului in ihram, Allah spune: „Cand iesiti din starea de ihram, puteti vana”, adica dupa ce ati incheiat Hajjul ori umrah si ati iesit din teritoriul sacru, vanatoarea redevine ingaduita. Porunca venita dupa interdictie readuce lucrul la hotararea pe care o avea inainte.

„Ura fata de un popor care v-a oprit de la Moscheea cea Sfanta sa nu va impinga sa incalcati hotarele”, adica ura si dusmania fata de un popor si nedreptatea lui anterioara, cand v-a oprit de la Moschee, sa nu va determine sa-l nedreptatiti din razbunare. Robul trebuie sa staruie in porunca lui Allah si pe calea dreptatii, chiar daca a fost nedreptatit, vatamat ori atacat. Nu-i este ingaduit sa minta despre cel care a mintit despre el sau sa-l tradeze pe cel care l-a tradat.

„Ajutati-va unii pe altii in binefacere si evlavie”, adica ajutati-va in binefacere. Binefacerea este un nume cuprinzator pentru tot ceea ce Allah iubeste si primeste dintre faptele vazute si ascunse, legate de drepturile lui Allah si de drepturile oamenilor. Evlavia este aici un nume cuprinzator pentru parasirea a tot ceea ce Allah si Mesagerul Sau urasc dintre faptele vazute si ascunse. Fiecare insusire a binelui pe care ni se porunceste sa o savarsim si fiecare insusire a raului pe care ni se porunceste sa o parasim intra aici. Robul le implineste el insusi si ii ajuta pe fratii sai credinciosi prin orice vorba si fapta care ii indeamna si ii incurajeaza.

„Si nu va ajutati in pacat”, adica in savarsirea cu indrazneala a pacatelor care il impovareaza pe cel care le savarseste, „si incalcare”, adica in nedreptatirea

oamenilor cu privire la sangele, averile si onoarea lor. Robul trebuie sa se opreasca de la orice pacat si nedreptate si sa-i ajute pe ceilalti sa le paraseasca. „Temeti-va de Allah”, ferindu-va de neascultarea Lui si de incalcarea cu indrazneala a lucrurilor Sale sacre, „caci Allah este aspru in pedeapsa”, ca sa nu vina asupra voastra pedeapsa Lui in lumea aceasta si in Viata de Apoi.

Versetul 3

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالْدَّمُ وَلَحْمُ الْخَنزِيرِ وَمَا أُهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ ۚ وَالْمُنْخَنِقَةُ
وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبْعُ إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى
النُّصَبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَمِ ۚ ذَلِكُمْ فِسْقٌ ۚ الْيَوْمَ يَيسُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ
دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ ۚ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ
نِعْمَتِي ۖ وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا ۚ فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرِ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ
فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣﴾

3. Va sunt oprite mortaciunea, sangele, carnea de porc, ceea ce a fost jertfit cu invocarea altuia decat Allah, animalul sugrumat, cel lovit de moarte, cel cazut de la inaltime, cel impuns cu coarnele si cel din care a mancat fiara, afara de ceea ce apucati sa sacrificati dupa randuiala, precum si ceea ce a fost jertfit pe altarele de piatra. Va este oprita si luarea hotararilor cu ajutorul sagetilor de ghicit. Toate acestea sunt nelegiuire. Astazi, cei care nu cred si-au pierdut nadejdea in privinta religiei voastre; nu va temeti de ei, ci temeti-va de Mine. Astazi v-am desavarsit religia, Mi-am implinit binefacerea asupra voastra si am primit Islamul ca religie pentru voi. Iar cel silit de foame, fara sa se incline spre pacat, sa stie ca Allah este Atoateiertator, Milostiv.

Acesta este lucrul la care Allah a facut trimitere in cuvintele: „afara de cele ce va vor fi vestite”. Allah nu opreste decat pentru a-i ocroti pe robii Sai de vatamarea aflata in lucrurile oprite, pe care uneori le-o explica, iar alteori nu.

„Mortaciunea” este animalul care si-a pierdut viata fara sacrificare dupa randuiala. Ea este oprita fiindca sangele ramane in trup, carnea ei vatama, iar de multe ori moare din pricina unei boli care ar dauna celui ce o mananca. Sunt exceptate lacustele moarte si pestii morti, care sunt ingaduiti. „Sangele” inseamna sangele varsat, asa cum este precizat in alt verset. „Carnea de porc” cuprinde toate partile porcului. Allah l-a pomenit in mod deosebit dintre celelalte animale salbatice necurate fiindca unii dintre oamenii Cartii, crestinii,

pretind ca le-a fost ingaduit. Sa nu va lasati amagiti de ei; el este oprit si face parte dintre lucrurile necurate.

„Ceea ce a fost jertfit cu invocarea altuia decat Allah” este animalul asupra caruia s-a pomenit la sacrificare numele altuia decat Allah: idol, sfant, stea ori alta creatura. Dupa cum pomenirea Numelui lui Allah face sacrificarea buna si ingaduita, pomenirea altui nume o face necurata, fiind politeism fata de Allah.

„Animalul sugrumat” este cel ucis prin strangere cu mana, cu o funie ori prin prinderea capului intr-un loc stramt din care nu se poate elibera. „Cel lovit de moarte” este cel care moare lovit cu batul, piatra ori lemnul, sau peste care cade ceva, fie cu intentie, fie fara intentie. „Cel cazut de la inaltime” este animalul care cade de pe munte, zid, acoperis ori dintr-un loc asemanator si moare. „Cel impuns cu coarnele” este cel impuns de un alt animal pana moare. „Cel din care a mancat fiara” este animalul atacat de lup, leu, tigru ori pasare de prada si care moare din aceasta pricina.

„Afara de ceea ce apucati sa sacrificati dupa randuiala” se refera la animalul sugrumat, lovit, cazut, impuns si atacat de fiara. Daca este gasit inca viu si viata lui poate continua, iar apoi este sacrificat dupa randuiala, devine ingaduit. De aceea unii juristi au spus ca, daca fiara i-a scos maruntaiele ori i-a taiat gatul, viata ramasa este asemenea inexistentei ei si sacrificarea nu mai foloseste. Altii iau in considerare simpla existenta a vietii: daca este sacrificat cat timp traieste, este ingaduit, chiar daca maruntaiele i-au iesit. Acesta este sensul vadit al versetului.

„Ceea ce a fost jertfit pe altarele de piatra” este animalul sacrificat pentru idolii si pietrele ridicate in vremea ignorantei. „Va este oprita si luarea hotararilor cu ajutorul sagetilor de ghicit.” Erau trei sageti folosite in vremea ignorantei: pe una scria „Fa”, pe a doua „Nu face”, iar a treia nu avea nimic scris. Cand cineva voia sa calatoreasca, sa se casatoreasca ori sa savarseasca alt lucru, le amesteca si scotea una. Daca iese „Fa”, mergea mai departe; daca iese „Nu face”, se oprea; daca iese cea fara inscris, repeta pana iese una dintre primele doua. Allah a oprit aceasta si lucrurile asemanatoare si le-a inlocuit cu istikharah, prin care robul Ii cere Domnului sau alegerea cea buna in toate treburile.

„Toate acestea sunt nelegiuire”, adica toate lucrurile oprite pomenite mai sus sunt iesire din ascultarea lui Allah si intrare in ascultarea seitanului.

Apoi Allah le aminteste robilor Sai binefacerea Sa: „Astazi, cei care nu cred si-au pierdut nadejdea in privinta religiei voastre.” Ziua aratata este Ziua de 'Arafah, cand Allah Si-a desavarsit religia, l-a sprijinit pe robul si Mesagerul Sau si i-a parasit pe politeisti dupa ce fusesera foarte doritori sa-i intoarca pe credinciosi de la religia lor. Cand au vazut puterea Islamului, biruinta si

afirmarea lui, si-au pierdut orice nadejde ca dreptcredinciosii se vor mai intoarce la religia lor si au inceput sa se teama de ei. De aceea, in cel de-al zecelea an dupa Hijrah, cand Profetul a implinit Pelerinajul de Adio, niciun politeist nu a facut Hajj⁴⁵ si nimeni nu a inconjurat Casa dezbracat.

„Nu va temeti de ei, ci temeti-va de Mine”, adica nu va temeti de politeisti, ci temeti-va de Allah, Care v-a dat biruinta asupra lor, i-a umilit si a intors uneltirea lor impotriva lor.

„Astazi v-am desavarsit religia”, prin desavarsirea biruintei si a randuielilor vazute si ascunse, a temeliei si a ramurilor. Cartea si Sunnah sunt pe deplin de ajuns in hotararile religiei, in temelii si ramuri. Orice om plin de pretentii care sustine ca oamenii au nevoie, pentru a-si cunoaste credintele si hotararile, de alte stiinte decat stiinta Cartii si a Sunnah, precum teologia speculativa, este un nestiutor, iar chemarea lui este falsa. El pretinde ca religia nu se desavarseste decat prin ceea ce spune el, iar aceasta este dintre cele mai mari nedreptati si dintre cele mai grave acuzatii de nestiinta aduse lui Allah si Mesagerului Sau.

„Mi-am implinit binefacerea asupra voastra”, vazuta si ascunsa, „si am primit Islamul ca religie pentru voi”, adica l-am ales pentru voi si sunt multumit cu el pentru voi. Aratati-va recunostinta fata de Domnul vostru, laudati-L pe Cel Care v-a daruit cea mai buna, cea mai nobila si cea mai desavarsita dintre religii.

„Iar cel silit” sa manance din lucrurile oprite pomenite la inceputul versetului „de foame”, adica de o foamete cumplita, „fara sa se incline spre pacat”, fara dorinta de a pacatui, mancand numai din necesitate si fara sa depaseasca masura, „sa stie ca Allah este Atoateiertator, Milostiv”. Allah ii ingaduie sa manance in aceasta stare si, prin mila Sa, ii permite atat cat il tine in viata, fara ca religia lui sa fie stirbita.

Versetul 4

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أَحَلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُم مِّنَ الْجَوَارِحِ
مُكَلِّينَ تَعْلَمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ
عَلَيْهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤﴾

4. Te intreaba ce le este ingaduit. Spune: „Va sunt ingaduite lucrurile bune si ceea ce prind pentru voi animalele de vanatoare pe care le-ati dresat,

⁴⁵ Relatarea este consemnata in Sahih al-Bukhari (4655), despre trimiterea lui Abu Bakr, apoi a lui 'Ali, in anul al noualea dupa Hijrah.

invatandu-le din ceea ce v-a invatat Allah. Mancati din ceea ce retin pentru voi si pomeniti Numele lui Allah asupra lui. Temeti-va de Allah, caci Allah este grabnic la socoteala.”

Allah ii spune Profetului Sau Muhammad: „Te intreaba ce le este ingaduit” dintre mancaruri. „Spune: Va sunt ingaduite lucrurile bune”, adica tot ceea ce aduce folos ori placere, fara vatamare pentru trup si minte. Aici intra toate cerealele si roadele din sate si pustiu, toate vietuitoarele marii si toate animalele uscatului, afara de ceea ce Legiutorul a exceptat, precum fiarele si lucrurile necurate. Versetul arata prin intelesul sau interzicerea lucrurilor necurate, dupa cum se spune limpede: „Le ingaduie lucrurile bune si le opreste lucrurile necurate” [al-A'raf, 7:157].

„Si ceea ce prind pentru voi animalele de vanatoare pe care le-ati dresat”, adica va este ingaduit ceea ce ati invatat animalele de vanatoare sa prinda. Versetul arata mai multe lucruri.

1. Blandetea si mila lui Allah fata de robi: le-a largit caile celor ingaduite si le-a permis ceea ce nu au sacrificat ei insisi, ci a fost vanat de animalele de vanatoare. Aici intra cainii, gheparzii de vanatoare, soimii si cele asemenea, care vaneaza cu coltii sau ghearele.

2. Animalul de vanatoare trebuie sa fie dresat potrivit obiceiului: sa plece cand este trimis, sa se opreasca atunci cand este oprit si sa nu manance din prada pe care o prinde. „Invatandu-le din ceea ce v-a invatat Allah. Mancati din ceea ce retin pentru voi”, adica din vanatul pe care il retin pentru stapan. Daca animalul mananca din prada, nu se stie daca a prins-o pentru stapan sau pentru sine.

3. Cainele ori pasarea trebuie sa raneasca vanatul, potrivit cuvântului „animalele de vanatoare”, coroborat cu interdictia de a manca animalul sugrumat. Daca un caine ori alt animal il sugruma ori il ucide prin greutatea sa, nu este ingaduit. Aceasta se intemeiaza pe intelegerea ca termenul arab desemneaza animalele care ranesc vanatul cu coltii ori ghearele. Parerea cunoscuta este insa ca termenul inseamna „dobanditoare”, adica animalele care prind vanatul; in acest caz, aceasta conditie nu se dovedeste. Allah stie cel mai bine.

4. Este ingaduina tinerea cainelui de vanatoare, asa cum apare in hadithul autentic⁴⁶, desi tinerea cainilor este in principiu oprita, fiindca ingaduina vanatorii cu el si a dresarii lui cere ingaduina tinerii lui.

⁴⁶ Hadithul este consemnat in Sahih al-Bukhari (5480) si Sahih Muslim (1575), din relatarea lui Abu Hurayrah.

5. Partea din vanat atinsa de gura cainelui este curata, fiindca Allah a ingaduit vanatul si nu a poruncit spalarea lui. Aceasta arata curatia ei.

6. Aici se afla virtutea stiintei si a invatarii: vanatul animalului dresat prin stiinta este ingaduit, iar vanatul animalului nedresat nu este.

7. Preocuparea cu dresarea cainelui, a pasarii ori a altui animal de vanatoare nu este mustrata si nu este joaca zadarnica, ci este un mijloc pentru ingaduirea vanatului si folosirea lui.

8. Versetul este o dovada pentru cel care ingaduie vanzarea cainelui de vanatoare, fiindca dobandirea lui poate sa nu fie cu putinta altfel.

9. La trimiterea animalului de vanatoare trebuie pomenit Numele lui Allah. Daca vanatorul paraseste intentionat pomenirea Numelui, ceea ce ucide animalul nu este ingaduit.

10. Este ingaduit sa se manance ceea ce prinde animalul de vanatoare, fie ca il omoara, fie ca nu. Daca stapanul ajunge la prada cat ea este inca vie si viata ei poate continua, nu o poate manca decat dupa sacrificarea potrivit randuielii.

Apoi Allah indeamna la teama de El si avertizeaza despre apropierea socotelii in Ziua Invierii: „Temeti-va de Allah, caci Allah este grabnic la socoteala.”

Versetul 5

الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَلٌّ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ
حَلٌّ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ
قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسْفَحِينَ وَلَا مُتَّخِذِي أَخْدَانٍ
وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٥﴾

5. Astazi va sunt ingaduite lucrurile bune. Mancarea celor carora li s-a dat Cartea va este ingaduita, iar mancarea voastra le este ingaduita lor. Va sunt ingaduite spre casatorie femeile caste dintre credincioase si femeile caste dintre cei carora li s-a dat Cartea inaintea voastra, daca le dati darul nuptial, luandu-le in casatorie cinstita, nu pentru desfranare si nici ca iubite tainice. Iar cel care tagaduiește credinta, fapta lui este zadarnica, iar in Viata de Apoi va fi dintre cei pierduti.

Allah repeta ingaduinta lucrurilor bune pentru a-Si arata binefacerea si pentru a-i chema pe robi la recunostinta si multa pomenire, caci le-a ingaduit toate lucrurile bune de care au nevoie si prin care dobandesc folos.

„Mancarea celor carora li s-a dat Cartea va este ingaduita”, adica animalele sacrificate de iudei si crestini va sunt ingaduite voua, musulmanilor, spre deosebire de animalele sacrificate de ceilalti necredinciosi. Oamenii Cartii se revendica de la Profeti si Carti, iar Mesagerii au fost cu totii de acord asupra interdictiei de a sacrifica pentru altul decat Allah, fiindca aceasta este politeism. Iudeii si crestinii cred ca sacrificarea pentru altul decat Allah este oprita; de aceea sacrificarea lor este ingaduita, spre deosebire de a celorlalti.

Dovada ca prin „mancare” se intelege aici carnea sacrificata este ca celelalte alimente, precum cerealele si fructele, nu sunt specifice oamenilor Cartii; ele sunt ingaduite chiar daca vin de la oameni ai altor religii. De asemenea, mancarea a fost atribuita lor fiindca este sacrificata de ei, nu fiindca se afla in stapanirea lor, caci insusirea ei pe nedrept nu este ingaduita, nici de la oamenii Cartii, nici de la musulmani. „Iar mancarea voastra le este ingaduita lor”, adica va este ingaduit sa le-o dati.

„Femeile caste dintre credincioase si femeile caste dintre cei carora li s-a dat Cartea inaintea voastra” sunt femeile libere si caste dintre credincioase si femeile libere si caste dintre iudei si crestini. Aceasta este o exceptie de la cuvintele: „Nu va casatoriti cu politeistele pana cand nu cred” [al-Baqarah, 2:221]. Din intelesul versetului se intelege ca roabele credincioase nu sunt ingaduite in principiu spre casatorie barbatilor liberi. Roabele dintre femeile Cartii nu le sunt ingaduite in nicio situatie, potrivit cuvintelor: „dintre tinerele voastre credincioase”. Cat despre roabele musulmane, barbatilor liberi le este ingaduit sa se casatoreasca cu ele numai cu doua conditii: sa nu aiba mijloacele necesare pentru casatoria cu o femeie libera si sa se teama ca vor cadea in pacat. Cat despre femeile necurate care nu se pazesc de desfranare, casatoria cu ele nu este ingaduita, fie ca sunt musulmane, fie dintre oamenii Cartii, pana cand se caiesc: „Barbatul desfranat nu se casatoreste decat cu o desfranata ori cu o politeista...” [an-Nur, 24:3].

„Daca le dati darul nuptial” arata ca ingaduinta casatoriei este conditionata de daruirea darului nuptial. Cel care hotaraste sa nu-i dea femeii darul nuptial nu are dreptul sa se casatoreasca cu ea. Daca ea este matura si chibzuita, darul nuptial i se da ei, iar daca nu, se da tutorelui. Atribuirea darului nuptial femeilor arata ca femeia stapaneste intregul dar nuptial; nimeni nu are drept la vreo parte din el, afara de ceea ce ea daruieste de bunavoie sotului, tutorelui ori altcuiva.

„Luandu-le in casatorie cinstita”, adica intentia voastra, o, soti, este sa va pastrati sotiile caste si sa va paziti pe voi insiva, fara legaturi oprite cu alte femei, „nu pentru desfranare”, adica fara relatii neingaduite cu mai multe femei, „si nici ca iubite tainice”, adica fara o relatie neingaduita cu o singura iubita. In vremea ignorantei, unii savarseau desfranare cu oricine, iar altii cu o

singura iubita. Allah arata ca amandoua se impotrivesc castitatii si ca barbatul trebuie sa fie cast si pazit de desfranare pentru ca mariajul sa fie legiuit.

„Iar cel care tagaduieste credinta”, adica nu crede in Allah si in ceea ce credinta cere: Cartile, Mesagerii ori una dintre randuielile Legii, „fapta lui este zadarnica”, daca moare in necredinta, dupa cum spune Allah: „Iar aceia dintre voi care se leapada de religia lor si mor necredinciosi, faptele lor sunt zadarnice in lumea aceasta si in Viata de Apoi” [al-Baqarah, 2:217]. „Iar in Viata de Apoi va fi dintre cei pierduti”, care isi pierd sufletele, averile si familiile in Ziua Invierii si dobandesc nefericirea vesnica.

Versetul 6

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَرُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَٰكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٦﴾

6. O, voi cei care credeti! Cand va ridicati pentru Rugaciune, spalati-va fetele si mainile pana la coate, stergeti-va capetele si spalati-va picioarele pana la glezne. Daca sunteti in stare de janabah, curatiti-va. Iar daca sunteti bolnavi ori in calatorie, daca unul dintre voi vine de la locul nevoilor ori ati atins femeile si nu gasiti apa, cautati pamant curat si stergeti-va cu el fetele si mainile. Allah nu vointe sa va puna in greutate, ci vointe sa va curateasca si sa-Si implineasca binefacerea asupra voastra, poate veti fi recunoscatori.

Acest verset mare cuprinde multe hotarari, dintre care pomenim ceea ce Allah ne inlesneste.

1. Lucrurile pomenite aici, implinirea si lucrarea potrivit lor fac parte dintre cerintele credintei, fara de care ea nu se desavarseste, fiindca versetul incepe cu: „O, voi cei care credeti!” Sensul este: O, voi cei care credeti, lucrati potrivit cerintei credintei voastre, dupa ceea ce v-am legiuit.

2. Porunca de a statornici Rugaciunea, prin cuvintele: „Cand va ridicati pentru Rugaciune”.

3. Porunca de a avea intentia de a implini Rugaciunea, prin cuvintele: „Cand va ridicati pentru Rugaciune”, adica atunci cand va propuneti si intentionati sa o impliniti.

4. Curatia este conditie pentru validitatea Rugaciunii, fiindca Allah o porunceste la ridicarea pentru Rugaciune, iar o porunca indica, in principiu, obligativitatea.

5. Curatia nu devine obligatorie prin simpla intrare a timpului Rugaciunii, ci atunci cand omul voieste sa se roage.

6. Curatia este ceruta pentru orice lucru numit Rugaciune: cea obligatorie, cea voluntara, obligatia colectiva si Rugaciunea funerara. Potrivit multor invatati, este ceruta chiar si pentru prosternarea de recitare si prosternarea de recunostinta.

7. Se porunceste spalarea fetei. Fata se intinde pe lungime de la linia obisnuita a parului pana la mandibula si barbie, iar pe latime de la o ureche la cealalta. Aici intra clatirea gurii si a nasului, statornicite prin Sunnah⁴⁷, si parul fetei: daca este rar, apa trebuie sa ajunga la piele; daca este des, este de ajuns spalarea partii din afara.

8. Se porunceste spalarea mainilor si a bratelor pana la coate. Potrivit celor mai multi talmacitori, prepozitia „pana la” are aici sensul de „impreuna cu”, ca in cuvintele lui Allah: „Nu le mancati averile impreuna cu averile voastre” [an-Nisa, 4:2]. De asemenea, obligatia nu se implineste decat prin spalarea intregului cot.

9. Se porunceste stergerea capului.

10. Intregul cap trebuie sters, deoarece prepozitia araba nu indica impartirea, ci alipirea; prin urmare, stergerea priveste capul intreg.

11. Este de ajuns stergerea in orice fel, cu una sau amandoua mainile, cu o bucata de panza, un lemn ori ceva asemanator, fiindca Allah a poruncit stergerea in chip general si nu a descris unealta folosita.

12. Obligatia este stergerea. Daca cineva isi spala capul, dar nu isi trece mana peste el, aceasta nu este de ajuns, fiindca nu a savarsit ceea ce Allah a poruncit.

13. Se porunceste spalarea picioarelor pana la glezne. Despre glezne se spune ceea ce s-a spus despre coate.

⁴⁷ Descrierea wudu este consemnata din hadithul lui 'Uthman in Sahih al-Bukhari (159) si Sahih Muslim (226), precum si din hadithul lui 'Abd Allah ibn Zayd in Sahih al-Bukhari (185, 186) si Sahih Muslim (235).

14. Versetul raspunde rafiditilor, potrivit citirii majoritatii cu termenul „picioarele voastre” la cazul acuzativ; nu este ingaduita simpla stergere a picioarelor cat timp ele sunt descoperite.

15. Versetul arata ingaduinta stergerii peste khuff, potrivit celeilalte citiri, la cazul genitiv, care leaga picioarele de stergerea capului. Cele doua citiri au fiecare sensul sau: dupa citirea la acuzativ, picioarele descoperite se spala; dupa citirea la genitiv, se sterg atunci cand sunt acoperite cu khuff.

16. Se porunceste respectarea ordinii in wudu, fiindca Allah a pomenit madularele intr-o ordine anume si a asezat capul, care se sterge, intre maini si picioare, care se spala. Singurul folos al acestei asezari este indicarea ordinii.

17. Ordinea obligatorie priveste cele patru madulare pomenite in verset. Cat despre ordinea dintre clatirea gurii, a nasului si spalarea fetei ori dintre partea dreapta si cea stanga a mainilor si picioarelor, aceasta nu este obligatorie. Este recomandat ca gura si nasul sa fie clatite inainte de spalarea fetei, partea dreapta sa fie spalata inaintea celei stangi la maini si picioare, iar capul sa fie sters inaintea urechilor.

18. Se porunceste reinnoirea wudu pentru fiecare Rugaciune, pentru ca forma poruncita sa fie implinita.

19. Se porunceste ghusl in starea de janabah.

20. La ghusl trebuie spalate toate partile trupului, fiindca Allah a poruncit curatirea trupului fara sa deosebeasca o parte de alta.

21. La curatirea de janabah trebuie spalat temeinic parul, la suprafata si la radacina.

22. Curatirea de impuritatea mica intra in curatirea de impuritatea mare. Cand amandoua se afla impreuna, este de ajuns intentia curatirii si spalarea intregului trup, fiindca Allah a pomenit numai curatirea si nu a poruncit repetarea wudu.

23. Termenul „junub” se aplica celui care elimina lichid seminal, treaz ori adormit, si celui care are raport intim, chiar daca nu elimina lichid seminal.

24. Cel care isi aminteste un vis erotic, dar nu gaseste umezeala, nu trebuie sa faca ghusl, fiindca starea de janabah nu este constatata.

25. Este amintita binefacerea lui Allah fata de robi prin legiuirea tayammumului.

26. Boala pe care folosirea apei o agraveaza este una dintre pricinile care ingaduie tayammumul.

27. Calatoria si satisfacerea nevoilor, prin urinare ori defecare, daca nu exista apa, sunt de asemenea pricini pentru tayammum. Bolnavului ii este ingaduit tayammumul chiar daca exista apa, din pricina vatamarii folosirii ei;

celelalte pricini il ingaduie cand apa lipseste, chiar daca omul nu este in calatorie.

28. Eliminarea urinei si a fecalelor pe cele doua cai anuleaza wudu.

29. Unii au folosit versetul drept dovada ca wudu nu este anulat decat de cele doua lucruri pomenite: venirea de la locul nevoilor si atingerea femeilor; el nu este anulat prin atingerea partilor intime ori prin altceva.

30. Este recomandata folosirea unei exprimari cuviincioase in locul termenilor neplacuti, prin cuvintele: „daca unul dintre voi vine de la locul nevoilor”.

31. Atingerea femeii cu dorinta si placere anuleaza wudu.

32. Lipsa apei este conditie pentru validitatea tayammumului.

33. Daca apa este gasita, chiar si in timpul Rugaciunii, tayammumul devine nevalabil, fiindca Allah l-a ingaduit numai in lipsa apei.

34. Daca a intrat timpul Rugaciunii si omul nu are apa, trebuie sa o caute in locul unde se afla si in apropiere, caci nu se poate spune ca nu a gasit-o daca nu a cautat-o.

35. Daca gaseste apa, dar ea nu ii ajunge pentru intreaga curatire, trebuie sa foloseasca ceea ce are si apoi sa faca tayammum.

36. Apa modificata de o substanta curata si ingaduita are intaietate fata de tayammum, fiindca apa modificata ramane apa si intra in cuvintele: „si nu gasiti apa”.

37. Intentia este necesara pentru tayammum, dupa cum arata cuvantul arab „tayammum”, care insemna a urmari si a intentiona.

38. Pentru tayammum este de ajuns orice se afla la suprafata pamantului, precum tarana si altele. Astfel, cuvintele „stergeti-va cu el fetele si mainile” pot fi intelese fie ca o formulare intemeiata pe situatia obisnuita: de obicei exista praf cu care se sterge, iar acesta se lipeste de fata si de maini. Sau cuvintele pot indruma spre ceea ce este mai bun: daca se poate folosi pamant care are praf, acesta este de preferat.

39. Tayammumul cu pamant necurat nu este valid, fiindca acesta nu este curat, ci necurat.

40. La tayammum se sterg numai fata si mainile, nu si celelalte madulare.

41. Cuvintele „fetele voastre” cuprind intreaga fata si arata ca ea trebuie stearsa in intregime. Nu este insa obligatoriu sa se introduca praf in gura si in nas ori sa se faca sa ajunga la pielea de sub parul fetei, chiar daca acesta este rar.

42. Cele doua maini se sterg numai pana la incheieturi, fiindca, atunci cand termenul „maini” este folosit fara alta precizare, el se refera la palme. Daca s-ar fi cerut ca stergerea sa ajunga pana la antebrate, Allah ar fi precizat aceasta, asa cum a precizat-o la wudu.

43. Versetul are un sens general si arata ca tayammumul este ingaduit pentru toate felurile de necuratie rituala, atat cea majora, cat si cea minora, ba chiar si pentru necuratia aflata pe trup, fiindca Allah l-a facut inlocuitor al curatirii cu apa, l-a mentionat in chip neconditionat in acest verset si nu l-a restrans. S-a spus insa ca necuratia de pe trup nu intra in hotararea tayammumului, fiindca sirul cuvintelor priveste necuratiile rituale; aceasta este opinia majoritatii invatatorilor.

44. Locurile tayammumului sunt aceleasi pentru necuratia minora si cea majora: fata si mainile.

45. Daca omul intentioneaza printr-un singur tayammum sa se curateasca de ambele feluri de necuratie rituala, acesta ii este de ajuns, potrivit sensului general si neconditionat al versetului.

46. Este de ajuns ca stergerea sa fie facuta cu orice lucru, fie cu mana, fie cu altceva, fiindca Allah a spus „stergeti-va”, fara sa precizeze lucrul cu care se face stergerea; aceasta arata ingaduinta oricarui mijloc potrivit.

47. Ordinea este obligatorie in curatirea prin tayammum, asa cum este obligatorie si la wudu, deoarece Allah a inceput cu stergerea fetei inaintea stergerii mainilor.

48. In hotararile pe care Allah Preainaltul ni le-a legiuit nu ne-a pus nicio apasare si nicio greutate. Ele sunt o mila de la El pentru robii Sai, pentru a-i curati si pentru a-Si desavarsi binefacerea asupra lor.

49. Curatirea exterioara cu apa si cu pamantul vine ca o desavarsire a curatirii launtrice prin tawhid si cainta sincera.

50. Chiar daca in curatirea prin tayammum nu exista o curatenie si o purificare vazute si simtite, in ea exista o curatire launtrica, spirituala, nascuta din implinirea poruncii lui Allah Preainaltul.

51. Robul trebuie sa cugete la intelegiunile si tainele legiuirilor lui Allah privitoare la curatire si la celelalte lucruri, pentru a spori in cunoastere si stiinta, precum si in recunostinta si iubire fata de Allah pentru hotararile pe care le-a legiuit si prin care robul ajunge la treptele inalte si nobile.

Versetul 7

ط
وَأَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ الَّذِي وَاثَقَكُمْ بِهِ إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا
وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٧﴾

7. Amintiti-va binefacerea lui Allah asupra voastra si legamantul Sau prin care v-a legat, atunci cand ati spus: „Am auzit si ne supunem.” Temeti-va de Allah, caci Allah cunoaste bine ceea ce se afla in piepturi.

Allah Preainaltul le porunceste robilor Sai sa-si aminteasca binefacerile Sale religioase si lumesti, cu inimile si cu limbile lor. Staruinta in amintirea lor cheama la recunostinta fata de Allah Preainaltul si la iubirea Lui, umple inima de recunostinta fata de El si indeparteaza admiratia de sine pentru binefacerile religioase, sporind recunoasterea harului si darniciei lui Allah.

„Si legamantul Sau”, adica amintiti-va legamantul prin care v-a legat. Nu se intelege prin aceasta ca ei ar fi rostit cuvintele legamantului, ci faptul ca, prin credinta lor in Allah si in Mesagerul Sau, s-au angajat sa asculte de amandoi. De aceea spune: „atunci cand ati spus: «Am auzit si ne supunem»”, adica am auzit ceea ce ne-ai chemat sa primim dintre semnele Tale coranice si semnele din creatie, o auzire insotita de intelegere, acceptare si supunere; si ne supunem celor pe care ni le-ai poruncit, prin implinire, si celor pe care ni le-ai interzis, prin parasire.

Aceasta cuprinde toate legiurile religiei, cele vazute si cele launtrice. Credinciosii isi amintesc prin aceasta legamantul lui Allah si il tin mereu inaintea ochilor, staruind sa implineasca pe deplin ceea ce li s-a poruncit, fara lipsa.

„Temeti-va de Allah” in toate starile voastre, „caci Allah cunoaste bine ceea ce se afla in piepturi”, adica gandurile, tainele si framantarile inimilor. Paziti-va ca El sa nu vada in inimile voastre ceva cu care nu este multumit sau sa savarsiti ceva ce El uraste. Umpleti-le cu cunoasterea Lui, iubirea Lui si sinceritate fata de robii Sai. Daca faceti astfel, El va sterge relele voastre si va inmulti rasplata faptelor bune, pentru ca stie indreptarea inimilor voastre.

Versetul 8

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوْمِينَ لِلّٰهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ ۚ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ
عَلَىٰ ءَآلَا تَعْدِلُوا ءَعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللّٰهَ ۚ إِنَّ اللّٰهَ خَبِيرٌ بِمَا
تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

8. O, voi cei care credeti! Fiti statornici pentru Allah, martori cu dreptate. Ura fata de un popor sa nu va impinga sa nu fiti drepti. Fiti drepti; aceasta este mai aproape de evlavie. Temeti-va de Allah, caci Allah este bine stiutor a ceea ce faceti.

„O, voi cei care credeti!”, adica impliniti cerintele credintei voastre. „Fiti statornici pentru Allah, martori cu dreptate”, astfel incat miscarile voastre vazute si launtrice sa fie insufletite de staruinta in dreptate, iar aceasta staruinta sa fie numai pentru Allah, nu pentru vreun scop lumesc. Urmariti echitatea si dreptatea, fara exagerare si fara neglijenta, in cuvintele si faptele voastre, fata de cel apropiat si de cel indepartat, fata de prieten si de dusman.

„Ura fata de un popor sa nu va impinga sa nu fiti drepti”, adica ura fata de un popor sa nu va faca sa parasiti dreptatea, asa cum procedeaza cel care nu este drept. Marturisiti pentru prietenul vostru asa cum ati marturisi impotriva lui si marturisiti pentru dusmanul vostru asa cum ati marturisi impotriva lui. Chiar daca este necredincios sau inovator, dreptatea fata de el este obligatorie, iar adevarul pe care il spune trebuie primit pentru ca este adevar, nu pentru ca el l-a spus. Adevarul nu trebuie respins numai fiindca a venit prin el, caci aceasta ar fi nedreptate fata de adevar.

„Fiti drepti; aceasta este mai aproape de evlavie”, adica, pe masura ce staruiti mai mult in dreptate si va straduiti sa lucrati potrivit ei, aceasta va fi mai aproape de evlavie inimilor voastre. Cand dreptatea se desavarseste, se desavarseste si evlavia. „Allah este bine stiutor a ceea ce faceti”, iar El va va rasplati pentru faptele voastre bune si rele, mici si mari, in lumea aceasta si in Viata de Apoi.

Versetele 9 si 10

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٩﴾
وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١٠﴾

9. Allah le-a fagaduit celor care cred si savarsesc fapte bune iertare si o rasplata mare. 10. Iar cei care nu cred si tagaduiesc semnele Noastre sunt locuitorii Focului aprins.

„Allah le-a fagaduit” - iar El nu-Si incalca fagaduinta si este Cel mai adevarat in cuvant - celor care cred in El, in Cartile Sale, in Mesagerii Sai si in Ziua de Apoi si care savarsesc fapte bune, dintre cele obligatorii si cele recomandate, iertarea pacatelor, prin stergerea lor si indepartarea urmarilor lor, precum si rasplata uriasa a carei maretie nu o cunoaste decat Allah: „Niciun suflet nu stie ce bucurii ii sunt ascunse, drept rasplata pentru ceea ce savarsea” [as-Sajdah, 32:17].

„Iar cei care nu cred si tagaduiesc semnele Noastre”, cele care arata adevarul limpede, si le tagaduiesc dupa ce adevarul li s-a lamurit, „sunt locuitorii Focului aprins”, in care vor ramane vesnic.

Versetul 11

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هُمْ قَوْمٌ أَن يَسْطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

11. O, voi cei care credeti! Amintiti-va binefacerea lui Allah asupra voastra, cand un popor a voit sa-si intinda mainile asupra voastra, iar El le-a oprit mainile de la voi. Temeti-va de Allah, iar in Allah sa-si puna increderea credinciosii.

Allah Preainaltul le aminteste robilor Sai credinciosi marea Sa binefacere si ii indeamna sa o pomeneasca in inima si cu limba. Asa cum socotesc o binefacere faptul ca si-au biruit dusmanii, le-au luat averile, tarile si prizonierii, tot astfel sa socoteasca o binefacere faptul ca Allah a oprit mainile vrajmasilor de la ei si a intors uneltirea lor impotriva lor.

Dusmanii au pornit spre un lucru, au crezut ca au puterea sa-l faca, dar nu au ajuns la ceea ce urmareau impotriva credinciosilor; aceasta este un ajutor de la Allah pentru robii Sai credinciosi. Ei trebuie sa-I multumeasca, sa-I slujeasca si sa-L pomeneasca. Aici intra orice necredincios, ipocrit sau nelegiuit care a voit raul credinciosilor, iar Allah i-a indepartat raul de musulmani.

Apoi Allah le porunceste ceea ce ii ajuta sa-si biruie dusmanul si sa-si indrepte toate treburile: „iar in Allah sa-si puna increderea credinciosii”, adica sa se sprijine pe El pentru dobandirea folosului religios si lumesc, sa se dezbrace de propria putere si tarie si sa aiba incredere in Allah pentru dobandirea lucrurilor pe care le iubesc. Increderea robului este pe masura credintei sale si este una dintre indatoririle inimii asupra careia exista consens.

Versetele 12 si 13

* وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَنْتُمْ بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٢﴾

فَبِمَا نَقَضْتُمْ مِيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣﴾

12. Allah a luat legamantul fiilor lui Israel si am ridicat dintre ei douasprezece capetenii. Allah a spus: „Eu sunt cu voi. Daca veti statornici Rugaciunea, veti da zakah, veti crede in Mesagerii Mei, ii veti sprijini si li veti da lui Allah un imprumut bun, va voi sterge relele si va voi face sa intrati in Gradini pe sub care curg rauri. Iar cel dintre voi care, dupa aceasta, nu crede s-a ratacit de la calea dreapta.” 13. Pentru ca si-au incalcat legamantul, i-am blestemat si le-am facut inimile aspre. Ei rastalmacesc cuvintele din locurile lor si au uitat o parte din ceea ce li s-a amintit. Nu vei inceta sa descoperi tradare din partea lor, afara de putini dintre ei. Iarta-i si treci cu vederea, caci Allah ii iubeste pe binefacatori.

Allah Preainaltul vesteste ca a luat de la fiii lui Israel un legamant solemn si intarit. El descrie legamantul, rasplata implinirii lui si pedeapsa parasirii lui, apoi arata ca ei nu l-au implinit si pomeneste pedeapsa care i-a ajuns.

„Allah a luat legamantul fiilor lui Israel”, adica angajamentul lor puternic si intarit, „si am ridicat dintre ei douasprezece capetenii”, adica conducatori ai celor aflati sub autoritatea lor, care sa le supravegheze treburile si sa-i indemne la implinirea poruncilor. Allah le-a spus acestor capetenii care au purtat poverile conducerii: „Eu sunt cu voi”, prin ajutorul si sprijinul Meu, caci ajutorul este pe masura poverii.

Apoi le-a pomenit conditiile legamantului: „Daca veti statornici Rugaciunea”, pe dinafara si pe dinauntru, implinind-o corect, cu prezenta inimii, staruind in ceea ce este cerut; „veti da zakah” celor indreptatiti la ea; „veti crede in Mesagerii Mei”, in toti, dintre care cel mai ales si mai desavarsit este Muhammad ﷺ; „ii veti sprijini”, ii veti cinsti si le veti implini drepturile prin respect si ascultare; „si Ii veti da lui Allah un imprumut bun”, adica milostenie si binefacere izvorate din sinceritate si din castig bun.

Daca impliniti acestea, „va voi sterge relele si va voi face sa intrati in Gradini pe sub care curg rauri”. Astfel, El le daruieste deopotriva dobandirea lucrului dorit - Gradina si desfatarile ei - si indepartarea lucrului neplacut, prin stergerea pacatelor si a pedepselor care decurg din ele.

„Iar cel dintre voi care, dupa aceasta” - dupa legamantul intarit prin juraminte, insotit de incurajarea prin rasplata - „nu crede s-a ratacit de la calea dreapta”, in chip voit si in cunostinta de cauza. El merita lipsirea de rasplata si sosirea pedepsei. Apoi, ca si cum s-ar intreba ce au facut dupa toate aceste avertismente, Allah arata in versetul urmator ca au incalcat legamantul.

Din pricina incalcarii legamantului, au fost pedepsiti in mai multe feluri. Primul: „i-am blestemat”, adica i-am alungat si indepartat de mila Noastra, fiindca ei si-au inchis singuri portile milei si nu au implinit legamantul luat asupra lor.

Al doilea: „le-am facut inimile aspre”, adica tari si neinduplecate. Predicile nu le folosesc, semnele si avertismentele nu lucreaza asupra lor, rasplata nu ii incurajeaza si pedeapsa nu ii infricoaseaza. Aceasta este una dintre cele mai mari pedepse care il pot ajunge pe rob: inima sa ajunga astfel incat indrumarea si binele sa nu-i sporeasca decat raul.

Al treilea: „Ei rastalmacesc cuvintele din locurile lor”, adica schimbau si modificau cuvintele, dandu-le un alt sens decat cel voit de Allah si de Mesagerul Sau.

Al patrulea: „au uitat o parte din ceea ce li s-a amintit”. Li s-a poruncit sa urmeze Tora si ceea ce Allah i-a revelat lui Musa, dar au uitat o parte. Aici intra

uitarea stiintei: au uitat-o si au pierdut-o, iar multe lucruri pe care Allah i-a facut sa le uite nu se mai gasesc la ei, ca pedeapsa. Intra si uitarea de a pune in practica ceea ce stiau, adica neimplinirea acelor invataturi, astfel ca nu au fost ajutati sa implineasca ceea ce li s-a poruncit. Aceasta este o dovada impotriva oamenilor Cartii cand tagaduiesc unele lucruri pomenite in Cartile lor sau petrecute in vremea lor: ele fac parte din ceea ce au uitat.

Al cincilea: tradarea lor continua. „Nu vei inceta sa descoperi tradare din partea lor”, fata de Allah si fata de robii Sai credinciosi. Una dintre cele mai mari tradari este ascunderea adevarului fata de cei pe care ii invata religia si fata de cei care au incredere in ei, lasandu-i astfel in necredinta. Aceasta trasatura urata ii cuprinde pe toti cei care li se aseamana.

Oricine nu implineste ceea ce Allah i-a poruncit si legamantul pe care l-a luat asupra lui are parte de blestem, de impietirea inimii si de rastalmacirea cuvintelor; nu este ajutat sa ajunga la adevar, uita o parte din ceea ce i s-a amintit si cade inevitabil in tradare. Ii cerem lui Allah ocrotire.

Allah Preainaltul a numit ceea ce li s-a amintit o „parte”, fiindca aceasta este partea cea mai de pret; toate celelalte sunt doar parti din bunurile lumesti, dupa cum Allah Preainaltul a spus: „El a iesit inaintea poporului sau cu podoaba sa. Cei care doreau viata lumeasca au spus: «De-am avea si noi asemenea celor daruite lui Qarun! El are, cu adevarat, parte de un mare noroc!»” [al-Qasas, 28:79]. Iar despre partea folositoare a spus: „Aceasta nu le este daruita decat celor care au rabdare si nu-i este daruita decat celui care are parte de un mare bine” [Fussilat, 41:35].

„Afara de putini dintre ei”, cei care au implinit legamantul lor cu Allah, iar El i-a ajutat si i-a calauzit pe calea dreapta. „Iarta-i si treci cu vederea”, nu-i lua la socoteala pentru vatamarea pe care ti-au pricinuit-o, ci iarta si treci peste ea; aceasta este binefacere, iar „Allah ii iubeste pe binefacatori”. Ihsanul fata de Creator inseamna sa-L adori pe Allah ca si cum L-ai vedea, iar daca tu nu-L vezi, El te vede. Ihsanul fata de creaturi inseamna sa le aduci folos religios si lumesc.

Versetul 14

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِي أَخَذْنَا مِيثَقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا بِهِ
فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَسَوْفَ يَنْبِئُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا
يَصْنَعُونَ ﴿١٤﴾

14. Si de la cei care spun: „Noi suntem crestini” am luat legamantul lor, dar au uitat o parte din ceea ce li s-a amintit. De aceea am starnit intre ei dusmanie si ura pana in Ziua Invierii, iar Allah ii va vesti despre ceea ce faceau.

Asa cum am luat legamantul de la iudei, l-am luat si de la cei care au spus „Noi suntem crestini”, adica de la cei care se considerau urmasi ai lui 'Isa ibn Maryam. Ei s-au curatit pe ei insisi prin credinta in Allah, in Mesagerii Sai si in ceea ce acestia au adus, dar au incalcat legamantul si „au uitat o parte din ceea ce li s-a amintit”, uitand o parte din stiinta si o parte din lucrarea ceruta.

„De aceea am starnit intre ei dusmanie si ura pana in Ziua Invierii”, adica i-am asmutit unii impotriva altora. Intre ei s-au ivit vrajba si lucruri care au pricinuit ura si dusmanie reciproca pana in Ziua Invierii. Acesta este un lucru vazut: crestinii au ramas si vor ramane in ura, dusmanie si dezbinare unii fata de altii. „Allah ii va vesti despre ceea ce faceau”, rasplatindu-i pentru faptele lor.

Versetele 15 si 16

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ
الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ﴿١٥﴾
يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٦﴾

15. O, oameni ai Cartii! A venit la voi Mesagerul Nostru, ca sa va lamureasca multe dintre cele pe care le ascundeati din Carte si sa treaca peste multe. V-a venit de la Allah o lumina si o Carte limpede. **16.** Prin ea, Allah ii calauzeste pe cei care urmeaza multumirea Lui pe caile pacii, ii scoate din intunericuri la lumina, cu voia Sa, si ii calauzeste pe o cale dreapta.

Dupa ce Allah Preainaltul a pomenit legamantul luat de la oamenii celor doua Carti - iudeii si crestinii - si a aratat ca l-au incalcat, afara de putini, le-a poruncit tuturor sa creada in Muhammad ﷺ si le-a adus dovada hotaratoare a adevarului profetiei sale.

Mesagerul le lamureste multe dintre cele pe care ei le ascundeau oamenilor, chiar si celor de rand din propria lor religie. Ei erau socotiti oamenii stiintei si, in acea vreme, stiinta se gasea la ei, astfel incat cel care o cauta nu avea alta cale decat prin ei. Faptul ca Mesagerul ﷺ a adus acest Coran mare, prin care a lamurit ceea ce ascundeau, desi era un profet care nu stia sa citeasca si sa scrie, este una dintre cele mai limpezi dovezi ale mesajului sau. Aici intra descrierea lui Muhammad in Cartile lor, vestea venirii lui, versetul lapidarii si altele.

„Si sa treaca peste multe”, adica lasa nelamurite multe lucruri a caror lamurire nu este ceruta de intelegiune. „V-a venit de la Allah o lumina”, Coranul prin care se lumineaza intuneriturile ignorantei si orbirea ratacirii.

„Si o Carte limpede”, care lamureste tot ceea ce le este necesar creaturilor in treburile religiei si ale lumii: cunoasterea lui Allah, a Numelor, Insusirilor si Faptelor Sale, precum si cunoasterea hotararilor Sale religioase si a hotararilor rasplatirii.

Apoi a pomenit cine este calauzit prin acest Coran si pricina dobandirii calauzirii: „Prin ea, Allah ii calauzeste pe cei care urmeaza multumirea Lui pe caile pacii”, adica il calauzeste pe cel care se straduiește si staruie sa dobandeasca multumirea lui Allah si a carui intentie este buna spre caile pacii care il izbavesc de pedeapsa si il duc la Casa Pacii. Acestea sunt cunoasterea adevarului si lucrarea potrivit lui, in general si in amanunt.

„Ii scoate din intunericiuri la lumina”: din intuneriturile necredintei, inovatiei, pacatului, ignorantei si nepasarii, la lumina credintei, Sunnei, ascultarii, stiintei si pomenirii lui Allah.

Toata aceasta calauzire este cu voia lui Allah: ceea ce vointe El se petrece, iar ceea ce nu vointe nu se petrece. „Si ii calauzeste pe o cale dreapta.”

Versetele 17 si 18

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۚ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ ۚ وَفِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَىٰ نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبَّوْهُ ۚ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ ۚ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ ۚ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾

17. Au cazut in necredinta cei care spun: „Allah este Mesia, fiul Mariei.” Spune: „Cine ar putea opri ceva din hotararea lui Allah daca El ar voi sa-l nimiceasca pe Mesia, fiul Mariei, pe mama lui si pe toti cei de pe pamant?” A lui Allah este stapanirea cerurilor si a pamantului si a ceea ce se afla intre ele. El creeaza ceea ce vointe, iar Allah are putere asupra tuturor lucrurilor. 18. Iudeii si crestinii spun: „Noi suntem fiii lui Allah si cei iubiti de El.” Spune: „Atunci de ce va pedepseste pentru pacatele voastre?” Voi sunteti oameni dintre cei pe care El i-a creat. El iarta pe cine vointe si pedepseste pe cine vointe. A lui Allah este stapanirea cerurilor si a pamantului si a ceea ce se afla intre ele, iar la El este intoarcerea.

Dupa ce a pomenit legamantul luat de la oamenii celor doua Carti si incalcarea lui, Allah Preainaltul vesteste despre spusele lor urate. El pomeneste afirmatia crestinilor, pe care nimeni altcineva nu a impartasit-o: ca Allah este Mesia, fiul Mariei.

Temeiul indoileii lor a fost faptul ca el s-a nascut fara tata. Au adoptat aceasta credinta falsa in privinta lui, desi Hawwa' este asemenea lui prin faptul ca a fost creata fara mama, iar Adam este si mai vrednic de comparatie, fiind creat fara tata si fara mama. De ce nu au pretins despre acestia doi ceea ce au pretins despre Mesia? Aceasta arata ca spusa lor este urmare patimii, fara dovada si fara vreun argument aparent.

Allah le-a raspuns printr-o dovada rationala limpede: „Cine ar putea opri ceva din hotararea lui Allah daca El ar voi sa-l nimiceasca pe Mesia, fiul Mariei, pe mama lui si pe toti cei de pe pamant?” Daca cei pomeniti nu au nicio

putere sa impiedice nimic atunci cand Allah voieste nimicirea lor, aceasta arata falsitatea dumnezeirii celui care nu poate indeparta nimicirea de la sine si nu are nicio putere sa iasa de sub stapanirea lui Allah.

O alta dovada este faptul ca „A lui Allah este stapanirea cerurilor si a pamantului”. El hotaraste asupra lor prin hotararea Sa universala, religioasa si a rasplatirii, iar toate sunt stapanite si supuse. Cum ar putea robul sarac si stapanit sa fie un dumnezeu independent si lipsit de orice nevoie? Aceasta este cu neputinta.

Nu exista motiv de mirare ca Mesia 'Isa ibn Maryam a fost creat fara tata, fiindca Allah „creeaza ceea ce voieste”. Daca voieste, creeaza din tata si mama, precum ceilalti fii ai lui Adam; din tata fara mama, precum Hawwa'; din mama fara tata, precum 'Isa; sau fara tata si fara mama, precum Adam. El felurizeaza creatia dupa voia Sa care se implineste, fara ca vreun lucru sa-I fie greu. „Allah are putere asupra tuturor lucrurilor.”

O alta afirmatie a iudeilor si crestinilor, prin care ambele grupuri isi aduc o lauda falsa, este: „Noi suntem fiii lui Allah si cei iubiti de El.” In limba lor, prin fiu se urmareste cel iubit, nu filiatia adevarata; aceasta din urma este afirmatia crestinilor despre Mesia.

Allah le raspunde: „Atunci de ce va pedepseste pentru pacatele voastre?” Daca ati fi cei iubiti de El, nu v-ar pedepsi, fiindca Allah nu iubeste decat pe cel care implineste lucrurile pe care El le iubeste. „Voi sunteti oameni dintre cei pe care El i-a creat”, asupra voastra se aplica hotararile dreptatii si ale harului Sau. „El iarta pe cine voieste si pedepseste pe cine voieste”, potrivit pricinilor iertarii si pedepsei. Cum v-ati putut insusi aceasta virtute cand faceti parte din stapanirea Lui si va veti intoarce la El, iar El va va rasplati dupa faptele voastre?

Versetul 19

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَى فَتْرَةٍ مِّنَ الرُّسُلِ أَن تَقُولُوا
مَا جَاءَنَا مِن بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿١٩﴾

19. O, oameni ai Cartii! A venit la voi Mesagerul Nostru ca sa va lamureasca, dupa o intrerupere a sirului Mesagerilor, ca sa nu spuneti: „Nu ne-a venit niciun vestitor al binelui si niciun prevenitor.” Acum v-a venit un vestitor al binelui si un prevenitor. Allah are putere asupra tuturor lucrurilor.

Allah Preainaltul ii cheama pe oamenii Cartii, prin binefacerea pe care le-a facut-o dandu-le Cartea, sa creada in Mesagerul Sau Muhammad ﷺ si sa-I multumeasca lui Allah pentru trimiterea lui „dupa o intrerupere a sirului Mesagerilor”, intr-o vreme in care nevoia de el era foarte mare.

Insasi aceasta nevoie si lungimea intreruperii ar fi trebuit sa-i cheme la credinta in el. El le lamureste toate cerintele dumnezeiesti si hotararile religioase. Prin aceasta, Allah le-a taiat orice scuza, ca sa nu poata spune: „Nu ne-a venit niciun vestitor al binelui si niciun prevenitor.”

„Acum v-a venit un vestitor al binelui si un prevenitor”: el vesteste rasplata grabnica si cea viitoare, faptele care duc la ea si insusirile celor care le implinesc; si avertizeaza asupra pedepsei grabnice si celei viitoare, a faptelor care duc la ea si a insusirilor celor care le savarsesc.

„Allah are putere asupra tuturor lucrurilor”: toate lucrurile I se supun de bunavoie puterii Sale si nimic nu I se poate impotrivi. Din puterea Lui face parte trimiterea Mesagerilor, coborarea Cartilor, rasplatirea celor ascultatori si pedepsirea celor neascultatori.

Versetele 20 la 22

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ ۖ يَقُومُ أَذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ
وَجَعَلَ لَكُمْ مَلُوكًا ۖ وَأَتَاكُمْ مَا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٠﴾

يَقُومُ أَدْخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا عَلَىٰ
أَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ ﴿٢١﴾

قَالُوا يَمُوسَىٰ إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَنَدْخُلُهَا حَتَّىٰ يَخْرُجُوا مِنهَا فَإِن
يَخْرُجُوا مِنهَا فَإِنَّا دَاخِلُونَ ﴿٢٢﴾

20. Si cand Musa a spus poporului sau: „O, poporul meu! Amintiti-va binefacerea lui Allah asupra voastra, cand a pus printre voi Profeti, v-a facut stapani si v-a daruit ceea ce nu daruise nimanui dintre lumile vremii voastre. **21.** O, poporul meu! Intrati in Tara Sfanta pe care Allah v-a randuit-o si nu va intoarceti pe urmele voastre, ca sa nu va intoarceti pierduti.” **22.** Ei au spus: „O, Musa! In ea se afla un popor puternic. Noi nu vom intra in ea pana cand ei nu vor iesi. Daca vor iesi, atunci vom intra.”

Dupa ce Allah i-a binecuvantat pe Musa si poporul sau, salvandu-i de Faraon si de poporul lui, de robia si supunerea fata de ei, acestia au pornit spre patria lor, Bayt al-Maqdis si imprejurimile sale. Allah le poruncise sa lupte impotriva dusmanului lor pentru a-l scoate din acele locuri. Cand s-au apropiat, Musa i-a indemnat la lupta si le-a amintit binefacerea lui Allah.

„Amintiti-va binefacerea lui Allah asupra voastra”, in inima si cu limba, fiindca amintirea ei cheama la iubirea lui Allah si insufleteste adorarea Lui. „Cand a pus printre voi Profeti”, care va chemau la calauzire, va avertizau asupra pieirii, va indemnau spre fericirea vesnica si va invatau ceea ce nu stiati.

„V-a facut stapani”, adica v-a dat stapanire asupra propriilor treburi dupa ce a indepartat robia fata de dusmanii vostri, astfel incat ati putut sa va randuiti treburile si sa va statornicitati religia. „Si v-a daruit ceea ce nu daruise nimanui dintre lumile vremii voastre”: in acea vreme erau cei mai alesi dintre oameni si cei mai cinstiti la Allah. El le daruise binefaceri religioase si lumesti care nu fusesera date altora.

Musa le-a amintit binefacerea care trebuiau sa le sporeasca credinta, statornicia si dorinta de lupta. De aceea a spus: „Intrati in Tara Sfanta”, adica tara curatita, „pe care Allah v-a randuit-o”. El le-a dat vestea care trebuia sa le linisteasca sufletele, daca erau credinciosi adevarati: Allah le hotarase intrarea si biruinta asupra dusmanului.

„Nu va intoarceti pe urmele voastre”, adica nu va retrageti, „ca sa nu va intoarceti pierduti”: ati pierde in lumea aceasta biruinta asupra dusmanilor si redobandirea tarii, iar in Viata de Apoi ati pierde rasplata si ati aduce asupra voastra pedeapsa neascultarii.

Dar ei au rostit cuvinte care aratau slabiciunea inimilor, lipsa de hotarare si nepasarea fata de porunca lui Allah si a Mesagerului Sau: „In ea se afla un popor puternic”, adica oameni de mare putere si curaj; au facut din aceasta un obstacol pentru intrare. „Noi nu vom intra in ea pana cand ei nu vor iesi. Daca vor iesi, atunci vom intra.” Aceasta venea din lasitate si din lipsa certitudinii. Daca ar fi avut intelegere, ar fi stiut ca toti sunt fii ai lui Adam, ca puternic este cel pe care Allah il intareste si ca nu exista putere si tarie decat prin Allah. Ar fi stiut si ca vor fi biruitori, deoarece Allah le facuse o fagaduinta deosebita.

Versetele 23 la 26

قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ أُنْعِمَ اللَّهُ عَلَيْهِمَا ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ فَإِذَا
 دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ غَالِبُونَ وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٣﴾
 قَالُوا يَمُوسَى إِنَّا لَنَدْخُلُهَا أَبَدًا مَا دَامُوا فِيهَا فَادْهَبْ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَتِلَا
 إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ ﴿٢٤﴾
 قَالَ رَبِّ إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ
 الْفَاسِقِينَ ﴿٢٥﴾
 قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً يَتِيهُونَ فِي الْأَرْضِ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ
 الْفَاسِقِينَ ﴿٢٦﴾

23. Doi barbati dintre cei care se temeau de Allah si pe care Allah ii binecuvantase au spus: „Intrati peste ei pe poarta! Daca veti intra, veti fi biruitori. Puneti-va increderea in Allah, daca sunteti credinciosi.” 24. Ei au spus: „O, Musa! Noi nu vom intra in ea niciodata cat timp ei se afla acolo. Du-te tu si Domnul tau si luptati! Noi vom ramane aici.” 25. El a spus: „Doamne! Nu am stapanire decat asupra mea si a fratelui meu. Desparte-ne de poporul nelegiuit.” 26. El a spus: „Atunci tara le va fi oprita patruzeci de ani, in care vor rataci prin pamant. Nu te intrista pentru poporul nelegiuit.”

„Doi barbati dintre cei care se temeau de Allah”, sfatuindu-si poporul si indemnandu-l sa lupte cu dusmanii, „si pe care Allah ii binecuvantase” cu izbanda, cu rostirea cuvantului drept in acel loc, cu rabdare si certitudine, au spus: „Intrati peste ei pe poarta! Daca veti intra, veti fi biruitori.” Intre ei si biruinta nu se afla decat intrarea hotarata pe poarta; odata intrati, dusmanii vor fi infranti.

Apoi le-au poruncit sa se inzestreze cu arma cea mai puternica: „Puneti-va increderea in Allah, daca sunteti credinciosi.” Prin increderea in Allah, mai ales intr-un asemenea loc, treaba devine usoara si vine biruinta. Aceasta arata obligatia increderii in Allah si ca increderea robului este pe masura credintei lui.

Dar cuvântul nu le-a fost de folos, iar mustrarea nu a lucrat asupra lor. Au spus cu o vorbire lipsită de demnitate: „Noi nu vom intra în ea niciodată cât timp ei se află acolo. Du-te tu și Domnul tău și luptați! Noi vom rămâne aici.” Cât de urate au fost cuvintele lor și purtarea lor față de Profetul lor în acea împrejurare grea, când era nevoie să-și sprijine Profetul și să-și apere onoarea.

Acest caz și cele asemenea lui arată deosebirea dintre celelalte comunități și comunitatea lui Muhammad ﷺ. Când Mesagerul lui Allah ﷺ i-a consultat pe Companioni în ziua de la Badr cu privire la luptă, deși nu le impusese confruntarea, ei au spus: „O, Mesager al lui Allah! Dacă ai intra cu noi în această mare, am intra cu tine; dacă ne-ai duce până la Bark al-Ghimad, niciunul dintre noi nu ar rămâne în urmă. Nu îți spunem cum i-a spus poporul lui Musa: «Du-te tu și Domnul tău și luptați! Noi vom rămâne aici.» Ci mergi tu și Domnul tău și luptați, iar noi vom lupta cu voi, înaintea voastră, în urmă voastră, la dreapta și la stanga voastră.”⁴⁸

Când Musa a văzut incapacitatea lor, a spus: „Doamne! Nu am stăpânire decât asupra mea și a fratelui meu”, adică noi nu avem puterea să luptăm cu dușmanii, iar eu nu am autoritate asupra acestor oameni. „Desparte-ne de poporul nelegiuit”, adică judecă între noi și ei potrivit înțelepciunii Tale, prin coborârea pedepsei asupra lor. Aceasta arată că spusa și fapta lor au fost pacate mari din pricina cărora sunt socotiți nelegiuiți.

Allah a răspuns rugii lui Musa: „Atunci țara le va fi oprită patruzeci de ani, în care vor rataci prin pământ”, ca pedeapsă. Intrarea în localitatea pe care Allah le-o rânduisese a fost oprită pentru patruzeci de ani. În acest timp au ratacit prin pământ, fără drum care să-i calauzească și fără să se așeze liniștiți.

Aceasta a fost o pedeapsă lălmășcă prin care Allah poate le-a sters pacatul și a îndepărtat de la ei o pedeapsă mai mare. Versetul arată că pedeapsa pacatului poate consta în îndepărtarea unei binefaceri prezente sau în oprirea unei binefaceri a cărei pricină se ivise și în amânarea ei.

Poate înțelepciunea acestei durate a fost că majoritatea celor care rostiseră acel cuvânt și erau lipsiți de răbdare și statornicie să moară. Robia față de dușmani le devenise obisnuință și nu aveau năzuință care să-i ridice spre rangurile înalte. Urma să apară o generație nouă, crescută cu hotărârea de a-și birui dușmanul și de a nu fi înrobită, departe de umilinta care împiedica fericirea.

Allah știa marea milă pe care Musa o avea față de creaturi, mai ales față de poporul său, și că poate se va întrista pentru ei ori va cere îndepărtarea

⁴⁸ Relatarea despre răspunsul dat Mesagerului lui Allah ﷺ înaintea luptei de la Badr este consemnată de al-Bukhari (3952), de la Ibn Mas'ud, care spune: «L-am văzut pe al-Miqdad...». Muslim (1779) consemnează că vorbitorul a fost Sa'd ibn 'Ubadah. A se vedea Fath al-Bari, 7/287.

pedepsei. De aceea i-a spus: „Nu te intrista pentru poporul nelegiuit”, adica nu-ti para rau pentru ei si nu te intrista, caci au savarsit nelegiuire, iar ceea ce i-a ajuns a fost cerut de nelegiuirea lor si nu a fost nedreptate din partea Noastra.

Versetele 27 la 31

* وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتَقَبَّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٧﴾

لَنْ بَسَطَ إِلَى يَدِكَ لَتَقَتِّلَنِي مَا أَنَا بِبَاسِطٍ يَدِي إِلَيْكَ لِأَقْتُلَكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾

إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَبُوءَ بِإِغْيِي وَإِثْمَكَ فَتَكُونَ مِنَ أَصْحَابِ النَّارِ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾

فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٣٠﴾

فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُوْرِي سَوْءَةَ أَخِيهِ قَالَ يُوِيلَتِي أَعْجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا الْغُرَابِ فَأُوْرِي سَوْءَةَ أَخِي فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ ﴿٣١﴾

27. Povesteste-le in adevar istoria celor doi fii ai lui Adam, cand au adus fiecare cate o jertfa. De la unul a fost primita, iar de la celalalt nu a fost primita. Acesta a spus: „Te voi ucide negresit!” Celalalt a spus: „Allah primește numai de la cei evlaviosi. 28. Chiar daca iti vei intinde mana spre mine ca sa ma ucizi, eu nu-mi voi intinde mana spre tine ca sa teucid. Eu ma tem de Allah, Domnul lumilor. 29. Eu voiesc sa porti pacatul meu si pacatul tau si sa fii dintre locuitorii Focului. Aceasta este rasplata nelegiuitilor.” 30. Sufletul sau i-a inlesnit uciderea fratelui sau; l-a ucis si a ajuns dintre cei pierduti. 31. Atunci Allah a trimis un corb care scormonea pamantul ca sa-i arate cum sa ascunda trupul fratelui sau. El a spus: „Vai mie! Oare nu am fost in stare sa fiu asemenea acestui corb si sa ascund trupul fratelui meu?” Si a ajuns dintre cei cuprinsi de regret.

Allah îi poruncește Mesagerului să le povestească oamenilor cu adevărat ceea ce s-a petrecut între cei doi fii ai lui Adam, ca să cugete și să ia învățătura. Este o relatare adevărată, nu minciună, și serioasă, nu joacă. Sensul aparent este că erau fiii direcți ai lui Adam, așa cum arată cuvintele și contextul versetului; aceasta este opinia majorității mufassirilor.

„Când au adus fiecare câte o jertfă”, fiecare a scos din averea sa ceva prin care să se apropie de Allah. „De la unul a fost primită, iar de la celălalt nu a fost primită.” Ei au cunoscut aceasta fie printr-o veste din cer, fie prin obiceiul comunităților de odinioară, la care semnul primirii jertfei era coborârea unui foc din cer care o mistuia.

Fiul a cărui jertfă nu a fost primită i-a spus celuilalt, din invidie și dușmanie: „Te voi ucide negresit!” Fratele său i-a răspuns cu blândete: „Allah primește numai de la cei evlavioși.” Ce păcat sau vină am săvârșit ca să merit să fiu ucis, în afara de faptul că m-am temut de Allah, iar temerea de El este obligatorie pentru mine, pentru tine și pentru fiecare om?

Cel mai corect sens al „celor evlavioși” de aici este: cei care sunt evlavioși în acea faptă, împlinind-o cu sinceritate pentru Allah și urmând Sunnah Mesagerului lui Allah ﷺ.

Apoi i-a arătat că nu vrea să-l ucidă nici din proprie inițiativă, nici în apărare: „Chiar dacă îți vei întinde mână spre mine ca să mă ucizi, eu nu-mi voi întinde mână spre tine ca să te ucid.” Aceasta nu venea din lășitate sau neputință, ci din temerea sa de Allah, după cum arată cuvintele sale: „Eu mă tem de Allah, Domnul lumilor.” Cel care se teme de Allah nu îndrăznește să savarsească păcate, mai ales dintre cele mari. În aceasta se află și un avertisment pentru cel care vrea să ucidă: se cuvine să te temi de Allah.

„Eu voiesc să port păcatul meu și păcatul tău”, adică, dacă alegerea este între a te ucide eu și a mă ucide tu, aleg să mă ucizi și să port păcatul uciderii mele împreună cu celelalte păcate ale tale. „Și să fii dintre locuitorii Focului. Aceasta este rasplata nelegiuitorilor.” Aceasta arată că uciderea este unul dintre păcatele mari și aduce intrarea în Foc.

Dar faptuitorul nu s-a oprit și nu s-a dat înapoi, ci sufletul său i-a înfrumusețat uciderea fratelui, pe care legiuirea și firea îi cereau să-l respecte. L-a ucis și a ajuns dintre cei pierduți în lumea aceasta și în Viața de Apoi, statornicind o cale urmată de fiecare ucigaș. Cel care statornicește o cale rea poartă povara păcatului său și povara păcatului tuturor celor care o urmează până în Ziua Învierii. De aceea, în hadithul autentic se spune: „Niciun suflet nu este ucis pe nedrept fără ca primul fiu al lui Adam să poarte o parte din vină

pentru varsarea sangelui lui, fiindca el a fost primul care a statornicit uciderea.⁴⁹”

Dupa ce si-a ucis fratele, nu a stiut ce sa faca cu el, fiind primul mort dintre fiii lui Adam. „Atunci Allah a trimis un corb care scormonea pamantul”, adica sapa pentru a ingropa un alt corb mort, „ca sa-i arate cum sa ascunda trupul fratelui sau”, fiindca trupul mortului trebuie acoperit.

„Si a ajuns dintre cei cuprinsi de regret.” Astfel este urmareea pacatelor: regret si pierdere.

Versetul 32

مَنْ أَجَلَ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَىٰ بَنِي إِسْرَءِيلَ أَنَّهُ مَن قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ
فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا
وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ
لَمُسْرِفُونَ ﴿٣٢﴾

32. Din aceasta pricina le-am prescris fiilor lui Israel ca acela care ucide un suflet fara ca acesta sa fi ucis un alt suflet ori sa fi raspandit stricaciune pe pamant este ca si cum ar fi ucis intreaga omenire, iar acela care il salveaza este ca si cum ar fi salvat intreaga omenire. Mesagerii Nostri le-au venit cu dovezi limpezi, dar, chiar si dupa aceea, multi dintre ei au intrecut masura pe pamant.

„Din aceasta pricina”, adica din pricina istoriei celor doi fii ai lui Adam, a uciderii unuia de catre celalalt, prin care a deschis calea uciderii pentru cei de dupa el, si pentru a arata gravitatea urmarilor uciderii si pierderea din lumea aceasta si din Viata de Apoi, „le-am prescris fiilor lui Israel”, oamenilor Cartilor coborate din cer.

„Acela care ucide un suflet fara ca acesta sa fi ucis un alt suflet ori sa fi raspandit stricaciune pe pamant”, adica il ucide fara drept, „este ca si cum ar fi ucis intreaga omenire”. Ii lipseste imboldul de a cerceta lucrurile si de a se asigura ca nu ucide decat cu drept. Cand indrazneste sa ucidă sufletul care nu merita ucis, el nu face deosebire între acel om si ceilalti, ci ar ucide ori de cate ori sufletul sau care porunceste raul i-ar cere-o. Indrazneala lui este astfel ca si cum ar fi ucis intreaga omenire.

⁴⁹ Hadithul despre primul fiu al lui Adam, care poarta o parte din vina pentru fiecare ucidere nedreapta, este consemnat de al-Bukhari (3335) si Muslim (1677), din relatarea lui Ibn Mas'ud.

„Iar acela care il salveaza”, adica lasa in viata sufletul pe care raul sau l-ar indemna sa-l uida, dar frica de Allah il opreste, „este ca si cum ar fi salvat intreaga omenire”, fiindca frica aflata in el il impiedica sa uida orice om care nu merita ucis.

Versetul arata ca uciderea este ingaduita in doua cazuri: cand cineva uide un suflet pe nedrept si cu intentie, caz in care poate fi ucis drept talion daca este raspunzator potrivit Legii, exista echivalenta juridica intre el si victima si nu este parintele victimei; sau cand raspandeste stricaciune pe pamant, stricand religia oamenilor, trupurile ori averile lor, precum necredinciosii apostati si combatanti, promotorii inovatiei al caror rau nu poate fi indepartat decat prin ucidere, talharii si cei asemenea lor care ii ataca pe oameni, ii ucid ori le iau averile.

„Mesagerii Nostri le-au venit cu dovezi limpezi”, dupa care nimanui nu-i mai ramane vreun argument impotriva lor, „dar, chiar si dupa aceea”, dupa lamurirea hotaratoare care cere indreptarea pe pamant, „multi dintre ei au intrecut masura”, savarsind pacate si impotrivindu-se Mesagerilor veniti cu dovezi si argumente.

Versetele 33 si 34

إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خَلْفٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٣﴾
إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَقْدَرُوا عَلَيْهِمْ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٤﴾

33. Raspata celor care poarta razboi impotriva lui Allah si a Mesagerului Sau si cauta sa raspandeasca stricaciune pe pamant este sa fie ucisi, sa fie rastigniti, sa li se taie mainile si picioarele din parti opuse ori sa fie alungati din tara. Aceasta este pentru ei rusine in lumea aceasta, iar in Viata de Apoi vor avea o pedeapsa mare. 34. Afara de cei care se caiesc inainte ca voi sa puneti stapanire pe ei. Sa stiti ca Allah este Atoateiertator, Milostiv.

Cei care poarta razboi impotriva lui Allah si a Mesagerului Sau sunt cei care isi arata dusmania fata de Allah si Mesagerul Sau si raspandesc stricaciune pe

pamant prin necredinta, ucidere, luarea averilor si inspaimantarea calatorilor pe drumuri.

Este cunoscut ca acest verset priveste hotararile referitoare la talharii la drumul mare, care ii ataca pe oameni in orase si in pustiu, le iau averile, ii ucid si ii inspaimanta, astfel incat oamenii parasesc drumurile pe care ei se afla. Allah a vestit ca pedeapsa lor, atunci cand asupra lor se aplica haddul, este una dintre cele pomenite.

Mufassirii au avut opinii diferite cu privire la faptul daca alegerea dintre acestea apartine conducatorului sau celui care il reprezinta, care poate aplica fiecarui talhar ceea ce socoteste potrivit dintre pedepsele pomenite - acesta fiind sensul aparent al cuvintelor - ori daca pedeapsa se randuieste dupa infractiunile lor, astfel incat fiecarei infractiuni ii revine o pedeapsa potrivita, dupa cum arata sensul versetului si intelegiunea lui Allah.

Potrivit celei de-a doua opinii, daca au ucis si au luat averi, sunt ucisi si rastigniti, pentru ca fapta lor sa devina cunoscuta si altii sa fie descurajati sa o savarseasca. Daca au ucis fara sa ia averi, sunt numai ucisi. Daca au luat averi fara sa ucida, li se taie mana dreapta si piciorul stang. Daca doar au inspaimantat oamenii, fara ucidere si fara luarea averilor, sunt alungati din tara si nu li se ingaduie sa se adaposteasca intr-o localitate pana cand cainta lor devine vadita. Aceasta este opinia lui Ibn 'Abbas si a multor imami, cu deosebiri in unele amanunte.

„Aceasta”, pedeapsa, „este pentru ei rusine in lumea aceasta”, adica dezonoare si ocară, „iar in Viata de Apoi vor avea o pedeapsa mare”. Aceasta arata ca talharia la drum este unul dintre pacatele mari care aduc rusinea in lumea aceasta si pedeapsa in Viata de Apoi si ca faptuitorul ei poarta razboi impotriva lui Allah si a Mesagerului Sau.

Daca aceasta este gravitatea infractiunii, curatirea pamantului de cei care raspandesc stricaciunea, asigurarea drumurilor si ferirea calatorilor de ucidere, de luarea averilor si de inspaimantare fac parte dintre cele mai mari fapte bune si dintre cele mai alese fapte de ascultare si contribuie la indreptarea pamantului, asa cum contrariul lor este stricaciunea pe pamant.

„Afara de cei care se caiesc inainte ca voi sa puneti stapanire pe ei”, adica dintre cei care poarta razboi. „Sa stiti ca Allah este Atoateiertator, Milostiv”, astfel incat nu se mai aplica pedepsele care tin de dreptul lui Allah: uciderea, rastignirea, taierea mainii si a piciorului ori alungarea. Daca talharul era necredincios si apoi a intrat in Islam, se ridica si dreptul oamenilor. Daca era musulman, drepturile oamenilor pentru sange si averi nu cad.

Sensul versetului arata ca, daca omul se caieste dupa ce se pune stapanire pe el, cainta lui nu ridica nimic dintre pedepsele obligatorii. Intelegiunea este

limpede. Daca aceasta cainta, inainte de a se pune stapanire pe el, inlatura haddul pentru talharie, cu atat mai mult inlatura celelalte pedepse hadd atunci cand omul se caieste de faptele respective inainte de prindere.

Versetul 35

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ
تَفْلِحُونَ ﴿٣٥﴾

35. O, voi cei care credeti! Temeti-va de Allah, cautati mijlocul de apropiere de El si straduiti-va pe calea Lui, ca sa izbanditi.

Aceasta este o porunca a lui Allah pentru robii Sai credinciosi, potrivit cerintelor credintei: temerea de Allah si pazirea de mania si urgia Lui. Robul trebuie sa se straduiasca si sa faca tot ceea ce ii sta in putere pentru a se feri de lucrurile care Il manie pe Allah: pacatele inimii, limbii si madularelor, cele vazute si cele launtrice; si sa ceara ajutorul lui Allah pentru parasirea lor, astfel incat sa fie izbavit de mania si pedeapsa Lui.

„Si cautati mijlocul de apropiere de El”, adica apropierea de El, dobandirea bunavointei Sale si iubirea fata de El. Aceasta se realizeaza prin implinirea faptelor obligatorii ale inimii, precum iubirea de Allah si iubirea pentru El, teama, speranta, intoarcerea catre El si increderea in El; prin faptele trupului, precum zakah si Hajj; prin faptele care le reunesc pe cele ale inimii si ale trupului, precum rugaciunea, recitarea Coranului si pomenirea lui Allah; si prin bunatatea fata de oameni, cu averea, cu stiinta, cu influenta, cu trupul si prin sfatul sincer dat robilor lui Allah.

Toate aceste fapte il apropie pe rob de Allah. Robul continua sa se apropie de Allah prin ele pana cand Allah il iubeste; iar cand il iubeste, El este auzul cu care aude, vederea cu care vede, mana cu care loveste si piciorul cu care merge. Daca Ii cere, Allah ii daruieste, iar daca Ii cere ocrotire, Allah il ocroteste.⁵⁰

Apoi Allah Preainaltul a mentionat in mod deosebit, dintre actele de adorare care apropie de El, straduinta pe calea Sa. Aceasta inseamna straduinta impotriva necredinciosilor cu averea, cu propria persoana, cu opinia, cu vorba si cu toate mijloacele prin care religia lui Allah este sprijinita. Ea este dintre cele mai alese acte de adorare si dintre cele mai insemnate mijloace de apropiere de Allah. Cel care o implineste este cu atat mai vrednic sa le implineasca si pe celelalte.

⁵⁰ Hadithul qudsi este relatat de al-Bukhari (6502), de la Abu Hurayrah.

„Ca sa izbanditi”: daca va temeti de Allah, parasind pacatele, cautati apropierea de El prin faptele de ascultare si va straduiti pe calea Sa, cautand multumirea Lui, veti izbandi. Izbanda inseamna dobandirea celor cautate si dorite si salvarea de cele temute; iar realitatea ei este fericirea vesnica si desfatarea fara sfarsit.

Versetele 36 si 37

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِثْلَهُ مَعَهُ لَيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَمَةِ مَا تُقْبَلُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٦﴾ يُرِيدُونَ أَنْ يُخْرِجُوا مِنَ النَّارِ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنْهَا وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٧﴾

36. In ceea ce-i priveste pe cei care nu cred, chiar daca ar avea tot ceea ce este pe pamant si inca pe atat impreuna cu aceasta, ca sa se rascumpere cu ele de pedeapsa Zilei Invierii, nu li s-ar primi; iar ei vor avea parte de o pedeapsa dureroasa.

37. Ei vor voi sa iasa din Foc, dar nu vor iesi din el; si vor avea parte de o pedeapsa statornica.

Allah Preainaltul vesteste despre starea cumplita a necredinciosilor la El in Ziua Invierii si despre soarta lor nenorocita. Chiar daca ar darui cat intreg pamantul in aur si inca pe atat, ca rascumparare de pedeapsa lui Allah, aceasta nu li s-ar primi si nu le-ar fi de niciun folos. Vremea rascumpararii a trecut si nu a mai ramas decat pedeapsa dureroasa si chinul vesnic, din care nu vor iesi niciodata, ci vor ramane in el pe vecie.

Versetele 38 la 40

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٨﴾ فَمَن تَابَ مِّن بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٩﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَيَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٠﴾

38. Cat despre hot si hoata, taiati-le mainile, drept rasplata pentru ceea ce au dobandit si drept pedeapsa pilduitoare de la Allah. Iar Allah este Atotputernic, Preaintept.

39. Insa celui care se caieste dupa nedreptatea sa si se indreapta, Allah ii va primi cainta. Cu adevarat, Allah este Atoateiertator, Milostiv.

40. Oare nu stii ca a lui Allah este stapanirea cerurilor si a pamantului? El pedepseste pe cine voieste si iarta pe cine voieste. Iar Allah este cu putere peste toate.

Hotul este cel care ia pe ascuns averea altuia, ocrotita de Lege, fara stirea si incuviintarea lui. Furtul este dintre pacatele mari care impun o pedeapsa aspra: taierea mainii drepte, asa cum se precizeaza in recitarea unora dintre Companioni. Mana se taie de la incheietura, apoi sangerarea este oprita prin cauterizare cu ulei incins.

Aceasta hotarare este formulata in Coran in termeni generali, insa Sunnah a restrans-o in mai multe privinte. Bunul furat trebuie sa fi fost luat din locul in care asemenea bunuri sunt pastrate in mod obisnuit in siguranta; daca este luat din alt loc, mana nu se taie. De asemenea, bunul furat trebuie sa atinga pragul minim, care este un sfert de dinar, trei dirhami sau echivalentul uneia dintre aceste valori. Daca valoarea este mai mica, mana nu se taie.

Aceasta se intelege si din cuvantul „furt” si din sensul sau. El desemneaza luarea bunului intr-un mod impotriva caruia omul nu se poate pazi, iar aceasta se aplica atunci cand bunul a fost pastrat corespunzator. Daca nu a fost pastrat corespunzator si a fost luat, aceasta nu este, in sensul deplin al Legii, furtul pentru care se aplica aceasta pedeapsa. Intelepciunea cere, de asemenea, ca mana sa nu fie taiata pentru un lucru neinsemnat. Intrucat valoarea apreciabila trebuie delimitata, textele Legii au aratat pragul minim.

Intelepciunea taierii mainii pentru furt consta in ocrotirea averilor oamenilor, caci ei se vor feri sa fure atunci cand stiu ca madularul cu care s-a savarsit fapta

va fi taiat. Daca hotul fura din nou, i se taie piciorul stang. Daca repeta furtul, s-a spus ca i se taie mana stanga, apoi piciorul drept; si s-a spus ca este inchis pana la moarte.

„Drept rasplata pentru ceea ce au dobandit”: taierea mainilor este rasplata lor pentru averile oamenilor pe care le-au furat. „Si drept pedeapsa pilduitoare de la Allah”: aceasta este o pedeapsa pilduitoare, care ii descurajeaza atat pe hot, cat si pe altii sa fure, caci ei stiu ca, daca fura, li se vor taia mainile. „Iar Allah este Atotputernic, Preaintelept”: din atotputernicia si intelepciunea Sa, El a legiuit taierea mainii hotului.

„Insa celui care se caieste dupa nedreptatea sa si se indreapta, Allah ii va primi cainta. Cu adevarat, Allah este Atoateiertator, Milostiv”: El il iarta pe cel care se caieste, paraseste pacatul, isi indreapta faptele si se indreapta pe sine. Aceasta deoarece Allah este Stapanitorul cerurilor si al pamantului. El hotaraste in ele ceea ce voieste, atat prin decretul Sau asupra faptelor, cat si prin legiuirea Sa; si, potrivit intelepciunii Sale, milei Sale nemarginite si iertarii Sale, hotaraste iertarea sau pedeapsa.

Versetele 41 la 44

* يَأْتِيهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزِنُكَ الَّذِينَ يَسْرِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ قَالُوا آمَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوبُهُمْ وَمِنَ الَّذِينَ هَادُوا سَمَّاعُونَ لِلْكَذِبِ سَمَّاعُونَ لِقَوْمٍ آخِرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ يَحْرِفُونَ الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ وَإِنْ لَمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا وَمَنْ يَرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنْ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَطَهِّرْ قُلُوبَهُمْ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٤١﴾ سَمَّاعُونَ لِلْكَذِبِ أَكْثَرُونَ لِلْسُّخْتِ إِنْ جَاءُوكَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَضُرُّوكَ شَيْئًا وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِالْقِسْطِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٤٢﴾ ج وَكَيْفَ يُحْكُمُونَكَ وَعِنْدَهُمُ التَّورَةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٣﴾ إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّورَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ يُحْكَمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ بِمَا اسْتَحْفَظُوا مِنْ

ج

كَتَبَ اللَّهُ وَلَوْ كَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَاخْشَوْنِ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٤٤﴾

41. O, Trimisule, sa nu te intristeze cei care se grabesc spre necredinta dintre aceia care spun cu gurile lor: „Noi credem”, desi inimile lor nu au crezut, si dintre iudei: cei care asculta cu luare-aminte minciuna si asculta pentru alti oameni care nu au venit la tine. Ei rastalmacesc cuvintele dupa locurile lor si spun: „Daca vi se da aceasta, luati-o, iar daca nu vi se da, feriti-va!” Pe cel pe care Allah voieste sa-l incerce nu-l vei putea ajuta cu nimic inaintea lui Allah. Acestia sunt cei carora Allah nu a voit sa le curateasca inimile. Ei vor avea rusine in aceasta lume, iar in Viata de Apoi vor avea parte de o pedeapsa cumplita.

42. Ei asculta cu luare-aminte minciuna si mananca pe nedrept cele oprite. Daca vin la tine, judeca intre ei sau intoarce-te de la ei. Daca te intorci de la ei, nu-ti vor putea face niciun rau. Iar daca judeci, judeca intre ei cu dreptate. Cu adevarat, Allah ii iubeste pe cei drepti.

43. Dar cum sa te ia pe tine drept judecator, cand ei au Tora, in care este judecata lui Allah, iar dupa aceea se intorc? Acestia nu sunt credinciosi.

44. Cu adevarat, Noi am pogorat Tora, in care se afla calauzire si lumina. Dupa ea judecau pentru iudei profetii care se supusesera, precum si invatatii evlaviosi si carturarii, fiindca lor li se incredintase pazirea Cartii lui Allah si erau martori asupra ei. Asadar, nu va temeti de oameni, ci temeti-va de Mine, si nu vindeti semnele Mele pentru un pret neinsemnat. Iar cei care nu judeca dupa ceea ce a pogorat Allah, aceia sunt necredinciosii.

Trimisul lui Allah, din grija sa desavarsita pentru oameni, se intrista mult cand cineva arata credinta in exterior, apoi se intorcea la necredinta. De aceea, Allah l-a povatuit sa nu se intristeze si sa nu se mahneasca din pricina unor asemenea oameni. Ei nu sunt vrednici de aceasta: prezenta lor nu aduce folos, iar lipsa lor nu este simtita.

Allah a aratat pricina pentru care nu trebuie sa se intristeze: ei „spun cu gurile lor: «Noi credem», desi inimile lor nu au crezut”. Cel care merita aceasta grija este cel socotit dintre credinciosi si care crede atat la vedere, cat si inlauntru. Este foarte putin probabil ca acesta sa se intoarca de la religia sa, fiindca, atunci cand credinta se statorniceste in inima, omul nu mai pune nimic alaturi de ea si nu doreste s-o schimbe cu altceva.

„Si dintre iudei: cei care asculta cu luare-aminte minciuna si asculta pentru alti oameni care nu au venit la tine”: ei isi urmeaza capeteniiile, a caror lucrare

se intemeiaza pe minciuna, ratacire si nedreptate. Aceste capetenii nu au venit la Profet, ci s-au indepartat de el si s-au bucurat de falsul pe care il aveau. „Ei rastalmacesc cuvintele dupa locurile lor”: explica sensurile intr-un mod pe care Allah nu l-a voit, ca sa-i rataceasca pe oameni si sa respinga adevarul. Acestia ii urmeaza pe chematorii ratacirii, care nascocesc felurite minciuni, si sunt slabi la minte si lipsiti de aspiratie. Prin urmare, nu trebuie sa existe intristare daca ei nu urmeaza adevarul, caci sunt adanc vatamati, iar celui vatamat astfel nu i se da atentie.

„Daca vi se da aceasta, luati-o, iar daca nu vi se da, feriti-va!”: asa spun ei cand vin sa ceara judecata, caci scopul lor este numai sa-si urmeze poftele. Ei isi spun unii altora: daca Muhammad judeca in favoarea voastra si potrivit dorintelor voastre, primiti hotararea lui; daca nu judeca in favoarea voastra, feriti-va sa-l urmati. Aceasta este caderea in ispita si urmarea poftii sufletului.

„Pe cel pe care Allah vointe sa-l incerce nu-l vei putea ajuta cu nimic inaintea lui Allah.” Aceasta seamana cu spusale Sale: „Tu nu-l poti calauzi pe cel pe care-l iubesti, ci Allah calauzeste pe cine vointe.” „Acestia sunt cei carora Allah nu a voit sa le curateasca inimile”: din aceasta pricina au savarsit ceea ce au savarsit.

Aceasta arata ca omul care cere judecata Legii doar ca sa-si urmeze dorinta, primind hotararea daca ii este favorabila si suparandu-se daca nu ii este, are inima necuratita. In schimb, cel care isi aduce potrivnicul la judecata Legii si primeste hotararea fie ca ii convine, fie ca nu, arata curatia inimii sale. Curatia inimii este mijlocul prin care se dobandeste orice bine si pricina principala a cuvintelor bune si a faptelor drepte.

„Ei vor avea rusine in aceasta lume”, adica umilire si ocara, „iar in Viata de Apoi vor avea parte de o pedeapsa cumplita”, adica Focul si mania lui Allah.

„Ei asculta cu luare-aminte minciuna”: aici ascultarea inseamna acceptare si raspuns, iar aceasta se datoreaza slabiciunii credintei si a mintii lor; de aceea, ei raspund celui care ii cheama la fals. „Si mananca pe nedrept cele oprite”: averea haram, precum platile stabilite si sumele periodice pe care le iau fara drept de la oamenii de rand. Astfel, ei reunesc urmarele falsului cu consumarea celor oprite.

„Daca vin la tine, judeca intre ei sau intoarce-te de la ei”: ai de ales. Aceasta nu a fost abrogata. Cand asemenea oameni veneau la el pentru judecata, el putea alege intre a judeca si a se abtine, fiindca ei nu urmau sa se supuna Legii decat atunci cand hotararea se potrivea cu poftile lor. Pe acest temei, daca se stie ca acela care cere savantului o hotarare religioasa sau o judecata intre el si potrivnicul sau nu o va primi daca ii este potrivnic, savantul nu este obligat

sa judece ori sa dea verdictul religios. Daca insa judeca, trebuie sa judece cu dreptate.

De aceea, Allah spune: „Daca te intorci de la ei, nu-ti vor putea face niciun rau. Iar daca judeci, judeca intre ei cu dreptate. Cu adevarat, Allah ii iubeste pe cei drepti.” Chiar daca ei sunt nedrepti sau dusmani, aceasta nu trebuie sa impiedice dreptatea in judecata. Versetul arata meritul dreptatii si al echitatii intre oameni, pe care Allah le iubeste.

Apoi Allah arata cat de uimitoare este starea lor: „Dar cum sa te ia pe tine drept judecator, cand ei au Tora, in care este judecata lui Allah, iar dupa aceea se intorc? Acestia nu sunt credinciosi.” Daca ar fi credinciosi adevarati, implinind cerintele credintei, nu s-ar fi intors de la hotararea lui Allah aflata in Tora pe care o aveau, cautand o hotarare potrivita dorintelor lor. Cand Profetul a judecat intre ei prin hotararea lui Allah, care era si in cartile lor, ei au urat-o, s-au intors si nu au primit-o. Aceasta nu este calea credinciosilor. Ei si-au luat poftele drept dumnezeu si au facut hotararile credintei supuse dorintelor lor.

„Cu adevarat, Noi am pogorat Tora” asupra lui Musa ibn 'Imran, „in care se afla calauzire”, care indreapta spre credinta si adevar si fereste de ratacire, „si lumina”, care lumineaza intunericul ignorantei, al nedumeririi, al indoielii, al argumentelor inselatoare si al poftelor. Allah spune si: „Cu adevarat, Noi le-am dat lui Musa si Harun indreptarul, o lumina si o aducere-aminte pentru cei cu evlavie.”

„Dupa ea judecau pentru iudei profetii care se supusesera”: ei se supuneau lui Allah si poruncilor Sale intr-un chip mai desavarsit decat altii si erau alesii Sai dintre robi. Ei judecau dupa Tora neintelegerile si raspundeau potrivit ei intrebarilor despre hotararile religioase. Daca acesti profeti nobili, conducatorii oamenilor, urmau calauzirea Torei, ce ii impiedica pe acesti iudei umili sa o urmeze? Ce i-a facut sa lepede cel mai nobil lucru din ea, credinta in Muhammad, fara de care nicio fapta vazuta sau ascunsa nu este primita?

Ei aveau conducatori pe calea ratacirii: oameni preocupati sa rastalmaceasca textul Torei, sa-si pastreze intaietatea asupra oamenilor si sa castige cele lumesti prin ascunderea adevarului si aratarea falsului. Acestia sunt conducatorii ratacirii care cheama la Foc.

„Precum si invatatii evlaviosi si carturarii”: mai-marii religiosi ai iudeilor judecau dupa Tora. Invatatii evlaviosi sunt cei care cunosc, lucreaza dupa stiinta lor si ii invata pe altii in cea mai buna maniera, urmand calea profetilor milostivi in purtarea lor cu oamenii. Carturarii sunt marii invatati ale caror vorbe sunt luate drept pilda si urmate si care sunt cunoscuti intre ai lor pentru evlavie si sinceritate.

Judecata lor dreapta se datora faptului ca „lor li se incredintase pazirea Cartii lui Allah si erau martori asupra ei”. Allah le incredintase Cartea, ii facuse pazitori ai ei si le poruncise sa o apere de adaugiri, omisiuni si ascundere si sa-i invete continutul pe cei care nu il cunosc. De aceea, ei erau martori asupra ei si cei la care oamenii se intorceau pentru lamuriri despre ea si despre lucrurile care le erau neclare.

Allah le da oamenilor stiintei o raspundere pe care nu o da celor nestiutori. Ei trebuie sa poarte aceasta sarcina si sa nu urmeze pilda nestiutorilor prin lene si nepasare. Nu trebuie sa se limiteze la actele individuale de adorare, precum diferitele pomeniri, rugaciunea, zakah, Hajj, postul si celelalte fapte prin care omul fara stiinta poate izbandi si se poate salva. Savantii, pe langa indatoririle personale, sunt obligati sa-i invete pe oameni si sa le arate ceea ce trebuie sa stie din religie, indeosebi temeliile si chestiunile care apar des.

Ei nu trebuie sa se teama de oameni, ci de Domnul lor. De aceea, El spune: „Asadar, nu va temeti de oameni, ci temeti-va de Mine, si nu vindeti semnele Mele pentru un pret neinsemnat.” Altfel, ar ascunde adevarul si ar arata falsul pentru un castig lumesc neinsemnat. Daca savantul este ferit de aceste cusururi, aceasta vine prin ajutorul, calauzirea si binecuvantarea lui Allah. El se preocupa atunci de dobandirea stiintei si de invatarea oamenilor, stie ca Allah i-a incredintat stiinta si l-a facut martor asupra ei, se teme de Domnul sau si nu lasa teama de oameni sa-l impiedice sa implineasca ceea ce trebuie si nici nu pune cele lumesti inaintea religiei.

Semnul pieirii savantului este ca se multumeste cu nepasarea si lipsa faptei, nu se ingrijeste de ceea ce i s-a incredintat si il neglijeaza. El isi vinde religia pentru lumea aceasta, ia mita pentru hotararile sale, primeste bani pentru verdictes si nu-i invata pe robii lui Allah decat in schimbul unei plati. Allah l-a binecuvantat din belsug, dar el a fost nerecunoscator si a respins acel mare noroc de care altii sunt lipsiti. Ii cerem lui Allah stiinta folositoare si fapte primite, iertare si ocrotire de toate nenorocirile.

„Iar cei care nu judeca dupa ceea ce a pogorat Allah”, dupa adevarul limpede, ci judeca in cunostinta de cauza prin fals, pentru un scop nelegiuit, „acea sunt necredinciosii”. Judecarea prin altceva decat ceea ce a pogorat Allah este fapta necredinciosilor. Ea il poate scoate pe om din Islam daca socoteste aceasta ingaduit; iar daca nu, poate fi un pacat mare si un act de necredinta pentru care faptuitorul merita pedeapsa aspra.

Versetul 45

وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ
وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ قِصَاصٌ فَمَن تَصَدَّقَ بِهِ ۖ فَهُوَ
كَفَّارَةٌ لَهُۥ وَمَن لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٤٥﴾

45. Si le-am prescris in ea: suflet pentru suflet, ochi pentru ochi, nas pentru nas, ureche pentru ureche, dinte pentru dinte, iar ranile sunt supuse talionului. Insa celui care renunta la el ca milostenie, aceasta ii va fi ispasire. Iar cei care nu judeca dupa ceea ce a pogorat Allah, aceia sunt cei nedrepti.

Acestea sunt dintre hotararile mentionate in Tora, dupa care profetii supusi, invatatii evlaviosi si carturarii judecau intre iudei. Allah le-a poruncit ca omul care ucide sa fie omorat pentru fapta lui, cu conditia ca uciderea sa fi fost intentionata si sa existe echivalenta intre faptuitor si victima. Ochiul se scoate pentru ochi, urechea se taie pentru ureche, dintele pentru dinte si la fel in privinta madularelor pentru care talionul poate fi aplicat fara depasirea masurii.

„Iar ranile sunt supuse talionului”: faptuitorului i se face asemenea celor facute victimei. Daca cineva il raneste intentionat pe altul, i se aplica o rana asemanatoare, in acelasi loc, cu aceeasi lungime, latime si adancime, drept pedeapsa. Sa se stie ca legiurile prescrise comunitatilor dinaintea noastra sunt si legiuri pentru noi, daca Legea noastra nu a adus altceva.

„Insa celui care renunta la el ca milostenie”, in omor sau in fapte mai mici care pricinuiesc pierderea unui madular ori o rana, iertandu-l pe faptuitor, „aceasta ii va fi ispasire”. Ea este ispasire pentru faptuitor, fiindca omul a renuntat la dreptul sau si se cuvine cu atat mai mult ca Allah sa renunte la dreptul Sau. Este si ispasire pentru cel care iarta: precum el a iertat vatamarea facuta lui sau rudei sale, Allah ii iarta greselile si incalcarile.

„Iar cei care nu judeca dupa ceea ce a pogorat Allah, aceia sunt cei nedrepti.” Ibn 'Abbas a spus: „Este o necredinta mai mica decat necredinta cea mare, o nedreptate mai mica decat nedreptatea cea mare si o nelegiuire mai mica decat nelegiuirea cea mare.”⁵¹ Nedreptatea este mai mare daca faptuitorul o socoteste ingaduita; iar daca o savarseste fara s-o socoteasca ingaduita, ea este un pacat mare.

⁵¹ A se vedea Tafsir al-Tabari, 10/345. Al-Albani prezinta sursele acestei relatari in al-Silsilah al-Sahihah, nr. 2552.

Versetele 46 si 47

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ
وَأَتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى
وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٦﴾ وَلِيَحْكُمَ أَهْلُ الْإِنْجِيلِ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فِيهِ وَمَن لَّمْ
يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤٧﴾

46. Si, pe urmele lor, l-am trimis pe 'Isa, fiul Maryamei, intarind Tora de dinaintea lui; si i-am dat Evanghelia, in care se afla calauzire si lumina, intarind Tora de dinaintea ei, drept calauzire si indemn pentru cei evlaviosi.

47. Si sa judece oamenii Evangheliei dupa ceea ce a pogorat Allah in ea. Iar cei care nu judeca dupa ceea ce a pogorat Allah, aceia sunt nelegiuitii.

Dupa profetii si trimisii care judecau prin Tora, Allah l-a trimis pe robul si Trimisul Sau 'Isa, fiul Maryamei, un duh creat de Allah si cuvantul Sau pe care l-a transmis Maryamei. El a venit intarind Tora de dinaintea sa. A fost martor adevarat pentru Musa si pentru ceea ce acesta a adus in Tora, i-a sprijinit chemarea si a judecat dupa legea lui, fiind de acord cu el in cele mai multe hotarari.

'Isa a inlesnit poate unele hotarari, asa cum Allah ne spune ca el le-a zis fiilor lui Isra'il: „Si ca sa intaresc Tora de dinaintea mea si sa va fac ingaduite unele dintre cele care va fusesera oprite.”

„Si i-am dat Evanghelia”, Cartea mare care a completat Tora, „in care se afla calauzire si lumina”, care ii indreapta pe oameni spre calea dreapta si deosebeste adevarul de fals, „intarind Tora de dinaintea ei”, marturisind pentru ea si potrivindu-se cu ea, „drept calauzire si indemn pentru cei evlaviosi”, caci ei sunt cei care trag folos din calauzire, primesc indemnul si se opresc de la ceea ce nu se cuvine.

„Si sa judece oamenii Evangheliei dupa ceea ce a pogorat Allah in ea”: ei sunt obligati sa se tina de Cartea lor si nu le este ingaduit sa se intoarca de la ea. „Iar cei care nu judeca dupa ceea ce a pogorat Allah, aceia sunt nelegiuitii.”

Versetele 48 la 50

صل

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ
فَأَحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ
جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمَنْهَاجًا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَكُمْ
فِي مَا آتَاكُمْ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٤٨﴾ وَأَنْ أَحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ
وَأَحْذَرُهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا أَنَّمَا يُرِيدُ
اللَّهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِنْ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿٤٩﴾
أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾

48. Iar tie ti-am pogorat Cartea cu adevarul, intarind Scriptura de dinaintea ei si stapanind asupra ei. Asadar, judeca intre ei dupa ceea ce a pogorat Allah si nu le urma dorintele, indepartandu-te de adevarul care ti-a venit. Fiecarei comunitati dintre voi i-am randuit o lege si o cale limpede. Daca Allah ar fi voit, v-ar fi facut o singura comunitate, insa El vointe sa va incerce prin ceea ce v-a dat. Asadar, intreceti-va in fapte bune. La Allah este intoarcerea voastra, a tuturor, iar El va va vesti despre cele in care va deosebeati.

49. Judeca intre ei dupa ceea ce a pogorat Allah, nu le urma dorintele si fereste-te sa nu te abata de la o parte din ceea ce Allah ti-a pogorat. Iar daca ei se intorc, sa stii ca Allah vointe sa-i loveasca pentru unele dintre pacatele lor. Cu adevarat, multi dintre oameni sunt nelegiuiti.

50. Oare judecata Ignorantei o cauta? Si cine este mai bun decat Allah in judecata, pentru un popor care are certitudine?

„Iar tie ti-am pogorat Cartea”, adica Nobilul Coran, cea mai buna si mai mare dintre Carti, „cu adevarul”: a fost pogorat pe drept si cuprinde adevarul in relatarile, poruncile si oprelistele sale. El „intareste Scriptura de dinaintea ei”, pentru ca marturiseste pentru aceasta si se potriveste cu ea: relatarile lor se potrivesc, iar legiuirile lor de temelie sunt aceleasi. Cartile anterioare au dat veste despre Coran, astfel ca existenta lui le confirma.

El „stapaneste asupra ei”: cuprinde ceea ce au cuprins Scripturile de dinainte si adauga porunci dumnezeiesti, moravuri si purtari alese. Coranul reuneste

toate adevarurile aduse de Scripturile anterioare, le porunceste, indeamna la ele si arata numeroase cai care duc la ele. El cuprinde vestile celor dintai si ale celor de pe urma, judecata, intelepciunea si hotararile. El judeca toate Scripturile anterioare: ceea ce confirma drept adevar se primeste, iar ceea ce arata drept fals se respinge, fiind rodul rastalmacirii si schimbarii; caci, daca ar fi cu adevarat de la Allah, nu ar contrazice Coranul.

„Asadar, judeca intre ei dupa ceea ce a pogorat Allah”, adica dupa hotararile Legii pe care Allah ti le-a pogorat. „Si nu le urma dorintele, indepartandu-te de adevarul care ti-a venit”: nu urma poftele lor stricate, potrivnice adevarului, in locul adevarului venit la tine, schimbând ceea ce este mai bun cu ceea ce este mai prejos.

„Fiecareia dintre voi”, o, comunitatilor, „i-am randuit o lege si o cale limpede”. Aceasta priveste legiurile care se deosebesc de la o comunitate la alta, potrivit schimbarii vremurilor si starilor, dar care, la vremea lor, se intemeiau toate pe dreptate. In ce priveste principiile de temelie care slujesc binele oamenilor si sunt potrivite cu intelepciunea in orice vreme, acestea nu se schimba, ci se gasesc in toate legiurile.

„Daca Allah ar fi voit, v-ar fi facut o singura comunitate”, urmand o singura lege, fara deosebire intre legile de mai tarziu si cele de mai inainte. „Insa El voieste sa va incerce prin ceea ce v-a dat”: El va pune la incercare pentru a arata ce faceti si incearca fiecare comunitate potrivit intelepciunii Sale, dandu-i ceea ce i se potriveste. De asemenea, pune comunitatile in intrecere, astfel ca fiecare nazuieste sa o intrea pe cealalta.

De aceea, El spune: „Asadar, intreceti-va in fapte bune”, grabiti-va sa le impliniti si sa le desavarsiti. Faptele bune cuprind toate cele obligatorii si recomandate, fie ca tin de dreptul lui Allah, fie de dreptul robilor Sai. Omul nu este socotit inaintea altora decat daca face doua lucruri: se grabeste spre fapta buna, folosind prilejul cand vremea ei soseste, si se straduieste s-o implineasca asa cum i s-a poruncit. Versetul arata ca omul trebuie sa se grabeasca la rugaciune si la celelalte fapte cand incepe timpul randuit lor si sa nu se limiteze la ceea ce le face valide, ci sa implineasca, pe cat poate, si faptele recomandate care le completeaza si le desavarsesc, ca sa ajunga intre cei dintai.

„La Allah este intoarcerea voastra, a tuturor”, atat a comunitatilor dintai, cat si a celor de pe urma. Allah le va aduna intr-o Zi asupra careia nu exista indoiala, „iar El va va vesti despre cele in care va deosebeati”, dintre legiuri si fapte. Atunci ii va rasplati pe cei care au urmat adevarul si au facut binele si ii va pedepsi pe cei care au urmat falsul si au facut raul.

„Judeca intre ei dupa ceea ce a pogorat Allah.” S-a spus ca acest verset abroga alegerea dintre a judeca si a te intoarce de la ei, pomenita in versetul 42.

Insa parerea corecta este ca nu o abroga. Profetul avea de ales intre a judeca si a nu judeca intre ei, fiindca ei nu urmau o hotarare dreapta si intemeiata pe adevar. Versetul arata ca, daca judeca, trebuie sa judece dupa Cartea si Sunnah pe care Allah le-a pogorat. Aceasta este dreptatea pomenita mai inainte: „Iar daca judeci, judeca intre ei cu dreptate.” Dreptatea si temelia ei sunt hotararile lui Allah, care cuprind cea mai desavarsita echitate; tot ceea ce li se impotriveste este nedreptate.

Oprelistea de a le urma dorintele este repetata ca avertismentul sa fie intarit. Prima oara ea apare in contextul hotararii si al verdictului religios, care este mai larg, iar aici apare in contextul judecatii. In ambele situatii trebuie parasita urmasia dorintelor lor potrivit adevarului. „Si fereste-te sa nu te abata de la o parte din ceea ce Allah ti-a pogorat”: fereste-te sa nu te amageasca, sa te nedumereasca si sa te intoarca de la ceva din cele pogorate de Allah, astfel incat urmasia dorintelor lor sa te faca sa parasesi adevarul pe care esti dator sa-l urmezi.

„Iar daca ei se intorc” de la urmasia ta si a adevarului, „sa stii” ca aceasta este o pedeapsa pentru ei si ca „Allah vointe sa-i loveasca pentru unele dintre pacatele lor”. Pacatele au pedepse in aceasta lume si in Viata de Apoi, iar una dintre cele mai grele este ca parasirea urmarii Trimisului sa-i para omului frumoasa. Aceasta i se intampla din pricina pacatului sau. „Cu adevarat, multi dintre oameni sunt nelegiuiti”: firea lor este sa iasa din ascultarea lui Allah si a Trimisului Sau.

„Oare judecata Ignorantei o cauta?” Prin intoarcerea si impotrivirea lor, ei cauta judecata Ignorantei, adica orice hotarare care se impotriveste celor pogorate de Allah asupra Trimisului Sau. Nu exista decat judecata lui Allah si a Trimisului Sau sau judecata Ignorantei. Cel care se intoarce de la prima cade in cea din urma, intemeiata pe nestiinta, nedreptate si incalcare; de aceea Allah a numit-o Ignoranta. Judecata lui Allah se intemeiaza pe stiinta, dreptate, echitate, lumina si calauzire.

„Si cine este mai bun decat Allah in judecata, pentru un popor care are certitudine?” Cel care are certitudine deosebeste cele doua feluri de judecata, cunoaste frumusetea si stralucirea judecatii lui Allah si stie, prin ratiune si prin Lege, ca este obligatoriu s-o urmeze. Certitudinea este stiinta desavarsita care il indeamna pe om sa lucreze potrivit ei.

Versetele 51 la 53

* يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ
بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ ﴿٥١﴾ فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسْرِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَى
أَنْ تُصِيبَنَا دَآئِرَةٌ فَعَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِنْدِهِ فَيُصْبِحُوا عَلَى
مَا أَسْرَوْا فِي أَنْفُسِهِمْ نَادِمِينَ ﴿٥٢﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ
أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَأُصْبِحُوا
خَاسِرِينَ ﴿٥٣﴾

51. O, voi cei care credeti, nu-i luati pe iudei si pe crestini drept aliati; ei sunt aliati unii altora. Iar acela dintre voi care ii ia drept aliati este dintre ei. Cu adevarat, Allah nu calauzeste oamenii nedrepti.

52. Ii vezi pe cei in ale caror inimi este boala grabindu-se spre ei si spunand: „Ne temem sa nu ne loveasca o schimbare a sortii.” Poate ca Allah va aduce biruinta sau o alta hotarare de la El, iar ei vor ajunge sa regrete ceea ce ascundeau in sufletele lor.

53. Iar cei care cred vor spune: „Acestia sunt cei care jurau pe Allah cu cele mai tari juraminte ca sunt impreuna cu voi?” Faptele lor au pierit si au ajuns dintre cei pierzatori.

Dupa ce a descris starea iudeilor si a crestinilor si insusirile lor urate, Allah le porunceste robilor Sai credinciosi sa nu-i ia drept aliati. Ei sunt aliati unii altora, se sprijina si sunt uniti impotriva celorlalti. Nu-i luati drept aliati, caci ei sunt in realitate dusmani si nu le pasa de raul care va loveste; ba chiar nu cruta nicio stradanie ca sa va rataceasca.

Nimeni nu-i ia drept aliati decat cel care este asemenea lor. De aceea, Allah spune: „Iar acela dintre voi care ii ia drept aliati este dintre ei”, fiindca alianta deplina cu ei cere intrarea in religia lor, iar o alianta mai mica poate conduce la una mai mare. Omul se apropie treptat de ei pana devine dintre ei.

„Cu adevarat, Allah nu calauzeste oamenii nedrepti”, adica pe cei pentru care nedreptatea a devenit o insusire si o fire. Chiar daca li s-ar aduce toate semnele, nu le-ar urma.

Dupa ce le-a poruncit credinciosilor sa nu-i ia drept aliati, Allah a aratat ca intre cei care pretind credinta se afla un grup care ii ia pe dusmani drept aliati. „Ii vezi pe cei in ale caror inimi este boala”, precum indoiala, ipocrizia si slabiciunea credintei, „grabindu-se spre ei”. Ei spun: ii luam acum drept aliati fiindca s-ar putea sa avem nevoie de ei. „Ne temem sa nu ne loveasca o schimbare a sortii”: daca lucrurile se intorc in favoarea iudeilor si a crestinilor, iar noi avem deja legaturi bune cu ei, ne vor rasplati. Acesta este gandul lor rau despre Islam.

Allah le raspunde: „Poate ca Allah va aduce biruinta”, dand Islamului izbanda asupra iudeilor si crestinilor, astfel incat musulmanii ii vor infrange, „sau o alta hotarare de la El”, prin care ipocritii vor deznadajdui ca necredinciosii, iudei sau altii, ar putea birui. „Iar ei vor ajunge sa regrete ceea ce ascundeau in sufletele lor”: vor regreta ceea ce au facut si raul pe care si l-au pricinuit fara sa dobandeasca vreun folos. Biruinta daruita de Allah Islamului si musulmanilor s-a implinit, necredinta si necredinciosii au fost umiliti, iar ei au fost umpluti de regret si tristete intr-o masura cunoscuta numai de Allah.

„Iar cei care cred vor spune”, mirandu-se de starea celor cu boala in inimi: „Acestia sunt cei care jurau pe Allah cu cele mai tari juraminte ca sunt impreuna cu voi?” Ei jurau cu tarie si se straduiau sa va incredinteze ca sunt credinciosi alaturi de voi, cu tot ceea ce aceasta implica din sprijin, iubire si prietenie. Insa ceea ce ascundeau s-a aratat, iar uneltirea si planurile lor impotriva Islamului si a oamenilor lui s-au risipit. „Faptele lor au pierit” in aceasta lume „si au ajuns dintre cei pierzatori”: nu si-au atins scopul si nu vor scapa de nenorocire si pedeapsa.

Versetul 54

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ ۖ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ ۖ أَذِلَّةٌ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ ۚ ذَٰلِكُمْ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ وَسِعَ عَلِيمٌ ﴿٥٤﴾

54. O, voi cei care credeti, acela dintre voi care se leapada de religia sa sa stie ca Allah va aduce un popor pe care El il iubeste si care Il iubeste pe El, smerit fata de credinciosi si puternic fata de necredinciosi. Oamenii sai se straduiesc pe calea lui Allah si nu se tem de mustrarea niciunui mustrator. Acesta este harul lui Allah, pe care il daruieste cui voieste. Iar Allah este Cuprinzator, Atotstiutor.

Allah vesteste ca nu are nevoie de creaturile Sale. Cel care se leapada de religia Sa nu-I va aduce niciun rau, ci isi va face rau numai lui. Allah are robi sinceri si oameni devotati adevarului, pe care Cel Indurador, Cel Milostiv a garantat ca ii va calauzi si a fagaduit ca ii va aduce. Ei vor fi dintre oamenii cei mai desavarsiti in insusiri, cei mai puternici cu inima si cei mai frumosi in purtare.

Cea mai mare insusire a lor este ca Allah ii iubeste, iar ei Il iubesc pe El. Iubirea lui Allah fata de rob este cea mai mare binecuvantare pe care i-o daruieste si cea mai aleasa virtute cu care il cinsteste. Cand Allah il iubeste pe rob, ii inlesneste lucrurile, ii da puterea sa faca binele si sa paraseasca raul si pune iubirea lui in inimile robilor Sai.

Iubirea robului fata de Domnul sau cere neaparat sa-l urmeze pe Trimis atat in exterior, cat si inlauntru, in vorbe, fapte si toate starile. Allah spune: „Spune: Daca Il iubiti pe Allah, urmati-ma, iar Allah va va iubi.”

Printre pricinile iubirii lui Allah fata de rob se afla implinirea multor fapte de apropiere, atat obligatorii, cat si voluntare. Profetul a spus in hadithul autentic ca Allah spune: „Robul Meu nu se apropie de Mine cu nimic mai iubit de Mine decat cele pe care i le-am facut obligatorii. Si robul Meu continua sa se apropie de Mine prin faptele voluntare pana cand il iubesc. Iar cand il iubesc, Eu sunt auzul cu care aude, vederea cu care vede, mana cu care loveste si piciorul cu care merge. Daca Imi cere, ii voi darui cu siguranta, iar daca Imi cere ocrotire, il voi ocroti cu siguranta.”⁵²

Iubirea fata de Allah presupune cunoasterea Lui si pomenirea Lui din belsug. Iubirea lipsita de cunoasterea lui Allah este mult stirbita, ba chiar nu exista, chiar daca omul pretinde ca iubeste. Cel care Il iubeste pe Allah Il pomeneste mult. Cand Allah il iubeste pe rob, primeste de la el putine fapte bune si ii iarta multe greseli.

O alta insusire este ca ei sunt „smeriti fata de credinciosi si puternici fata de necredinciosi”. Fata de credinciosi sunt smeriti din iubire, sinceritate, blandete, bunatate, compasiune si mila si se poarta cu ingaduinta fata de ei si le dau cu usurinta ceea ce li se cere. Fata de cei care nu cred in Allah, resping cu incapatanare semnele Sale si nu cred in trimisii Sai, sunt puternici si hotarati sa li se impotriveasca si sa foloseasca toate mijloacele pentru a-i birui. Allah spune: „Pregatiti impotriva lor tot ceea ce puteti din putere si cai pregatiti de lupta, ca sa-i inspaimantati pe dusmanii lui Allah si pe dusmanii vostri” si: „puternici fata de necredinciosi, milostivi intre ei”.

⁵² Hadithul este relatat de al-Bukhari (6502), de la Abu Hurayrah.

Fermitatea si asprimea fata de dusmanii lui Allah sunt fapte care apropie de El si prin care mania robului fata de ei este in acord cu mania Domnului sau. Aceasta nu impiedica sa fie chemati la religie prin cea mai buna cale, reunind fermitatea cu blandetea chemarii. Ambele sunt spre folosul si binele lor.

Ei se „straduiesc pe calea lui Allah”, cu averea si cu vietile lor, prin cuvânt si prin fapta, „si nu se tem de muștrarea niciunui muștrator”. Ei pun multumirea Domnului lor si teama de supararea Sa mai presus de teama de muștrarea oamenilor. Aceasta arata taria năzuintelor si a hotărării lor. Slăbiciunea inimii si lipsa hotărării sporesc atunci când omul ia seama la muștrari; hotărarea îi slăbește si puterea îi pierde. Aceasta este o forma de robie fata de altcineva decât Allah, pe măsura în care omul da atenție oamenilor si pune multumirea lor si evitarea muștrării lor înaintea poruncii lui Allah. Inima nu se eliberează de robia fata de altcineva decât Allah până când omul ajunge sa nu se mai teama de muștrarea niciunui muștrator atunci când împlineste porunca lui Allah.

Dupa ce i-a laudat pentru însușirile nobile cu care i-a binecuvântat si care indica fapte drepte nepomenite aici, Allah vesteste ca acestea sunt din harul si bunătatea Sa, pentru ca ei sa nu cada în admirație de sine, ci sa-I multumeasca Celui care i-a binecuvântat. Atunci El le sporește harul, iar alții înțeleg ca nimic nu împiedica harul lui Allah.

„Acesta este harul lui Allah, pe care îl daruiește cui voinște. Iar Allah este Cuprinzător, Atotștiutor”: Harul si bunătatea Sa sunt nemărginite si daruiește binecuvântări uriase. Mila Sa cuprinde toate lucrurile, iar aliaților Sai apropiați le daruiește ceea ce nu le daruiește altora. El știe cel mai bine cine merita harul si i-l daruiește. „Allah știe cel mai bine unde sa așeze mesajul Sau”, atât în privința trimisilor, cât si a celor care duc mesajul de la ei.

Versetele 55 si 56

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴿٥٥﴾ وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٥٦﴾

55. Aliații voștri sunt numai Allah, Trimisul Sau si cei care cred, cei care împlinesc rugăciunea si dau zakah, plecându-se cu smerenie.

56. Iar cel care îi ia drept aliați pe Allah, pe Trimisul Sau si pe cei care cred sa știe ca tabara lui Allah este cea biruitoare.

Dupa ce a oprit alianta cu necredinciosii, iudei, crestini si altii, si a aratat ca soarta celui care ii ia drept aliat este pierderea vadita, Allah vestește cine trebuie luat drept aliat si ce foloase se dobandesc prin aceasta.

„Aliatii vostri sunt numai Allah, Trimisul Sau”: alianta cu Allah inseamna credinta in El si teama de El. Oricine crede si se teme de Allah este un aliat al Sau, iar cel care este aliatul lui Allah este si aliatul Trimisului Sau. Urmarea este alianta cu toti cei care ii iau drept aliat pe Allah si pe Trimis, adica pe credinciosii care statornicesc credinta in exterior si inlauntru, se daruiesc sincer lui Allah prin implinirea rugaciunii cu toate conditiile, obligatiile si faptele ei recomandate, le fac bine oamenilor si dau zakah din averile lor celor indreptatiti.

„Plecandu-se cu smerenie”: ei sunt smeriti fata de Allah. Cuvantul „numai” arata ca este obligatoriu ca alianta sa fie restransa la cei pomeniti si ca orice alianta cu ceilalti trebuie respinsa.

Apoi Allah pomeneste folosul acestei aliante: „Iar cel care ii ia drept aliat pe Allah, pe Trimisul Sau si pe cei care cred sa stie ca tabara lui Allah este cea biruitoare.” El apartine taberei care Ii este atribuita lui Allah prin robie si alianta. Aceasta tabara va birui si va avea sfarsitul bun in aceasta lume si in Viata de Apoi. Allah spune: „Si ostirea Noastra va fi, cu adevarat, biruitoare.”

Aceasta este o veste buna pentru cel care implineste porunca lui Allah, intra in tabara Sa si Ii sprijina religia: el va birui, chiar daca uneori este invins pentru o intelepciune voita de Allah. In cele din urma, biruinta si izbanda ii apartin. Si cine este mai adevarat in fagaduinta decat Allah?

Versetele 57 si 58

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُوءًا وَلَعِبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَالْكَفَّارَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾
وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوهَا هُزُوءًا وَلَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا
يَعْقِلُونَ ﴿٥٨﴾

57. O, voi cei care credeti, nu-i luati drept aliat pe cei care iau religia voastra in batjocura si joaca, dintre cei carora li s-a dat Scriptura inaintea voastra si dintre necredinciosi. Si temeti-va de Allah, daca sunteti credinciosi.

58. Iar cand chemati la rugaciune, ei o iau in batjocura si joaca. Aceasta pentru ca ei sunt un popor care nu pricepe.

Allah le interzice robilor Sai credinciosi sa-i ia drept aliati pe oamenii Scripturii, iudeii si crestinii, si pe ceilalti necredinciosi: sa-i iubeasca, sa-i socoteasca prieteni apropiati, sa le dezvaluie tainele credinciosilor si sa-i ajute in unele treburi care vatama Islamul si musulmanii. Credinta credinciosilor cere parasirea aliantei cu ei si ii indeamna la dusmanie fata de ei. Tot astfel, atasamentul lor fata de teama de Allah, care consta in implinirea poruncilor Sale si ferirea de oprelistele Sale, ii indeamna sa se impotriveasca aliantei cu necredinciosii.

Acestia batjocoresc si dispretuiesc religia musulmanilor si o iau drept joaca, socotind-o lipsita de intelegciune si nechibzuata. Aceasta se intampla indeosebi cu rugaciunea, cea mai vadita dintre randuielile musulmanilor si cea mai aleasa dintre actele lor de adorare. Cand sunt chemati la ea, o iau in ras si in batjocura din pricina lipsei lor de minte si a ignorantei lor mari. Daca ar avea minte, s-ar supune ei, ar cunoaste ca rugaciunea este cea mai mare dintre virtutile sufletului si ar sti ca cel care o implineste este vrednic de lauda mai mult decat oricine altcineva.

O, credinciosilor, daca ati cunoscut starea necredinciosilor si dusmania lor puternica fata de voi si fata de religia voastra, atunci cel dintre voi care nu le este dusman arata prin aceasta ca Islamul are putina valoare in ochii sai, ca nu-i pasa cine il ponegreste sau il dispretuieste prin necredinta si ratacire si ca nu are in el niciun dram de demnitate omeneasca. Cum sa pretinzi pentru tine o religie dreapta si adevarata, in vreme ce te multumesti cu alianta, joaca si batjocura celor nestiutori si nepriceputi? Aceasta indeamna la dusmanie fata de ei intr-un chip limpede pentru oricine are cea mai mica intelegere.

Versetele 59 la 63

قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ هَلْ تَتَّقُونَ مَنَآٓءَ ٱلْإِنِّ أَن ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا
 أُنزِلَ مِن قَبْلُ وَإِنَّا أَكْثَرُ كُفْرًا فَٱسْقُون ﴿٥٩﴾ قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِّنْ ذَٰلِكَ
 مُثَوِّبَةً عِنْدَ ٱللَّهِ مَن لَّعَنَهُ ٱللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمُ ٱلْقِرَدَةَ وَٱلْخَنَازِيرَ
 وَعَبَدَ ٱلطَّاغُوتِ أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ عَن سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ ﴿٦٠﴾ وَإِذَا
 جَآءُوكُم قَالُوا ءَامِنَّا وَقَدْ دَخَلُوا بِٱلْكَفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ ؕ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
 كَانُوا يَكْتُمُونَ ﴿٦١﴾ وَتَرَى كَثِيرًا مِّنْهُمْ يُسْرِعُونَ فِي ٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدُونِ
 وَأَكْلِهِمُ ٱلسُّحْتَ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٢﴾ لَوْلَا يَنْهَاهُمُ ٱلرَّبَّنَا

ج
وَالْأَحْبَارُ عَنْ قَوْلِهِمُ الْإِثْمَ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ لَبِئْسَ مَا كَانُوا
يَصْنَعُونَ ﴿٦٣﴾

59. Spune: „O, oameni ai Scripturii, oare ne invinuiti pentru altceva decat pentru faptul ca noi credem in Allah, in ceea ce ne-a fost pogorat si in ceea ce a fost pogorat mai inainte, si pentru ca cei mai multi dintre voi sunt nelegiuiti?”

60. Spune: „Sa va vestesc despre cei care vor avea la Allah o rasplata mai rea decat aceasta? Sunt cei pe care Allah i-a blestemat, asupra carora S-a maniat si dintre care pe unii i-a prefacut in maimute si porci, precum si cei care s-au inchinat lui taghut. Acestia se afla in cel mai rau loc si sunt cei mai rataciti de la calea dreapta.”

61. Iar cand vin la voi, spun: „Noi credem”, desi au intrat cu necredinta si au iesit tot cu ea. Iar Allah stie mai bine ceea ce ascundeau.

62. Ii vezi pe multi dintre ei grabindu-se spre pacat, incalcare si mancarea celor oprite. Ce rau este ceea ce fac!

63. Oare de ce invatatii evlaviosi si carturarii nu-i opresc de la vorbele lor pacatoase si de la mancarea celor oprite? Ce rau este ceea ce savarsesc!

„Spune”, o, Trimisule, „O, oameni ai Scripturii”, aratandu-le ca Islamul este religia adevarata si ca invinuirea lor priveste un lucru care trebuie laudat: „oare ne invinuiti pentru altceva decat pentru faptul ca noi credem in Allah, in ceea ce ne-a fost pogorat si in ceea ce a fost pogorat mai inainte, si pentru ca cei mai multi dintre voi sunt nelegiuiti?” Aveti impotriva noastra altceva decat credinta in Allah, in Cartile Sale de la inceput si de la sfarsit si in profetii Sai de la inceput si de la sfarsit si certitudinea ca acela care nu crede in acest fel este necredincios si nelegiuit? Ne invinuiti pentru altceva decat pentru credinta care este cea mai mare indatorire a tuturor celor raspunzatori?

Cei mai multi dintre ei sunt nelegiuiti: ies din ascultarea lui Allah si Il nesocotesc pe fata. Mai potrivit ar fi, asadar, ca voi, nelegiuitilor, sa taceti. Daca ne-ati invinui fiind voi insiva feriti de nelegiuire - ceea ce este departe de adevar -, raul ar fi mai mic decat atunci cand ne ponegriti fiind voi insiva nelegiuiti. Fiindca ponegrirea credinciosilor arata ca ei cred ca acestia urmeaza o cale rea, Allah spune: „Spune” catre ei, vestindu-le uratenia celor pe care ii urmeaza: „Sa va vestesc despre cei care vor avea la Allah o rasplata mai rea decat aceasta?”, adica mai rea decat lucrul pentru care ne invinuiti; aceasta este spusa ca argument impotriva lor.

„Sunt cei pe care Allah i-a blestemat”, i-a indepartat de mila Sa, „asupra carora S-a maniat”, pedepsindu-i in aceasta lume si in Viata de Apoi, „si dintre care pe unii i-a prefacut in maimute si porci, precum si cei care s-au inchinat lui taghut”. Taghut inseamna aici Satana, iar tot ceea ce este adorat in afara de Allah este taghut.

Cei cu aceste insusiri vrednice de osanda „se afla in cel mai rau loc” fata de credinciosii de care mila lui Allah este aproape si de care El este multumit, rasplatindu-i in aceasta lume si in Viata de Apoi pentru sinceritatea lor fata de El. Aceasta este o comparatie care nu presupune ca ambele tabere ar fi rele. Ei „sunt cei mai rataciti de la calea dreapta”, adica foarte departe de calea cea dreapta.

„Iar cand vin la voi, spun: «Noi credem»”, din ipocrizie si viclenie, „desi au intrat cu necredinta si au iesit tot cu ea”. Ei vin si pleaca avand necredinta in inimi, cu toate ca pretind credinta. Poate exista cineva cu o stare mai rea si mai urata decat a lor? „Iar Allah stie mai bine ceea ce ascundeau” si ii va rasplati dupa faptele lor, bune sau rele.

Apoi Allah Preainaltul continua sa le enumere defectele, ca raspuns la ponegrirea robilor Sai credinciosi, spunand: „Ii vezi pe multi dintre ei”, adica dintre iudei, „grabindu-se spre pacat, incalcare si mancarea celor oprite”. Ei se grabesc si se intrec in pacatele care privesc dreptul Creatorului si in incalcarea drepturilor creaturilor. „Si mancarea celor oprite”, adica a averii haram. Allah nu S-a limitat sa vesteasca faptul ca ei savarsesc acestea, ci a spus ca se grabesc spre ele. Aceasta arata ticalosia si rautatea lor si faptul ca sufletele lor sunt inclinate spre iubirea pacatelor si a nedreptatii, in vreme ce ei isi pretind ranguri inalte. „Ce rau este ceea ce fac!” Aceasta este culmea musturarii si a osandirii lor.

„Oare de ce invatatii evlaviosi si carturarii nu-i opresc de la vorbele lor pacatoase si de la mancarea celor oprite?” De ce nu-i opresc savantii lor, care urmaresc binele oamenilor si pe care Allah i-a inzestrat cu stiinta si intelegiune, de la pacatele pe care le savarsesc, ca sa le inlature nestiinta si sa se statorniceasca dovada lui Allah impotriva lor? Savantii sunt datori sa le porunceasca oamenilor binele si sa le interzica raul, sa le arate calea legiuita, sa-i indemne la bine si sa-i avertizeze asupra raului. „Ce rau este ceea ce savarsesc!”

Versetele 64 la 66

وَقَالَتِ الْيَهُودُ يُدُّ اللَّهُ مَغْلُولَةً ۖ غَلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا ۚ بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ
يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُم مَّا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا
وَكُفْرًا ۚ وَالْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعِدَّةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ ۚ كُلَّمَا أَوقَدُوا نَارًا
لِّلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ ۚ وَسَعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا ۚ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ
الْمُفْسِدِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ ءَامَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ
وَلَا دَخَلْنَاهُمْ جَنَّتِ النَّعِيمِ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا
أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكْلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ ۚ مِنْهُمْ أُمَّةٌ
مَّقْتَصِدَةٌ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ سَاءٌ مَا يَعْمَلُونَ ﴿٦٦﴾

64. Iudeii spun: „Mana lui Allah este inchisa.” Mainile lor sa fie inchise si blestemati sa fie pentru ceea ce spun! Dimpotriva, ambele Sale Maini sunt intinse; El daruieste cum voieste. Iar ceea ce ti-a fost pogorat de la Domnul tau va spori multora dintre ei razvratirea si necredinta. Si am aruncat intre ei dusmanie si ura pana in Ziua Invierii. Ori de cate ori aprind focul razboiului, Allah il stinge. Ei se straduiesc sa raspandeasca stricaciunea pe pamant, iar Allah nu-i iubeste pe cei care raspandesc stricaciunea.

65. Daca oamenii Scripturii ar fi crezut si s-ar fi temut de Allah, le-am fi sters pacatele si i-am fi primit in Gradinile Desfatarii.

66. Daca ar fi statornicit Tora si Evanghelia si ceea ce le-a fost pogorat de la Domnul lor, ar fi mancat de deasupra lor si de sub picioarele lor. Printre ei este o comunitate cumpatata, insa multi dintre ei fac rau.

Allah vesteste despre vorbele urate ale iudeilor si despre credinta lor stricata: „Iudeii spun: «Mana lui Allah este inchisa»”, adica retinuta de la binefacere si bunatate. „Mainile lor sa fie inchise si blestemati sa fie pentru ceea ce spun!” Aceasta este o rugaciune impotriva lor potrivita cu spusile lor, deoarece vorbele lor presupun descrierea lui Allah, Cel Generos, prin zgarcenie si prin lipsa bunatatii. De aceea, El i-a rasplatit facand ca aceasta descriere sa li se potriveasca lor.

Ei sunt cei mai zgarciti dintre oameni, cei mai putin darnici si binefacatori si cei care au cele mai rele ganduri despre Allah. El i-a indepartat de mila Sa, care

cuprinde toate lucrurile si umple tinuturile lumii de sus si ale lumii de jos. De aceea, El a spus: „Dimpotriva, ambele Sale Maini sunt intinse; El daruieste cum vointe.” Nimic nu-L ingradește si nimic nu-L impiedica sa faca ceea ce vointe. Generozitatea Sa este intinsa, iar bunatatea Sa cuprinde binefacerile religioase si lumesti. El le poruncește robilor Sai sa se indrepte spre revarsările bunatatii Sale in toate timpurile si sa nu-si inchida prin pacate portile bunatatii Lui.

Ambele Sale Maini daruiesc noaptea si ziua, iar bunatatea Sa se revarsa neconținut in toate clipele. El usureaza necazul, inlatura greutatea, il imbogătește pe sarac, il elibereaza pe prins, il mangaie pe cel infrant, ii da celui lipsit, raspunde celui aflat la stramtorare si celui care cere, daruieste celui care nu cere si il insanătoșește pe cel care li cere sanatate. El nu-l lipsește pe pacatos de binele Sau; dimpotriva, binele Lui ajunge atat la drepti, cat si la nelegiuiti.

El le daruieste aliatilor Sai apropiati izbanda in faptele bune, apoi ii lauda pentru ele si li le atribuie, desi ele se datoreaza generozitatii Sale. El le da pentru acestea o rasplata grabnica si una amanata, pe care descrierea n-o poate cuprinde si care nu i-a trecut vreodata prin inima robului. El are grija de toate treburile lor, le aduce binefacerea si indeparteaza de la ei multe rele pe care nici nu le simt.

Slava Celui de la care vin toate binecuvantarile robilor si catre care ei striga pentru indepartarea relelor! Binecuvantat este Cel pe care nimeni nu-L poate lauda asa cum se cuvine, ci El este asa cum S-a laudat pe Sine. Preainalt este Cel de a carui bunatate robii nu sunt lipsiti nici macar cat o clipire; ei nu pot exista si nu pot dainui decat prin bunatatea Sa.

Sa piara cel care, din nestiinta, crede ca se poate lipsi de Domnul sau si li atribuie ceea ce nu se cuvine Maretiei Sale. Daca Allah i-ar pedepsi pe iudeii care au rostit aceste vorbe si pe cei asemenea lor pentru o parte din ceea ce spun, ar pieri si ar fi nefericiti in aceasta lume. Ei spun insa aceste lucruri, iar Allah este Bland cu ei, ii iarta, le da ragaz si nu-i uita.

„Iar ceea ce ti-a fost pogorat de la Domnul tau va spori multora dintre ei razvrătirea si necredinta.” Aceasta este una dintre cele mai mari pedepse asupra robului: pomenirea pogorata de Allah asupra Trimisului Sau, in care se afla viata inimii si a sufletului, fericirea acestei lumi si a celei de Apoi si izbanda in ambele salasuri, este cea mai mare binecuvantare daruita robilor. Ei ar fi trebuit sa se grabeasca s-o primeasca, sa i se supuna si sa-I multumeasca lui Allah pentru ea. Cu toate acestea, ea le sporește razvrătirea peste razvrătire si necredinta peste necredinta, din pricina intoarcerii de la ea, a respingerii ei si a impotrivirii lor si a argumentelor false cu care o combat.

„Si am aruncat intre ei dusmanie si ura pana in Ziua Invierii”: ei nu se inteleg, nu se sprijina si nu se unesc asupra vreunui lucru care sa le foloseasca. Inimile lor raman vrajmase, iar faptele lor potrivnice pana in Ziua Invierii. „Ori de cate ori aprind focul razboiului”, impotriva Islamului si a oamenilor sai, facand pregatiri, reluand razboiul si adunandu-si ostile, „Allah il stinge”, zadarnicindu-le planurile, imprastiindu-le ostile si dand musulmanilor biruinta asupra lor.

„Ei se straduiesc sa raspandeasca stricaciunea pe pamant”: se silesc sa savarseasca pacate, sa cheme la credinta lor falsa si sa-i impiedice pe oameni sa intre in Islam. „Iar Allah nu-i iubeste pe cei care raspandesc stricaciunea”; dimpotriva, ii uraste si ii va rasplati pentru aceasta.

„Daca oamenii Scripturii ar fi crezut si s-ar fi temut de Allah, le-am fi sters pacatele si i-am fi primit in Gradinile Desfatarii.” Aceasta tine de generozitatea si bunatatea Sa. Dupa ce a pomenit pacatele, defectele si afirmatiile false ale oamenilor Scripturii, El i-a chemat la cainta si i-a vestit ca, daca ar crede in Allah, in ingerii Sai, in toate Cartile si in toti Trimisii Sai si s-ar feri de pacate, El le-ar sterge pacatele, oricare ar fi ele, si i-ar primi in Gradinile Desfatarii, in care se afla tot ceea ce sufletele poftesc si ochii se desfata sa priveasca.

„Daca ar fi statornicit Tora si Evanghelia si ceea ce le-a fost pogorat de la Domnul lor”, implinind poruncile si parasind oprelistele asa cum i-a indemnat Allah, iar din aceasta face parte credinta in Muhammad si in Coran; daca ar fi statornicit aceasta mare binecuvantare pogorata de Domnul lor spre folosul lor, „ar fi mancat de deasupra lor si de sub picioarele lor”. Allah le-ar fi dat hrana din belsug, ar fi pogorat ploaie asupra lor si ar fi scos pentru ei roadele pamantului, asa cum a spus: „Daca locuitorii cetatilor ar fi crezut si s-ar fi temut, le-am fi deschis binecuvantari din cer si de pe pamant.”

„Printre ei”, adica printre oamenii Scripturii, „este o comunitate cumpatata”, care lucreaza dupa Tora si Evanghelie, insa fara ravna si putere deplina, „iar multi dintre ei fac rau”. Cei care fac raul sunt multi, iar cei care merg inainte in bine sunt putini.

Versetul 67

* يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ^ص وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ
 رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
 الْكَافِرِينَ ﴿٦٧﴾

67. O, Trimisule, vesteste ceea ce ti-a fost pogorat de la Domnul tau. Iar daca nu o faci, nu ai vestit mesajul Sau. Allah te va ocroti de oameni. Cu adevarat, Allah nu calauzeste poporul necredincios.

Aceasta este o porunca a lui Allah catre Trimisul Sau Muhammad, cea mai mareata si mai insemnata dintre porunci: sa vesteasca ceea ce Allah i-a pogorat. Aici intra tot ceea ce comunitatea a primit de la el dintre credinte, fapte, vorbe, hotarari ale Legii si cerinte dumnezeiesti.

El a vestit mesajul in chip desavarsit: a chemat, a avertizat, a dat vesti bune, a inlesnit si i-a invatat pe cei nestiutori si neinvatati pana cand au devenit savanti. L-a vestit prin vorba, fapta, scrisori si trimisi. Nu a lasat niciun bine fara sa-si indrume comunitatea catre el si niciun rau fara sa o avertizeze asupra lui. Cei mai buni ai comunitatii, Companioni, conducatori ai religiei de dupa ei si toti musulmanii au marturisit ca el a vestit mesajul.

„Iar daca nu o faci”, daca nu vestesti ceea ce ti-a fost pogorat de la Domnul tau, „nu ai vestit mesajul Sau”, adica nu ai implinit porunca Lui. „Allah te va ocroti de oameni”: aceasta este ocrotirea de oameni pe care Allah i-a garantat-o Trimisului Sau. De aceea, el trebuie sa fie staruitor in a-i invata pe oameni si in a vesti mesajul si sa nu fie impiedicat de teama vreunei creaturi. Fapturile se afla in Mana lui Allah, iar El a garantat ocrotirea sa. Trimisului ii revine numai vestirea limpede; cel care se calauzeste o face spre folosul sau. Pe necredinciosii care urmaresc numai poftele lor, Allah nu-i calauzeste si nu le da izbanda spre bine din pricina necredintei lor.

Versetul 68

قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لَسْتُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ حَتَّىٰ تُقِيمُوا ٱلتَّوْرَةَ وَٱلْإِنجِيلَ وَمَآ أُنزِلَ
إِلَيْكُمْ مِّن رَّبِّكُمْ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ مَّا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ طُغْيَٰنًا وَكُفْرًا
فَلَا تَأْسَ عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٦٨﴾

68. Spune: „O, oameni ai Scripturii, voi nu va sprijiniti pe nimic pana cand nu statorniciti Tora si Evanghelia si ceea ce v-a fost pogorat de la Domnul vostru.” Iar ceea ce ti-a fost pogorat de la Domnul tau va spori multora dintre ei razvratirea si necredinta. Asadar, nu te intrista pentru poporul necredincios.

Spune-le oamenilor Scripturii, vestindu-le ratacirea si aratandu-le falsul: „voi nu va sprijiniti pe nimic”, adica nu aveti nimic din religie, fiindca nu credeti in Coran si in Muhammad, nici nu credeti in propriul vostru profet si in propria voastra Carte, nu va tineti de vreun adevar si nu aveti nicio temelie pe care sa va sprijiniti, „pana cand nu statorniciti Tora si Evanghelia”, crezand in ele, urmandu-le si primind tot ceea ce va cheama sa impliniti, „si ceea ce v-a fost pogorat de la Domnul vostru”, Cel care va ingrijeste si v-a binecuvantat, pogorarea Cartilor asupra voastra fiind una dintre cele mai mari binecuvantari ale Sale.

Sunteti datori sa-I multumiti lui Allah, sa impliniti hotararile Sale si sa pastrati ceea ce v-a incredintat si sa respectati legamantul pe care l-a luat de la voi. „Iar ceea ce ti-a fost pogorat de la Domnul tau va spori multora dintre ei razvratirea si necredinta. Asadar, nu te intrista pentru poporul necredincios.”

Versetul 69

إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَٱلَّذِينَ هَادُوا۟ وَٱلصَّٰبِئُونَ وَٱلنَّصَرَىٰ مِنْ ءَٰمَنِ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ
ٱلْآخِرِ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٩﴾

69. Cu adevarat, dintre cei care cred, dintre iudei, sabieni si crestini, oricare crede in Allah si in Ziua de Apoi si face fapte drepte, nu va avea nicio teama si nu se va intrista.

Allah vesteste despre oamenii Cartii, dintre cei ai Coranului, Torei si Evangheliei, ca fericirea si izbavirea lor se afla pe o singura cale si au o singura temelie: credinta in Allah si in Ziua de Apoi si fapta dreapta. Oricare dintre ei

crede in Allah si in Ziua de Apoi si face binele va avea izbavirea. Nu se va teme de lucrurile infricosatoare care il asteapta si nu se va intrista pentru ceea ce a lasat in urma. Aceasta hotarare cuprinde toate vremurile.

Versetele 70 si 71

لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَارْسَلْنَا إِلَيْهِمْ رَسُولًا^ص قُلْنَا جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ﴿٧٠﴾ وَحَسِبُوا أَنَّ تَكُونَ فِتْنَةً فَعَمُوا وَصَمُوا ثُمَّ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا وَصَمُوا كَثِيرٌ مِنْهُمْ وَاللَّهُ بِصِيرٍ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٧١﴾

70. Am luat legamantul fiilor lui Isra'il si le-am trimis trimisi. De fiecare data cand un trimis le aducea ceea ce sufletele lor nu doreau, pe unii ii invinuiam de minciuna, iar pe altii ii ucideau.

71. Ei au socotit ca nu va fi nicio incercare, asa ca au orbit si au surzit. Apoi Allah le-a primit cainta, insa dupa aceea multi dintre ei au orbit si au surzit din nou. Iar Allah vede bine ceea ce fac.

„Am luat legamantul fiilor lui Isra'il”, adica legamantul lor solemn, prin care s-au obligat sa creada in Allah si sa implineasca indatoririle credintei, despre care s-a vorbit mai inainte: „Allah a luat legamantul fiilor lui Isra'il si am ridicat dintre ei douasprezece capetenii.” „Si le-am trimis trimisi”, care veneau unul dupa altul, chemandu-i si indrumandu-i. Aceasta nu le-a folosit inasa si nu a avut efect asupra lor.

„De fiecare data cand un trimis le aducea” adevarul „pe care sufletele lor nu-l doreau”, il invinuiam de minciuna, se impotriveau lui si se purtau cu el in cel mai rau chip: „pe unii ii invinuiam de minciuna, iar pe altii ii ucideau.”

„Ei au socotit ca nu va fi nicio incercare”, adica au crezut ca pacatul si lepadarea lor nu vor aduce pedeapsa sau urmare; astfel, au ramas in falsul lor, „asa ca au orbit si au surzit” fata de adevar. „Apoi”, Allah i-a ridicat din acea stare⁵³ si „le-a primit cainta”, cand s-au cait si s-au intors la El. Dupa aceea nu au ramas pe aceasta cale; dimpotriva, cei mai multi s-au intors la purtarea lor vrednica de osanda, asa ca „multi dintre ei au orbit si au surzit din nou”. Putini

⁵³ Al-Qamus explica verbul „نَعَشَهُ” prin „l-a ridicat”. Al-Sihah citeaza expresia lui Umar „انتعش”, cu sensul „ridica-te; Allah sa te ridice”, ori „sa te refaca si sa te pastreze in viata”.

au ramas in cainta si credinta lor. „Iar Allah vede bine ceea ce fac” si il va rasplati pe fiecare dupa fapta sa: bine pentru bine si rau pentru rau.

Versetele 72 la 75

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۚ وَقَالَ الْمَسِيحُ يَبْنَىٰ
إِسْرَءِيلَ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ ۚ إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ
وَمَا فِيهَا النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٧٢﴾ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ
ثَلَاثٌ ثَلَاثَةٌ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا إِلَهٌ وَحِدٌ ۚ وَإِن لَّمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ
الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابُ أَلِيمٍ ﴿٧٣﴾ أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٧٤﴾ مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ
الرُّسُلُ وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ ۗ أَنْظِرْ كَيْفَ نَبِّئُ لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ
أَنْظِرْ أَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٧٥﴾

72. Cu adevarat, au cazut in necredinta cei care spun: „Allah este Mesia, fiul Maryamei.” Mesia a spus: „O, fii ai lui Isra'il, adorati-L pe Allah, Domnul meu si Domnul vostru.” Celui care Ii asociaza ceva lui Allah, Allah ii va opri Paradisul, iar adapostul sau va fi Focul. Cei nedrepti nu vor avea ajutoare.

73. Cu adevarat, au cazut in necredinta cei care spun: „Allah este al treilea din trei.” Nu exista alta divinitate demna de adorare in afara de Divinitatea Unica. Daca nu inceteaza cu ceea ce spun, pe cei care nu cred dintre ei ii va atinge o pedeapsa dureroasa.

74. Oare nu se vor cai ei inaintea lui Allah si nu-I vor cere iertare? Allah este Atoateiertator, Milostiv.

75. Mesia, fiul Maryamei, nu a fost decat un trimis; si alti trimisi au trecut inaintea lui. Mama lui a fost o femeie pe deplin sincera, iar amandoi mancau hrana. Priveste cum le lamurim semnele, apoi priveste cum sunt abatuti!

Allah vesteste despre necredinta crestinilor atunci cand au spus: „Allah este Mesia, fiul Maryamei.” Ei s-au sprijinit pe argumentul inselator ca el s-a nascut dintr-o mama fara tata, intr-un chip diferit de randuiala obisnuita a creatiei. Insa 'Isa a respins afirmatia lor atunci cand le-a spus: „O, fii ai lui Isra'il, adorati-L

pe Allah, Domnul meu si Domnul vostru.” El si-a afirmat robia deplina si a marturisit ca Domnul sau este Domnul tuturor creaturilor.

„Celui care Ii asociaza ceva lui Allah”, fie 'Isa, fie alta creatura, „Allah ii va opri Paradisul, iar adapostul sau va fi Focul”, fiindca el a pus creatura pe acelasi plan cu Creatorul si a indreptat catre cel care nu o merita adorarea pentru care Allah l-a creat. Astfel, el merita sa ramana vesnic in Foc. „Cei nedrepti nu vor avea ajutoare” care sa-i salveze de pedeapsa lui Allah sau sa indeparteze o parte din ceea ce i-a lovit.

„Cu adevarat, au cazut in necredinta cei care spun: «Allah este al treilea din trei».” Aceasta este una dintre afirmatiile sustinute de crestini: ei pretindeau ca Allah este al treilea din trei - Allah, 'Isa si Maryam. Allah este cu mult mai presus de ceea ce spun.

Aceasta este una dintre cele mai mari dovezi ale slabiciunii mintii crestinilor. Cum au putut primi aceasta afirmatie urata si credinta respingatoare? Cum li s-a putut asemana Creatorul cu faptura? Cum a putut sa le ramana ascuns Domnul lumilor?

Allah le raspunde lor si celor asemenea lor: „Nu exista alta divinitate demna de adorare in afara de Divinitatea Unica”, care are toate attributele desavarsirii si este departe de orice lipsa. El este singurul care creeaza si carmuieste, iar fapturile nu au nicio binecuvantare decat de la El. Cum ar putea fi luata alaturi de El o alta divinitate? Allah este cu mult mai presus de ceea ce spun nedreptii.

Apoi ii avertizeaza: „Daca nu inceteaza cu ceea ce spun, pe cei care nu cred dintre ei ii va atinge o pedeapsa dureroasa.” Dupa aceea ii cheama la cainta pentru ceea ce au spus si le arata ca El primeste cainta robilor: „Oare nu se vor cai ei inaintea lui Allah”, intorcandu-se la ceea ce El iubeste si cu care este multumit, anume afirmarea unicitatii Sale si marturisirea ca 'Isa este robul si Trimisul lui Allah, parasind ceea ce spuneau, „si nu-I vor cere iertare” pentru ceea ce au spus si au facut?

„Allah este Atoateiertator, Milostiv”: El iarta pacatele celor care se caiesc, chiar daca ar ajunge pana la norii cerului, si are mila de ei, primindu-le cainta si schimbandu-le faptele rele in fapte bune. Chemarea lor la cainta incepe cu cea mai mare blandete si gingasie: „Oare nu se vor cai ei inaintea lui Allah?”

Apoi Allah arata adevarul despre Mesia si despre mama sa: „Mesia, fiul Maryamei, nu a fost decat un trimis; si alti trimisi au trecut inaintea lui.” Acesta este cel mai inalt rang al sau: un rob al lui Allah si unul dintre trimisii care nu au dreptul sa legiuiasca sau sa porunceasca decat ceea ce Allah le-a incredintat. El este asemenea trimisilor de dinainte si nu are vreo insusire care sa-l ridice deasupra conditiei omenesti si sa-i dea rangul dumnezeirii.

„Mama lui a fost o femeie pe deplin sincera”: acesta este cel mai inalt rang al ei. Ea se afla printre cei pe deplin sinceri, care sunt cei mai inalti dintre oameni dupa profeti. Sinceritatea deplina inseamna stiinta folositoare care duce la certitudine si fapta dreapta. Aceasta este o dovada ca Maryam nu a fost profetesa; rangul ei cel mai inalt a fost acela de femeie pe deplin sincera, iar acesta este un merit si o cinste indeajuns de mari.

Tot astfel, nu a existat nicio profetesa printre femei, caci Allah a randuit profetia pentru partea mai desavarsita dintre cele doua sexe, anume barbatii. El spune: „Si nu am trimis inaintea ta decat barbati carora le-am revelat.” Daca 'Isa era asemenea profetilor si trimisilor de dinaintea lui, iar mama lui era o femeie pe deplin sincera, de ce i-au luat crestinii drept doua divinitati alaturi de Allah?

„Iar amandoi mancau hrana”: aceasta este o dovada vadita ca erau doi robi saraci si nevoiasi, asemenea tuturor fiilor lui Adam, avand nevoie de mancare si bautura. Daca ar fi fost doua divinitati, nu ar fi avut nevoie de hrana, bautura sau de altceva, fiindca adevarata Divinitate este Cel Bogat, Vrednic de lauda.

Dupa ce a aratat dovada, Allah spune: „Priveste cum le lamurim semnele”, care clarifica adevarul si intaresc certitudinea, „apoi priveste cum sunt abatuti!” Cu toate acestea, nimic nu le foloseste, ci raman in minciuna si nascocirea lor. Aceasta este nedreptate si incapatanare din partea lor.

Versetul 76

قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ۚ وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ﴿٧٦﴾

76. Spune: „Oare adorati, in afara de Allah, ceea ce nu are putere sa va faca rau si nici sa va aduca folos?” Iar Allah este Cel care aude totul, Atotstiutor.

Spune-le, o, Trimisule: „Oare adorati, in afara de Allah” dintre creaturile sarace si nevoiae „ceea ce nu are putere sa va faca rau si nici sa va aduca folos” si Il parasiti pe Cel care este singurul stapan peste rau si folos, peste daruire si oprire? „Iar Allah este Cel care aude totul”, auzind toate glasurile, in feluritele limbi si cu feluritele lor nevoi, „Atotstiutor”, cunoscand toate lucrurile vazute si ascunse, nevazute si vazute, trecute si viitoare. Cel Desavarsit, care are aceste atribute, este singurul vrednic de toate felurile de adorare si supunere.

Versetele 77 la 81

قُلْ يَٰ أَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لَا تَغْلُواْ فِى دِينِكُمْ غَيْرَ ٱلْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُواْ أَهْوَآءَ قَوْمٍ قَدْ
 ضَلُّواْ مِنْ قَبْلُ وَأَضَلُّواْ كَثِيرًا وَضَلُّواْ عَنْ سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ ﴿٧٧﴾ لُعِنَ ٱلَّذِينَ
 كَفَرُواْ مِنْ بَنَى إِسْرَءِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْاْ
 وَكَانُواْ يَعْتَدُونَ ﴿٧٨﴾ كَانُواْ لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ مَا كَانُواْ
 يَفْعَلُونَ ﴿٧٩﴾ تَرَى كَثِيرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ
 أَنفُسُهُمْ أَن سَخِطَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِى ٱلْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿٨٠﴾ وَلَوْ كَانُواْ
 يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلنَّبِىِّ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا ٱتَّخَذُوهُمْ أَوْلِيَآءَ وَلَكِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ
 فَسَقُونَ ﴿٨١﴾

77. Spune: „O, oameni ai Scripturii, nu exagerati in religia voastra dincolo de adevar si nu urmati dorintele unui popor care a ratacit mai inainte, i-a ratacit pe multi si s-a abatut de la calea cea dreapta.”

78. Cei care nu au crezut dintre fiii lui Isra'il au fost blestemati prin graiul lui Dawud si al lui 'Isa, fiul Maryamei. Aceasta pentru ca s-au razvratit si au incalcat mereu hotarele.

79. Ei nu se opreau unii pe altii de la raul pe care il savarseau. Cat de rau era ceea ce faceau!

80. Ii vezi pe multi dintre ei luandu-i drept aliati pe cei care nu cred. Cat de rau este ceea ce sufletele lor au trimis inainte: Allah S-a maniat asupra lor, iar ei vor ramane vesnic in pedeapsa.

81. Daca ar fi crezut in Allah, in Profet si in ceea ce i-a fost pogorat, nu i-ar fi luat pe aceia drept aliati; insa multi dintre ei sunt nelegiuiti.

Allah ii spune Profetului Sau: „O, oameni ai Scripturii, nu exagerati in religia voastra dincolo de adevar”, adica nu depasiti hotarul si nu treceti de la adevar la fals, asa cum au facut prin afirmatiile despre Mesia amintite mai sus si prin exagerarea unora dintre ei in privinta anumitor conducatori religiosi. Ei au urmat „dorintele unui popor care a ratacit mai inainte”, „i-a ratacit pe multi” prin chemarea lor la religia pe care o urmau „si s-a abatut de la calea cea dreapta”, adica de la calea adevarului.

Ei au reunit ratacirea proprie si ratacirea altora. Acestia sunt capetenii ratacirii, asupra carora Allah avertizeaza, interzicand urmareea poftelor lor nimicitoare si a parerilor lor ratacite.

Apoi Allah spune: „Cei care nu au crezut dintre fiii lui Isra'il au fost blestemati”, adica alungati si indepartati de mila lui Allah, „prin graiul lui Dawud si al lui 'Isa, fiul Maryamei”, prin marturia si recunoasterea lor ca dovada se statornicise impotriva acelor necredinciosi, iar ei o respinsesera cu incapatanare. Acea necredinta si acel blestem au fost „pentru ca s-au razvratit” impotriva lui Allah „si au incalcat mereu hotarele” fata de robii Sai. Aceasta a devenit pricina necredintei si indepartarii lor de mila lui Allah, caci pacatele si nedreptatile au urmasi.

Printre pacatele care le-au adus pedepse pilduitoare se afla faptul ca „ei nu se opreau unii pe altii de la raul pe care il savarseau”. Ei faceau raul, iar unii nu-i opreau pe ceilalti. Astfel, cel care savarsea raul si cel care tacea, desi putea sa-l opreasca, ajungeau partasi la pacat.

Aceasta arata ca ei tratau cu usurinta porunca lui Allah si ca nesupunerea fata de El era neinsemnata in ochii lor. Daca L-ar fi preamarit pe Domnul lor, ar fi aparat cu ravna cele sfinte ale Sale si s-ar fi maniat pentru ceea ce atrage mania Lui.

Tacerea fata de rau, atunci cand omul il poate opri, atrage pedeapsa din pricina marilor vatamari pe care le cuprinde. Mai intai, simpla tacere este un pacat, chiar daca cel care tace nu savarseste raul. Dupa cum omul trebuie sa evite pacatul, el trebuie si sa-l mustre pe cel care il savarseste. Apoi, tacerea arata ca pacatele sunt tratate cu usurinta si ca savarsirea lor nu este socotita grava.

De asemenea, pacatosii devin indrazneti si raul se inmulteste atunci cand ei nu sunt opriti. Vatamarea religioasa si cea lumeasca se mareste, oamenii rai capata putere, iar oamenii binelui slabesc in fata lor pana cand nu mai pot face ceea ce puteau mai inainte.

Cand raul nu este oprit, stiinta se imputineaza si nestiinta se inmulteste. Daca pacatul este repetat si savarsit de multi, iar oamenii religiei si ai stiintei nu-l resping, unii pot crede ca nu este pacat; cel nestiutor il poate socoti chiar un act bun de adorare. Ce stricaciune este mai mare decat socotirea drept ingaduit a unui lucru pe care Allah l-a oprit, rasturnarea adevarurilor in suflute si vederea falsului drept adevar?

Tacerea fata de pacatul faptuitorilor poate infrumuseta pacatul in inimile oamenilor, iar unii ajung sa-i urmeze pe ceilalti, fiindca omul este inclinat sa-si imite semenii.

Fiindca tacerea fata de rau este atat de grava, Allah a spus ca i-a blestemat pe necredinciosii dintre fiii lui Isra'il din pricina razvratirii si incalcarii lor si a evidentiat aceasta mare fapta rea: „Cat de rau era ceea ce faceau!”

„Ii vezi pe multi dintre ei luandu-i drept aliati pe cei care nu cred”, iubindu-i, imprietenindu-se cu ei si sprijinindu-i. „Cat de rau este ceea ce sufletele lor au trimis inainte!” Aceasta este un negot aducator de pierdere care le-a adus mania lui Allah, care atrage mania tuturor lucrurilor, si ramanerea vesnica in pedeapsa cea mare. Ei s-au nedreptatit pe ei insisi, pregatindu-si acest salas lipsit de cinste si pierzand desfatarea statornica.

„Daca ar fi crezut in Allah, in Profet si in ceea ce i-a fost pogorat, nu i-ar fi luat pe aceia drept aliati.” Credinta in Allah, in Profet si in ceea ce i-a fost pogorat ii cere robului sa fie aliatul Domnului sau si al aliatilor Sai si sa se impotriveasca celor care nu cred in El, I se impotrivesc si Il nesocotesc. Printre cerintele aliantei cu Allah si ale credintei in El se afla aceea ca dusmanii lui Allah sa nu fie luati drept aliati. Ei nu au indeplinit aceasta conditie, ceea ce arata ca lipseste si lucrul conditionat de ea. „Insa multi dintre ei sunt nelegiuiti”, iesind din ascultarea lui Allah, din credinta in El si in Profetul Sau; iar din nelegiuirea lor face parte alianta cu dusmanii lui Allah.

Repertoarul pasajelor comentate

Numerele din dreapta indica paginile la care incepe prezentarea fiecarui pasaj. Comentariul poate continua pe paginile urmatoare.

Sura Al Imran

92.....	1	165 la 168.....	45
93 si 94.....	2	169 la 171.....	48
95.....	2	172 la 175.....	49
96 si 97.....	3	176 si 177.....	51
98 si 99.....	4	178.....	53
100 si 101.....	5	179.....	53
102 la 105.....	6	180.....	54
106 si 107.....	7	181 si 182.....	56
108 si 109.....	8	183 si 184.....	57
110 si 111.....	9	185.....	58
112.....	10	186.....	59
113 la 115.....	11	187 si 188.....	61
116 si 117.....	12	189.....	63
118 la 120.....	13	190 la 194.....	63
121 la 127.....	14	195.....	66
128.....	17	196 la 198.....	67
129.....	18	199 si 200.....	68
130 la 136.....	19		
137 si 138.....	23		
139 la 143.....	24		
144 si 145.....	28		
146 la 148.....	30		
149 la 151.....	31		
152.....	33		
153 si 154.....	34		
155.....	37		
156 la 158.....	38		
159.....	40		
160.....	41		
161.....	42		
162 si 163.....	43		
164.....	44		

Sura an Nisa

1.....	70
2.....	71
3 si 4.....	72
5.....	75
6.....	76
7.....	77
8.....	78
9 si 10.....	79
11 si 12.....	80
13 si 14.....	93
15 si 16.....	94
17 si 18.....	96
19 la 21.....	98
22.....	100

23 si 24.....	101
25.....	106
26 la 28.....	108
29 si 30.....	110
31.....	112
32.....	112
33.....	113
34.....	114
35.....	116
36 la 38.....	117
39.....	121
40 la 42.....	121
43.....	123
44 la 46.....	127
47.....	129
48.....	130
49 si 50.....	131
51 la 57.....	132
58 si 59.....	135
60 la 63.....	138
64 si 65.....	139
66 la 68.....	141
69 si 70.....	143
71 la 74.....	144
75.....	147
76.....	148
77 si 78 prima parte.....	149
78 partea a doua si versetul 79.....	151
80 si 81.....	153
82.....	155
83.....	156
84 si 85.....	157
86.....	158
87.....	159
88 la 91.....	160
92.....	163
93.....	167
94.....	169
95 si 96.....	170
97 la 99.....	172

100.....	174
101 si 102.....	176
103.....	180
104.....	181
105 la 113.....	182
114.....	188
115 si 116.....	189
117 la 121.....	192
122.....	195
123 si 124.....	197
125 si 126.....	199
127.....	200
128.....	201
129 si 130.....	203
131 si 132.....	204
133 si 134.....	206
135.....	207
136.....	208
137.....	209
138 si 139.....	210
140 si 141.....	211
142 si 143.....	213
144.....	214
145 la 147.....	215
148 si 149.....	217
150 la 152.....	218
153 la 161.....	220
162.....	224
163 la 165.....	224
166.....	226
167 la 169.....	227
170.....	228
171.....	229
172 si 173.....	230
174 si 175.....	232
176.....	233

Sura al Maidah

1.....235

2.....	236
3.....	239
4.....	241
5.....	243
6.....	245
7.....	250
8.....	251
9 si 10.....	252
11.....	252
12 si 13.....	253
14.....	256
15 si 16.....	256
17 si 18.....	258
19.....	259
20 la 22.....	260
23 la 26.....	262
27 la 31.....	264
32.....	266
33 si 34.....	267
35.....	269
36 si 37.....	270
38 la 40.....	271
41 la 44.....	272
45.....	277
46 si 47.....	278
48 la 50.....	279
51 la 53.....	282
54.....	283
55 si 56.....	285
57 si 58.....	286
59 la 63.....	287
64 la 66.....	290
67.....	293
68.....	294
69.....	294
70 si 71.....	295
72 la 75.....	296
76.....	298
77 la 81.....	299